

POZNÁMKY KE 3. MOJŽÍŠOVĚ KNIZE

Napsal:

C. H. Mackintosh

„Všeliké Písmo od Boha jest vdechnuté.“

(2. Tim. 3,16)

Obsah:

Předmluva k 2. vydání	9
1. kapitola - Zápalná oběť	10
2. kapitola - Suchá oběť	22
3. kapitola - Pokojná oběť	38
4. kapitola a 5. kapitola do 13. verše - Oběť za hřích	50
5. kapitola od 14. verše až 7. kapitola - O hříchu „z poblouzení“	63
8. a 9. kapitola - Aron a jeho synové	71
10. kapitola - Nádad a Abiu	80
11. kapitola - Čistá a nečistá zvířata	90
12. kapitola - Zákon o matce (3. M. 12,7)	98
13. a 14. kapitola - Rána malomocenství a zákon o malomocném	101
15. kapitola - Různé druhy znečištění a způsob, jak s nimi zacházet	120
16. kapitola - Veliký den smíření	124
17. kapitola - Cena krve	135
13. – 20. kapitola - „Svatí buďte, nebo Já svatý jsem“	137
21. a 22. kapitola - Tělesné vady a poskvrny	143
23. kapitola - Slavnosti Hospodinovy	147
24. kapitola - Lampy na svícnu a chleby předložení. Rouhač	156
25. kapitola - Rok odpočinutí a milostivé léto	160
26. kapitola - Následky poslušnosti a neposlušnosti	165
27. kapitola - O slibu a o tom, kdo jej učinil	167

Předmluva.

V Osobě a díle Pána Ježíše Krista je nesmírná plnost, která stačí pro jakoukoli potřebu člověka, a to jak hříšníka, tak i velebitele. Nesmírná důstojnost Jeho Osoby dodává Jeho dílu věčnou cenu. V 1. Mojžíšově knize jsme viděli v tom zaslíbeném semeni – Korábu spasení – a v rozmanitém rozvinutí Boží milosti vůči padlému, hříšnému člověku Boží záchranný prostředek pro padlého člověka. Máme tam něco jako **výstřelek**, jehož plně rozvinuté slávy a vůně ještě jednou naplní nebesa a zemi radostí a veselím.

Ve 2. Mojžíšově knize jsme viděli Boží odpověď na problém člověka. Člověk je tam nejen mimo ráj, nýbrž upadl do rukou krutého, mocného nepřítele – je ujařmeným otrokem světa. Jak může být vysvobozen z faraónova otroctví – z egyptské pece? Jak může být vykoupen, ospravedlněn a uveden do zaslíbené země? Jenom Bůh mohl dát odpověď na tyto otázky a učinil to v krvi zabitého Beránka. Vykupující mocí této krve je vyřízena jakákoli otázka. Činí zadost nejvyšším požadavkům nebe i nejhlubším potřebám hříšníka. Skrze její úžasné účinky je Bůh oslaven a člověk vykoupen, spasen, ospravedlněn a přiveden do svatého místa Božího přebývání, zatímco nepřítel je úplně poražen a je zrušena jeho moc.

A nyní při našich úvahách o 3. Mojžíšově knize nalézáme co nejplněji zjeveno to, co bychom mohli nazvat Božím opatřením pro potřebu člověka – totiž: oběť, kněze a místo ke klanění. To vše je naprosto nutné, aby člověk mohl přistupovat k Bohu, jak tato kniha zvláště hojným způsobem dokládá. Ale každou věc, která s tím byla spojená, předepsal Bůh a stanovil ji Svým zákonem. Nic nebylo ponecháno, aby to bylo doplněno vynalézavým myšlením člověka nebo jeho chytrými úpravami. – „*Učinil tedy Aron i synové jeho všechny věci, kteréž přikázal Hospodin skrze Mojžíše.*“ (8,36; 9,6–7) Ani kněz, ani lid nemohli bez výslovného výroku Páně udělat správným směrem ani jeden krok. **Stejně tak je tomu dnes.** V tomto temném světě není ani jednoho paprsku světla, jenž by nepocházel z Písma svatého. „*Svíce nohám mým jest Slovo Tvé, a světlo stezce mé.*“ (Ž. 119, 105) Je opravdu radostné, jestliže Boží děti tak ctí Jeho Slovo, že se jím nechávají vést ve všech věcech. Nám je **dnes** stejně jako **kdysi** Židům právě tak třeba Božího řízení a vedení, abychom velebili způsobem, jež by Bůh mohl přijmout. „*Ale jdeť hodina, a nyníť jest, kdyžto praví velebitelé klaněti se budou Otcí v duchu a v pravdě. Neboť takových Otec hledá, aby se klaněli Jemu.*“ (Jan 4,23–24 – přel.) Aby se Boží děti mohly klanět, potřebují něčeho více než jen upřímnosti a oddané mysli – musí mít pomazání Ducha a všechno se musí dít podle Boží pravdy. My ale máme to všechno v Osobě a v díle našeho velebeného Pána Ježíše. Vždyť On je jak naší Obětí, tak Knězem a také naším právem ke vstupování do svatyně svatých. Kéž bychom se jen zdržovali blíže při Jeho probodeném boku a byli si vždy vědomi, že On je základem, podstatou i vzácnou vůní veškerého našeho velebení!

A nyní si krátce povšimněme oněch tří již zmíněných bodů.

I. Na prvním místě bychom chtěli poznamenat, že **základem velebení je oběť**. Takové klanění, které Bůh může přijmout, musí být založeno na oběti pro Boha přijatelné. A protože člověk je sám v sobě provinilý a nečistý, potřebuje oběť k odstranění své viny, k očištění vlastních poskvrn a k uzpůsobení pro Boží svatou přítomnost. „*Bez krve vylití nebývá odpuštění vin*“ (Žid. 9,22), – a bez odpuštění, ano, bez **poznáního** odpuštění, není

možné žádné patřičné velebení, žádné opravdové, ze srdce vycházející chválení a děkovaní. Jít k nějakému „místu, kde náleží se klanět“, anebo skutečně se klanět Bohu jsou dvě nesmírně odlišné věci. Bůh je svatý a člověk k Němu musí přistupovat Jeho cestou a v souladu s tím, čím On je. Jako to pověděl Mojžíš Aronovi při oné tolik vážné věci hříchu Nádaba a Abiu: „*Toť jest, což mluvil Hospodin, řka: V těch, kteříž přistupují ke Mně, posvěcen budu, a před obličejem všeho lidu oslaven budu.*“ (3. M. 10,3) Jenom Pán mohl dát směrnicí o tom, jak má lid k Němu přistupovat, a toto je oním velkým předmětem 3. Mojžíšovy knihy. „Poznámky“ k prvním sedmi kapitolám a k šestnácté dají věřícímu opravdu plný a zajímavý pohled na ustanovenou službu obětí a na způsob a ráz židovské bohoslužby. Jen na základě přinesené a přijaté oběti byli izraelští synové ustanoveni jako lid Božích velebitelů. A na stejném základě, totiž na základě přinesené a přijaté oběti, jsou dnes věřící v Ježíše ustanoveni za velebíci Boží lid. (Přečti si pozorně 3. M. 16 a 9. a 10. kapitolu ep. Židům.) Zaujali místo, které kdysi patřilo Izraeli, ovšem v mnohem vyšším stupni, ať přihlídneme k oběti, ke knězi anebo k místu klanění. Rozdíl mezi obojí bohoslužbou je obrovský a je v Písmu velice přesně vyznačen, zvláště v epístole Židům. Židovské oběti nikdy nedosahovaly ke **svědomí** obětujícího a židovský kněz ho nikdy nemohl prohlásit za očištěného od jakékoli poskvrny. Dary a oběti obětované za doby zákona nemohly, jak nám říká apoštol, „*dokonalého v svědomí učiniti toho, kdož obětuje.*“ (Žid. 9,9) Ano, všimněme si toho, že svědomí, tak úzce spjaté s obětí, nemohlo být dokonalé, protože oběť nebyla dokonalá: „*Neboť možné není, aby krev býků a kozlů shladila hříchy.*“ (Žid. 10,4) Proto byla židovská bohoslužba spjata s nedostačujícími oběťmi, s obřady, které tížily jako nějaké jho, a s neočištěným svědomím, které v osobě, jež se chtěla klanět, působilo pocit manství a strachu.

Ale nyní si všimněte rozdílu mezi tím vším a tou jednou provždy položenou a přijatou obětí Krista! ON „*skrže obětování Sebe sama zahladil hřích*“ (Žid. 9,26). To vše je hotová věc. Kristus „*očistění hříchů našich skrže Sebe samého učiniv, posadil se na pravici Velebnosti na výsostech.*“ (Žid. 1,3) Jestliže velebitel přichází před Boha na základě této Oběti, shledává, že už nemusí dělat nic kromě toho, že jako kněz vyjadřuje chválu Tomu, „*kterýž nás povolal ze tmy v předivné světlo Své*“, (1. Petr. 2,9) Ani Kristus nemusí nic více činit, co se týče našeho ospravedlnění a přijetí, „*neboť jednou obětí dokonalé učinil navěky ty, kteříž posvěceni bývají.*“ (Žid. 10,14) Žid byl svou obětí pouze **ceremoniálně** čist, a to ještě jen pro určitou dobu, kdy se oběť stala, zatímco křesťan je skrže obětování Krista **skutečně** čist, a to navěky! Ó jak úžasné je to slovo „**NAVĚKY**“! Je to všeobecnou výsadou všech věřících, že jsou učiněni dokonalými před Bohem „*skrže obětování těla Ježíše Krista jednou provždy.*“ (Žid. 10,10 – přel.) V této tolik důležité věci je svědectví Písma nanejvýše úplné a přesné. Neboť jednou již očištění velebitelů nemají mít více „*žádného svědomí z hříchů.*“ – „*Krev Krista Ježíše, Syna Jeho, očisťuje nás od všelikého hříchu.*“ – „*A na hříchy jejich i na nepravosti jejich nikoli nevzpomenou více.*“ (Žid. 10,2 a 17; 1. Jan. 1,7) Skrže Kristovo dílo **pro nás** učiněné byly všechny naše hříchy odstraněny a my nyní věrou v Boží slovo víme, že všechny jsou odpuštěny a zapomenuty. Můžeme tedy přistupovat do samé Boží blízkosti a stát v Jeho svaté přítomnosti v blahém ujištění, že na nás není ani jednoho hříchu nebo poskvrny. Náš veliký Nejvyšší Kněz nás prohlásil za „*úplně čisté.*“ (Jan 13,10) A my, věříce tomu, jsme oproštěni od vědomí viny, ano, „**NEMÁME JIŽ ŽÁDNÉHO**

SVĚDOMÍ Z HŘÍCHU“.

Ale všimněme si dobře, že tato nesmírně vzácná pravda neznamená, že již více nemáme **vědomí** hříchů. Ani neznamená, že bychom již nemohli mít nějaké zlé svědomí, jestliže klesneme. Ani tím není míněno, že bychom se již nepotřebovali zkoušet, „*abychom měli svědomí bez úrazu před Bohem i před lidmi*“ (Sk. 24,16) Zdaleka ne. Je tím pouze míněno, že Kristus skrze jednu dokonalou a dokonanou oběť Sebe sama odstranil navěky všechny naše hříchy, a to se všim všudy. A mohli bychom my, kteří jsme byli přivedeni k poznání a uvěření těmito skutečnostem, pochybovat a mít ještě nějaké svědomí z hříchů? Ta drahá krev oné za nás jednou položené a přijaté oběti nás očistila od jakékoli poskvrny a znečištění hříchem. Můžeme si být hluboce vědomi hříchu, který v nás (tj. v našem těle) ještě přebývá, a i mnohých hříchů a selhání v našem každodenním životě a může být při nás skutečností trýznivé vyznávání všeho toho Bohu, – ale přesto máme plné ujištění, že Kristus zemřel za naše hříchy, že je všechny odstranil a že ani pro jeden z nich nebudeme obžalováni. To je jistě jedna z nejúžasnějších pravd, ale je to též veliká a nutná pravda pro velebitele. Jak bychom mohli stát v Boží přítomnosti, kde všechno je dokonalé, kdybychom nebyli tak čisti, jak On chce, abychom byli? My musíme být dostatečně čisti pro oko Jeho neskonale svatosti. Ach, budiž chvála Bohu, že všichni, kdo věří v Ježíše a spočívají na Jeho dokonané oběti, mají odpuštění a ospravedlnění – mají věčný život, spravedlnost a pokoj. Na první volání provinilého hříšníka o milost je odpověď v krvi Oběti. Ona proniká až do nejzazších hlubin jeho potřeb, povznáší ho do největších výšin nebes a uzpůsobuje ho, aby tam byl radostným velebitelem v bezprostřední blízkosti Božího trůnu, „*neboť Kristus jednou za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu*.“ (1. Petr. 3,18) – „*Neboť jestliže krev býků a kozlů, a popel jalovice, pokropující poskvrněných, posvěcuje k očištění těla, čím více krev Kristova, kterýž skrze Ducha věčného samého Sebe obětoval, očistí svědomí vaše od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému?*“ (Žid. 9,13–14)

II. Na druhém místě máme skrze hojná opatření Boží milosti **Pána Ježíše Krista co svého velkého Nejvyššího Kněze za nás v Boží přítomnosti**. Zabývá se tam námi. – „*Takového máme Nejvyššího Kněze, kterýž se posadil na pravici trůnu Velebnosti v nebesích, služebník jsa svatyně a pravého toho stánku, kterýž Pán vzdělal a ne člověk*.“ (Žid. 8,1–2) Posadil se, protože Jeho obětní dílo bylo cele dokonáno. O Aronovi se nám praví, že ve své velekněžské službě vždycky stál. Jeho práce nikdy nekončila. Stál, „*na každý den službu konaje a jednostejně často obětuje oběti, kteréž nikdy nemohou odejmouti hříchů, ale Tento, jednu oběť obětovav za hříchy, vždycky sedí na pravici Boží*.“ (Žid. 10,11–12) Jakmile byl dán zákon Páně o obětech, bylo ihned ustanoveno kněžství. (Viz „Poznámky“ o 8. a 9. kapitole.) Svatí mají v Kristu obojí. ON je naší Obětí i naším Knězem. Postavil se kdysi **za nás** na kříži, nyní je činný **pro nás** v nebesích a nebude to trvat dlouho a zjeví se ve slávě **s námi**. Známost toho, co On pro nás dokonal na kříži a co pro nás nyní koná v té vrchní svatyni, bude v našich srdcích živit naději na Jeho příchod a touhu, aby se již zjevil ve Slávě.

V Novém zákoně čteme pouze o dvou řádech kněží, totiž o Kristu jako velikém Nejvyšším Knězi v nebesích a o všeobecném kněžství všech věřících na zemi. „*I vy, jako kamení živé, jste vzdělávání v dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování duchovních obětí, vzácných*

Bohu skrze Ježíše Krista.“ (1. Petr. 2,5 – přel.) Anebo jak čteme jinde: „Kterýž zamiloval nás, a umyl nás od hříchů našich krví Svou, a učinil nás krále a kněží Bohu a Otcí Svému.“ (Zj. 1,5–6) Tato místa jasně dokazují, že všichni věřící mají před Bohem všeobecné kněžství. V Novém zákoně není ani zmínky o tom, že by měla být nějaká zvláštní skupina nebo třída křesťanů, jež by zastávala kněžský úřad a lišila se tím od ostatních křesťanů. Kristus je **velikým** Nejvyšším Knězem nad Božím domem a všichni, kdo Mu patří, jsou na základě svého spojení s Ním kněžími a jako tací oprávněni vstupovat jakožto jednou již očištění velebitelé do svatyně svatých. Ani apoštolé nikdy nezastávali místo kněží jako by v tom byli nadřazení nebo se odlišovali od ostatních Božích dětí. Znali snad své výsady lépe než mnozí jiní a více se z nich těšili. Jejich dary a povolání, co se týče služby Slova, byly ovšem odlišné a zvláštní, ale jako velebitelé stáli na stejném základě jako všichni ostatní a společně s nimi se klaněli Bohu skrze Ježíše Krista, velikého Nejvyššího Kněze všeho Jeho lidu.

V kněžské službě našeho Pána je celá řada zvlášť zajímavých stránek. Zmíním se pouze o dvou následujících:

1. Zastupuje nás jako náš veliký Nejvyšší Kněz v nebeské svatyni. A jistě, jaký je to Zástupce! – Boží milovaný Syn, oslavený Člověk, jehož jméno je nad každé jméno! – „*Neboť nevšel Kristus do svatyně rukou udělané, která by nesla obraz pravé, ale v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás.*“ (Žid. 9,24) Jistě, jaké důstojenství! Do jaké Boží blízkosti jsme uvedeni! Kéž by to naše srdce jen dovedla více oceňovat! Když Aron stál v krásných a slavných šatech přede Pánem, zastupoval syny izraelské. Jejich jména byla vyryta do drahokamů na skvostném náprsníku. Byl to krásný obraz našeho pravého a věčně trvajícího místa na srdci Krista, který ne jako kdysi Aron **jednou za rok**, nýbrž **ustavičně** je v Boží přítomnosti **za nás**. Jméno každého věřícího je ustavičně před Božím zrakem v plné slávě a kráse Krista, Jeho tolik milovaného Syna. On je naší spravedlností, my máme Jeho život, těšíme se Jeho pokoji, jsme naplněni Jeho radostí a zračí se na nás Jeho sláva. Třebaže sami v sobě jsme bez jakéhokoli práva, bez titulu a jakékoli výsady, v Něm máme všechno. On je tam **pro nás**, jako **náš zástupce a představitel**. Budiž za to věčně chváleno Jeho jméno!

„V nebi je přítomen před Boží tváří
co veliký Nejvyšší jejich Kněz,
by každého z těch, kdo Jemu patří,
jméno na srdci Svém před Bohem nes’.“

Je to na základě Jeho ustavičného orodování v nebi, že svatí na zemi jsou zachováni a podpírání při putování pouští tohoto světa a zároveň udržováni jako velebitelé uvnitř za oponou v plné vzácnosti vůně Jeho božských výborností. Přitom ani jejich nevědomost ani nedostatek praktického zakoušení těchto věcí nemůže změnit nebo ovlivnit jejich požehnanou, slavnou a věčnou skutečnost, totiž že On je „*vždycky živ k orodování za ně*“ (Žid. 7,25)

2. Jako náš veliký Nejvyšší Kněz přednáší Kristus Bohu dary a oběti Svého velebicího lidu. Za doby zákona přinášel velebitel svou oběť knězi a ten ji předložil Pánu na Jeho oltář. Kněz vyřizoval jakoukoli záležitost, a to podle Slova Páně. Jak dokonale to vše nyní pro

velebitele činí jeho Nejvyšší Kněz v nebi! Naše modlitby, chvály i díkůvzdání, ano, vše napřed prochází Jeho rukama, než dosáhne k Božímu trůnu. Jaká úžasná milost, pomyslíme-li na naši někdy tak zmatenou a s lidskými prvky smíšenou službu! Kolik toho bývá z těla a mísí se s tím, co je z Ducha! Ale náš chvályhodný Pán dovede obojí rozlišit a oddělit. Cokoli je z těla, musí být zavrženo a spáleno jako dříví, seno a strniště, zatímco to, co je z Ducha, je vzácné, je uchováváno a přednášeno před Boha v ceně a libé vůni Jeho dokonalé oběti. „Protož **skrže Něho** obětujme Bohu oběť chvály vždycky, to jest ovoce rtů, oslavujících jméno Jeho.“ (Žid. 13,15) Dobrotivost Filipských vůči Pavlovi byla „vůně sladkosti, oběť vzácná a libá Bohu“. (Fil. 4,18) Proto je taková vážnost v napomenutí: „Všecko, cožkoli činíte v slovu neb v skutku, všecko činite ve jménu Pána Ježíše, díky činíce Bohu a Otcí skrže Něho.“ (Kol. 3,7)

III. A jako třetí věci si povšimněme, že **jediným místem velebení pro křesťany je místo uvnitř za oponou**, „kde Předchůdce pro nás všel Ježíš“. (Žid. 6,20) Místo křesťana jako svědka je venku za stany, jeho místo jako velebitele je uvnitř za oponou. Na obou těchto místech je s ním jistě Kristus. „Vyjděmež tedy k Němu ven ze stanů, pohanění Jeho nesoúce.“ „Majíce tedy, bratři, **plnou svobodu k vjíti do svatyně skrže krev Ježíšovu, přistupmež**.“ (Žid. 13,13; 10,19) Je nevýslovným požehnáním, jestliže vyučení Duchem známe obě tato místa v obecenství se samým Kristem. Církev nemá zde na zemi žádného Bohem určeného místa ke klanění. Takovéto naše místo je v nebi, v plné ceně oběti a kněžské služby Krista pro nás. Ať jsou křesťané shromážděni ve jménu Pána Ježíše v jakýchkoli budovách, jejich pravým a jediným místem velebení je nebeská svatyně. Věrou v Boží slovo a skrže moc Ducha Svatého se Bohu klanějí v tom pravém stánku, „kterýž Pán vzdělal a ne člověk“. (Žid. 8,2)

Izrael měl „**svatyni světskou**“, a proto způsob jeho bohoslužby byl světský; „**ještě nebyla zjevena cesta k svatyni, dokudž první stánek trval**“. (Žid. 9,1; 9,8) Ale Ježíšova krev k ní otevřela cestu. Tentýž úder, jenž zasáhl Beránka, roztrhl oponu od hůry až dolů. Byla tím zjevena cesta do svatyně svatých a Kristus se vším Svým krví obmytým lidem vstoupil do přímé Boží přítomnosti, kde již není žádná zastírající opona. Již neexistuje žádná bohoslužba **venku** v předsíni pro lid a bohoslužba v **chrámu** pro kněze, jak tomu bylo za doby zákona. Takovéto rozdělení je v Církvi Boha živého naprosto neznámou věcí. Dnes je vše jen kněžskou a chrámovou bohoslužbou. Všichni jsou uvedeni do stejné Boží blízkosti, všichni mají stejnou svobodu a všichni jsou stejně vzácní, a to skrže přítomnost a prostřednictvím velikého Nejvyššího Kněze Božího lidu. Tatáž drahá krev, jež nás očistila ode všeho hříchu, nás uvedla do Boží blízkosti jako děti a jako velebíci kněze. A známe-li opravdu tu úžasnou účinnost a moc této krve v nebeských místech, budeme tam doma a šťastni v plné svobodě a důstojenství synů a v plně oprávněné blízkosti, stojíce na tom nejsvětějším místě jako jednou provždy očištění velebitelé.

O kéž by naše srdce byla chována v blahém připomínání, známosti a moci těchto přehojných opatření Boží milosti týkajících se veškeré naší potřeby. Kéž bychom nikdy neztratili ze zřetele tu krev na slitovnici, našeho Služebníka té pravé svatyně a naše svaté, nebeské a věčné místo klanění!

Nyní však musíme milého čtenáře opustit, s vážností mu doporučujeme, aby s opravdovými modlitbami a s pilností se dal do studia té vzácné 3. Mojžíšovy knihy. Světlo, které ona

vrhá na Osobu a dílo Krista – základ a podstatu našeho obecnství s Bohem, je nesmírně požehnané pro každé srdce, které touží žít v radosti z těchto věčných skutečností. Takový shledá, že „Poznámky“ jsou velice dobrou pomůckou k objasňování textu Písma a že podávají zajímavý i praktický pohled na celou řadu obřadů, jež bychom mohli přehlížet, domnívající se, že jsou pro nás nezajímavé anebo bez zvláštního ponaučení.

A nyní, kéž by se Pán milostivě přiznal k tomuto svazečku, použil ho a požehnal pro oslavení Svého jména a k potěšení a požehnání mnoha drahých duší.

L., květen 1860

A. Miller

Předmluva k 2. vydání.

Rychlý výprodej velikého nákladu tohoto svazku svědčí o velikém zájmu o studium 3. Mojžíšovy knihy, začož Pánu upřímně dobrořečím. Jsou mnozí, dokonce i mezi Božím lidem, jimž se zdá, že tento oddíl inspirovaného Písma pro ně nemá nic zajímavého nebo cenného. Vidí v něm jen podrobný popis úkonů a obřadů, s nimiž nemají nic společného – zapsání dávno již zašlých ustanovení, která pro ně nemají nic poučného nebo vzdělávajícího. Tisíce z nich však nyní zjišťují, že to je veliký omyl! Mnozí z těch, kdo se dlouhá léta dívali na 3. Mojžíšovu knihu jako na pouhý suchopárný seznam židovských nařízení, v ní nyní objevují nevyčerpatelné naleziště duchovních pokladů, za něž nemohou být Bohu dosti vděční. Položili její úžasné stránky do světla Písem Nového zákona a mohou se jen divit všemu, co se jim nyní při pozorném studiu zjevuje. Toužím opravdu, aby pro sebe z toho předraženého pokladu odhalili ještě více.

Pečlivě jsem znovu procházel následujícími stránkami a mohu říci, že jsem je většinou ponechal beze změny. Jen tu a tam jsem někde poopravil některý výraz, o němž se mi zdálo, že by mohl být nesprávně chápán. Přidal jsem též jednu nebo dvě stručné poznámky. Až na tyto velmi nepatrné úpravy je tedy druhé vydání přetiskem prvního a co takové je poručím péči Toho, od Něhož plyne veškeré požehnání. Kéž by je Pán i nadále obdaroval pečeti Svého schválení. Každá kniha, aby byla užitečná, musí mít Jeho souhlas a posvěcení; a jistě, lze říci, že ta kniha, která toto nemá, není k ničemu.

Kéž Pán udělí ještě další hojné požehnání k chvále Svého velikého jména!

Dublin, srpen 1861

C. H. Mackintosh.

1. kapitola

Zápalná oběť

Dříve než se budeme blíže zabývat podrobnostmi této první kapitoly, je třeba, abychom si pozorně všimli dvou věcí: předně Hospodinova místa a za druhé pořádku, v němž jsou oběti představeny.

„Povolať pak Hospodin Mojžíše, a mluvil k němu ze stánku úmluvy.“ (1. v.) To bylo místo, z něhož Hospodin učinil sdělení obsažená v této knize. Předtím mluvil s hory Sinaj a Jeho místo tam udělilo oněm sdělením zvláštní ráz. Z hořící hory vyšel „ohnivý zákon“, ale zde mluví „ze stánku úmluvy“. Zaujímá tedy zcela jiné místo. Zbudování tohoto stánku jsme viděli na konci předchozí knihy. *„Naposledy vyzdvihl síň vůkol příbytku a oltáře, a zavěsil zastření brány síně. A tak dokonat Mojžíš dílo to. Tedy přikryl oblak stánek úmluvy, a sláva Hospodinova naplnila příbytek... A byl oblak Hospodinův nad příbytkem ve dne, a oheň býval v noci na něm, před očima všeho domu Izraelského ve všech taženích jejich.“* (2. M. 40,33–38)

Stánek úmluvy byl místem Božího přebývání v milosti. Tam mohl učinit Svůj příbytek, poněvadž byl ze všech stran obklopen tím, co živě představovalo základ Jeho spojení s lidem. Kdyby byl vstoupil do jejich středu v plném rozvinutí charakteru zjeveného na hoře Sinaj, mělo by to za následek okamžité zničení Izraele jako „lidu tvrdé šíje“. Ale Bůh se skryl za oponu – předobraz to Kristova těla (Židům 10,20) – a zaujal Své místo na slitovnici, kde Jeho zrak patřil nikoli na „tvrdou šíji“ Izraele, nýbrž na krev smíření, a ta uspokojovala všechny nároky Jeho přirozenosti. Krev, již nejvyšší kněz vnášel do svatyně, byla obrazem oné krve, která očisťuje od všelikého hříchu. A ačkoliv Izrael podle těla z toho nic neviděl, přece ona krev zajišťovala Boží spravedlnost. Bůh tak mohl přebývat mezi nimi, neboť je „posvěcovala k očistění těla“. (Židům 9,13)

Tolik o místě, jež Hospodin zaujal při sděleních učiněných v této knize a jehož musíme dbát, chceme-li jim správně porozumět. Nalezneme v nich neoblomnou svatost spojenou a nejčistší milostí. Bůh je svatý, ať mluví odkudkoli. Byl svatý na hoře Sinaj i nad slitovnicí, jenže v prvním případě byla Jeho svatost spojena se „šířajícím ohněm“, zatímco v druhém s trpělivou milostí. Právě spojení dokonalé svatosti a dokonalé milosti charakterizuje vykoupení, které je v Kristu Ježíši. A toto vykoupení je různými způsoby nastíněno ve 3. Mojžíšově knize. Bůh musí být svatý, i kdyby se to mělo prokázat věčným zatracením hříšníků, kteří nečiní pokání. Ale plné rozvinutí Jeho svatosti ve spasení hříšníku vyvolává ty nejzvučnější a nejvznešenější chvalozpěvy nebe. *„Sláva na výsostech Bohu, na zemi pokoj, v lidech zalíbení.“* (Luk. 2,14) Tento chvalozpěv nemohl být zpíván v souvislosti a „ohnivým zákonem“. Tam sice byla „sláva na výsostech Bohu“, ale nikoli „na zemi pokoj“, ani „v lidech zalíbení“, poněvadž zákon vyhlášoval, čím by člověk napřed musel být, než by v něm Bůh mohl nalézt zalíbení. Ale když „Syn“ zaujal jako člověk Své místo na zemi, tu nebe mohlo vyjádřit všechnu svou libost v Něm, jehož Osoba a dílo mohly tím nejdokonalejším způsobem spojit božskou slávu s požehnáním lidí.

A nyní několik slov o pořádku obětí v úvodních kapitolách 3. Mojžíšovy knihy. Pán začíná

zápalnou obětí a končí obětí za vinu. To znamená, že končí tam, kde my začínáme. Tento pořádek je pozoruhodný a velice poučný. Když prvně pronikne do duše šíp usvědčení z hříchu, nastávají hluboké zkoušky svědomí vzhledem ke skutečně učiněným hříchům. Paměť předkládá osvětlenému oku jednotlivé stránky uplynulého života a ono je vidí po-
špiněné nesčetnými přestoupeními proti Bohu a proti lidem. Na tomto stupni svých dějin se duše neobírá tolik kořenem, z něhož ta přestoupení vzešla, jako spíše tou vážnou a hmatatelnou skutečností, že ten či onen hřích skutečně byl učiněn. Musí proto vědět, že Bůh se postaral o oběť, skrze niž nám všechna přestoupení mohou být zdarma a bez našich zásluh odpuštěna. To je nám představeno v oběti za vinu.

Ale jak pokračujeme v životě z Boha, uvědomujeme si, že **hříchy**, jichž jsme se dopustili, jsou jenom větvemi vyrůstajícími z nějakého kořene, proudy vytékajícími z nějakého zdroje. A nadto si uvědomujeme, že **hřích** v naší přirozenosti je tím zdrojem – tím kořenem. To vede k mnohem hlubším zkouškám, jimž lze čelit pouze hlubším poznáním díla vykonaného na kříži. Krátce řečeno, budeme musit porozumět, že v kříži Bůh sám „*odsoudil hřích v těle*“. (Řím. 8,3) Čtenář si všimne, že to neznamená „**hříchy v životě**“, nýbrž že jde o kořen, z něhož pocházejí, totiž o „**hřích v těle**“. To je nesmírně důležitá pravda. Kristus nejen že „*zemřel za naše hříchy podle Písem*“, ale byl také „*za nás učiněn hříchem*“. (2. Kor. 5,21) Tomu nás učí oběť za hřích.

Když tedy na základě poznání Kristova díla je srdce i svědomí uspokojeno, můžeme se v Boží přítomnosti sytit Kristem jako základem svého pokoje a radosti. Nemůže zde být ani radost ani pokoj, dokud nevidíme, že všechny naše hříchy jsou odpuštěny a náš hřích odsouzen. Musíme poznat oběť za vinu a oběť za hřích dříve, než budeme schopni ocenit pokojnou oběť, oběť radosti a oběť díky. Proto také pořadí, v němž pokojná oběť stojí, odpovídá pořadí našeho duchovního chápání Krista.

Tentýž dokonalý pořádek lze pozorovat, i pokud jde o oběť suchou (správněji: „oběť pokrmů“ – p. p.). Když je duše vedena, aby okusila sladkost duchovního obecenství s Kristem – aby se Jím v klidu a s vděčností v Boží přítomnosti sytila, tu je přitahována opravdovým přáním poznat více z těch podivuhodných tajemství Jeho Osoby; a této tužbě obzvlášť požehnaně vychází vstříc suchá oběť, která je obrazem Kristova dokonalého člověčenství.

Potom se v zápalné oběti dostáváme k bodu, za nějž dále již nelze jít, a sice proto, že usazuje dílo kříže jako vykonané přímo před Božím okem a jako výraz neproměnné oddanosti Kristova srdce. Během úvah uvidíme postupně všechny tyto věci v krásných podrobnostech. Zde si jen ukazujeme na pořádek obětí, který je skutečně podivuhodný, ať už postupujeme směrem **ven** od Boha k nám, anebo směrem **dovnitř** od nás k Bohu. V obou případech křížem začínáme a křížem končíme. Jestliže začneme zápalnou obětí, vidíme na kříži Krista, jak naplňuje Boží vůli – čině smíření na základě Svého dokonalého oddání se Bohu. Začneme-li obětí za vinu, vidíme na kříži Krista, jak nese naše hříchy a odstraňuje je na základě dokonalosti Svě smírcí oběti; přitom ve všem a všude spatřujeme výbornost, krásu a dokonalost Jeho božské a velebeníhodné Osoby. Toto vše jistě dostačí, aby byl v našich srdcích vzbuzen hluboký zájem o studium oněch vzácných předobrazů, jimiž se nyní budeme podrobněji zabývat. A kéž Bůh Duch Svatý, autor 3. Mojžíšovy knihy, živou mocí objasní našim srdcím její obsah, tak abychom až dojdeme k jejímu zá-

věru, měli hojně příčin chválit Jeho jméno za mnohé uchvacující a duši povznášející pohledy na Osobu a dílo našeho velebeníhodného Pána a Spasitele Ježíše Krista, jemuž bud sláva nyní i po všechny časy. Amen.

V zápalné oběti, již naše kniha začíná, máme obraz Krista, který „*samého Sebe obětoval neposkrvněného Bohu*“. Proto jí Duch Svatý dává toto první místo. Jestliže Pán Ježíš Kristus vyšel, aby vykonal slavné dílo smíření, bylo přitom oslavení Boha Jeho nejvroucnějším a nejvznešenějším předmětem. „*Aj, jdut, abych činil, o Bože, vůli Tvou.*“ – bylo velikým heslem v každém konání a ve všech okolnostech Jeho života, avšak nikde výrazněji, než v díle kříže. Nechtěl byla Boží vůle jakákoliv, On přišel, aby ji činil. Budiž Bohu chvála za to, že víme, jaký je náš podíl z vykonání té „vůle“; neboť skrze ni „*posvěcení jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou*“. (Židům 10,10) Přesto však bylo Kristovo dílo určeno na prvním místě Bohu. Bylo Mu nevýslovnou rozkoší naplnit na této zemi Boží vůli. Nikdo před Ním to neučinil. Někteří z milosti činili to, „*co bylo pravého v očích Hospodinových*“; ale nikdo kromě Pána Ježíše nikdy nevykonal Boží vůli dokonale, beze změny od počátku až do konce, bez váhání a bez odchýlení. On byl „*poslušný až do smrti, a to smrti kříže*“. (Filipenským 2,8) „*On se na tom ustavil, aby šel* (lépe: „*s rozhodností zaměřil svou tvář k jítí*“ – p. p.) *do Jeruzaléma.*“ (Luk. 9,51) A když se ubíral z Getsemanské zahrady ke kříži na Golgotě, ukázala se plná oddanost Jeho srdce v těchto slovech: „*Což nemám pít kalicha, kterýž Mi dal Otec?*“

Nuže, ve vší této na sebe vůbec nemyslíci oddanosti Bohu byla vpravdě libá vůně. Dokonalý Člověk vykonávající na zemi Boží vůli dokonce i ve smrti – to byl pro nebe předmět úžasného zájmu. Kdo mohl prozkoumat nesmírné hloubky toho oddaného srdce, jak se ukázalo před Božím zrakem na kříži? Jistě nikdo jiný než jen Bůh. Neboť v tomto, jakož i ve všem ostatním pevně platí, že „*nikdo nezná Syna, jediné Otec*“; a nikdo z Něho nemůže nic poznat, pokud by Otec jemu nezjevil. Lidská mysl se může do určité míry chopit některých předmětů vědění „pod sluncem“, lidská věda může být držena lidskou myslí, ale nikdo nezná Syna, leč by Otec zjevil jemu, a to mocí Ducha Svatého skrze psané slovo. Duch Svatý má zalíbení v tom, aby nám zjevoval Syna, aby bral z Ježíšových věcí a označoval nám je. Tyto věci máme v celé jejich plnosti a kráse v Božím slovu. Nemůže být žádné nové zjevení, poněvadž Duch Svatý připomněl apoštolům „všecko“ a uvedl je ve „*všelikou pravdu*“. Mimo „*všelikou pravdu*“ nemůže být nic víc, a proto nárok na nějaké nové zjevení a rozvíjení nové pravdy, – myslím tím pravdu, která není obsažena v inspirovaném souboru Písma – je pouhým úsilím člověka přidávat něco k tomu, co Bůh nazývá „*všelikou pravdou*“. Duch Boží může beze vší pochyby ukázat a s novou a obzvláštní mocí použít pravdu, která již je v Božím slovu obsažena. Ale to je samozřejmě něco zcela jiného, než chtít mimo okruh božského zjevení objevit nějaká pravidla, myšlenky a věroučné zásady závazné pro svědomí. Na toto druhé lze pohlížet pouze jako na bezbožnou opovážlivost.

V textech evangelií máme Kristovu Osobu, charakter a dílo představeny z různých stránek. K těmto vzácným záznamům se Boží lid ve všech dobách rád obracel, aby se osvěžil

nebeskými zjeveními o předmětu své lásky a důvěry, o Tom, jemuž pro čas i pro věčnost vděčí za vše. Ale jen nemnozí byli přivedeni k tomu, aby v ustanoveních a ceremoniích levitského zřízení viděli podrobné naučení o témž vyvýšeném předmětu. Například oběti ve 3. Mojžíšově knize byly ponejvíce považovány jenom za zastaralé záznamy o židovských zvycích, které mluví našim uším nesrozumitelnou řečí a nepřinášejí našemu duchovnímu porozumění žádné světlo. Avšak musí být připuštěno, že ty zdánlivě nesrozumitelné záznamy ve 3. Mojžíšově knize, stejně jako vznešený tón proroka Izaiáše, patří mezi věci, které „*napsány jsou*“ a které jsou proto i „*k našemu naučení*“. Jistě máme zapotřebí studovat tyto záznamy, stejně jako celé Sváté Písmo, s pokornou, sebe prázdnou myslí, se zbožnou závislostí na vyučování Toho, jenž je pro nás dal zaznamenat, přihlížejíce přitom pozorně k celkovému rozvržení, významu a vnitřním souvislostem celého okruhu božského zjevení, a konečně s vážností potlačující vlastní obrazotvornost, aby nás nezavedla k nějakému nesvatému blouznění. Jestliže však z milosti takto započneme studium předobrazů 3. Mojžíšovy knihy, nalezneme v nich bohatou žílu nejčistšího zlata.

Nyní přistoupíme k uvažování o zápalné oběti, která jak jsme již poznamenali, představuje je Krista, jenž „*samého Sebe obětoval neposkrvněného Bohu*“.

„*Jestliže zápalná oběť jeho byla by ze skotů, samce bez vady obětovati bude.*“ (3. v.) Podstatná sláva a důstojnost Kristovy Osoby tvoří základ křesťanství. Tato důstojnost a sláva doprovází vše, co On činí, a každé postavení, které zastává. Žádné postavení nemůže přidat slávy Jemu, který je „*Bůh nade všecky, velebený navěky*“ (Řím. 9,5) – „*Bůh zjevený v těle*“ (1. Tim. 3,16) – ten slavný „*Immanuel = Bůh s námi*“ – věčné Slovo. – Stvořitel a Udržovatel vesmíru. Cožpak by mohlo nějaké postavení přispět něčím k důstojnosti Toho nade vše vyvýšeného? My ovšem víme, že všechna Jeho pověření (úřady) jsou spojena s Jeho člověčenstvím. A aby toto člověčenství na sebe vzal, sestoupil ze slávy, již měl u Otce, dříve než tento svět existoval. Snížil se takto, aby dokonale oslavil Boha právě na tom místě, kde všecko bylo proti Němu v nepřátelství. Přišel, aby byl „*sněden*“ svatým a neuhasitelným horlením o Boží slávu a o vykonání Jeho věčných rad.

Jednoletý „*samec bez vady*“ byl předobrazem Pána Ježíše Krista, jak se obětoval pro dokonalé naplnění Boží vůle. Nesmělo zde být nic, co by vyjadřovalo nějakou slabost nebo nedokonalost. Byl vyžadován jednoletý „*samec bez vady*“. Při uvažování o dalších obětech uvidíme, že v některých případech byla jako oběť dovolena samice. Ale to mělo pouze vyjadřovat určitou nedostatečnost chápání velebitele, v žádném případě však nějaký nedostatek v oběti, neboť tato musela být v obou případech „*bez vady*“. Zde však to byla oběť nejvyššího řádu, neboť to byl Kristus obětující Sebe samotného Bohu. Kristus v zápalné oběti byl výlučně pro Boží oko a srdce. Toto je třeba si dobře vštípit. Pouze Bůh mohl náležitě ocenit Kristovu Osobu a dílo. Jenom On mohl plně ocenit kříž jako výraz Kristovy dokonalé oddanosti. Kříž, jak je nastíněn zápalnou obětí, měl v sobě něco, co mohla chápat jen Boží mysl. Měl tak nekonečné hloubky, že by je nemohl prozkoumat žádný smrtelník, ani žádný anděl. Mluvil řečí, která byla určena jenom Otci a šla přímo k Jeho sluchu. Mezi křížem na Golgotě a Božím trůnem existovalo spojení, které se zdaleka vymyká chápání i té nejvyšší třídy stvoření.

„*U dveří stánku úmluvy obětovati jej bude dobrovolně, před obličejem Hospodinovým.*“ (Správnější překlad: „*U dveří stánku shromáždění obětovati jej bude, aby došel oblíbení*“)

před Hospodinem“ – p. p. (3. v.) Použité slovo „dobrovolně“ (nebo: „oblíbení“) zde velice jasně ukazuje onu velkou myšlenku obsaženou v zápalné oběti. Vede nás k tomu, abychom se na kříž dívali z hlediska, jež nebývá dostatečně chápáno. My jsme příliš nakloněni dívat se na kříž pouze jako na místo, kde mezi Spravedlností a tou neposkvrněnou Obětí šlo o projednání té veliké otázky hříchu – jako na místo, kde za provinilého bylo učiněno smíření a kde Satan byl slavně poražen. Budiž věčná chvála vykupující lásky, že kříž byl tím vším! Ale byl více než jen tím. Byl místem, kde Kristova láska k Otci byla vyjádřena mluvou, již jenom Otec mohl slyšet a jí rozumět. V tomto smyslu ho máme předobrazem zápalnou obětí, a proto se zde vyskytuje to slovo „dobrovolně“. Kdyby zde šlo pouze o otázku přičtení hříchu a o strpění Božího hněvu kvůli hříchu, pak by takovýto výraz nebyl na místě. Náš drahý Pán, přesně vzato, nemohl být představen jako **svolný** „být učiněn hříchem“, jako **ochotný** snášet Boží hněv a odvrácení Boží tváře. Tato skutečnost nás zcela jasně učí, že **zápalná oběť nám nepředstavuje Krista na kříži nesoucího hříchy**, nýbrž Krista vykonávajícího na kříži Boží vůli. Že Kristus se sám díval na kříž z těchto dvou hledisek, je zřejmé z Jeho vlastních slov. Když hleděl na kříž jako na místo, kde měly být neseny hříchy, a předem pociťoval hrůzu s tím spojenou, zvolal: „*Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode Mne.*“ (Luk. 24,42) Lekal se toho, co Jeho dílo jako nositele hříchu v sobě obsahovalo. Jeho čistá a svatá mysl se lekala myšlenky na dotyk s hříchem a Jeho milující srdce se chvělo při pomýšlení, že by ztratilo být jen na okamžik světlo Boží tváře.

Avšak kříž měl ještě jinou stránku. Byl před očima Krista místem, kde mohl plně vyjádřit všechna hluboká tajemství Svě lásky k Otci, místem, kde „dobrovolně“, (resp.: „k zalíbení“ – p. p.) mohl vzít kalich, který Mu Otec podával, a vypít jej až do dna. Je pravdou, že celý Kristův život vyzařoval libou vůni, která vždy vystupovala k Otcovu trůnu – On vždy činil to, co se líbilo Otci – vždy konal Boží vůli; ale zápalná oběť nepředstavuje Krista v Jeho pozemském životě – jakkoli vzácný nade vše pomýšlení byl každý skutek tohoto Jeho života – nýbrž v Jeho smrti, a to nikoli jako Toho, jenž „se za nás stal zlořečenstvím“, ale jako přinášejícího Otcovu srdci zvláštní libou vůni.

Tato pravda udílí kříži zcela obzvláštní přitažlivost pro duchovní mysl. Dodává utrpením našeho Pána zvlášť hluboký smysl. Provinilý hříšník najde bezpochyby v kříži Boží odpověď na nejhlubší a nejvážnější potřeby svého srdce a svědomí. Pravý věřící nalézá v kříži to, co jímá všechny city jeho srdce a hluboce se dotýká celé jeho vnitřní bytosti. Andělé nalézají v kříži téma pro neutuchající obdiv. To vše je pravda. Ale v kříži je ještě něco, co daleko přesahuje nejvyšší chápání svatých i andělů, totiž ona hluboká oddanost Synova srdce přinesená Otcovu srdci a Jím oceněná. Toto je ta nejvznešenější stránka kříže, která je tak výstižně předobrazena zápalnou obětí.

A zde bych chtěl, poznamenat, že všechna ta zvláštní krása zápalné oběti musí být zcela obětována, jestliže připustíme myšlenku, že Kristus byl nositelem hříchů po celý Svůj život. Slovo „dobrovolně“ by potom bylo bez jakékoli váhy, ceny a významu. Nebylo by zde místa pro nijakou dobrovolnou činnost, kdyby někdo byl pro své postavení donucen položit svůj život. Kdyby Kristus byl nositelem hříchů ve Svém pozemském životě, musela by být Jeho smrt činem **nutným** a nikoli dobrovolným. Můžeme bezpečně říci, že není jediné oběti, jejíž krása by nebyla zmařena a jejíž dokonalost by nebyla dotčena teorií o nesení

hříchů **během života**. Především tomu tak je u zápalné oběti, poněvadž v ní nejde o nesení hříchu nebo o nesení Božího hněvu, nýbrž jen a jen o dobrovolnou oddanost zjevenou ve smrti na kříži. V zápalné oběti rozeznáváme předobraz Boha Syna vykonávajícího skrze Boha Ducha Svatého vůli Boha Otce. Toto učinil dobrovolně, „*sám od Sebe*“ (Jan 10,18), „*k zalíbení*“. „*Protož Mne Otec miluje, že Já pokládám život Svůj, abych jej zase vzal.*“ (Jan 10,17) Zde máme Kristovu smrt z hlediska zápalné oběti. Na druhé straně však, když se na Něho prorok dívá jako na oběť za hřích, říká: „*Zahlazen* (lépe: „*vzat*“ – p. p.) *byl z země život jeho.*“ (Skutky 8,33, což odpovídá Izaiáš 53,8 dle řeckého překladu Starého zákona – Septuaginty). Kristus říká: „*nižádný jej nebere ode Mne, ale Já pokládám jej sám od Sebe.*“ Byl nositelem hříchů, když toto řekl? Všimni si, že zde stojí: „*Nižádný*“ – ani člověk, ani anděl, ďábel nebo kdokoliv. Byl to Jeho dobrovolný čin, že položil Svůj život, aby jej opět vzal. „*Abych činil vůli Tvou, Bože Můj, libost mám.*“ (Žalm 40,9) – Taková byla řeč té božské zápalné oběti – Toho jenž našel Svou nevýslovnou radost v obětování Sebe samého bez poskvrny Bohu. (Židům 9,14)

Je proto velmi důležité, abychom jasně pochopili, co bylo hlavním předmětem Kristova srdce v díle vykoupení. Upevní to pokoj věřícího. Vykonání Boží vůle, provedení Božích rad a rozvinutí Boží slávy zaujímal přední místo v tom oddaném srdci, jež na vše hledělo a vše posuzovalo jen se zřetelem k Bohu. Pán Ježíš se nikdy nezaměstnával otázkou, jakou měrou se nějaký čin nebo okolnost dotkne Jeho samého. „*Ponižil sám Sebe*“ – „*Sebe sama zmařil*“ (tj. „*učinil se ničím*“; Filipenským 2,6.7 – přel.) – Vzdal se všeho. A proto když dospěl ke konci Své pozemské cesty, mohl se na to vše podívat nazpět a s očima pozvednutýma k nebi říci: „*Jáť jsem oslavil Tebe na zemi; dílo jsem vykonal, kteráž jsi Mí dal, abych činil.*“ (Jan 17,4) Je nemožné hledět na Kristovo dílo v tomto jeho charakteru a nemít přitom srdce naplněné upřímnými city lásky k Jeho Osobě. Poznání, že i na kříži měl Boha za Svůj první předmět, nemůže ani v nejmenším ubrat něco našemu vědomí o Jeho lásce k nám. Právě naopak. Jeho láska k nám a naše spasení v Něm mohly být založeny jenom na Jím potvrzené Boží slávě. Tato sláva musí tvořit pevný základ všeho. „*Avšak živ jsem Já a sláva Má naplňuje všecku zemi.*“ (Správněji: „*Jako že žiji, bude slávou Hospodina naplněna celá země.*“ – 4. M. 14,21) Ale my víme, že věčná Boží sláva a věčná požehnání stvoření jsou v Božích radách spolu nerozlučně spojeny, takže je-li zajištěno prvé, musí být zajištěno druhé též.

„*A vloží ruku svou na hlavu oběti zápalné i bude příjemná za něj, aby za něho učinila smíření.*“ (4. verš – přel.) Úkon vložení ruky na hlavu oběti byl vyjádřením úplného ztotožnění. Toto symbolické jednání sjednotilo obětujícího s obětí a tato jednota přenesla u zápalné oběti na obětujícího celou příjemnost jeho oběti. Použití toho na Krista a na věřící představuje vzácnou pravdu, která je podrobně rozvinuta v Novém zákoně, totiž pravdu o věčném sjednocení věřícího s Kristem a o jeho příjemnosti v Něm. „*Jakýž jest On, takový i my jsme na tomto světě.*“ (1. Jana 4,17) „*Jsmo v tom pravém.*“ (1. Jana 5,20) Něco menšího než to by nám neprospělo. Člověk, který není v Kristu, je ve svých hříších. Někjaký střed mezi tím neexistuje. Musíš být buď v Kristu, anebo jsi ještě mimo Něj. Být v Kristu jen **částečně** je nemožné. Jestliže mezi tebou a Kristem je mezera široká třeba jen jako vlas, nalézáš se ještě pod hněvem a zavržením. Ale jestliže naopak jsi v Něm, potom jsi před Bohem takový, „*jakýž jest On*“, a za takového jsi v přítomnosti té nekonečné svatos-

ti považován. To je jasné učení Božího slova. „*V Něm jste doplnění*“, – „*vzácní v tom milovaném*“, – „*údivné těla Jeho, z masa Jeho a z kostí Jeho*“. „Ten pak, kdož se připojuje Pánu, jeden duch jest s Ním.“ (Kol. 2,10; Ef.1,6; 5,30; 1. Kor. 6,17) Není možné, aby Hlava byla v jednom stupni vzácnosti a údy v jiném. Ne, hlava a údy jsou jedno. Bůh je vidí jako jeden celek, a proto jsou jedno. Tato pravda je zároveň základem nejvyšší důvěry i nejhlubší pokory. Dává věřícímu tu nejpřesnější jistotu „smělého doufání v den soudný“, protože přece není možné, aby bylo vzneseno nějaké obvinění proti Tomu, s Nímž jsme sjednoceni. Zároveň ale vštěpuje věřícímu hluboké vědomí vlastní nicotnosti, poněvadž naše spojení s Kristem je založeno na smrti staré přirozenosti a na úplném zrušení všech jejích požadavků a nároků.

Poněvadž tedy Hlava a údy jsou před Bohem viděny v témž postavení nekonečné přízně a zalíbení, je zcela zřejmé, že všechny údy jsou v jednom a tomtéž zalíbení, v jednom a tomtéž spasení, v jednom a tomtéž životě a v jedné a téže spravedlnosti. V ospravedlnění neexistují žádné stupně. Právě znovuzrozené dítě v Kristu stojí v tomtéž ospravedlnění jako věřící s padesátiletou zkušeností. Ten první je v Kristu stejně tak jako onen druhý; a jako je toto jediným základem života věřícího, je to i jediným základem jeho ospravedlnění. Nejsou ani dva druhy života, ani dva druhy ospravedlnění. Samozřejmě jsou různé stupně, jak se z tohoto ospravedlnění těšíme, různé stupně v poznání jeho plnosti a rozsahu a různé stupně ve schopnosti používat jeho sílu na srdce a na život. Ale tyto věci bývají často zaměňovány s ospravedlněním samým, které poněvadž je od Boha, musí proto nezbytně být věčné, neomezené a neproměnné a nijak nemůže být dotčeno nestálostí lidských pocitů a zkušeností.

Dále také neexistuje nějaký růst v ospravedlnění. Věřící není dnes ospravedlněn více, než byl včera, ani nebude ospravedlněn zítra více, než je dnes. Ano, duše, která je „v Kristu Ježíši“, je ospravedlněna stejně dokonale, jako kdyby už stála před Božím trůnem. Je „**doplněna**“ (tj. „**dosáhla plnosti**“ – p. p.) v Kristu“. Je „jako“ Kristus. Podle vlastního Kristova prohlášení je „*všecka čistá*“ (Jan 13,10). Čím by mohla být více na této straně slávy? Bude moci, a jestliže chodí v Duchu, také skutečně bude činit pokroky v chápání a zakoušení této slavné skutečnosti. Ale co se věci samé týče, tu v okamžiku, kdy skrze moc Ducha Svatého uvěřil evangeliu, přešel věřící ze stavu nespravedlnosti a zavržení do absolutního stavu spravedlnosti a přízně u Boha. Toto všechno je založeno na božské dokonalosti Kristova díla právě tak, jako v případě zápalné oběti byla příjemnost velebitele založena na příjemnosti jeho oběti. Nešlo o to, čím byl on, nýbrž prostě o to, čím byla jeho oběť. „*I bude (ona) příjemná za něj, aby za něho učinila smíření.*“

„*Tedy zabije volka toho před tváří Hospodinovou, a přinesou kněží, synové Aronovi, krev, a pokropí tou krví oltáře svrchu vůkol, kterýž jest u dveří stánku úmluvy.*“ (5. v.) Při uvažování o zápalné oběti je zcela nezbytné mít stále na zřeteli, že tím velkým předmětem v ní vyjádřeným není uspokojení potřeby hříšníka, nýbrž přinesení Bohu toho, co Mu je neskonalé vzácné. Kristus představený v zápalné oběti není pro svědomí hříšníka, nýbrž pro Boží srdce. A kříž v zápalné oběti není ukázáním nejzazší ošklivosti hříchu, nýbrž ukázáním nezlomné a neochvějné Kristovy oddanosti Otcí; rovněž není ukázáním Božího hněvu vylitého na Krista jako nositele hříchu, nýbrž Otcova naprostého zalíbení v Kristu jako v té dobrovolné a líbezně vonící oběti. A konečně „smíření“ představené v zápalné

oběti je přiměřené nejenom potřebám lidského svědomí, nýbrž také hluboké touze Kristova srdce naplnit Boží vůli a potvrdit Boží rady – touze, která Jej přiměla, aby Bohu obětoval Svůj naprosto čistý a vzácný život jako „dobrovolnou oběť libé vůně“.

Žádná moc země nebo pekla, lidí nebo ďáblů Jej nemohla zvíkat, když šlo o uskutečnění tohoto vroucího přání. Jak zněla odpověď Páně, když se Petr ve své nevědomosti snažil Jej odradit od cesty hanby a ponížení kříže slovy falešné něžnosti: „*Odstup to od Tebe, Pane, nikoli nestane se Tobě toho.*“? – „*Jdi za Mnou, satane, ku pohoršení jsi Mi; nebo nemyslíš na ty věci, kteréž jsou Boží, ale kteréž jsou lidské.*“ (Mat. 16,22.23) A podobně říká Svým učedníkům při jiné příležitosti: „*Již nemnoho mluvití budu s vámi; neboť jde kníže tohoto světa, ale nemá nic na Mně. Ale aby poznal svět, že miluji Otce, a jakož Mi přikázal Otec, tak činím.*“ (Jan 14,30.31) Tato a mnohá jiná podobná místa Písma nám ukazují Kristovo dílo z hlediska zápalné oběti, v níž prvořadou myšlenkou je, že Kristus „*samého Sebe obětoval neposkrvněného Bohu*“.

V plném souladu se vším, co bylo uvedeno o této zvláštní pravdě představené v zápalné oběti, je také místo, jehož se dostává Aronovým synům, a práce, jimiž jsou pověřeni. „Kropí krví“, „dávají oheň na oltář“, „rovnají dříví na tom ohni“, „pořádají díly ty, hlavu i tuk, na dříví vložené na oheň, kterýž jest na oltáři“. (5–8. v.) Toto jsou velmi důležité práce a jsou význačným rysem zápalné oběti tvořícím protiklad k oběti za hřích, kde o Aronových synech není vůbec zmínka. „Synové Aronovi“ představují církev, nikoli jako „jedno tělo“, nýbrž jako kněžský dům. Tomu lze snadno rozumět. Jestliže Aron byl obrazem Krista, potom Aronův dům byl obrazem Kristova domu, jak čteme v Žid. 3,6: „*Ale Kristus jako Syn nad domem Svým. Kterýžto dům my jsme...*“ A jinde: „*Aj, Já a dívky, kteréž dal Mi Bůh.*“ (Žid. 2,13) Je to výsadou církve, vedené a poučované Duchem Svatým, aby hleděla na tuto stránku Kristovy Osoby, která nám je obrazně ukázána na začátku 3. Mojžíšovy knihy, a radovala se z ní. „*Obecenství naše je s Otcem*“, který nás milostivě zve, abychom s Ním sdíleli Jeho myšlenky o Kristu. My se jistě nikdy nemůžeme pozvednout k výši oněch myšlenek; ale můžeme v tom mocí Ducha Svatého, který v nás přebývá, mít obecenství s Bohem. Zde nejde o utišení svědomí skrze krev Krista jako nositele hříchů, ale o obecenství s Bohem vzhledem k dokonalé oddanosti Krista na kříži.

„*Kněží, synové Aronovi, přinesou krev a pokropí tou krví oltář svrchu vůkol, kterýž jest u stánku úmluvy.*“ Zde máme předobraz církve přinášející rozpomínání na dokonanou oběť a předkládající je na místě, kde věřící osobně přistupuje k Bohu. Ale musíme mít na paměti, že to je krev zápalné oběti a nikoliv oběti za hřích. Je to církev, která tu skrze moc Ducha Svatého myslí na ten úžasný předmět dokonalé Kristovy oddanosti Bohu, a nikoliv usvědčený hříšník, který začíná poznávat cenu krve Toho, jenž nesl hříchy. Nemusíme snad říkat, že církev se skládá z hříšníků, a to z usvědčených hříšníků; ale „synové Aronovi“ nepředstavují usvědčené hříšníky, nýbrž velebíci svaté. Jako „*kněží*“ mají co činit se zápalnou obětí. Mnozí se v této věci mýlí. Domnívají se, že když člověk – byv pozván Boží milostí a uschnout k tomu Kristovou krví – zaujme místo velebitele, že se tím odmítá uznávat za ubohého, bezcenného hříšníka. To je velký omyl. Věřící sám v sobě není ničím. Ale v Kristu je očištěným velebitelem. Ve svatyni nestojí jako nějaký provinilý hříšník, ale jako klanějící se kněz, oblečený v „roucha k slávě a k ozdobe“ (srv. 2. M. 28,2). Kdybych se v Boží přítomnosti obíral svou vinou, nebyla by to, co se týče mé osoby, pokora, nýbrž

nevěra vzhledem k té velké oběti.

Je třeba, aby čtenáři bylo jasné, že myšlenka nesení hříchu, přičtení hříchu a trpění Božího hněvu se v zápalné oběti vůbec nevyskytuje. Čteme sice: „*Bude příjemná za něj, aby za něho učinila smíření*“, ale potom je toto „*smíření*“ nikoli podle hloubek a nezměrné velikosti lidské viny, nýbrž podle dokonalosti Kristova oddání se Bohu a podle hlubokého Božího zalíbení v Kristu. Takový je ten nejvznešenější smysl smíření. Jestliže hledím na Krista jako na oběť za hřích, vidím smíření učiněné podle nároků Boží spravedlnosti vzhledem k hříchu. Ale když vidím smíření v zápalné oběti, vidím velikost Kristovy ochoty a schopnosti vykonat Boží vůli a velikost Božího zalíbení v Kristu a Jeho díle. Jak dokonalé musí být toto smíření, které je ovocem Kristovy oddanosti Bohu! Může být něco nad ně? Jistě ne. Smíření z hlediska zápalné oběti je něco, čím se bude moci celá kněžská rodina zabývat v nebeských síncích Božího domu po celou věčnost.

„*I stáhne kůži s oběti zápalné a rozseká ji na díly její.*“ (6. v.) Zákonem předepsaný úkon stažení kůže je obzvláště významný. Bylo to prostě odstranění vnějšího přikrytí, aby bylo plně zjeveno, co je **uvnitř**. Nestačilo, aby oběť byla zevně „bez poskvrny“. Také všechny „skryté části“ měly být obnaženy, aby bylo vidět každou šlachy a každý kloub. Tento úkon je výslovně uveden jenom u zápalné oběti. Je s ní svým rázem v naprostém souladu a má nám znázornit hloubku Kristovy oddanosti Otci. U Něho to nebylo jen nějaké povrchní dílo. Čím více byla odhalována tajemství Jeho vnitřního života, čím více byly prozkoumávány hloubky Jeho bytosti, tím jasněji se ukazovalo, že pohnutkou jednání v tom velkém Protějšku zápalné oběti byla ryzí oddanost do vůle Otce a opravdová touha Jej oslavit. On byl vskutku cele zápalnou obětí.

„*A rozseká (rozloží) ji na díly její.*“ Tato činnost před nás staví pravdu dosti podobnou té, již nás učí „*vonné věci (na drobno) stlučené*“. (2. M. 30,36; 3. M. 16,12) Duch Svatý tak rád prolévá v vzácnosti a libé vůně Kristovy oběti nejenom jako celku, ale i ve všech jejích nejmenších podrobnostech. Podívej se na zápalnou oběť jako na celek a uvidíš, že je bez poskvrny. Podívej se na ni ve všech jejích částech a uvidíš totéž. Takový byl Kristus a jako takový je nastíněn v tomto důležitém obraze.

„*A dají synové Arona kněze oheň na oltář a narovnají dříví na tom ohni. Potom zpořádají kněží, synové Aronovi, díly ty, hlavu i tuk, na dříví vložené na oheň, kterýž jest na oltáři.*“ (7. a 8. v.) Toto bylo vskutku vysoké postavení pro kněžskou rodinu. Zápalná oběť byla celá obětována Bohu. Celá byla spálena na oltáři.¹ Člověk na ní neměl žádný podíl; ale

¹ Při této příležitosti bude snad dobré upozornit čtenáře, že hebrejské slovo přeložené u zápalné oběti výrazem „páliti“, se naprosto liší od slova použitého u oběti za hřích. Poněvadž je tento předmět velice zajímavý, uvedu několik jiných míst, v nichž se ta slova vyskytují. Slovo použité u zápalné oběti znamená „kadidlo“ nebo „pálit kadidlo“ a vyskytuje se v té či oné formě na více místech, jako např.: 3. M. 6,15 „...se všim tím **kadidlem**... a **páliti** to bude na oltáři...“; 5. M. 33,10: „**klásti budou kadidlo před tváří tvou a oběť zápalnou na oltáři tvém**“; 2. M. 30,1: „**Uděláš i oltář, na němž by se kadilo**“; Žalm 66,15: „**Zápaly tučných beranů obětovati budou tobě s **kaděním****...“; Jeremiáš 44,21: „**Kadidlo, jímž jste kadivali po městech Judských**“; Píseň 3,6: „...**okouřena jsouc myrhou a kadidlem**“. Bylo by možné uvést řadu dalších míst, ale uvedená postačí, aby nám ukázala, kde se slovo použité u zápalné oběti vyskytuje.

Hebrejské slovo u oběti za hřích přeložené jako „páliti, spáliti“ znamená vůbec spálit a vyskytuje se v následujících verších: 1. M. 11,3: „**Nuže, nadělejme cihel, a vypalme je**“; 3. M. 10,16: „**Mojžíš pak hledal pilně kozla k oběti za hřích, a hle, již spálen byl.**“ 2. Par. 16,14: „**I pálili to jemu ohněm velmi velikým.**“

Oběť za hřích byla tedy nejenom spalována na zvláštním místě, nýbrž Duchem Svatým bylo zvoleno i zvláštní

syny Arona kněze, kteří sami byli také kněžími, zde vidíme stát kolem Božího oltáře, aby hleděli na plamen příjemné oběti stoupající k Němu jako líbezná vůně. To bylo vysoké postavení – vysoké obecenství – vysoký řád kněžské služby – výstižný to obraz Církve mající obecenství s Bohem v dokonalém naplnění Jeho vůle Kristovou smrtí. Jako usvědčení hříšníci se díváme na kříž našeho Pána Ježíše Krista a spatřujeme v něm to, co plně odpovídá vši naší potřebě. Z tohoto hlediska dává kříž dokonalý pokoj svědomí. Ale potom jako kněží, jako očištění velebitelé, jako údové kněžské rodiny, se můžeme dívat na kříž v jiném světle, totiž jako na dokonání Kristova svatého úmyslu vykonat, třeba až na smrt, vůli Otce. Jako usvědčení hříšníci stojíme u měděného oltáře a nalézáme pokoj skrze krv smíření, ale jako kněží tam stojíme proto, abychom spatřovali a obdivovali dokonalost oné zápalné oběti – ono dokonalé oddání se a obětování Bohu Toho Neposkrvněného.

Měli bychom velice nedokonalý pojem o tajemství kříže, kdybychom v něm měli vidět jenom to, co vychází vstříc potřebě člověka jako hříšníka. V tomto tajemství byly hloubky, do nichž mohla proniknout pouze Boží mysl. Je proto důležité vidět, že když nám Duch Svátý podává předobrazný vyjádření kříže, předkládá nám jako první to, co ukazuje kříž ve vztahu k Bohu. Již to by mohlo stačit, abychom poznali, že v kříži jsou výšky a hlubiny, kterých člověk nikdy nemůže dosáhnout. Může přistoupit k tomu prameni radosti a navěky z něho pít – může uspokojit ty nejvyšší tužby svého ducha, může kříž zkoumat vši silou své obnovené přirozenosti; ale přes to vše je v kříži ještě něco, co jenom Bůh může poznat a ocenit. Proto se zápalné oběti dostává prvního místa. Předobrazuje Kristovu smrt, jak ji vidí a oceňuje jedině sám Bůh. A jistě bychom nemohli takovýto obraz postrádat, neboť nám podává nejenom nejvyšší možný pohled na Kristovu smrt, nýbrž také velice vzácnou myšlenku o zvláštním Božím zájmu na té smrti. Již skutečnost, že ustanovil obraz Kristovy smrti, který vyjadřuje význam této oběti jen pro Něho, je velice poučná pro každou duchovní mysl.

Ale ačkoliv ani člověk, ani anděl nemůže nikdy plně probádat úžasné hloubky tajemství Kristovy smrti, přece můžeme poznat alespoň některé její rysy, které ji musejí činit Bohu nade vše vzácnou. Z díla kříže sklídl Bůh tu největší žeň slávy. Žádným jiným způsobem nemohl nikdy být tak oslaven jako skrze Kristovu smrt. V Kristově dobrovolném vydání se na smrt září božská sláva svým nejplnějším jasem. Zde byl také položen pevný základ všech Božích rad. Jak útěchyplná je tato pravda. Stvoření by nikdy nemohlo poskytnout takovýto základ. Nadto kříž vytvořil potrubí, jímž může proudit Boží láska, aniž by se děla nějaká újma Boží spravedlnosti. A konečně skrze kříž je Satan na věky zahanben a „*knížata a moci vedeny na odiv zjevně*“ (Kol. 2,15) Takové je slavné ovoce, které kříž způsobil. Když o tom přemýšlíme, můžeme poznat pravý důvod, proč měl být dán jeden předobraz kříže v jeho výlučném významu pro Boha, i důvod, proč tento obraz musel zaujímat nej přednější místo. A byla by jistě smutná prázdnota mezi ostatními předobrazy, kdyby tu chyběla zápalná oběť, a byla by bolestná mezera na stránkách inspirovaného Písma, kdyby byl záznam o tomto předobrazu vynechán.

slovo k vyjádření jejího pálení. Bylo by nemístné si myslet, že tento rozdíl je pouhou obměnou slov, jejichž použití je bezvýznamné. Věřím, že moudrost Ducha Svatého při rozdílném použití těchto dvou slov je právě tak jasná, jako v čemkoli jiném, co se týká rozdílu obou těch obětí. Duchovní čtenář sám pozná význam výše uvedeného zajímavého rozlišení.

„A vnitřnosti jeho i nohy jeho vymyje vodou. I páliťi bude kněz všecko to na oltáři; zápal jest, oběť ohnivá vůně líbezná Hospodinu.“ (9. v. – přel.) Tento úkon činil z oběti obrazně to, čím Kristus byl ve skutečnosti: vnitřně i zevně čistý. Mezi Kristovými vnitřními pohnutkami a vnějším jednáním byla naprostá shoda. Jeho chování navenek bylo vždy výrazem Jeho smýšlení. Vše směřovalo k jednomu bodu, totiž k Boží slávě. Údy Jeho těla dokonale poslouchaly a vykonávaly rady Jeho oddaného srdce – srdce, které tepalo jenom pro Boha a pro Jeho oslavení ve spasení lidí. Právem tedy mohl kněz „*pálit všecko to na oltáři*“. V obrazu bylo vše čisté a vše bylo určeno pouze za potravu pro Boží oltář. Na některých obětech měl podíl kněz; na některých osoba, která přinesla oběť; ale zápalná oběť byla „celá“ strávena na oltáři. Patřila jen a jen Bohu. Kněží směli narovnat dřevo a seřadit oheň a dívat se, jak plamen stoupal vzhůru; a to byla jistě vysoká a svatá výsada, že to směli činit. Ale z oběti nejedli. Jenom Bůh byl Kristovým předmětem v Jeho smrti, díváme-li se na ni jako na zápalnou oběť. V chápání toho nemůžeme být příliš prostí. Od okamžiku, kdy „*samec bez vady*“ byl přiveden ke dveřím stánku úmluvy, až do chvíle, kdy působením ohně byl spálen na popel, v něm rozeznáváme Krista, který „*skrze Ducha věčného samého Sebe obětoval neposkvrněného Bohu*“. (Židům 9,14)

To činí zápalnou oběť nevýslovně vzácnou pro duši. Ukazuje nám tu nejvznešenější stránku Kristova díla. V tom díle má Bůh Svou zvláštní radost – radost, do níž nemůže žádná stvořená bytost proniknout. Toto nesmíme nikdy ztrácet ze zřetele. Je to ukázáno v zápalné oběti a potvrzeno „zákonem (král.: „řádem“) zápalné oběti“, o kterém se hned zmíníme.

„I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Prikaž Aronovi i synům jeho a rci: Tento bude řád při oběti zápalné: (slove pak oběť zápalná od pálení na oltáři celou noc, až do jitra, nebo oheň na oltáři vždycky hořeti bude). Obleče se kněz v roucho své Iněné, a košilkou Iněnou vezme na tělo své, a vyhrabe popel, když oheň spálí oběť zápalnou na oltáři, a vysype jej u oltáře. Potom svleče šaty své a obleče se v roucho jiné, a vynese popel ven ze stanů na místo čisté. Oheň pak, kterýž jest na oltáři, bude hořeti na něm, nebude uhašován. A bude zapalovati jím kněz dříví každého jitra, a zpořádá na něm oběť zápalnou, a páliťi bude na něm tuk pokojných obětí. Oheň ustavičně hořeti bude na oltáři, a nebudeť uhašen.“ (3. M. 6,8–13)² Oheň na oltáři strávil zápalnou oběť a tuk pokojné oběti. Bylo to vhodné vyjádření Boží svatosti, která nalezla v Kristu a Jeho dokonalé oběti vhodný předmět, jímž se mohla sytit. Ten oheň nikdy nevyhasínal. Měl být neustále udržován jako něco, co vyjadřovalo působení Boží svatosti. I ve tmě a tichu nočních bdění planul oheň na Božím oltáři. „Obleče se kněz v roucho své Iněné...“ (6,10). Zde kněz v obraze zaujímá místo Krista, jehož osobní spravedlnost je vyjádřena bílým Iněným rouchem. Poté, když se na kříži vydal na smrt, aby vyplnil Boží vůli, vstoupil ve Svě vlastní věčné spravedlnosti do nebe, nesa

² Překlad uvedených veršů v Elb. textu zní: „A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Rozkaž Aronovi a jeho synům a rci: Toto jest zákon zápalné oběti. Tato, oběť zápalná, bude na svém místě, kde je oheň, na oltáři, celou noc až do jitra; a oheň oltáře bude na oltáři udržován. A kněz oblékne svůj Iněný šat a obleče své Iněné kalhoty na tělo své; a odstraní popel z tuku, na který oheň strávil na oltáři zápalnou oběť a vysype jej vedle oltáře. A vysleče své šaty a oblékne si jiné šaty a vynese popel z tuku ven za tábor na čisté místo. A oheň na oltáři bude na něm udržován a nevyhasne; a kněz bude na něm (tj. na tom ohni – pozn. k Elb. překl.) zapalovat dřevo, jitra za jitem, a urovnávat na něm zápalnou oběť, a páliťi na něm tučné věci pokojných obětí. Ustavičný oheň bude udržován na oltáři, nevyhasne.“ (3. M. 6,1–6 podle Elberfeldského textu – p. p.)

s sebou pamětná znamení Svého dokonaného díla. Popel svědčil o dokonání oběti a o jejím přijetí Bohem. Popel umístěný vedle oltáře ukazoval, že oheň strávil oběť – že to byla nejenom dokonaná, ale též i přijatá oběť. Popel zápalné oběti mluvil o přijetí oběti. Popel oběti za hřích svědčil o soudu nad hříchem.

Mnohé věci, jimiž jsme se právě obírali, se nám ukážou jasněji, plněji, přesněji a mocněji v pokračování našich úvah o obětech. Každá oběť se ukáže v ještě jasnějším světle tehdy, díváme-li se na ni v protikladu k ostatním obětem. Všechny oběti jako celek nám podávají úplný obraz Kristovy oběti. Jsou jako různá zrcadla, jež jsou tak nastavena, aby různými způsoby odrážela obraz oné pravé a jedině dokonalé Oběti. Žádný jednotlivý obraz nám Jej nemůže plně představit. Potřebovali jsme Jej mít zobrazeného v Jeho životě i v Jeho smrti – jako Člověka i jako Oběť – v tom, čím ona je pro Boha, i čím je pro nás; a takového Jej nalézáme v obětech 3. Mojžíšovy knihy. Bůh milostivě vyšel vstříc naší potřebě. A kéž nám On dá schopnost hlouběji pronikat a více se těšit z toho, co pro nás zde připravil.

2. kapitola

Suchá oběť³

Nyní přikročíme k uvažování o suché oběti, která nám velice zřetelným způsobem představuje „Člověka Krista Ježíše“. Jako zápalná oběť představuje Krista ve **smrti**, tak Jej suchá oběť představuje v životě. Ani v jedné, ani v druhé se nejedná o otázku nesení hříchu. V zápalné oběti vidíme smíření, ale nikoli nesení hříchu – ne přičtení hříchu – ne vylití hněvu kvůli hříchu. Jak to můžeme vědět? Poněvadž na oltáři bylo vše stráveno. Kdyby se při zápalné oběti nějak jednalo o nesení hříchu, byla by spálena venku za táborem. (Srv. 3. M. 4,11.12 se Židům 13,11.)

Ale u suché oběti nenacházíme ani vylití krve. Shledáváme v ní prostě krásný obraz Krista, jak žil a sloužil na této zemi. Již tato skutečnost sama o sobě dostačí, aby podnítila duchovní mysl k bedlivému a s modlitbou konanému uvažování o této oběti. Čisté a dokonalé člověčenství našeho Pána je téma, jež musí zaujmout pozornost každého pravého křesťana. Je se co obávat, že o tomto svatém tajemství převládá velká uvolněnost myšlenek. Výrazy, které někdy slyšíme nebo čteme, jsou dostatečným důkazem toho, že základní učení o vtělení není zachovááno tak, jak je Boží slovo předkládá. Takové výrazy velmi pravděpodobně mají svůj původ v nepochopení skutečné povahy Kristových vztahů a pravého charakteru Jeho utrpení; ale ať pramení z jakékoliv příčiny, měly by být posouzeny ve světle Písma svatého a být odvrženy. Mnozí, kdo užívají takových výrazů, by se bezpochyby se spravedlivým rozhořčením a hrůzou zděsili skutečného učení, které je v nich obsaženo, kdyby před ně bylo postaveno ve svém pravém charakteru; a z toho důvodu bychom měli dbát, abychom neoznačili za nezdravé učení o této základní pravdě něco, co snad je jen nepřesnost výroků.

Je tu však něco, co by mělo plnou vahou doléhat na mysl každého křesťana, totiž ona zásadní, životně důležitá povaha učení o Kristově člověčenství. Toto leží u samých základů křesťanství, a právě proto se Satan od počátku horlivě snažil lidi v tomto směru zavádět. Téměř všechna hlavní falešná učení, která našla cestu do vyznávající církve, prozrazují satanský úmysl podřývat pravdu o Kristově Osobě. A dokonce když vážní, bohabojní mužové se namáhali bojovat proti těmto bludům, v mnohých případech upadali zase do omylů na opačné straně. Jak je proto důležité se přesně držet slov, jichž Duch Svatý použil při rozvinutí tohoto hlubokého, svatého tajemství! Rozhodně věřím, že v každém případě poddanost autoritě Písma svatého a moc života z Boha v duši se osvědčí jako účinný ochranný prostředek proti každému bludu. Není potřebí žádných vysokých teologických vědomostí, aby duše byla ostříhána před bludy ohledně učení o Kristu. Jestliže jenom „slovo Kristovo v nás přebývá bohatě“ a „Duch Kristův“ mocně působí v duši, potom pro Satana s jeho temnými, hroznými svody není místa. Jestliže se srdce těší z Krista, kterého nám ukazuje Písmo, jistě se odvrátí od falešných Kristů, které se snaží uvést Satan. Jestliže se sytíme Boží skutečností, bez váhání zavrhneme Satanův padělek. To je ten nejlepší

³ Správněji: „oběť pokrmů“ (p. p.)

možný způsob, jak ujít léčkám bludu, ať jsou jakékoliv podoby nebo jakéhokoliv rázu. „**Ovce hlas Jeho slyší, a... jdou za Ním, neboť znají hlas Jeho. Cizího pak nikoli následovati nebudou, ale utekou od něho; neboť neznají hlasu cizích.**“ (Jan 10,3–5) Vůbec není třeba, abychom byli obeznámeni s hlasem cizího proto, abychom se mohli od něho odvrátit. Vše, čeho je nám třeba, je, abychom znali hlas toho „dobrého Pastýře“. To nás ochrání před zavádějícím vlivem každého cizího hlasu. Proto ačkoli se cítím povolán varovat čtenáře před cizími hlasy ohledně Božího tajemství Kristova člověčenství, nepovažuji za nutné mluvit o těchto hlasech, nýbrž spíše se budu snažit vyzbrojit jej skrze Boží milost proti takovým hlasům tím, že poukážu na učení Písma o tomto předmětu.

Je málo věcí, v nichž tolik selháváme, jako v udržování živého obecenství s Pánem Ježíšem jako tím dokonalým Člověkem. Odtud pramení, že tak mnoho trpíme vnitřní prázdnotou, vyprahlostí, neklidem a zmateností. Kdybychom si s prostší dětinnou vírou přivlastnili pravdu, že na pravici Velebnosti v nebi se nalézá skutečný Člověk, jehož soucit je dokonalý, láska nezměrná, jehož moc je neomezená, moudrost nekonečná, jehož prostředky jsou nevyčerpatelné a bohatství neobsáhlá, jehož ucho je otevřeno pro každý vzdech, jehož ruka je otevřena pro jakoukoli naši potřebu a jehož srdce je plné nevýslovné lásky a něžnosti k nám – jak mnohem šťastnější bychom byli a mnohem nezávislejší na lidských proudech, ať už tečou kterýmkoliv řečištěm! Není žádná tužba srdce, kterou by Ježíš nemohl uspokojit. Touží po pravém soucitu? Kde jinde jej může nalézt, než u Něho, jenž proléval slzy společně s truchlícími sestrami z Bethanie? Touží po projevu upřímné lásky? Tu může nalézt jen v Jeho srdci, jež zpečetilo Svou lásku vlastní krví. Hledá podporu a ochranu skutečné moci? Stačí, aby jen vzhledlo vzhůru k Němu, který učinil světy. Cítí srdce potřebu být vedeno nikdy neselhávající moudrostí? Nechť se uteče k Němu, jenž je ta zosobněná Moudrost, a „*kterýž učiněn jest nám moudrost od Boha*“ (1. Kor. 1,30). Slovem, v Kristu máme všechno. Boží mysl i Boží srdce nalezly v „Člověku Kristu Ježíši“ dokonalý předmět uspokojení; a jistě, jestliže v Osobě Krista je to, co může dokonale uspokojit Boha, je tam také to, co by mělo uspokojit i nás, a co nás uspokojí tou měrou, jakou skrze milostivé působení Ducha Svatého žijeme v obecenství s Bohem.

Pán Ježíš Kristus byl ten jediný dokonalý člověk, který kdy přišel na tuto zem. Byl zcela dokonalý: dokonalý v myšlenkách, dokonalý v slovu, dokonalý v jednání. Všechny mravní vlastnosti v Něm byly v božském, a proto dokonalém poměru. Žádný mravní rys nepřevažoval. V Něm byl spojen ohromující majestát s dobrotou, jež v Jeho přítomnosti dávala pocit dokonalé volnosti. Zákoníky a farizeje stíhalo Jeho drtivé kárání, zatímco ona ubohá Samaritánka i „žena, která byla hříšnice“ se cítily k Němu poutány nevysvětlitelným, nedolatelným způsobem. Žádný charakterový rys nevytlačoval jiný, neboť vše bylo v bezvadném a vhodném vzájemném poměru. To můžeme sledovat na každém kroku Jeho dokonalého života. Když šlo o pět tisíc hladových lidí, mohl říci: „*Dejte vy jim jísti.*“ A když byli nasyceni, mohl říci: „*Sberte ty drobty, kteříž zůstali, ať nezhynou.*“ Štědrost i šetrnost zde byly dokonalé, nic nebylo na úkor něčeho jiného. Každé září ve svém vlastním okruhu. Hladové nemohl odeslat bez nasycení, ale také nemohl dopustit, aby třeba jen jedna částěnka Božího daru přišla nazmar. Plnou, štědrrou rukou vychází vstříc potřebám lidí, ale když se tak stalo, uchovává každý kousíček jako poklad. Tatáž ruka, která byla široce otevřena pro jakoukoliv lidskou potřebu, byla pevně uzavřena proti každému druhu plýtvání.

Jaká je to lekce pro nás! Jak často se naše štědrost zvrtné v nezodpovědné plýtvání! A opačně zase jak často bývá naše šetrnost pokážena projevy lásky k penězům a lakotností! Občas se také naše lakomá srdce odmítají plně otevřít před zjevnými potřebami, zatímco jindy nestřídmým a lehkomyšlným způsobem promrháme to, co by mnohým z našich trpících bližních mohlo pomoci. Milý čtenáři, chtějme jen pozorně prohlížet ten božský obraz, který je nám představen před oči v životě „Člověka Krista Ježíše“! Jak osvěžující a posilující to je pro „vnitřního člověka“, když se zabývá Jím, jenž byl dokonalý na všech cestách a jenž „*ve všech věcech musí držet prvotnost*“! (Kol. 1,18)

Hleď na Něho v Getsemanské zahradě! Tam klečí v té nejhlubší pokoře, jakou kromě Něho nikdo jiný nemohl osvědčit. Ale před tlupou zrádce ukazuje takovou duševní rovnováhu a majestát, který je nutí postoupit nazpět a padnout k zemi. Jeho chováním před Bohem je pokorná poníženost; před soudci a žalobníky však neústupná důstojnost. Vše je dokonalé. Sebezapření i sebeovládání, ponížení i důstojnost; vše je božsky dokonalé.

Tutéž dokonalost můžeme také pozorovat, hledíme-li na krásnou harmonii Jeho vztahů k Bohu a k lidem. On mohl říci: „*Co že jste Mne hledali? Zдалиž jste nevěděli, že v těch věcech, kteréž jsou Otce Mého, musím Já býti?*“ Ale v téže době mohl jít do Nazaréta a tam podat příklad dokonalé poddanosti autoritě rodičů. (Viz Lukáš 2,49–51) Mohl říci matce: „*Co Mně a tobě, ženo?*“ A přece, procházeje nevýslovnými bolestmi kříže, mohl něžně svěřit tuto matku péči Svého milovaného učedníka. V prvním případě se v duchu pravého nazarejství oddělil, aby naplnil vůli Svého Otce, zatímco ve druhém případě vyjádřil něžné city Svého dokonale lidského srdce. Oddanost nazarejce i láska člověka, obé bylo dokonalé. Ani nebylo možné, aby jedno bylo na úkor druhého. Každé svítilo plným světlem ve svém vlastním okruhu.

Nuže, nastínění tohoto dokonalého člověka spatřujeme v té „bělné mouce“, která tvořila základ suché oběti. Nebylo v ní ani jedno hrubé zrno. Nebylo tam nic nerovného, nic nestejného, nic drsného na dotyk. Ať přišel z venku jakýkoliv tlak, povrch byl vždy hladký. Žádné okolnosti, ani ty nejspletitější, Jej nemohly vyvést z rovnováhy. Nemusel nikdy učinit krok zpět, anebo některé slovo odvolat. Ať přišlo cokoliv, vždy se k tomu stavěl s onou vyrovnaností, která byla tak výstižně představena „bělnou moukou“.

Sotva je třeba poznamenávat, že v tom ve všem je ostrým protikladem všech Svých vážených a oddaných služebníků. Tak na příklad Mojžíš, ačkoliv byl „*nejtišší ze všech lidí, kteříž byli na tváři země*“, přece „*promluvil nemoudře rty svými*“ (Žalm 106,33 – přel.). U Petra shledáváme v některých chvílích až přílišnou horlivost a ráznost, ale jindy zase zbabělost, která se vyhýbá jasnému svědectví a pohanění. Chlubil se oddaností, která jej ve chvíli činu opustila. Jan, který tak bohatou měrou vdechoval ovzduší bezprostřední Kristovy přítomnosti, se projevil občas nesnášenlivým a netrpělivým duchem. U Pavla, velice oddaného služebníka, pozorujeme značnou nevyrovnanost. K nejvyššímu knězi pronesl slova, která musel odvolat. Korintským poslal dopis, kterého nejprve litoval, ale potom nelitoval. U všech nalezneme nějaký nedostatek, jen u Toho ne, jenž jest „*znamenitější nežli deset tisíců jiných*“ a který „*jest všecek přezádostivý*“. (Píseň 5,10.16)

Při úvahách o suché oběti se naše myšlenky stanou jasnějšími a jednoduššími, budeme-li uvažovat předně o součástech, z nichž se skládala, dále o různých formách, v nichž byla obětována, a konečně o osobách, které na ní měly účast.

Pokud jde o složení, lze považovat „bělnou mouku“ za základ oběti. V ní vidíme předobraz Krista jako člověka, jenž v sobě spojoval všechny dokonalosti. Byla zde každá ctnost, připravená ke skutečnému jednání v pravý čas. Duch Svatý tak rád odkrývá slávy Kristovy Osoby a ukazuje Jej ve vši Jeho nesrovnatelné výtečnosti, – staví Ho před nás jako ostrý protějšek ke všemu ostatnímu. Staví Ho do protikladu k Adamovi i v jeho nejlepším a nejvyšším postavení, neboť čteme: „*První člověk ze země zemský, druhý člověk sám Pán s nebe.*“ (1. Kor. 15,47) Ten první Adam byl i ve svém stavu před pádem „zemský“ (doslova: „ze země“ – p. p.). Ale druhý Člověk byl „*sám Pán s nebe*“.

„Olej“ v suché oběti je obrazem Ducha Svatého. Ale poněvadž je olej upotřeben dvojnásobem, máme Ducha Svatého představeného z dvojího hlediska **v souvislosti s vtělením** Syna. Bělná (doslova: „jemná“ – p. p.) mouka byla „**smíšena**“ s olejem a olej byl na ni vylit. Takový byl předobraz. A skutečnost vidíme v Pánu Ježíši Kristu, jak byl nejprve Duchem Svatým „**počat**“ a potom „**pomazán**“. (Srovnej Mat. 1,18–23 s Mat. 3,16). Je to božsky dokonalé. Přesnost, jež zde vychází najevo, vzbuzuje v duši údiv. Tentýž Duch, který zaznamenává jednotlivé složky předobrazu, podává také fakta o skutečném Protějšku. Ten, jenž pro nás s takovou udivující přesností ve 3. Mojžíšově knize podrobně popsal předobrazy a stíny, nám také ukázal podstatu těchto stínů v zápisech evangelií. Tentýž Duch provívá stránkami Starého i Nového zákona a umožňuje nám poznat, jak přesně si navzájem odpovídají.

Duchem Svatým způsobené početí Krista jako člověka v životě panny Marie je jedním z nejhlubších tajemství, jež mohou zaujmout pozornost obnovené mysli. Nejpodrobněji je o tom podána zpráva v Lukášově evangeliu. To je naprosto příznačné vzhledem k tomu, že jak se zdá, úmyslem Ducha Svatého v tomto evangeliu je především, představit Svým božsky jímajícím způsobem „Člověka Krista Ježíše“. U Matouše máme „Syna Abrahamova – Syna Davidova“; v Markově evangeliu máme Božího Služebníka – Nebeského Dělníka; a v Janově evangeliu máme „Božího Syna“ – Věčné Slovo – Život – Světlo a Toho, skrze Něhož byly učiněny všechny věci. Ale velkým tématem Ducha Svatého v Lukášově evangeliu je „Syn člověka“.

Když anděl Gabriel zvěstoval Marii čest, již se jí mělo dostat v souvislosti s velkým dílem vtělení, zeptala se, nikoli v pochybovačném duchu, nýbrž v čestné nevědomosti: „*Kterak se to stane, poněvadž já muže nepoznávám?*“ Zřejmě se domnívala, že narození té slavné Osoby, které se již brzy měla zjevit, se stane podle běžných pravidel zrození. A tato její myšlenka dala Bohu příležitost, aby ve Svě nesmírné dobrotě zjevil velice cenné světlo ohledně té základní pravdy o vtělení. Andělova odpověď panně Marii má nevýslovný význam a je třeba ji vždy pečlivě zvažovat: „*I odpověděv anděl, řekl jí: Duch svatý sstoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tebe; a protož i to, což se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.*“ (Luk. 1,34.35)

Z tohoto slavného místa se učíme, že lidské tělo, do něhož druhá Osoba věčné Trojjednosti vstoupila, bylo utvořeno „mocí Nejvyššího“. „*Tělo (Ty) jsi mi způsobil.*“ (Srovnej Žalm 40,7 se Židům 10,5.) Bylo to pravé lidské tělo, skutečné „tělo a krev“. Zde není nejmenšího místa pro prázdné a bezcenné teorie gnosticismu či mysticismu – žádné oprávnění pro studené dohady jednoho či pro nejasnou obrazotvornost druhého. Vše je hluboká, pevná a božská skutečnost; právě to, co naše srdce potřebovala a co Bůh dal. Ono

prvotní zaslíbení prohlašovalo, že semeno ženy potře hadovi hlavu – a to nemohl vykonat nikdo jiný, než skutečný člověk – takový, jehož přirozenost byla stejně tak skutečně lidská, jako též čistá a neporušitelná. „*Počneš v životě,*“ řekl andělský posel, „*a porodíš syna.*“⁴ A potom, aby zde nemohlo být místo pro nějaký blud vzhledem ke způsobu toho početí, dodává Duch Svatý slova, jež podávají nepopíratelný důkaz o tom, že „tělo a krev“ jichž Věčný Syn byl „účasten“ (Žid. 2,14), byly pravé a skutečné, avšak naprosto neschopné přijmout, mít na sobě či sdílet jakoukoli poskvrnu. Tělo, lidská přirozenost Pána Ježíše, je se zvláštním důrazem nazvána „**to svaté**“. A poněvadž bylo zcela bez poskvrny, – bylo též bez jakéhokoli zárodku smrtelnosti. Na smrtelnost můžeme myslet jediné v souvislosti s hříchem, a Kristova lidská přirozenost neměla s hříchem nic společného, ani osobně, ani ve svých vztazích. Hřích Mu byl přičten na kříži, kde On „*byl učiněn hříchem za nás*“. Avšak suchá oběť není předobrazem Krista jako nositele hříchů. Představuje nám Ho v Jeho dokonalém životě na této zemi – kdy jistě trpěl, ale nikoli jako nositel hříchů, nikoli jako zástupce, nikoli od ruky Boží. Toto je třeba jasně si uvědomit. Ani v zápalné oběti, ani v suché oběti nemáme Krista jako nositele hříchů. V té druhé Jej vidíme **žijícího**, v první **umírajícího**. Ale ani v jedné se nejedná o otázku přičtení hříchu a nesení Božího hněvu kvůli hříchu. Krátce řečeno, předkládat Krista jako zástupce hříšníků někde jinde – kromě kříže – znamená oloupit Jeho život o všechnu jeho Božskou krásu a výtečnost a stavět kříž na úplně jiné místo, než jaké mu náleží. Navíc by takové pojetí způsobilo v předobrazech 3. Mojžíšovy knihy beznadějný zmatek.

V souvislosti a tím bych chtěl s vážností upozornit věřícího čtenáře na to, jak velice je třeba svaté horlivosti, pokud jde o tu tolik důležitou pravdu o Osobě Pána Ježíše Krista a o Jeho vztazích. Jestliže v této věci je něco nesprávného, nebude potom nic jistého nikde. Bůh nemůže potvrdit Svou přítomností něco, co nemá za základ tuto pravdu. Kristova Osoba je živý, božský střed všeho působení Ducha Svatého. Nech si vzít pravdu o Kristu a budeš jako loď odtržená od kotvy, hnaná bez vesla a bez kompasu divokou vodní pustinou a jsoucí v bezprostředním nebezpečí, že se roztrhne na útesech arianismu, nevěry či ateismu. Začni pochybovat o Kristovu věčném Synovství, o Jeho Božství nebo o Jeho čistém člověčenství a otevřel jsi stavidla, jimiž vnikne pustošivá záplava nejhorších bludů. Necht se nikdo ani na chvíli nedomnívá, že toto je věc, o níž by měli hovořit učení teologové, – že to je jen zvláštní otázka – skryté tajemství – bod, v němž se právem můžeme různit. Ne, je to životně důležitá, základní pravda, již je třeba držet v moci Ducha Svatého a hájit stůj co stůj – ano, již je třeba vyznávat za všech okolností, ať jsou následky jakékoliv.

Nám je pouze zapotřebí přijmout prostě, z milosti Ducha Svatého, do svých srdcí Otcovo zjevení o Synu; a potom jsou naše duše plně chráněny před léčkami nepřítele, ať jsou jakéhokoliv druhu. Dábel může přikrýt povrch pastí arianismu nebo socinianismu trávou a listím pěkně znějícího a přitažlivého způsobu výkladu; ale jakmile bohabojné srdce pozná, co takový systém se snaží učinit z pozeňnané Osoby Toho, jemuž vděčí za všechno, a na

⁴ „Ale když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého učiněného z ženy, učiněného pod zákonem.“ (“genome non ek gynaikos, genomenon hypo nomon”) (Gal. 4,4) To je velice důležité místo, poněvadž před nás staví našeho Pána jako Božího Syna i jako Syna člověka. „Bůh poslal **Svého** Syna, učiněného z ženy.“ Jak vzácné svědectví!

jaké místo se Její snaží postavit, nebude mu nijak zvlášť těžké, aby takové učení vykázal tam, odkud zjevně vyšlo. Velice dobře se obejdeme bez lidských teorií; ale nikdy se neobejdeme bez Krista – Krista Božího – Krista Boží lásky – Krista Božích rad – bez Krista Božího slova.

Pán Ježíš Kristus, Boží věčný Syn, druhá osoba svaté Trojjedinosti, „*Bůh zjevený v těle*“ (1. Tim. 3,16), „*Bůh nade všechny, velebený na věky*“ (Řím. 9,5), vzal na Sebe tělo, jež samo v sobě bylo božsky čisté a svaté, prosté jakéhokoli zárodku či principu hříchu nebo smrtelnosti a bez možnosti poskvrnění. Kristus byl takovým způsobem člověkem, že v kterémkoli okamžiku, pokud šlo o Něho osobně, se mohl vrátit do nebe, odkud přišel a kam patřil. Nemluvím zde o věčných radách vykupující lásky nebo o neproměnné lásce Ježíšova srdce – o Jeho lásce k Bohu – lásce k Božím vyvoleným či o díle, kterého bylo třeba k potvrzení věčné Boží smlouvy se semenem Abrahamovým a s celým stvořením. Vlastní Kristova slova nás učí, že „*tak musil trpět, a třetího dne z mrtvých vstáti*“. (Luk. 24,46) Jeho utrpení bylo zcela nezbytné, aby mohlo být plně zjeveno a dokonale naplněno to velké tajemství vykoupení. Jeho milostivým úmyslem bylo „přivést mnohé syny ke slávě“. (Žid. 2,10) Nechtěl „zůstat sám“, a proto musel jako to „zrno pšeničné“ padnout do země a zemřít. Čím více poznáváme **pravdu** o Jeho Osobě, tím výše oceňujeme **milost** zjevenou v Jeho díle.

Když apoštol mluví o Kristu jako o Tom, jenž byl „*skrze utrpení dokonalým učiněn*“ (Žid. 2,10 – přel.), dívá se na Něho jako na „Původce našeho spasení“ a nikoli jako na věčného Syna, jenž pokud se týká Jeho Osoby a přirozenosti, byl tak božsky dokonalý, že bylo nemožné Jemu něco přidávat. Stejně tak, když On sám říká: „*Aj, vymítám dábly, a uzdravuji dnes i zítra a třetího dne dokonám*“ (lépe: „*budu dokonalý*“ – p. p.). (Luk. 13,32) Zde se odvolává na Svě učinění dokonalým v moci vzkříšení jako Naplnitel celého díla vykoupení. Pokud šlo o Něho osobně, mohl říci dokonce i na Svě cestě z Getsemanské zahrady: „*Zdaliž mníš, že bych nyní nemohl prositi Otce Svého, a vydal by Mi více nežli dvanácte houfů andělů? Kterak by se pak naplnila písmo, že tak musí býti?*“ (Mat. 26,53.54)

Je dobře, když má duše v této věci jasno – když vlastní božský pocit o harmonii, která existuje mezi těmi místy Písma, jež nám představují Krista ve vlastní důstojnosti Jeho Osoby a v božské čistotě Jeho přirozenosti, a těmi místy, jež nám Ho představují v Jeho vztazích k Jeho lidu a jako naplňujícího velké dílo smíření. Někdy nalézáme obě tyto věci spojené v jednom a téměř verši Písma, jako např. v Žid. 5,8.9: „*A ačkoli byl Syn, z toho však, což strpěl, naučil se poslušenství. A tak dokonalý jsa učiněn, stal se všechněm Sebe poslušným původcem spasení věčného.*“ (část přel. – p. p.) Musíme však mít na paměti, že ani jeden z těchto vztahů, do nichž Kristus dobrovolně vstoupil – ať už jako projev Boží lásky k zahynulému světu nebo jako Služebník Božích rad – ani jeden z nich nemohl učinit nějakou újmu vlastní čistotě, výtečnosti a slávě Jeho Osoby. Duch Svatý sestoupil na pannu a moc Nejvyššího ji zastínila, „*a proto i to, což se z ní svatého narodilo, bylo nazváno Synem Božím*“. Jak slavně ukazují tato slova na to hluboké tajemství, že Kristus byl čistý a dokonalý člověk. To je ta velká skutečnost k obrazu „**bělné mouky olejem zadělané**“!

A zde bych chtěl poznamenat, že mezi lidskou přirozeností, jak ji vidíme v Pánu Ježíši Kristu, a naší lidskou přirozeností nemohlo nastat žádné spojení. Čisté se nemohlo nikdy

smísit s nečistým. Neporušitelné se nikdy nemohlo spojit s porušitelným. Duchovní nelze nikdy spojit s tělesným, ani nebeské s pozemským. Z toho plyne, že vtělení nebylo, jak se někteří pokoušeli učit, že Kristus se spojil v jedno s naší padlou přirozeností. Neboť kdyby byl mohl toto učinit, pak smrt na kříži by nebyla žádnou nutností. V takovém případě by pšeničné zrna nemuselo padnout do země a zemřít. To je velice vážná otázka. Necht' ji duchovní mysl hluboce zváží. Bylo naprosto nemožné, aby se Kristus spojil v jedno s hříšným člověčenstvím. Slyšme jen, co anděl říká Josefovi v první kapitole Matoušova evangelia: „*Josefe, synu Davidův, neboj se přijít Marie manželky své; nebo což v ní jest počato, z Ducha Svatého jest.*“ Tak se přirozené Josefovy pocity, jakož i zbožná nevědomost Marie staly příležitostí k plnějšmu ukázání svatého tajemství Kristova vtělení a zároveň k ochranění toho člověčenství před všemi rouhavými útoky nepřitele.

Jak tedy jsou věřící s Kristem spojeni? V Jeho vtělení nebo v Jeho vzkříšení? Jistěže v Jeho vzkříšení. Jak to lze prokázat? „*Jestliže zrno pšeničné nepadne do země a nezemře, ono samo zůstane.*“ (Jan 12,24 – přel.) Před Jeho smrtí nemohlo dojít k žádnému spojení mezi Kristem a Jeho lidem. Věřící jsou spojeni s Kristem v moci nového života. Byli mrtví **v hříších** a On v dokonalé milosti sestoupil, a ačkoli sám byl čistý a bez hříchu, „*byl učiněn hříchem*“ – „*zemřel hříchu*“ – odstranil jej – vstal, slavě vítězství nad ním i nade vším, co k němu přináleželo, a ve vzkříšení se stal Hlavou nového rodu. Adam byl hlavou starého stvoření, které spolu s ním padlo. Kristus se ve Svě smrti postavil pod plnou tíži stavu Svého lidu a když se střetl se vším, co bylo proti nim, opustil hrob jako Vítěz nade vším a uvedl Svůj lid s Sebou do nového stvoření, kde On sám je oslavenou Hlavou a středem. Proto čteme: „*Ten pak, kdož je připojen k Pánu, jeden duch jest s ním.*“ (1. Kor. 6,17) „*Ale Bůh, bohatý jsa v milosrdenství pro velikou lásku Svou, kterouž zamiloval nás, také i nás, když jsme mrtví byli v hříších, obživil spolu s Kristem (milostí spasení jste) a spolu s Ním vzkřísil i posadil na nebesích v Kristu Ježíši.*“ (Ef.2,4–6) „*Neboť jsme údové těla Jeho, z masa Jeho, a z kostí Jeho.*“ (Ef. 5,30) „*Ano i vás, mrtvé v hříších a v neobřízce těla vašeho, spolu s Ním obživil, odpustiv vám všechny hříchy.*“ (Kol. 2,13)

Mohli bychom uvést mnohá podobná místa, ale již citovaná bohatě stačí k důkazu, že nikoli ve vtělení, nýbrž ve smrti zaujal Kristus postavení, ve kterém mohl být Jeho lid „*spolu s Ním obživen*“. Zdá se to snad čtenáři nedůležité? Necht' to zkoumá ve světle Písma. Necht' zváží všechny důsledky. Necht' si uvědomí dosah toho na Kristovu Osobu, na Jeho život, na Jeho smrt, na náš přirozený stav ve starém stvoření a na naše místo – skrze milost – ve stvoření novém. Necht' to zváží takovýmto způsobem a jsem přesvědčen, že potom se na to nebude dívat jako na něco nedůležitého. V jednom alespoň může být ujistěn, že autor těchto stránek by nenapsal ani řádek k důkazu této věci, kdyby ji nepovažoval za velice vážnou v jejích důsledcích. Celé Boží zjevení tak spolu souvisí – je tak seřizeno rukou Ducha Svatého – je tak propojeno ve všech svých částech, že je-li porušena jedna pravda, pokazí se vše. Toto uvážení by mělo stačit, aby v mysli každého křesťana způsobilo svatou obezřelost, aby nějakým hrubým dotykem nepokazil krásnou stavbu. Každý kámen musí být ponechán na svém, Bohem určeném místě; a pravda o Kristově Osobě je jistě ústředním kamenem celé obrovské klenby.

Když jsme se takto snažili odhalit pravdu zobrazenou „*bělnou moukou zadělanou olejem*“, můžeme si povšimnout jiného velice významného bodu obsaženého ve výrazu: „/

poleje ji olejem.“ Zde máme obraz pomazání Pána Ježíše Duchem Svatým. Nejenom že bylo tělo Pána Ježíše Duchem Svatým tajemně zformováno, ale ta čistá a svatá nádoba byla také toutéž mocí pro službu pomazána. *„I stalo se, když se křtil všechnen lid, a když se pokřtil i Ježíš a modlil se, že otevřelo se nebe, a sestoupil Duch Svatý v tělesném způsobu jako holubice na Něj, a stal se hlas s nebe, řkoucí: Ty jsi ten Syn Můj milý, v Toběť Mi se zalíbilo.“* (Luk. 3,21.22)

Pomazání Pána Ježíše Duchem Svatým před Jeho nastoupením veřejné služby má velký praktický význam pro každého, kdo si skutečně přeje být pravým a platným Božím služebníkem. Ačkoliv byl počat, pokud se týká Jeho člověčenství, z Ducha Svatého, ačkoliv ve Své Osobě byl *„Bůh zjevený v těle“*, ačkoliv v Sobě ztělesňoval plnost Božství, přece, a toho si dobře všimněme, když stanul na této zemi jako člověk, aby činil Boží vůli, ať už se tato vůle týkala kázání evangelia, učení v synagogách, uzdravování nemocných, očišťování malomocných, vyvrhování ďáblů, nasycování hladových nebo kříšení mrtvých, přece všechno činil skrze Ducha Svatého. Tato svatá a nebeská nádoba, v níž se Bohu Synu zalíbilo zjevit se na tomto světě, byla vytvořena, naplněna, pomazána a vedena Duchem Svatým.

Jak hluboké a svaté naučení pro nás! A jak velice je potřebné a zdravé! Jak jsme my nakloněni k tomu, abychom běželi neposlání! Jak snadno něco děláme v pouhé síle těla! Jak mnoho z toho, co vypadá jako služba, je jen neklidná a neposvěcená činnost přirozenosti, která nikdy nebyla měřena a souzena v Boží přítomnosti! Vskutku jednáme potřebí pozorněji hledět na onu božskou „suchou oběť“, abychom lépe porozuměli významu „bělné mouky polité olejem“. Potřebujeme hlouběji uvažovat o Kristu samém, který, ač ve Své Osobě vlastnil božskou moc, přesto konal všechno Své dílo, působil všechny Své zázraky a konečně i *„samého Sebe obětoval neposkvrněného Bohu“* – *„skrze Ducha věčného“*. On mohl říci: *„Duchem Božím d'ábly vymítám.“* (Mat. 12,28)

Všechna naše činnost je nepotřebná a bezcenná, není-li působena a řízena Duchem Svatým. Někdo může psát, ale není-li jeho pero vedeno a použito Duchem Svatým, nepřinesou jeho spisy žádné svaté výsledky. Někdo může mluvit, ale nejsou-li jeho rty pomazány Duchem Svatým, nezapustí jeho slovo hlubší kořeny. Toto je velmi vážná myšlenka, a jestliže ji náležitě zvážíme, povede nás k větší bdělosti nad sebou samými a k vážnější závislosti na Duchu Svatém. Potřebujeme být úplně oproštěni od svého „já“, aby v nás měl plné místo Duch Svatý a mohl skrze nás jednat. Je nemožné, aby člověk plný sebe samého mohl být nádobou Ducha Svatého. Takový musí být nejprve oproštěn od svého „já“ a pak ho může Duch Svatý použít. Pozorujeme-li Osobu a službu Pána Ježíše, vidíme, že v každém okamžiku a v každé situaci jednal skrze moc Ducha Svatého. Když zde na zemi zaujal Své místo jako člověk, ukázal, že člověk má nejenom žít Slovem Božím, ale také jednat skrze Ducha Božího. I když v Ném jako v člověku byla Jeho vůle, myšlenky, slova, skutky a vůbec vše dokonalé, přece nechtěl jednat jinak, než na základě autority Božího slova a skrze moc Ducha Svatého. Kéž bychom v tom, jakož i ve všem ostatním, dovedli přesněji a věrněji jít v Jeho šlépějích! Pak by vskutku byla naše služba účinnější, naše svědectví plodnější a celý náš život více k Boží slávě.

Další součástí suché oběti, jíž si musíme povšimnout, bylo „kadidlo“. „Bělná mouka“, jak jsme již poznamenali, byla základem oběti. „Olej“ a „kadidlo“ byly dva hlavní přídavky a

jejich vzájemná souvislost je velice poučná. „Olej“ představuje **sílu** Kristovy služby, „kadidlo“ zase **účel** této služby. První nás učí, že On činil vše skrze Ducha Božího; druhé nám říká, že vše činil k Boží slávě. Kadidlo nám představuje v Kristově životě to, co bylo výlučně pro Boha. To je zřejmé z druhého verše: „*Přinese ji pak k synům Aronovým kněžím, a vezme odtud plnou hrst svou té mouky bělné a toho oleje se vším kadidlem jejím; i páliť to bude kněz na památku její na oltáři, v obětí ohnivou, vůně libé Hospodinu.*“ Tak tomu bylo u té pravé suché oběti – Člověka Krista Ježíše. V Jeho životě bylo něco, co bylo výlučně pro Boha. Každá myšlenka, každé slovo, každý pohled, každé Jeho konání vysílaly vzácnou vůni, která stoupala vzhůru přímo k Bohu. A jako v předobrazu, „oheň oltáře“ působil tu libou vůni kadidla, tak podobně čím více byl ve Svém životě náš Pán, onen veliký Protějšek té oběti, „pokoušín“ (Židům 2,18), tím plněji se ukazovalo, že v Jeho člověčenství nebylo nic, co by nemohlo jako libá vůně vystupovat k Božímu trůnu. Jestliže v zápalné oběti vidíme Krista, jenž „*samého Sebe obětoval neposkvrněného Bohu*“, pak v suché oběti Jej vidíme, jak přináší Bohu všechnu vnitřní výbornost a dokonalé činy Svě lidské přirozenosti. Dokonalý, sebe oproštěný, poslušný člověk na zemi, konající Boží vůli, jednající skrze autoritu Slova a v moci Ducha, měl libou vůni, kterou mohl přijmout a ocenit jenom Bůh. To, že „všechno kadidlo“ bylo stráveno na oltáři, jasně ukazuje jeho význam.

Nyní nám zbývá k uvážení už jen jedna součást suché oběti, která nesměla chybět, totiž „sůl“. „*Také všeliký dar suché oběti své solí osolíš, a neodejmeš soli smlouvy Boha svého od suché oběti své. Při každé oběti své sůl obětovati budeš.*“ (3. M. 2,13) Výraz „sůl smlouvy“ ukazuje na trvalý charakter té smlouvy. Sám Bůh jí dal takové místo mezi jinými věcmi, že nic ji nemůže změnit, žádný vliv ji nezkazí. Z duchovního a praktického hlediska je význam takovéto složky nedocenitelný. „*Řeč vaše vždycky budiž v milosti, kořeněné solí.*“ (Kol. 4,6 – přel.) Všecko jednání Pána, toho dokonalého Člověka, vyjadřovalo mravní moc této zásady. Jeho slova byla nejenom slova milosti, ale též slova pronikavé moci – slova božsky uzpůsobená k ochraně před jakoukoli zkažeností i kazícím vlivem. Nikdy nepronesl slovo, jež by nevonělo „kadidlem“ a zároveň nebylo „osoleno solí“. První bylo velice příjemné Bohu, druhé velice prospěšné člověku.

Žel, někdy zlé srdce a porušená chuť lidí nedovede snést pronikavost božsky osolené suché oběti. Vezměme si na příklad výjev v Nazaretské synagoze (Luk. 4,16–29). Lidé Pánu Ježíši sice „*posvěďovali a divili se libým slovům, pocházejícím z úst Jeho*“, ale když pokračoval a kořenil tato slova **solí**, která byla tak potřebná, aby je ochránila před kazícím vlivem jejich národní pýchy, byli by Ho rádi svrhli s vrchu hory, na níž bylo jejich město postaveno.

Podobně ve 14. kapitole Lukáše. Když slova „milosti“ k Němu přivedla „mnohé zástupy“, Pán ihned uvádí sůl, neboť slovy svaté věrnosti ukazuje, k čemu musí dojít ten, kdo Jej bude následovat. „*Pojďte, neboť již připraveno jest všechno.*“ Zde byla „milost“. Ale potom: „*.... každý z vás, kdož se neodřekne všech věcí, kterýmiž vládne, nemůže býti Mým učedníkem.*“ Zde byla „sůl“. Milost přitahuje, ale „sůl jest dobrá“. Řeč plná milosti se lidem může velice líbit; ale řeč osolená takovou nikdy nebude. Za čistým evangeliem Boží milosti mohou v určité době a za jistých okolností běžet na chvíli celé zástupy. Jakmile se však věrně přidá sůl, brzy odejdou z lavic všichni, kromě těch, kdo byli přivedeni pod moc

slova Duchem Svatým.

Když jsme takto uvažovali o jednotlivých složkách suché oběti, zmíníme se ještě o tom, co z ní bylo vyloučeno.

Předně to byl „kvas“. *„Žádná oběť suchá, kterouž obětovati budete Hospodinu, nebude kvašená.“* Kvas je v celém Svatém Písmu bez výjimky symbolem zla. Jak později uvidíme ve 23. kapitole 3. Mojžíšovy knihy, byl kvas připuštěn ve dvou pecnech chleba obětovaných v den letnic. Avšak ze suché oběti byl vždy přísně vyloučen. V tom, co představovalo „Člověka Krista Ježíše“, nesmělo být nic kvašeného, nic, co by mohlo nadýmat, nic, co by mluvilo o zlu. V Něm nemohlo být nic, co by mělo příchut hořké přirozenosti, nic nadutého, nic domýšlivého. Vše bylo čisté, ryzí a pravé. Jeho slovo mohlo někdy tnout do živého, ale nikdy nebylo zatrpklé. Jeho způsob řeči vždy odpovídal dané situaci. V Jeho chování se vždy projevovala hluboká opravdovost někoho, kdo žil v bezprostřední Boží přítomnosti.

Žel, až příliš dobře víme, jak se kvas se všemi svými vlastnostmi a působením projevuje u těch, kdo nesou Kristovo jméno. Byl jenom jeden nepokažený snopek lidského ovoce – jenom jedna naprosto nenakvašená suchá oběť; a díky Bohu, tato jedna Oběť je naše, naše, abychom se jí sytili ve svatyni Boží přítomnosti, v obecnství s Bohem. Žádné cvičení nemůže být obnovené mysli více ke skutečnému vzdělání a osvěžení, než zdržuje-li se v přítomnosti nenakvašené dokonalosti Kristova člověčenství a pozoruje-li život a službu Toho, jenž byl naprosto a veskrze nenakvašený. Ve zdrojích Jeho myšlenek, citů, přání a představ nebylo ani zrno kvasu. Byl to neposkrvněný, dokonalý Člověk bez hříchu. A čím více jsme schopni mocí Ducha Svatého toto všechno chápat, tím bude hlubší náš pocit o milosti, jež tohoto Dokonalého vedla, aby nesl veškeré následky hříchů Svého lidu, jak to On učinil, když visel na kříži. Tato myšlenka však patří úplně jinam. Souvisí s Pánem viděným jako oběť za hřích. V suché oběti nejde o hřích. Suchá oběť není předobrazem nositele hříchů, nýbrž opravdového, dokonalého, neposkrvněného Člověka, počatého a pomazaného Duchem Svatým, vlastního nenakvašenou přirozenost a žijícího zde na zemi nenakvašeným životem; tento Člověk vždy vysílal k Bohu vzácnou vůni Svě vlastní osobní výbornosti a mezi lidmi žil způsobem, jenž se vyznačoval „milostí, která byla okouřena solí“.

Ale byla zde ještě jiná složka, stejně tak vyloučená ze suché oběti jako „kvas“, a tou byl „med“. *„Nižádného kvasu, ani medu nebudete obětovati v oběť ohnivou Hospodinu.“* (11. v.) Nuže, jako je „kvas“ v přirozenosti výrazem toho, co je zjevně zlé, tak můžeme na „med“ pohlížet jako na symbol něčeho, co je zjevně **sladké** a přitažlivé. Ani jedno nebylo Bohem povoleno – obojí bylo ze suché oběti přísně vyloučeno – obojí bylo pro oltář nevhodné. Člověk se může jako Saul pokoušet dělat rozdíl mezi „zlým a prokletým“ a tím, co takové není, ale Boží soud klade vznešeného Agaga do jedné řady s tím nejhorším ze synů Amalechových. Jistěže jsou v člověku některé dobré vlastnosti, na které je nutno se dívat podle jejich skutečné hodnoty. *„Nalezneš-li med, jez, pokudž by dosti bylo tobě“* (Příslaví 25,16), ale nezapomeň, že neměl žádné místo v suché oběti, ani v jejím velikém Protějšku. Tam byla plnost Ducha Svatého; byla tam líbezná vůně kadidla a byla tam uchovávací síla „soli smlouvy“. Všechny tyto věci doprovázely „bělnou mouku“ v Osobě té pravé „suché oběti“; avšak žádný „med“.

Jaké je tu poučení pro srdce! Kolik zdravého naučení je v celé té inspirované Knize! Pán Ježíš věděl, jak dát přirozenosti a jejím věcem jejich pravé místo. Věděl, kolik „medu“ bylo „dosti“. Mohl říci Svě matce: „*Zdali jste nevěděli, že v těch věcech, kteréž jsou Otce Mého, musím Já býti?*“. A přece zase mohl říci Svému milovanému učedníkovi: „*Aj, matka tvá.*“ Jinými slovy: Nárokům přirozenosti nebylo nikdy dovoleno, aby byly nějak na újmu Kristova dokonalého člověčenství oddávaného Bohu s plnou silou a rozhodností. Marie, a možná i jiní s ní, si snad mysleli, že jejich příbuzenský poměr k milovanému Pánu jim dává možnost činit si na Něho nějaký zvláštní nárok nebo Jej nějak ovlivňovat, a to již z přirozených důvodů. „*Tedy přišli bratři („podle těla“) a matka Jeho, a stojíce vně, poslali k Němu, aby Ho vyvolali. A seděl okolo Něho zástup. I řekli Jemu: Aj, matka Tvá a bratři Tvoji hledají Tebe.*“ (Marek 3,31–32) Než jaká byla odpověď té pravé Suché Oběti? Opustil ihned Svě dílo, aby vyhověl požadavkům přirozenosti? Nikoliv. Kdyby tak učinil, přimísil by k suché oběti „med“, což nesmělo být. Med byl s věrnou důsledností vyloučen při této, jakož i při všech ostatních příležitostech, kdy bylo třeba dostat Božím nárokům. Na místo toho byla vzácným způsobem vyjádřená moc Duchu Svatého, libá vůně „kadidla“ a účinná moc „soli“. „Ale On odpověděl jim, řka: Kdo jest matka Má a bratři Moji? A obezřev učedníky vůkol sebe sedící, řekl: Aj, matka Má a bratři Moji. Nebo kdož by koli činil vůli Boží, ten jest bratr Můj, i sestra Má, i matka. (Marek 3,33–35)⁵

Je málo věcí, které by pro Kristova služebníka byly těžší, než umět s duchovní přesností seřadit nároky tělesného příbuzenství tak, aby nečinily újmu nárokům Páně. Víme, že v případě našeho Pána byly všechny věci seřizeny božsky přesně. Nám se často stává, že povinnosti, které nám byly uloženy Bohem, jsou jasně zanedbávány pro věc, kterou považujeme za službu Kristu. Boží učení bývá tak obětováno domnělé službě evangeliu. Je dobře mít na paměti, že pravá oddanost vždy vychází odtud, kde jsou zajištěny všechny Boží požadavky. Jestliže mám takové zaměstnání, které mi ukládá práci od rána od sedmi hodin do čtyř hodin odpoledne, nemám právo konat během této doby návštěvy anebo kázat. Mám-li nějaký obchod, jsem povinen ho vést správně, tak jak si to Bůh přeje. Nemám právo běhat sem a tam a kázat, zatím co můj obchod doma je v nepořádku a působí, že Boží svaté učení je v porouhání. Někdo snad řekne: „Cítím se být povolán ke kázání evangelia a vidím, že mé zaměstnání nebo můj obchod mi je v tom překážkou.“ Dobrá,

⁵ Jak důležité, když ve výše uvedených krásných verších vidíme, že činění Boží vůle přivádí duši do takového poměru ke Kristu, o kterém Jeho bratři podle těla nic nevěděli. Jak pro ty bratry, tak pro kteréhokoli jiného platilo, že „*nenarodí-li se kdo znovu, nemůže viděti království Božího*“. Marie nemohla být spasena pouhou skutečností, že byla Ježíšovou matkou. Musela osobně uvěřit v Krista stejně tak, jako každý jiný úd Adamovy padlé rodiny. Znovuzrozením musela přejít ze starého stvoření do nového stvoření. Tato požehnaná žena byla spasena tím, že skládala Ježíšova slova ve svém srdci. Beze vši pochyby byla velice „*milostí obdařená*“, neboť byla vyvolena, aby se stala nádobou k takové svaté službě; avšak i ona jako zahynulá hřišnice se potřebovala „*veselit v Bohu Spasiteli svém*“ stejně tak jako kdokoli jiný. Stojí na téměř základě, je obmyta toutéž krví, oděna toutéž spravedlností a bude zpívat tutéž píseň jako všichni ostatní Boží vykoupení. Tato prostá skutečnost jen ještě více zdůrazňuje a ostřeji ukazuje již zmíněnou pravdu, že totiž Kristovo vtělení neznamenal, že by byl se Sebou spojil naši přirozenost. Tuto pravdu je třeba dobře zvážit. Je jasně ukázána ve 2. Kor. 5,14–17: „*Láska zajisté Kristova víže nás, jakožto ty, kteříž tak soudíme, že poněvadž jeden za všechny umřel, tedyž všichni zemřeli, a že za všechny umřel, aby ti, kteříž živi jsou, již ne sami sobě živi byli, ale Tomu, kterýž za ně umřel i z mrtvých vstal. A tak my již od toho času žádného neznáme podle těla. A ačkoli jsme znali Krista podle těla, ale nyní již více neznáme. Protož jestli kdo v Kristu, nové stvoření jest. Staré věci pomínuły, aj, nové všecko učiněno jest.*“

jsi-li **Bohem povolán a vystrojen** pro dílo evangelia a nemůžeš-li obě ty věci spojit, vzdeje se svého zaměstnání nebo ukončí způsobem dle Boha svůj obchod a jde pak dále ve jménu Páně. Avšak dokud mám nějaké zaměstnání nebo provozuji nějakou živnost, musí má evangelizační práce vycházet z takových podmínek, kde je Božím nárokům na takovouto živnost nebo zaměstnání plně učiněno zadost. Taková je pravá oddanost. Něco jiného by byl jen zmatek, byť to bylo sebelépe míněno. Díky Bohu, že máme před sebou dokonalý příklad v životě Pána Ježíše a dostatečné vodítko pro nového člověka v Božím slově, takže nemusíme dělat chyby v různých závislostech, do nichž nás Boží prozřetelnost postavila, nebo při různých požadavcích, které na nás klade Boží vláda v souvislosti s takovými podmínkami.

II. Druhým bodem v předmětu, jímž se zabýváme, je způsob, jak byla suchá oběť připravována. To se dělo, jak čteme, působením ohně. Byla buď „pečená v peci“, „na pánevici“ nebo „v kotlíku“. Postup pečení vyvolává mimoděk myšlenku utrpení. Ale poněvadž suchá oběť je nazvána „vůni líbeznou“ (6,15) – což je výraz, který nikdy není použit u oběti za hřích nebo u oběti za vinu, – je zřejmé, že tu nemáme myslet na utrpení za hřích, na nesení Božího hněvu kvůli hříchu a na utrpení Krista jako hříšnickova zástupce pod rukou dokonalé Spravedlnosti. Oba ty pojmy, totiž „líbezna vůně“ a utrpení za hřích, jsou spolu podle levitského zřízení naprosto neslučitelné. Zcela by se tím porušil předobrazný význam suché oběti, kdybychom sem měli uvést myšlenku utrpení za hřích.

Když se díváme na **život** Pána Ježíše, který je, jak již bylo vzpomenu, zvláštním předmětem nastíněným v suché oběti, můžeme rozeznat tři různé druhy utrpení: utrpení pro spravedlnost, utrpení skrze soucit a utrpení v předtuše.

Pán jako spravedlivý, Boží služebník trpěl v prostředí, kde vše bylo proti Němu; avšak to bylo něco naprosto jiného než utrpení za hřích. Je nejvýš důležité činit rozdíl mezi těmito dvěma druhy utrpení. Jejich zaměňování musí vést k vážným omylům. Kristovo utrpení kvůli Bohu, jako spravedlivého mezi lidmi, je jedna věc; a Jeho utrpení na místě člověka pod Boží rukou je zcela jiná věc. Pán Ježíš trpěl pro spravedlnost během Svého **života**. Za hřích však trpěl ve Svě **smrti**. Po dobu celého Jeho života člověk a Satan dělali, co jen mohli; dokonce i u kříže vynaložili všechny své síly. Ale když vše, co mohli, bylo učiněno – když ve své smrtelné nenávisti dospěli k nejzazší hranici lidského a ďábelského odporu, tu daleko za tím ležela oblast neproniknutelné temnoty a hrůzy, do níž Pán měl vstoupit jako Nositel hříchu, aby dokonal Svě dílo. Během Svého života kráčel vždy v nezastřeném světle Boží tváře; ale na zločeném dřevě temný mrak hříchu zakryl to světlo a vynutil ono hrozné zvolání: „*Bože Můj, Bože Můj, proč jsi Mne opustil?*“ To byl okamžik, který je v historii věčnosti zcela ojedinělý. Během Kristova života zde na zemi se několikrát otevřelo nebe, aby vyjádřilo Boží zalíbení v Něm. Ale na kříži Jej Bůh opustil, poněvadž Kristus položil Svou duši v oběť za hřích. Kdyby byl Kristus nesl hříchy po celý Svůj život, jaký by potom byl rozdíl mezi křížem a ostatními časovými úseky? Proč nebyl Bohem opuštěn po celou životní dráhu? Jaký by potom byl rozdíl mezi Kristem na kříži a Kristem na svatě hoře proměnění? Byl Bohem opuštěn na té hoře? Byl tam nositelem hříchů? To jsou velice jednoduché otázky, které by měly být zodpovězeny těmi, kdo zastávají myšlenku, že Kristus nesl hříchy po celý Svůj život.

Skutečností je toto: Ani v Kristově člověčenství, ani v povaze Jeho vztahů nebylo nic, co

by Ho nějak mohlo spojit s hříchem, hněvem nebo smrtí. Na kříži byl „*učiněn hříchem*“; tam strpěl Boží hněv a tam položil Svůj život jako plně dostačující smíření za hřích. Avšak nic z toho se nenalézá v suché oběti. Máme zde sice postup pečení – působení ohně; ale to není Boží hněv. Suchá oběť nebyla obětí za hřích, ale obětí „líbezne vůně“. Tím je naprosto jasně dán její význam. Nadto její rozumný výklad musí vždy se svou horlivostí dbát vzácné pravdy o Kristově neposkvřněném člověčenství a o pravé povaze Jeho vztahů. Činit Jej kvůli nezbytnosti Jeho zrození nositelem hříchů, anebo Jej tím stavět pod zlořečenství zákona a pod Boží hněv, znamená odporovat celé Boží pravdě o Jeho vtělení – pravdě oznámené andělem a vždy znovu opakované inspirovaným apoštolem. Nadto by se tím zničil celý charakter a předmět Kristova života a kříž by byl oloupen o svou obzvláštní slávu. Bylo by tím sníženo vědomí o tom, co je hřích, a co je smíření. Slovem, byl by tím odjat vrcholový kámen z klenby zjevení a vše by bylo uvedeno do beznadějného zmatku.

Dále trpěl Pán Ježíš skrze soucit; a tento charakter utrpení nám dává nahlédnout do hlubokých tajemství Jeho něžného srdce. Lidský zármutek a lidská bída se vždy dotýkaly struny v tom srdci plném lásky. Nebylo možné, aby dokonalé lidské srdce necítilo podle své božské citlivosti všechnu tu bídu, kterou hřích přinesl lidskému pokolení. Ačkoliv Pán sám osobně byl prost jak takové příčiny, tak i následku – ačkoliv patřil nebi a žil na zemi dokonale nebeským životem, přece skrze vroucí soucit sestupoval do nejhlubších hlubin lidských bolestí; ano, On cítil všechnu tu bídu mnohem pronikavěji a bolestněji než ti, kdo byli jejími přímými předměty, poněvadž Jeho člověčenství bylo dokonalé. Nadto byl schopen vidět jak utrpení, tak i jeho příčiny, podle jejich pravé míry a charakteru, jak se jeví v Boží přítomnosti. Cítil tak, jak nikdo jiný nemohl cítit. Jeho citění a Jeho náklonnosti, celá Jeho mravní a duchovní podstata – vše bylo dokonalé. Z tohoto důvodu nemůže nikdo posoudit, co na Svě cestě tímto světem musel trpět. Viděl, jak lidské pokolení se svíjí pod těžkou váhou své viny a bídy. Viděl celé stvoření úpící pod jhem. Slyšel křik vězně, dobře viděl slzy vdovy. Násilné braní a chudoba se dotýkaly Jeho citlivého srdce. Nemoc a smrt způsobily, že „zasténal v duchu“. Jeho utrpení příčinou soucitu převyšovala všechnu lidské chápání.

Uvedu čtenáři jedno místo, které ukazuje tento charakter utrpení, o němž jsme se právě zmínili. „*A když byl večer, přivedli k Němu mnohé, kteříž ďábelství měli; a On vymítal duchy zlé slovem, a všechny, kteříž se zle měli, uzdravil: aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka řkoucího: **Onť vzal na se mdloby naše a neduhy naše nesl.***“ (Mat. 8,16–17) To byl dokonalý soucit – hluboké spolucítění, které v Kristu bylo dokonalé. Sám v Sobě neměl žádné mdloby nebo nemoci. Ony věci, které bývají někdy označovány jako „nehříšné slabosti“, byly v Jeho případě jen svědectvím, že byl opravdu skutečným, dokonalým člověkem. Ale ve Svém dokonalém soucitu „**vzal** naše mdloby a **nesl** naše neduhy“. To mohl učinit jen dokonalý člověk. My můžeme cítit za někoho nebo s někým; ale jedině Ježíš mohl učinit lidské slabosti a nemoci Svými vlastními.

Nuže, kdyby byl nesl všechny tyto věci jako nezbytné důsledky Svého narození nebo Svého přibuzenství s Izraelem a lidskou rodinou, ztratili bychom všecku tu krásu a vzácnost Jeho dobrovolného soucitu. Pak by u Něho nebylo místa pro nějaké dobrovolné jednání. Ale na druhé straně zase jestliže vidíme, jak byl osobně i ve Svých vztazích zcela

prost lidské bídy i toho, co ji vyvolávalo, můžeme rozumět, že jenom dokonalá milost a dokonalé slitování Jej vedly v moci pravého soucitu k tomu, aby „vzal naše slabosti a nesl naše nemoci“. Je proto naprosto jasný rozdíl mezi utrpením Krista dobrovolně spolucítícího s lidskou bídou, a tím, kde trpěl jako zástupce hříšníka. To první se ukazuje po celou dobu Jeho **života**; to druhé je omezeno na Jeho **smrt**.

Zbývá nám uvažovat ještě o Kristových utrpeních citěných předem. Kříž už předem vrhal temný stín přes Jeho cestu a působil Mu velmi ostrý druh utrpení, které však musíme dobře rozlišovat jak od Jeho smiřujícího utrpení, tak i od Jeho utrpení pro spravedlnost a utrpení ze soucitu. Ukažme si to na příkladě jednoho místa Písma: „*A vyšed, šel podlé obyčeje Svého na horu Olivovou, a šli za Ním i učedníci Jeho. A když přišel na místo, řekl jim: Modlete se, abyste nevešli v pokušení. A sám vzdáliv se od nich, jako by mohl kame-nem dohoditi a poklek na kolena, modlil se řka: Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode Mne; ale však ne Má vůle, ale Tvá staň se. I ukázal se Jemu anděl s nebe, posiluje Ho. A jsa v boji (nebo: „v zkormoucení“ – p. p.), horlivěji se modlil. I učiněn jest pot Jeho jako krůpě krve, tekoucí na zemi.“ (Luk. 22,39–44) A jinde čteme: „*A pojav s Sebou Petra a dva syny Zebedeovy, počal se rmoutiti a teskliv býti. Tehdy dí jim: Smutnatť jest duše Má až k smrti; pozůstaňtež tuto a bděte se Mnou.... Opět po druhé odšed, modlil se, řka: Otče Můj! nemůže-liť tento kalich minouti Mne, než abych jej pil, staniž se vůle Tvá.“ (Mat. 26,37.38.42)**

Z těchto míst je vidět, že Pán před Sebou viděl něco, s čím se dosud nesetkal. Byl zde pro Něho připraven „kalich“, z něhož ještě nikdy nepil. Kdyby po celý Svůj život byl nositelem hříchů, proč potom ta úzkost duše při pomýšlení na dotyk s hříchem a na snášení Božího hněvu pro hřích? V čem by pak byl rozdíl mezi Kristem v Getsemane a Kristem na Golgatě, jestliže po celý Svůj život byl nositelem hříchu? Byl zde podstatný rozdíl, a to proto, že Kristus nebyl po celý Svůj život nositelem hříchu. V čem tedy byl rozdíl? V Getsemane pociťoval utrpení kříže **napřed**, na Golgatě je snášel **ve skutečnosti**. V Getsemane „*se ukázal Jemu anděl s nebe, posiluje Ho*“. Na Golgatě byl opuštěn všemi. Tam nevidíme žádnou službu anděla. V Getsemane se obrací k Bohu jako k „**Otc**i“ a plně se těší z obecenství tohoto úžasného vztahu. Ale na Golgatě volá: „**Bože Můj, Bože Můj, proč jsi Mne opus-til?**“ Tam Nositel hříchů vzhlíží vzhůru a vidí trůn věčné Spravedlnosti zahalený v temné mraky a tvář neoblomné svatosti od Sebe odvrácenou, poněvadž tam byl „učiněn hříchem za nás“. (2. Kor. 5)

Věřím, že čtenář neshledá žádnou obtíž, když ještě sám tento předmět dle Písma rozváží. Bude moci podrobně sledovat všechny tři druhy utrpení **v životě** našeho velebenihod-ného Pána a bude umět činit rozdíl mezi nimi a Jeho utrpením **ve smrti** – utrpením pro hřích. Uvidí, že když člověk a Satan došli ve svém konání, jak jen mohli nejdál, zůstal zde ještě jistý druh utrpení, které bylo svým způsobem zcela ojedinělé, totiž utrpení pod Boží rukou kvůli hříchu – utrpení Krista jako zástupce hříšníků. Dokud nepřišel ke kříži, mohl vždy hleděti vzhůru a slunit se v jasném světle obličeje Svého Otce. I v nejtemnějších chvílích nalézal tam nahoře vždy připravený zdroj pomoci. Jeho stezka zde na zemi byla drsná. Jak jinak by tomu mohlo být ve světě, kde vše bylo v pravém opaku k Jeho čisté a svaté přirozenosti? Musel „*snášeti od hříšníků taková proti Sobě odporování*“, musel snášet „*hanění hanějících Boha*“. Co všechno musel strpět! Byl nechápán, nesprávně po-

suzován, byl tupen, nepřátelsky s Ním jednáno, nařčen, že se smyslem pominul a že má ďábelství. Byl zrazen, zapřen, opuštěn, posmíván, bit, poplíván, korunován trním, vyvržen, odsouzen a přibit na kříž mezi dva zločince. Všechny tyto věci strpěl z ruky člověka spolu se vši nevypravitelnou hrůzou, kterou nechal Satan působit na Jeho Ducha; ale, buď ještě jednou s důrazem opakováno, když člověk a Satan vyčerpali všechnu svou moc a nepřátelství, musel náš drahý Pán a Spasitel strpět ještě něco, s čím ve srovnání vše ostatní nebylo ničím. Tím zvláštním utrpením bylo skrytí Boží tváře – ony tři hodiny tmy a hrozné temnoty, v nichž procházel takovým utrpením, jehož velikost kromě Boha nemůže nikdo obsáhnout.

Když tedy Písmo mluví o tom, že máme účast na utrpeních Krista, vztahuje se to pouze na Jeho utrpení pro spravedlnost – na utrpení z ruky člověka. Kristus trpěl za hřích, abychom zaň již sami nemusili trpět. Nesl Boží hněv, abychom ho již nemuseli nést my. Toto je základem našeho pokoje. Ale pokud jde o utrpení ze strany člověka, tu vždy shledáme, že čím věrněji půjdeme v Kristových šlépějích, tím více budeme v tomto smyslu trpět; avšak to je určitá výsada, milost a pocta. (Viz Fil. 1,29.30) Kráčet ve šlépějích Krista – těšit se z Jeho společenství – být uveden na místo spolucítění s Ním, to jsou jistě výsady nejvyššího řádu. Kéž bychom s nimi byli všichni více obeznámeni! Ale žel, my se až příliš lehce obejdeme bez nich – stačí nám, když jako Petr „jdeme za Ním z daleka“ – když se zdržujeme zpovzdálí od toho opovrhovaného a trpícího Krista! Tím vším jistě velice mnoho ztrácíme. Kdybychom měli více účast na Jeho utrpeních, ona zaslíbená koruna by se před zraky naší duše skvěla mnohem jasněji. Ale jestliže se vyhýbáme účasti na Kristových utrpeních, olupujeme se sami o hlubokou radost z nynějšího Jeho společenství a také o mravní sílu, kterou dává naděje na Jeho budoucí slávu.

III. Když jsme tedy uvažovali o jednotlivých složkách suché oběti a o různých formách, jak byla obětována, zbývá nám už jen zmínit se o osobách, které na ni měli účast. Těmito osobami byla hlava a údy kněžského domu. „*Což pak zůstane z oběti té suché, bude Aronovi i synům jeho, svaté svatých* (nebo: „*svatosvaté*“ – p. p.), *z ohnivých obětí Hospodinových.*“ (10. v.) Jako jsme u zápalné oběti viděli Aronovy syny uvedeny co obraz všech pravých věřících, nikoli jako usvědčených hříšníků, nýbrž jako velebících kněží, tak je nalézáme u suché oběti, jak se sytí zbytky toho, co bylo jakoby položeno na stůl Boha Izraelova. To byla vysoká a svatá výsada. Jenom kněží se z ní mohli těšit. To je velice jasně vyjádřeno v „zákonu suché oběti“, který zde budu celý citovat: „*Tento pak bude řád při oběti suché, kterouž obětovati budou synové Aronovi Hospodinu u oltáře: Vezme hrst bělné mouky z oběti té a z oleje jejího, se vším tím kadidlem, kteréž bude na oběti suché, a páliť to bude na oltáři u vůni líbeznou, pamětné její Hospodinu. Což pak zůstane z ní, to jísti budou Aron i synové jeho; přesné (=nekvašené) jísti se bude na místě svatém, v síni stánku úmluvy jísti to budou. Nebude pečeno s kvasem, neboť jsem jim to dal za díl z obětí Mých ohnivých; svaté svatých* (nebo: „*svatosvaté*“) *to jest, jako i oběť za hřích a jako oběť za vinu. Každý mužského pohlaví z synů Aronových jísti bude to právem věčným po rodech vašich, z ohnivých obětí Hospodinových. Což by se koli dotklo toho, svaté bude.*“ (3. M. 6,14–18)

Zde máme krásný obraz Církve, která se „na svatém místě“ v síle praktické svatosti sytí dokonalostmi „Člověka Krista Ježíše“. To je z Boží milosti náš podíl; ale musíme mít na

paměti, že to musí být jedno „nekvašené“. Nemůžeme se sytit Kristem, jestliže se přidržíme něčeho zlého. „Což by se koli dotklo toho, svaté bude.“ Nadto se to musí jíst „na místě svatém“. Naše postavení, naše praktické chování, naše osoba, naše styky, vše musí být svaté, dříve než se můžeme sytit suchou obětí. A konečně je psáno, že „každý mužského pohlaví z synů Aronových jisti bude“. To znamená, že je vyžadována skutečná kněžská síla podle Božího měřítka, aby bylo možné se těšit z tohoto svatého podílu. Aronovi „synové“ vyjadřují v kněžském jednání myšlenku **síly**, zatímco jeho „**dcery**“ myšlenku **slabosti**. (Srovnej se 4. M. 18,8–13) Byly některé věci, které mohli jíst synové, nikoli však dcery. Naše srdce by měla vážně toužit po nejvyšší míře kněžské síly, abychom mohli vykonávat ty nejvyšší kněžské funkce a mít podíl na nejvyšším druhu kněžské stravy.

Závěrem bych chtěl dodat, že my, poněvadž z milosti jsme učiněni „účastníky božské přirozenosti“, můžeme, jestliže žijeme v síle této přirozenosti, kráčet ve šlépějích Toho, jenž je v suché oběti předobrazem. Jen když jsme oproštěni od svého „já“, může každé naše konání vysílat k Bohu líbeznu vůni. Ty nejmenší i ty největší služby mohou v moci Ducha Svatého vydávat Kristovu vůni. Návštěva, dopis, veřejná služba Božím slovem, podání číše studené vody učedníkovi, peněžitý dar někomu chudému, ano i to nejobyčejnější jednání jako pití a jedení – vše může vysílat sladkou vůni Ježíšova jména a milosti.

Tak také, jestliže ovšem stará přirozenost je držena ve smrti, může v nás být vyjadřováno to, co není porušitelné, dokonce i řeč kořeněná „solí“ ustavičného obecenství s Bohem. Ale ve všech těchto věcech jsme nedostateční a všelijak selháváme. Svými cestami zahrnujeme Ducha Svatého. I když konáme své nejlepší služby, míváme sklon hledat své věci anebo se snažit líbit lidem a zapomínáme „kořenit“ svou řeč. Odtud plyne, proč máme stálý nedostatek „oleje“, „kadidla“ a „solí“, zatímco současně míváme sklon trpět „kvas“ nebo „med“ jako projevy naší přirozenosti. Byla jenom jedna dokonale „suchá oběť“; a Bohu budiž chvála, že my jsme přijati v Něm. Jsme „syny“ pravého Arona; naše místo je ve svatyni, kde se můžeme sytit svatým podílem. Jak požehnané je to místo! Jak požehnaný podíl! Kéž bychom se z toho těšili více než doposud! Kéž by oproštění našeho srdce od všeho, co není Kristus, bylo hlubší! Kéž náš zrak je tak upřen na Něho, že už nebudeme mít v srdci místo pro půvaby okolního světa, ani pro ty tisíce malicherných věcí na naší cestě, které tak snadno skličují naše srdce a matou naši mysl! Kéž bychom se více radovali z Krista, a to když svítí slunce, i když je tma; když nás ovívají něžné vánky jara, i když kolem zuří prudké zimní bouře; ať se plavíme po klidné hladině jezera, anebo jsme zmítáni vlnami bouřlivého oceánu. Díky Bohu! – „nalezi jsme Jeho“, který je navěky naším uspokojujícím podílem. Celou věčnost budeme trávit hledáním na božské dokonalosti Pána Ježíše. Naše oči už nikdy nebudou odvráceny od Něho, jakmile Jej jednou spatříme takového, jaký je.

Kéž Duch Boží v nás mocně působí a posilní nás „na vnitřním člověku“! Kéž nás uschopní k tomu, abychom se sytili tou dokonalou Suchou Obětí, jejímž pamětným se sytil sám Bůh! Taková je naše svatá a blahá výsada. Kéž bychom ji zakoušeli vždy plněji!

3. kapitola

Pokojná oběť

Čím důkladněji hledíme na oběti, tím zřetelněji poznáváme, že žádná jednotlivá oběť nepodává úplný pohled na Krista. Jedině když vezmeme všechny společně, můžeme si utvořit takovou do jisté míry správnou představu. Každá oběť má své zvláštní rysy, které jsou jí vlastní. Pokojná oběť se od zápalné oběti liší v mnoha směrech; a jasné pochopení těch věcí, v nichž se některý předobraz liší od ostatních, nám pomůže k pochopení jeho obzvláštního významu.

Tak porovnáváme-li pokojnou oběť se zápalnou obětí, shledáme, že je zcela vynechána ona trojí činnost: „stahování kůže“, „rozsekání na díly“ a „vymytí vnitřností a noh vodou“. A to je zcela na místě. V zápalné oběti, jak jsme viděli, nalézáme Krista, jak se sám obětuje Bohu a Jeho oběť jest Bohem přijata. Proto musela být zobrazena naprostá úplnost Jeho vydání se, jakož i zevrubný postup zkoumání, jemuž se poddal. V pokojné oběti je hlavní myšlenkou obecenství velebitel. To není Kristus, jak Ho vidí a z Něho se raduje Bůh, nýbrž jak se z Něho těší velebitel v obecenství s Bohem. Proto řada činností má méně stupňů. Žádné srdce, byť byla jeho láska nevím jak silná, by se nemohlo nikdy povznést k výši Kristovy oddanosti Bohu nebo k přijetí a uznání Krista Bohem. Proto bylo potřebí jednoho předobrazu k vyjádření této stránky Kristovy smrti, v níž dokázal dokonalou oddanost Bohu. Tento předobraz máme v zápalné oběti, u níž jedině máme zmínku o výše uvedené trojí činnosti kněží.

Stejně je tomu i vzhledem k charakteru oběti. V zápalné oběti to měl být „samec bez vady“, zatím co u pokojné oběti to mohl být „samec nebo samice“, ale rovněž „bez vady“. Kristova přirozenost, ať už Krista vidíme tak, jak Ho znal jedině Bůh nebo jak se z Něho těšil velebitel v obecenství s Bohem, je vždy tatáž. V ní nemůže být žádné proměny. Jediným důvodem, proč „samice“ byla v pokojné oběti dovolena, tedy bylo, že tu šlo o menší schopnost velebitel těšit se z Toho, jenž sám v Sobě „*včera i dnes, tentýž jest i na věky*“. (Žid. 13)

Dále čteme ohledně zápalné oběti: „*Páliti bude kněz všecko to na oltáři*“, zatím co u pokojné oběti byla pálena jen **část**, totiž „*tuk, ledviny a bránice*“. To velice usnadňuje výklad. Nejlepší díl oběti byl položen na Boží oltář. Vnitřní části – skryté síly – něžné city našeho drahého Pána, byly věnovány Bohu, jenž jediný je mohl dokonale ocenit a těšit se z nich. Aronovi a jeho synům bylo za pokrm „*hrudí sem i tam obracení*“ a „*plece vzhůru pozdvížení*“.⁶ (Viz pozorně 3. M. 7,28–36) Všichni členové kněžské rodiny v obecenství se svou hlavou měli na pokojné oběti svůj podíl. A nyní se mohou všichni praví věřící, poněvadž jsou z milosti učiněni Božími knězi, sytit projevy **hluboké lásky** a **silou** té pravé Pokojné oběti – mohou se těšit z blahé jistoty, že mají neustále Kristovo milující srdce k svému potěšení a že Jeho mocné rámě je vždy podpírá.⁷ „*To jest díl pomazání Aronova,*

⁶ „Hrudí“ a „plece“ jsou znázorněním lásky a moci – síly a hlubokých srdečných citů.

⁷ Ve 31. verši 7. kapitoly je mnoho síly a krásy: „...*hrudí to zůstane Aronovi i synům jeho*.“ Je to výsada všech pravých věřících, aby se sytili projevy hluboké lásky Krista – neproměnnou láskou toho srdce, jež pro ně bije

a pomazání synů jeho z ohnivých obětí Hospodinových ode dne toho, v kterémž jim přistoupiti rozkázal k vykonávání kněžství Hospodinu; kterýž přikázal Hospodin, aby jim ode dne, v kterémž jich pomazal, dáván byl od synů izraelských právem věčným po rodech jejich.“ (3. M. 7,35–36)

Všechny tyto věci jsou důležitými rozdíly mezi zápalnou a pokojnou obětí; a postavíme-li obě ty oběti vedle sebe, ukáže se nám velice jasně jejich zvláštní charakter. V pokojné oběti je něco více, než jen oddanost Krista do Boží vůle. Je zde navíc velebitel, a to nejen jako divák, ale jako účastník – ne aby pouze hleděl, ale aby se sytil. To dává této oběti význačný charakter. Když hledím na Pána Ježíše v zápalné oběti, vidím Jej jako Toho, jehož srdce bylo oddáno jedinému cíli, totiž oslavení Boha a vykonání Jeho vůle. Ale když Jej vidím v pokojné oběti, nalézám Toho, jenž má ve Svém srdci a na Svém mocném rameni místo pro bezcenného a bezmocného hříšníka. V zápalné oběti hrudí i plece, nohy a vnitřnosti, hlava i tuk, vše bylo páleno na oltáři – vše vystupovalo vzhůru jako líbezná vůně Bohu. Ale v pokojné oběti pro mne zůstává právě to, co mi je přiměřené. Také nejsem ponechán sám, abych se v osamění sytil tím, co odpovídá mým osobním potřebám. Nikterak. Těším se z toho v obecenství – obecenství s Bohem a v obecenství se svými spolukněžskými. Sytím se v plném a šťastném vědomí, že tatáž oběť, jíž se sytí moje duše, osvěžila již Boží srdce, a dále že tentýž díl, jímž se sytím já, sytí také všechny mé spoluvelebitelé. Obecenství je zde účelem – obecenství s Bohem – obecenství se svatými. Při pokojné oběti byl vyloučen jakýkoli druh nějaké izolovanosti. Bůh měl Svůj díl a také kněžská rodina měla svůj díl.

Rovněž tak je tomu s Tím, jenž je naplněním obrazu pokojné oběti. Tentýž Ježíš, jenž je předmětem zalíbení nebe, je zdrojem radosti, síly a potěchy každému věřícímu srdci; a nejenom každému srdci zvlášť, ale také společně celé Boží Církvi. Bůh ve Své nesmírné milosti dal Svému lidu tentýž předmět, jaký má On sám. „*Obecenství naše jest s Otcem i se Synem Jeho Ježíšem Kristem.*“ (1. Jana 1,3) Naše myšlenky o Ježíši se jistě nikdy nemohou povznést k výši Božích myšlenek. Naše ocenění takového předmětu musí vždy vyznít mnohem níže než jeho ocenění Bohem; a proto v onom předobrazu dům Aronův nemohl mít účast na tuku. Ale ačkoliv se nemůžeme nikdy pozvednout k úrovni božského ocenění Kristovy Osoby a oběti, přece však je to tentýž předmět, jímž se obíráme, a proto dům Aronův měl „*hrudí sem i tam obracení a plece vzhůru pozdvižení*“. Jak toto vše naplňuje naše srdce potěšením a radostí! Pán Ježíši, Ten, „*který byl mrtvý, ale je živý na věky věků*“, je nyní zvláštním předmětem pro Boží oko a myšlenky, a Bůh ve Své milosti dal také nám podíl na této veleslavné Osobě. Kristus je také náš předmět, předmět našich srdcí a našich chvalozpěvů. Když „*učinil pokoj skrze krev kříže Svého*“ (Kol. 1,20 – přel.), vystoupil na nebe a odtud seslal Ducha Svatého, toho „*jiného Utěšitele*“, skrze jehož mocnou službu se nyní sytíme „*hrudím a plecemi*“ naší božské „*Pokojné oběti*“. Kristus je vskutku naším pokojem a působí nám nesmírnou radost, že smíme vědět, že Boží zalíbení v základu našeho pokoje je tak veliké, že sladká vůně naší Pokojné oběti osvěžila Jeho srdce. To přidává tomuto předobrazu zvláštní půvab. Kristus jako zápalná oběť budí obdiv srdce. Kristus jako pokojná oběť upevňuje pokoj svědomí a vychází vstříc rozličným hlu-
bokým potřebám duše. Aronovi synové mohli stát okolo oltáře zápalné oběti; mohli hle-

děť na to, jak plamen té oběti vystupuje vzhůru k Bohu Izraelovu; mohli vidět, jak oběť je spálena až na popel; a při pohledu na to vše mohli sklonit hlavu a klanět se – ale pro sebe si nic neodnesli. Při pokojné oběti tomu bylo jinak. Nejen v ní viděli to, co bylo schopné vysílat k Bohu sladkou vůni, nýbrž co jim také mohlo dát hmotný podíl, jímž se mohli v blaženém a svatém obecenství sytit.

A jistě zvyšuje radost každého pravého kněze, když ví, že Bůh (užijeme-li řeči tohoto předobrazu) už má Svůj díl dřívě, než kněz dostane hrudí a plece. Myšlenka na to dává velebení a obecenství výraz a sílu, pomazání a vznešenost. Ukazuje udivující milost Toho, jenž se uvolil sdílet se s námi o tentýž předmět, tentýž námět a tutěž radost. Něco nižšího – něco menšího by Ho nemohlo uspokojit. Přáním Otce je, aby marnotratný syn se sytil tučným teletem v plném obecenství s Ním. Nechce mu určit jiné, nižší místo, než u Svého vlastního stolu, ani jiný díl, než kterým se sytí sám. Mluva pokojné oběti je: „**(Nám)** veseleti a radovati se náleží.“ – „Hodujiče, **buďme** veselí.“ Taková je ta vzácná Boží milost! Jako účastníci takovéto milosti máme jistě všechny důvody se radovat; ale když slyšíme, jak náš Bůh říká: „Hodujiče, **buďme** veselí“, mělo by to vyvolávat v našich srdcích nepřetržitý proud chvály a díkčinění. Boží radost ze spasení hříšníků a Jeho radost z obecenství se svatými bude jistě po celou věčnost vyvolávat obdiv lidí i andělů.

Když jsme takto porovnali pokojnou oběť se zápalnou obětí, můžeme se nyní krátce na ni podívat v souvislosti s obětí suchou. Hlavním rozdílem zde je to, že při pokojné oběti bylo vylití krve, zatím co u suché oběti nikoliv. Obě byly oběťmi „líbezných vůně“, a jak nás poučuje 12. verš. 7. kapitoly, byly spolu velmi úzce spojeny. Avšak jak jejich společné body, tak i protiklady jsou plné významu a poučení.

Jedině v obecenství s Bohem může duše se zalíbením hledět na dokonalé člověčenství Pána Ježíše Krista. Bůh Duch Svatý musí **způsobit** správný pohled, jako též musí skrze Boží slovo **řídít** naše oko při hledění na „Člověka Krista Ježíše“. On mohl být zjeven „v podobnosti těla hřícha“; mohl žít a pracovat na této zemi; mohl uprostřed vši temnoty tohoto světa svítit plnou nebeskou září a krásou, které byly vlastní Jeho Osobě; mohl přejít rychle jako zářivé nebeské těleso přes obzor tohoto světa; a přesto vše mohl zůstávat mimo hříšnickovo zření.

Člověk nemohl vstoupit do hluboké radosti obecenství s tím vším prostě proto, že dosud nebyl položen základ, na kterém takové obecenství mohlo spočívat. V pokojné oběti je tento nezbytný základ plně a naprosto jasně dán. „*Tedy položí ruku svou na hlavu oběti své, i zabije ji u dveří stánku shromáždění; a kropiti budou kněží, synové Aronovi, krví na oltář vůkol.*“ (3. M. 3,2) Zde máme něco, co suchá oběť neposkytuje, totiž pevný základ pro velebitelovo obecenství s veškerou Kristovou plností, vzácností a krásou, a to tou měrou, jak je milostivým působením Ducha Svatého uschopněn si je osvojit. Poněvadž stojíme na pevném základu, jež nám dává „drahý krev Kristova“, můžeme s uklidněným srdcem a velebicím duchem sledovat všechny ty úžasné výjevy spjaté s člověčenstvím našeho Pána Ježíše Krista. Kdybychom měli z Krista jen tu stránku, kterou nám podává suchá oběť, chybělo by nám jak oprávnění, tak i základ ke hledění na Něho a k radování se z Něho. Kdyby tu nedošlo k vylití krve, nebylo by pro hříšníka žádné takové oprávnění, ani pevný základ. Ale 3. M. 7,12 spojuje suchou oběť s pokojnou obětí a tím nás učí, že když naše duše nalezly pokoj, můžeme se radovat v Tom, jenž „učinil pokoj“ a jenž jest

„náš pokoj“.

Avšak je třeba jasně rozumět tomu, že ačkoliv v pokojné oběti máme vylití krve a kropení krví, přece zde není obsažena myšlenka nesení hříchu. Když hledíme na Krista v pokojné oběti, nestojí před námi jakožto nositel našich hříchů, jak je tomu v oběti za hřích a za vinu, nýbrž, poněvadž Kristus hříchy nesl, vidíme Ho jako základ našeho pokojného a šťastného obcenství s Bohem. Kdyby šlo o nesení hříchu, nemohlo by být řečeno: „*Oběť zajisté ohnivá jest, vůně libezná* (král.: „*spokojující*“) *Hospodinu.*“ (Porovnej verše 3,5 a 4,10 – 12) Ale ačkoli zde není vyjádřena myšlenka nesení hříchu, přece je učiněno dokonalé opatření pro toho, kdo o sobě ví, že je hříšník; jinak by tu nemohl mít žádný podíl. Abychom mohli mít obcenství s Bohem, musíme být „ve světle“; a jak je to možné? Jen na základě oné vzácné pravdy, že „*krev Krista Ježíše Syna Jeho očisťuje nás od všelikého hříchu.*“ (1. Jana 1,7) Čím více zůstáváme ve světle, tím lépe rozeznáváme vše to, co je opakem tohoto světla; a také máme hlubší smysl pro cenu té krve, která nás zmocňuje být ve světle. Čím těsněji se ve svém životě budeme vinout k Bohu, tím více budeme poznávat ta „*nestihlá bohatství Kristova*“.

Je nám tolik třeba, abychom byli upevněni v pravdě, že v Boží přítomnosti můžeme být jedině jako účastníci života z Boha a jako stojící v Boží spravedlnosti. Otec mohl mít marnotratného syna u svého stolu jen jako oděného „tím rouchem prvním“ a ve všech důsledcích Svého spojení s ním. Kdyby marnotratný syn byl ponechán ve svých hadrech nebo postaven do domu jen jako „nájemník“, nikdy bychom neslyšeli ta slavná slova: „*Hodujíce, budme veselí. Neboť tento syn můj byl umřel, a zase ožil; byl zahynul, a nalezen jest.*“ A tak tomu je se všemi pravými věřícími. Jejich stará přirozenost již není uznána před Bohem jako existující. Bůh ji má za mrtvou a za takovou by ji měli mít také oni. Pro Boha je mrtvá, pro víru je mrtvá. Musí být držena jako ve smrti. Do Boží přítomnosti jsme nepřišli polepšením své staré přirozenosti, nýbrž jako vlastníci přirozenosti nové. Marnotratný syn nedostal místo u otcova stolu proto, že vyspravil hadry svého dřívějšího stavu, nýbrž proto, že byl oblečen v roucho, které nikdy před tím neviděl a na které ani nepomyslel. Nepřinesl si toto roucho s sebou z „daleké krajiny“, ani si je neobstaral cestou; ale otec je měl pro něho připravené doma. Marnotratný syn si je sám nezhotoval, ani při jeho zhotovení nepomáhal, nýbrž otec je pro něho opatřil a radoval se, že je může na něm vidět. Tak tomu bylo, když společně usedli, aby se ve šťastném obcenství sytili tím „tučným teletem“.

Nyní přejdu k citování celého „řádu oběti pokojné“, ve kterém nalezneme některé další velmi zajímavé body – (body, které jsou pro ni zvlášť příznačné). „*Tento pak bude řád oběti pokojné, kterouž by obětoval Hospodinu. Jestliže by ji obětoval v oběti chvály, tedy obětovati bude v oběť chvály koláče nekvašené, olejem zadělané, a oplatky nekvašené, olejem pomazané, a mouku bělnou smaženou, s těmi koláči olejem zadělanými. Mimo ty koláče také chléb kvašený obětovati bude v oběť svou, v oběť chvály pokojných obětí svých. A budeť obětovati z něho jeden pecník, ze vsí té oběti Hospodinu oběť ku pozdvižení, a ten přináležeti bude tomu knězi, kterýž kropil krví té oběti pokojné. Maso pak oběti, z té oběti chvály, jenž jest oběť pokojná, v den obětování jejího jedno bude, aniž co zůstane z něho do jitra. Jestliže by pak ze slibu aneb z dobré vůle obětoval oběť svou, tolikéž v den obětování jejího jedena bude; a jestliže by co zůstalo z toho, tedy na druhý den jísti se*

bude. Jestliže by pak co masa z té oběti zůstalo do třetího dne, ohněm spáleno bude. Pakli by kdo přece jedl maso oběti pokojné dne třetího, nebude příjemný ten, kterýž je obětová, aniž přijata bude, ale ohavnost bude, a kdož by koli jedl je, ponese nepravost svou. Též maso, kteréž by se dotklo něčeho nečistého, nebude jedeno, ale ohněm spáleno bude, maso pak jiné, kdož by koli čistý byl, bude moci jísti. Neboť člověk, kterýž by jedl maso oběti pokojné, kteráž jest Hospodinu (obětována), a byl by poskvrněný: tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. A kdož by se dotkl něčeho nečistého, buďto nečistoty člověka, buď hovada nečistého aneb všeliké ohavnosti nečisté, a jedl by maso z oběti pokojné, kteráž jest Hospodinu (posvěcena): tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého.“ (3. M. 7,11–21)

Nejprve je třeba poukázat na velkou důležitost toho, abychom přesně rozeznávali mezi hříchem **v těle** a hříchem **na svědomí**. Jestliže tyto dvě věci zaměňujeme, musí naše duše být ve zmatku a naše velebení oslabeno. Pozorné zvážení veršů 1. Jana 1,8–10 velice osvětlí tento předmět, jehož pochopení je tak nezbytné k náležitému porozumění celému učení o pokojné oběti a zvláště té části, k níž jsme nyní dospěli. Nikdo si nebude tolik vědom v nás přebývajícího hříchu jako ten, kdo chodí ve světle. „*Pakliť díme, že hříchu nemáme, sami se svodíme, a pravdy v nás není.*“ V předchozím verši čteme, že „*krev Krista Ježíše Syna Jeho očisťuje nás od všelikého hříchu*“. V těchto verších je jasné zdůrazněn a ukázán rozdíl mezi hříchem **v nás** a hříchem **na nás**. Říkat, že na věřícím v Boží přítomnosti je hřích, znamená uvádět v pochybnost očisťující působnost Ježíšovy krve a popírat pravdu Božího svědectví. Jestliže Ježíšova krev může dokonale očistit, je svědomí věřícího očistěno dokonale. Tak předkládá tuto věc Boží slovo; a my musíme mít vždy na paměti, že od Boha samého se musíme učit, jaký je skutečný stav věřícího v Jeho očích. My jsme spíše nakloněni zaměstnávat se tím, že říkáme Bohu, co jsme sami v sobě, než abychom Jeho nechali říkat nám, co jsme v Kristu. Jinými slovy: jsme více zaujati vlastními myšlenkami o sobě než tím, co o Sobě zjevuje Bůh. Bůh k nám mluví na základě toho, čím je sám v Sobě, a toho, co učinil v Kristu. Taková je podstata a způsob Jeho zjevení, jichž se víra chápe, a tak je duše naplněna dokonalým pokojem. Boží zjevení je jedna věc, mé poznání něco naprosto jiného.

Ale totéž Slovo, jež nám říká, že nemáme hřích **na** sobě, nám stejně důrazně a jasně říká, že máme hřích **v** sobě. „*Pakliť díme, že hříchu nemáme, sami se svodíme, a pravdy v nás není.*“ Každý, kdo má v sobě „pravdu“, bude také vědět, že má v sobě i „**hřích**“; neboť pravda zjevuje každou věc tak, jaká skutečně je. Co tedy máme činit? Naší výsadou je kráčet v síle nové přirozenosti, tak aby „hřích“, který v nás přebývá, se nemohl projevat v podobě „hříchů“. Křesťanovo postavení je postavením vítězství a svobody. Je vysvobozen nejenom od viny hříchu, nýbrž také od hříchu jako principu vládnoucího v jeho životě. „*To vědouce, že starý člověk náš s Ním spolu ukřižován jest, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu. Nebo kdož umřel, ospravedlněn (osvobozen) jest od hříchu... nepanujž tedy hřích v smrtelném těle vašem, abyste povolovali jemu* (poslouchali ho) *v žádostech jeho... Nebo hřích nebude panovati nad vámi; nejste zajisté pod zákonem, ale pod milostí.*“ (Řím. 6,6–14) Hřích tu skutečně je, a to s celou svou původní ošklivostí; ale věřící je „hříchu mrtev“. Jak? Zemřel v Kristu. Podle přirozenosti byl kdysi mrtvý **ve hříchu**. Z milosti však nyní je mrtev **hříchu**. Jaký nárok si může

něco anebo někdo činit na mrtvého člověka? Vůbec žádný. Kristus „zemřel hříchu jednou“ a věřící zemřel hříchu v Kristu. „*Jestliže jsme pak zemřeli s Kristem, věříme, že spolu s Ním také živi budeme. Vědouce, že Kristus vstav z mrtvých, již více neumírá, smrt nad Ním již více nepanuje. Nebo že umřel, hříchu umřel jednou; že pak jest živ, živ jest Bohu.*“ (Řím. 6,8–10) Co z toho vyplývá pro věřící? „**Tak i vy za to mějte, že jste zemřeli zajisté hříchu, ale živi jste Bohu v Kristu Ježíši, Pánu našem.**“ Takové je nezměnitelné postavení věřícího před Bohem, takže je jeho svatou výsadou se těšit osvobození od hříchu, který nad ním dříve **panoval**, ačkoliv v něm ještě **přebývá**.

Jestliže ale nyní někdo zhřeší, co potom? Inspirovaný apoštol nám dává plnou a velice požehnanou odpověď: „*Jestliže pak budeme vyznávati hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy, a očistil nás od všeliké nepravosti.*“ (1. Jana 1,9) Vyznání je způsob, jímž je svědomí udržováno svobodné. Apoštol neříká: „Jestliže pak budeme prosit za odpuštění, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil.“ Není pochyb o tom, že je pro dítě vždycky dobré, když může otci do ucha zašeptat, co je tíží, když mu může vyprávět o své slabosti, vyznat mu svou pošetilost, slabost a selhání. To vše je jistě pravda. A nadto je rovněž pravdou, že náš Otec velice milostivě a milosrdně vychází vstříc Svým dětem ve vši jejich slabosti a nevědomosti; ale ačkoliv tomu tak skutečně je, Duch Svatý skrze apoštola prohlašuje, že „jestliže **vyznáme**“, je Bůh „**věrný a spravedlivý**“, aby nám odpustil. Vyznání tedy je způsob dle Boha. Křesťan, který chybil myšlenkou, slovem nebo skutkem, by se celé dny a měsíce bez přestání mohl modlit za odpuštění, aniž by měl ujištění z 1. Jana 1,9, že mu bylo odpuštěno; zatím co jakmile opravdově svůj hřích před Bohem vyzná, je to věcí prosté víry, aby věděl, že mu je dokonale odpuštěno a že je dokonale očistěn.

Je nesmírný rozdíl mezi „prosbou o odpuštění“ a mezi „vyznáním našich hříchů“, ať se na věc díváme ve vztahu k Božímu charakteru, ke Kristově oběti, anebo ke stavu naší duše. Je jistě možné, že něčí modlitba v sobě obsahuje vyznání hříchu, ať už byl jakéhokoliv druhu, takže se dojde k téže věci. Ale vždycky je dobré se přesně držet Písma v tom, co myslíme, co říkáme a co děláme. Musí být zřejmé, že když Duch Svatý mluví o **vyznání**, nemyslí tím **prošení**. A je rovněž zřejmé, že On ví, že vyznání obsahuje mravní prvky a dociluje praktických výsledků, které prosba o odpuštění neobsahuje. Skutečně bylo často shledáno, že zvyk prosit Boha o odpuštění hříchů prozradil velkou nevědomost o způsobu, jakým se Bůh zjevil v Osobě a díle Krista, o poměru, do kterého Kristova oběť věřícího postavila, a o božském způsobu osvobození svědomí od břemene hříchu a jeho očistění od poskvrny hříchu.

Bůh, pokud jde o hříchy věřícího, byl dokonale uspokojen Kristovým křížem. Na onom kříži bylo učiněno plné smíření za každou, i tu nejmenší částčku hříchu v přirozenosti věřícího a na jeho svědomí. Proto Bůh už nevyžaduje žádné další smíření. Nepotřebuje už další popud, aby naklonil Své srdce věřícímu. Nemáme zapotřebí Jej prosit, aby byl „věrný a spravedlivý“, když Jeho věrnost a spravedlnost byly skrze Kristovu smrt tak slavně ukázány, obhájeny a uspokojeny. Naše hříchy nikdy nemohou přijít do Boží přítomnosti, poněvadž je tam místo nich Kristus, který je všechny nesl a odstranil. Ale jestliže zhřešíme, naše svědomí to bude cítit, ano, sám Duch Svatý v nás tento pocit vyvolá. Nemůže dovolit, aby třeba jen jedna lehkomyšlná myšlenka prošla neodsouzená. Co ale v takovémto

případě? Dostane se náš hřích do Boží přítomnosti? Nalezne místo v nezkaleném světle vnitřní svatyně? Rozhodně ne! Tam je přece „Přímluvce“ – „Ježíš Kristus, ten spravedlivý“, aby udržoval v naprosté neporušenosti poměr, v němž stojíme. Ale i když hřích nemůže změnit Boží myšlenky o nás, může (a skutečně tak činí), ovlivnit naše myšlenky o Bohu.⁸ Ačkoliv si hřích nemůže prorazit cestu do Boží přítomnosti, může se dostat k nám, a to velice skličujícím a pokořujícím způsobem. Ačkoliv nemůže zastřít Přímluvce před Božím zrakem, může Jej zakrýt zraku našemu. Sbírá se jako těžký, temný oblak na našem duchovním obzoru, takže naše duše se nemohou slunit v požehnaných paprscích laskavé Otcovy tváře. Hřích se nemůže dotknout našeho poměru k Bohu, ale může být velice vážně dotčena naše radost z tohoto poměru. Co máme tedy činit? Písmo odpovídá: „*Jestliže budeme vyznávati hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy, a očistil nás od všeliké nepravosti.*“ Vyznáním je naše svědomí očištěno, blahé vědomí o našem poměru k Otci je obnoveno, temný mrak rozptýlen, onen mrazivý a deptající vliv je odstraněn a naše myšlenky o Bohu opět napraveny. Tak je tomu podle Božích myšlenek a my můžeme vpravdě říci, že srdce, které jednou poznalo, co to je vyznání, bude také cítit božskou moc apoštolových slov: „*Synáčekové moji, totoť vám píši, ABYSTE NEHŘEŠILI.*“ (1. Jana 2,1)

Je ovšem určitý druh prošení o odpuštění, který svědčí o tom, že takový člověk ztratil z očí ten dokonalý základ odpuštění položený v oběti na kříži. Jestliže Bůh odpouští hříchy, musí být, když to činí, „věrný a spravedlivý“. Je ale zcela jasné, že naše modlitby, ať jsou jakkoliv vážné a upřímné, nikdy nemohou vytvořit základ pro Boží věrnost a spravedlnost k odpuštění našich hříchů. To mohlo učinit jedině dílo vykonané na kříži. Tam byla plně potvrzena Boží věrnost i spravedlnost, a to nejen přímo vzhledem k našim skutečným hříchům, nýbrž i vzhledem k jejich kořenu a zdroji v naší přirozenosti. Bůh už soudil naše hříchy na Osobě našeho Zástupce „na dřevě“; a my tím, že činíme vyznání, soudíme sami sebe. To je velice důležité k dosažení Božího odpuštění a napravení. I ten nejmenší nevyznatý, neodsouzený hřích ležící na svědomí úplně ruší naše obecenství s Bohem. Hřích **v** nás toto nemusí činit; ale jestliže trpíme, aby hřích zůstal **na** nás, nemůžeme mít obecenství s Bohem. On odstranil naše hříchy takovým způsobem, že nás může mít ve Svě přítomnosti; a dokud zůstáváme v Jeho přítomnosti, hřích nás nebude znepokojovat. Jestliže se však z Boží přítomnosti vzdálíme a dopustíme se hříchu třeba jen myšlenkou, musí být nezbytně naše obecenství přerušeno, a to tak dlouho, dokud vyznáním nebudeme od toho hříchu opět osvobozeni. Snad není nutné dodávat, že toto všechno je založeno na dokonalé oběti a spravedlivé přímluvě Pána Ježíše Krista.

A konečně nemůžeme dosti zdůraznit, jak veliký rozdíl je mezi skutečným vyznáním hříchu a prosbou za odpuštění ve vztahu ke stavu srdce před Bohem a vědomí o ošklivosti hříchu. Je mnohem snazší všeobecným způsobem prosit o odpuštění našich hříchů, než ty hříchy vyznat. Vyznání v sobě obsahuje **sebeodsouzení**; prosba o odpuštění toto nemusí zahrnovat a sama o sobě to ani neobsahuje. Toto samo již dostatečně zdůrazňuje,

⁸ Je třeba pamatovat, že předmět, o němž se zde jedná, nechává zcela nedotčenou důležitou a praktickou pravdu z ev. Jana 14,21–23, totiž onu obzvláštní Otcovu lásku k poslušnému dítěti a zvláštní obecenství takového dítěte s Otcem a se Synem. Kéž by tato pravda byla perem Boha Ducha Svatého hluboce vepsána do srdcí všech!

jak veliký je ten rozdíl. Sebeodsuzování je jednou z nejcennějších a nejprospěšnějších činností křesťanského života, a proto každý věrný křesťan si musí hluboce vážit všeho, co je působí.

Rozdíl mezi pouhou prosbou za odpuštění a opravdovým vyznáním hříchu máme neustále před očima, když jednáme s dětmi. Jestliže se dítě něčím provinilo, bývá mu mnohem méně za těžko prosit otce o odpuštění, než otevřeně a beze zbytku vyznat svou vinu. Při prošení o odpuštění může dítě mít v hlavě všelijaké myšlenky, které zlehčují vědomí o zlu. Může si potají myslet, že si vlastně ani nezaslouží pokárání, ale pro jistotu přece jen otce poprosí o odpuštění. Naproti tomu při vyznání zla je právě to důležité, že zde je současně sebeodsouzení. Dále je možné, že dítě při prosbě o odpuštění je vedeno hlavně touhou uniknout následkům spáchaného zla, zatímco rozumní rodiče se budou vždy snažit utvářet ve svém dítěti správné vědomí o učiněném mravním zlu, a to je zde možné jedině ve spojení s úplným vyznáním viny, ve spojení se sebeodsouzením.

Tak tomu je i ve způsobu, jak Bůh jedná se Svými dětmi, když učinily něco zlého. Musí vidět celou věc přivedenou na světlo a důkladně odsouzenou. Chce nás nejenom přivést k tomu, abychom se báli následků hříchu (které jsou nevyhnutelné), ale abychom samu tu věc nenáviděli, poněvadž je ohavná v Jeho očích. Kdyby se nám dostalo, když zhřešíme, odpuštění jenom proto, že jsme o to prosili, pak naše vědomí o hříchu a náš odpor k němu by nebyly zdaleka tak velké, a tudíž ani naše oceňování obecnství, z něhož se těšíme, by nebylo tak vysoké. Jaký mravní důsledek toto vše má na náš celkový duchovní stav, na náš celý charakter a praktický život, bude každému zkušenému křesťanu zřejmé.⁹ Celý tento sled myšlenek je v úzkém spojení se dvěma zásadami obsaženými v „zákonu (řádu)oběti pokojné“.

Ve 13. verši 7. kapitoly 3. Mojžíšovy knihy čteme: „*mimo ty koláče také chléb kvašený obětovati bude oběť svou*“; a přece ve 20. verši téže kapitoly čteme: „*Člověk, kterýž by jedl maso z oběti pokojné, kteráž jest Hospodinu, a byl by poskvrněný* (lépe: „*a byla by na něm nečistota*“): *tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého.*“ Zde máme před sebou jasně obě ty věci, totiž hřích **v** nás a hřích **na** nás. „Kvas“ byl dovolen, poněvadž je zde hřích v přirozenosti velebitelé. „Poskvrnění“ však bylo zakázáno, poněvadž na svědomí velebitelé neměl lpět žádný hřích. Jestliže tu byl hřích, nemohla být řeč o obecnství. Bůh učinil skrze krev smíření opatření ohledně hříchu, o němž On ví, že je v nás – proto čteme o kvašeném chlebu pokojné oběti: „*A bude obětovati z něho jeden pecník, ze vsí té oběti Hospodinu oběť ku pozdvižení, a ten přináležeti bude tomu knězi, kterýž kropil krví té oběti pokojné.*“ (14. v.) Jinými slovy: Co se týče „kvasu“ ve velebitelově přirozenosti, bylo učiněno dokonalé opatření skrze „krev“ oběti. Kněz, jenž obdržel kvašený chléb, musel také kropit krví. Bůh provždy odstranil náš hřích ze Své přítomnosti. Ačkoli ten hřích je v nás, není předmětem, na němž spočívá Boží oko. Bůh vidí jen krev, a proto může jít

⁹ Případ Šimona černokněžníka v 8. kapitole Skutků může být pro čtenáře určitou těžkostí. Ale o něm stačí říci, že ten, jenž je viděn „*v žluči hořkosti a v svazku nepravosti*“, by nikdy nemohl být postaven za příklad drahým Božím dětem. Jeho případ nikterak neodporuje učení z 1. Jana 1,9. Onen Šimon nebyl v poměru dítěte, takže u něho přímluva nepřichází v úvahu. – Dále bych chtěl dodat, že výše učiněné uzávěry nemají žádnou souvislost s modlitbou našeho Pána. Omezují se tu jen na uvažovaný oddílek Písma. Musíme se v každém případě vystříhat toho, abychom ustanovovali nějaká železná pravidla. Každá duše může pod tlakem okolností volat k Bohu a Jemu přednášet své potřeby. On je vždy hotov slyšet a odpovědět.

s námi a poskytovat nám se Sebou ničím nerušené obecenství. Ale jestliže dovolíme „**hříchu**“, který je v nás, aby se projevil v podobě „**hříchů**“, musí dojít k vyznání, odpuštění a očistění, než můžeme opět jít z masa naší Pokojné oběti. Vyhlazení velebitele kvůli ceremoniální nečistotě odpovídá dnes přerušení obecenství věřícího kvůli nevyznanému hříchu. Jestliže by se někdo pokoušel mít ve svých hříších obecenství s Bohem, bylo by to rouhání, neboť by to předpokládalo myšlenku, že Bůh může mít obecenství s hříchem. „*Díme-li, že s Ním obecenství máme, a ve tmě chodíme, lžeme, a nečiníme pravdy.*“ (1. Jana 1,6)

Ve světle pravd, o nichž jsme právě mluvili, můžeme snadno pochopit, jak velice se mýlíme, když máme za to, že je známkou duchovnosti zaměstnávat se svými hříchy. Mohl by někdy být hřích nebo hříchy základem nebo předmětem našeho obecenství s Bohem? Jistě ne. Právě jsme viděli, že dokud nás zaměstnává hřích, naše obecenství je nutně přerušeno. Obecenství může být jenom „ve světle“ a ve světle bezpochyby není žádný hřích. Tam lze vidět jen krev, která naše hříchy odstranila a přivedla nás do Boží blízkosti, a dále Přímlovce, jenž nás v Boží blízkosti zachovává. Hřích je navždy vyhlazen ze základu, na němž se Bůh nalézá s velebitelem ve svatém obecenství. Co tvořilo předmět obecenství mezi otcem a marnotratným synem? Byly to snad synovy rozedrané šaty? Bylo to mláto „daleké krajiny“? V žádném případě. Nebylo to nic z toho, co si marnotratný syn přinesl. Bylo to přehojné opatření Otcovy lásky – „tučné tele“. Podobně je tomu s Bohem a každým pravým velebitelem. Sytí se společně ve svatém a vznešeném obecenství Tím, jehož drahá krev je uvedla do věčného spojení v tom světle, kam nikdy žádný hřích nemůže vniknout.

Také si ani na okamžik nesmíme myslet, že hledění na naše hříchy nebo zdržování se při nich je nějakou známkou pravé pokory anebo že ji vzbuzuje. Může tím být vyvolána ne-svatá trudnomyslná rozmrzelost; ale pravá, hluboká pokora pramení z naprosto jiného zdroje. Kdy byl ztracený syn v nejhlubší pokoře? Když „přišel sám k sobě“ v cizí zemi, anebo v otcovském domě a v Otcově náruči? Cožpak není jasné, že jedině milost, která nás pozvedá do největších výšin obecenství s Bohem, je také jedině s to nás uvádět do největší hloubky pravé pokory? O tom nemůže být pochyb. Pokora pramení ze shlazení našich hříchů musí vždy být hlubší než ona, která vyvěrá z jejich zjištění. Ta první nás spojuje s Bohem, druhá má co činit s naším „já“. Cesta k pravé pokoře je chodit s Bohem u vědomí a v moci toho poměru, do něhož nás uvedl. Učinil nás Svými dětmi; a jenom když chodíme jako tací, budeme pokorní.

Dříve než opustíme tuto část našeho předmětu, chtěl bych něco poznamenat o Večeři Páně, v níž je obzvláštním způsobem vyjádřeno obecenství Církve, takže lze o ní právem uvažovat v souvislosti s učením o pokojné oběti. Večeři Páně můžeme se svatým porozuměním slavit jenom tehdy, uznáváme-li její pravý ryze děkovný charakter. Je to obzvláštním způsobem slavnost díkčinění – díkčinění za dokonané spasení. „*Kalich dobrořečení, kterémuž dobrořečíme, zdalek není společnost (obecenství) krve Kristovy? A chléb, kterýž lámeme, zdalek není společnost (obecenství) těla Kristova?*“ (1. Kor. 10,16) Jestliže tedy někdo je schýlen pod vědomím tíže nějakého hříchu, nemůže s duchovním porozuměním slavit Večeři Páně, poněvadž tato slavnost je vyjadřováním úplného shlazení hříchů Kristovou krví. „*Smrt Páně zvětujete, dokudž nepřijde.*“ (1. Kor. 11,26) V Kristově

smrti vidí víra konec všeho, co náleželo k našemu postavení ve starém stvoření, a poně-
vadž Večeře Páně tuto smrt „zvěštuje“, je třeba se na ni také dívat jako na upomínku oné
slavné skutečnosti, že břemeno hříchu věřícího bylo neseno Tím, jenž je navždy odstranil.
Prohlašuje, že okovy hříchů, jimiž jsme kdysi byli svázáni a drženi, byly Kristovou smrtí
s věčnou platností zlomeny a už nikdy nás nebudou moci svazovat nebo držet. Shromaž-
ďujeme se okolo stolu Páně v plné radosti jako vítězové. Díváme se zpět na kříž, kde boj
byl vybojován a kde bylo dobyto vítězství; a díváme se kupředu na slávu, kde poznáme a
okusíme plné a věčné výsledky toho vítězství.

Máme sice v sobě „kvas“, ale nemáme **na** sobě žádnou „nečistotu“. Proto nemáme
upřeně hledět na své hříchy, ale na Toho, jenž je nesl na kříži a provždy je odstranil. Ne-
máme se „sami svodit“ pošetilou představou, že **v sobě** „hříchu nemáme“; ale rovněž
nemáme popírat pravdu Božího Slova a účinnost Kristovy krve tím, že se zříkáme radosti
z té vzácné pravdy, že nemáme **na sobě** hřích, neboť „*krev Krista Ježíše Syna Jeho očisťuje
nás od všelikého hříchu*“. Je vskutku žalostné pozorovat těžké mraky, které se kupí kol
Večeře Páně v mysli tak mnohých vyznávajících křesťanů. Svědčí to více než cokoli jiného
o velké nevědomosti, která panuje ohledně nejjednodušších základních pravd evangelia.
Jestliže je Večeře Páně stavena na jakoukoli jinou půdu, kromě na půdu vědomého spa-
sení, okoušeného odpuštění a osobně poznaného osvobození, musí duše upadat do stále
hustší a neproniknutelnější mlhy a nejistoty. To, co je vzpomínkou pouze na Krista, je pak
užíváno, aby Kristus byl dáván stranou. Toho, co oslavuje dokonané spasení, je užíváno
jako můstku k jeho dosažení. Takto ovšem jsou Boží ustanovení zneužívána a duše se do-
stávají do tmy, zmatku a klamu.

Jak velmi se od toho liší krásné ustanovení pokojné oběti! Jestliže se na ni díváme v jejím
obrazném významu, vidíme, že v okamžiku, kdy byla vylita krev, mohl mít Bůh a velebitel
na oběti podíl v blaženém a pokojném obecenství. Ničeho víc nebylo třeba. Pokoj byl
způsoben skrze krev a na tomto základě mohlo začít obecenství. Jakékoli pochybování o
způsobeném pokoji znamená smrtelnou ránu obecenství. Jestliže se obíráme marnými
pokusy o zjednání pokoje s Bohem, bude nám jak obecenství, tak i velebení něčím na-
prosto cizím. Jestliže nebyla vylita krev pokojné oběti, je nemožné, abychom se mohli sy-
tit „hrudím sem i tam obracení“ a „plecem vzhůru pozdvížení“. Ale jestliže v opačném
případě ona krev byla vylita, je už zjednán pokoj. Bůh sám jej učinil a to víře stačí; a proto
skrze víru máme obecenství s Bohem v poznání a radosti z dokonání vykoupení.
Okoušíme svěžest Boží radosti z toho, co On sám způsobil. Sytíme se Kristem v plnosti a
blaženosti Boží přítomnosti.

Tento poslední bod je úzce spojen s jinou důležitou pravdou vyjádřenou v „řádu oběti
pokojné“. „*Maso pak oběti, z té oběti chvály, jenž jest oběť pokojná, v den obětování je-
jího jedno bude, aniž co zůstane z něho do jitra.*“ (7,15) To znamená, že obecenství vele-
bitele nikdy nesmí být odděleno od oběti, na níž je to obecenství založeno. Dokud máme
duchovní sílu k udržování tohoto spojení, je také velebení a obecenství udržováno svěží a
líbí se Bohu; ale ne déle. Ve své mysli, ve svých srdečných citech a ve zkušenostech duše
musíme zůstat co nejlíže Oběti. To udělí našemu velebení sílu a stálost. Může se totiž
stát, že začneme nějakou činnost nebo vyjadřujeme velebení a v srdci se přitom obíráme
Kristem; avšak dříve než dospějeme ke konci, myslíme už na to, co činíme, anebo na lidi,

kterí nás poslouchají; a tak upadáme v to, co lze nazvat „*nepravostí svatých věcí*“ (2. M. 28,38) Je to hluboce vážné a mělo by nás to podnítit k bdělosti. Můžeme své velebení započít v Duchu a dokončit v těle. Vždy by nám mělo jít o to, abychom ani na chvíli nepřekračovali míru síly, již nám v dané chvíli dává Duch Svatý; neboť Ten nás vždy bude udržovat v přímém zaměstnávání se Kristem. Jestliže při nás Duch Svatý způsobí „pět slov“ velebení nebo děkování, vyslovme jen těchto pět slov a skončeme. Budeme-li pokračovat, jíme maso naší oběti déle, než má být, a místo aby to bylo Bohu „příjemné“, stane se to „ohavností“. Mysleme na to a budme bdělí! Nemusí nás to však nějak lekat. Bůh chce, abychom se ve všem našem velebení nechali vést Duchem a tak byli naplněni Kristem. Může přijmout jenom to, co je z Boha; a proto by chtěl, abychom Mu také přinášeli jenom to, co pochází od Něho.

„Jestliže by pak z slibu aneb z dobré vůle obětoval oběť svou, tolikéž v den obětování jejího jedna bude; a jestliže by co zůstalo z toho, tedy na druhý den jísti se bude.“ (7,16) Jestliže duše přistupuje k Bohu s velebením „z dobré vůle“, je takové velebení výsledkem větší míry duchovní síly, než když plyne z nějakého zvláštního projevu Boží milosti, který právě okusila. Jestliže se někomu dostane nějaké zvláštní přízně z ruky Pána, tu se duše hned pozvedá s díkčiněním k Bohu. V tomto případě je velebení vzbuzeno a spojeno s takovým projevem přízně či milosti – ať už jím je cokoli, ale tím také končí. Jestliže však je srdce Duchem Svatým vedeno k dobrovolnému a uváženímu velebení, bude to trvalejšího charakteru. Každé pravé velebení však bude vždy spjato s drahou obětí Krista. *„Jestliže by pak co masa z té oběti zůstalo do třetího dne, ohněm spáleno bude. Pakli by kdo přece jedl maso oběti pokojné dne třetího, nebudeť příjemný ten, kterýž ji obětoval, aniž přijata bude, ale ohavnost bude, a kdož by koli jedl je, ponese nepravost svou.“* (3. M. 7,17–18) Podle Božího úsudku vše, co není v přímém spojení s Kristem, je naprosto bezcenné. Může zde být mnohé, co vypadá jako velebení, co se ale posléze ukáže být jen pouhým výlevem přirozených citů; anebo veliká zdánlivá zbožnost může být jen tělesnou nábožností. Na přirozenost může náboženským způsobem působit řada věcí, jako např. okázalost a nádhera, obřady, hudba, slavnostní roucha a zvláštní obleky, vytříbená a líbívá liturgie s rozmanitými půvaby nádherných obřadů; přitom však pravé duchovní velebení může úplně chybět. Ano, nezřídka se stává, že tatáž přání a sklony, které jsou probouzeny a uspokojovány tak zvanou bohoslužbou, mohou najít velice vhodný pokrm v divadle nebo v koncertním sále.

Před tím vším se musí mít na pozoru všichni, kdo chtějí dbát toho, že *„Bůh duch jest, a ti, kteří se Jemu klanějí, v duchu a pravdě musejí se klanět“*. (Jan 4,24) Tak zvané náboženství odvrhlo hrubé výstřednosti středověku a zdobí se dnes velice působivým kouzlem kultury, umění a vymožeností současného světa. Sochařství, malířství a hudba plně stojí v jeho službách, přinášejíce mu do klína rozmanitost svých pokladů, které jako mocně působící prostředek ukolébávají nemyslicí zástupy do spánku, který zpravidla bývá ukončen až nevýslovnými hrůzami smrti, soudu a jezera hořícího ohněm. Také náboženství může říci: *„Oběti pokojné jsou u mne, dnes splnila jsem slib svůj... Koberci jsem obestřela lůžko své, s řezbami a prostěradly Egyptskými. Vykadila jsem pokojík svůj myrhou a aloe a skořicí.“* (Přísl. 7,14–17) Tak láká zkažené náboženství svým mocným vlivem ty, kdo nechtějí slyšet nebeský hlas Moudrosti.

Milý čtenáři, chraň se všeho toho! Dbej, aby tvé velebení bylo vždy úzce, nerozlučně spjato s dílem kříže. Dbej, aby Kristus byl základem a předmětem a Duch Svatý silou tvého velebení. Dej pozor, aby vnější projevy tvého velebení nepřesahovaly skutečnou vnitřní sílu. Vyžaduje to mnohé bdělosti, abychom zůstali uchráněni toho zla. Je nesnadné rozeznat jeho začínající působení a postavit se proti němu. Píseň chvály můžeme začít zpívat v duchu pravého velebení a dříve než skončíme, můžeme upadnout do onoho zla, které v našem obrazu odpovídá jedení masa pokojné oběti třetího dne. Jedinou naší bezpečnou ochranou je zdržovat se blízko Ježíše. Jestliže pozdvihujeme svá srdce v „díkčinění“ za nějakou zvláštní milost, čiňme to v moci Kristova jména a Kristovy oběti. Jestliže se naše duše blíží k Bohu s velebením „z dobré vůle“, nechť se tak děje v moci Ducha Svatého. Takto bude naše velebení zjevovat onu svěžest, libou vůni, hloubku i mravní vznešenost, které se vždy projeví, máme-li Otce za předmět, Syna za základ a Ducha Svatého jako sílu svého velebení.

Kéž by tomu tak bylo, Pane, se vším Tobě se klanějícím lidem až do chvíle, kdy budeme tělem, duší a duchem v plném bezpečí Tvé vlastní věčné přítomnosti, mimo dosah všech neposvěcených vlivů falešného velebení a zkaženého náboženství a též mimo dosah různých překážek povstávajících z tohoto těla hříchu a smrti, které s sebou ještě nosíme!

Poznámka. – Je zajímavé si všimnout, že ačkoliv pokojná oběť je v pořadí třetí, přece „řád pokojné oběti“ je uveden jako poslední. Tato okolnost není bez významu. V žádné oběti není obecnství velebitelů tak široce rozvinuto jako v pokojné oběti. V zápalné oběti je hlavním předmětem Kristus obětující se Bohu. V suché oběti máme Kristovo dokonalé člověčenství. V oběti za hřích se pak učíme, že proti **hříchu** v samém jeho kořenu bylo učiněno dokonalé opatření. V oběti za vinu je dána plná odpověď vzhledem ke skutečným **hříchům**, které se staly v životě. Ale v žádné z těchto obětí není rozvinuto učení o obecnství velebitelů. To je zvláštním předmětem „pokojné oběti“; a mám za to, že právě toto je důvodem místa v pořadí, jež zaujímá její „řád“.

Tvoří závěr všeho a poučuje nás tak, že když jde o to, aby se duše sytila Kristem, musí to být úplný Kristus, viděný ve všech možných fázích Svého života, Svého charakteru, Své Osoby, Svého díla, Svých úřadů. A dále, že když jsme provždy skončili s hříchem a s hříchy, že se smíme radovat z Krista a sytit se Jím po věčné věky. Myslím, že by bylo opravdu škoda, kdybychom měli při těchto úvahách o obětech pominout tuto povšimnutíhodnou okolnost. Kdyby „řád pokojné oběti“ byl uveden v pořadí, v němž je uvedena sama oběť, byl by ihned za řadem suché oběti; ale namísto toho je uveden „řád oběti za hřích“ a „řád oběti za vinu“ a teprve potom „řád oběti pokojné“ uzavírá celek.

4. kapitola a 5. kapitola do 13. verše

Oběť za hřích

Skončili jsme uvažování o obětech „líbezné vůně“ a máme nyní před sebou „oběti za hřích“. Byly rozděleny do dvou skupin, a to na oběti za hřích a na oběti za vinu. U první skupiny byly tři stupně: předně oběť za „pomazaného kněze“ a za „celé shromáždění“. Tyto dvě oběti se svými obřady a úkony od sebe nelišily. (Srovnej verše 3–12 s verši 13–21.) Ať zhřešil představitel shromáždění, anebo samo shromáždění, výsledek byl stejný. V obou případech byly dotčeny tři věci: místo Božího přebývání ve shromáždění, velebení shromáždění a osobní svědectví jednotlivce. A poněvadž všechny ty tři věci závisely na krvi, shledáváme v tomto prvním stupni oběti za hřích, že s krví byly prováděny tři úkony. Bylo jí kropeno „*sedmkrát před Hospodinem, před oponou svatyně*“. To zajišťovalo Hospodinovo spojení s lidem a Jeho přebývání v jejich středu. Dále čteme: „*Pomaze také kněz tou krví rohů oltáře, na němž se kadí vonnými věcmi před Hospodinem, kterýž jest v stánku shromáždění.*“ Tak bylo zajištěno velebení shromáždění. Tím, že krev byla přinesena na „zlatý oltář“, byl zachován pravý základ velebení, takže plamen z kadidla a jeho vůně mohly ustavičně vystupovat vzhůru. A konečně, „*ostatek krve volka toho vyleje ke spodku oltáře zápalu, kterýž jest u dveří stánku shromáždění*“. Zde máme plnou odpověď na potřeby svědomí jednotlivce; neboť měděný oltář byl místem osobního přistupování k Bohu. Byl místem, kde se Bůh setkával s hříšníkem.

U obou zbývajících stupňů, za „knížete“ a za „člověka z lidu obecného“ to byla pouze věc osobního svědomí; proto s krví bylo činěno jenom jedno: kněz ji musel všechnu vylít „ke spodku oltáře zápalu“. (Srovnej 7. verš s 25. a 30. veršem.) V tom všem je božská přesnost, která skutečně vyžaduje čtenářovu pozornost, pokud si přeje porozumět podivuhodným podrobnostem tohoto obrazu.¹⁰

Působení hříchu jednotlivce nemohlo přesáhnout hranice osobního svědomí. Hřích „knížete“ nebo člověka „z lidu obecného“ nemohl svým vlivem dosáhnout k „oltáři, na němž

¹⁰ Mezi obětí za „knížete“ a obětí za „člověka z lidu obecného“ je tento rozdíl: v prvním případě byl obětí „**sa-mec** bez poskvrny“, v druhém případě „**samice** bez poskvrny“. Hřích knížete měl jistě větší vliv a dosah než hřích obyčejného člověka, takže bylo zapotřebí obrazně silnějšího použití moci krve. V 5. kapitole do 13. verše nalézáme případy, které vyžadovaly stále nižšího použití oběti za hřích – případy zakletí (přisahy) nebo dotknutí se nějaké nečistoty, kde jako oběť za hřích byl dovolen „desátý díl míry efi mouky bělné“. (Viz 11–13. verš.) Jaký rozdíl při pohledu na smíření, představené u knížete „kozlem“ a u chudého člověka hrstí mouky! A přece jak u nuzného, tak i u bohatého čteme stejně: „... *a budeť mu odpuštěn*“.

Čtenář si všimne, že verše 1–13 páté kapitoly patří vlastně ke čtvrté kapitole, tvoří s ní celek a podávají učení o oběti za hřích ve všech jejích použitích od býčka až k hrsti mouky. Každá skupina obětí je uvedena slovy: „*Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi.*“ Tak na příklad oběti líbezné vůně (1–3. kapitola) jsou uvedeny slovy: „*Povolal pak Hospodin Mojžíše, a mluvil k němu.*“ Tato slova nejsou opakována až do 1. verše 4. kapitoly, kde uvádějí oběť za hřích. Vyskytují se opět ve 14. verši 5. kapitoly, kde uvádějí oběť za vinu u provinění při věcech „posvěcených Hospodinu“; potom v 1. verši 6. kapitoly, kde uvádějí oběť za vinu při provinění proti bližnímu.

V tomto rozdělení je krásná jednoduchost a pomůže čtenáři porozumět různým skupinám obětí. Pokud jde o různé stupně v každé skupině, „býček“ (kral.: „volek“), „koza“, „pták“ nebo „hrst mouky“, zdají se být rozmanitým uplatněním téže velké pravdy.

se kadí vonnými věcmi“ – k místu kněžského velebení. Rovněž nemohl dosáhnout k „oponě svatyně“ – svatému ohraničení místa, kde Bůh přebýval uprostřed Svého lidu. Je třeba toho dobře dbát. Na místě kněžského velebení, čili ve shromáždění, by nikdy neměla být řeč o osobních hříších a selháních. Tyto věci musí být vyřízeny tam, kde se s Bohem setkáváme osobně. Mnozí v tomto směru chybují. Přicházejí do shromáždění, tj. na místo kněžského velebení, s poskvrněným svědomím a tak snižují celé shromáždění a brání jeho velebení. Toto bychom měli pozorně uvážit a bedlivě se toho vystříhat. Je třeba, abychom žili bděleji, aby naše svědomí vždy bylo v Božím světle. A jestliže klesneme, což se nám, žel, stává v mnoha věcech, pak jen jdeme sami ve své komůrce se svým poklesem k Bohu, aby pravé velebení a pravé postavení shromáždění mohlo být úplné a nebylo ničím rušeno.

Řekli jsme toho dosti o třech stupních oběti za hřích a přikročíme k podrobnému zkoumání zásad obsažených v prvním z nich. Takto si budeme do jisté míry moci učinit úsudek o zásadách, jimiž se vyznačují všechny tři. Dříve si však všimněme velice význačného bodu ukázaného ve druhém verši čtvrté kapitoly. Je obsažen ve výroku: „*Když by kdo zhřešil z poblouzení (nevědomosti).*“ To nám ukazuje velice požehnanou pravdu související se smířcím dílem Pána Ježíše Krista. Když hledíme na toto smíření, vidíme mnohem více než pouhé uspokojení potřeb svědomí, i kdyby takové svědomí dosáhlo nejvyššího bodu vytříbené citlivosti. Je naší výsadou zde vidět to, co plně uspokojilo nároky Boží svatosti, Boží spravedlnosti a Božího majestátu. Svatost místa Božího přebývání a základ Jeho spojení s Jeho lidem by nikdy nemohly být odměřovány mírou lidského svědomí, i kdyby toto dosáhlo vysokého stupně. Je mnoho věcí, které by svědomí člověka přešlo – mnoho věcí, které unikají lidskému poznání – mnoho věcí, které srdce člověka vidí zcela v pořádku, jež však Bůh nemůže trpět. A jsou to věci, které by měly za následek, že by nemohl přistupovat k Bohu, být s Ním v obecenství a klanět se. Proto kdyby Kristovo dílo smíření bylo opatřením pouze pro hříchy, jež jsou v okruhu lidského chápání, shledali bychom, že jsme ještě velice vzdáleni od pravého základu pokoje. Musíme si uvědomit, že smíření za hřích bylo učiněno podle Božích měřítek – že nárokům Jeho trůnu bylo dokonale učiněno zadost – že hřích byl Božím způsobem odsouzen ve světle Jeho neproměnné svatosti. To dává duši hluboký, stálý pokoj. Bylo učiněno úplné smíření jak za hříchy věřícího učiněné z neznalosti, tak i za jeho vědomé hříchy. Kristova oběť položila základy poměru věřícího k Bohu a obecenství s Ním, a to podle Božích měřítek a požadavků s tím spojených.

Jasně porozumění těmto věcem má velkou cenu. Jestliže jsme tuto stránku díla smíření úplně nepochopili, nemůžeme mít trvalý, hluboký pokoj, ani správné mravní vědomí o rozsahu a plnosti Kristova díla a o pravé povaze našeho poměru k Bohu, který je na něm založen. Bůh věděl, čeho je třeba, aby člověk mohl být v Jeho přítomnosti bez jakékoli pochybnosti, a dokonale se o to na kříži postaral. Obecenství mezi Bohem a člověkem by bylo naprosto nemožné, kdyby s hříchem nebylo naloženo podle Božích myšlenek. Neboť i kdyby svědomí člověka bylo uspokojeno, vždy by ještě vyvstávala otázka: Stačí to Bohu? A kdyby tato otázka nemohla být kladně zodpovězena, nemohlo by obecenství nikdy existovat.¹¹ Neustále by se v srdci vynořovala myšlenka, že se v denním životě vyskytují

¹¹ Byl bych rád, kdybychom si byli dobře vědomi, že předmětem v textu před námi je prostě smíření. Nepochybují o tom, že křesťan, jenž toto čte, si je plně vědom, že pro obecenství s Bohem je nezbytně nutné

věci, které Boží spravedlnost nemůže trpět. My sice můžeme tyto věci činit „z nevědomostí“, ale to by před Bohem na věci nic neměnilo, poněvadž Jemu je známo všechno. Duše by tedy byla neustále v obavách a pochybnostech. Všem těmto věcem byla Božím způsobem vzata příčina tou skutečností, že smíření za hřích bylo vykonáno nikoli podle naší „nevědomostí“, ale podle Boží známosti. Jistota v této věci udílí duši i svědomí hluboký pokoj. Všem Božím nárokům bylo vyhověno Jeho vlastním dílem. On sám se o to postaral, a proto čím jemnějším se stává svědomí věřícího pod spojeným působením Božího slova a Ducha Svatého, tím více poroste v známosti toho, co se podle Božích myšlenek hodí ke svatyni, tím jasněji bude rozeznávat vše, co se nehodí k Boží přítomnosti, a tím plněji, hlouběji a silněji bude rozumět neskonale ceně té Oběti za hřích, která nejenom přesáhla všechny hranice lidského svědomí, ale také naprosto a dokonale učinila zadost všem požadavkům Boží svatosti.

Nic nemůže silněji vyjádřit neschopnost člověka vypořádat se s hříchem, než skutečnost, že existují „hříchy z poblouzení (nevědomosti)“. Jak by se mohl vypořádat s něčím, co neznal? Jak by mohl vyřídit něco, co ani nikdy nevstoupilo do okruhu jeho svědomí? To by bylo jistě nemožné. Nevědomost člověka o hříchu je důkazem, že je naprosto neschopen ho odstranit. Jak se s ním může zabývat, když o něm ani neví? Nijak. Je právě tak bezmocný, jako je nevědomý. Ale ani to ještě není všechno. Skutečnost, že existuje „hřích z poblouzení“, ukazuje velice jasně, jaká nejistota je vždy spojena s každým vyřízením otázky hříchu tam, kde nebylo učiněno zadost žádným vyšším nárokům, než jaké klade třeba to nejcitlivější lidské svědomí. Na takovém základě nemůže být nikdy pevný pokoj. Vždy zde bude tísnivý pocit, že přece je něco v nepořádku. Jestliže srdce není uvedeno do pevného odpočinutí svědectvím Písma, že neúprosným nárokům Boží spravedlnosti bylo učiněno zadost, musí zde nezbytně být skličující pocit neklidu a každý takový pocit je překážkou našemu velebení, obecenství i svědectví. Jestliže si nejsem jist ohledně urovnání otázky hřícha, nemohu přinášet velebení, nemohu se těšit obecenství ani s Bohem, ani s Jeho lidem; a rovněž nemohu být moudrým a působivým svědkem pro Krista. Nejprve musí být srdce před Bohem uklidněno, pokud jde o dokonalé odpuštění hříchů, než jsme schopni se „klanět v duchu a v pravdě“. Jestliže na svědomí lpí nějaká vina, je srdce naplněno strachem; a strachem naplněné srdce jistě nemůže být šťastným, velebícím srdcem. Jenom ze srdce naplněného tím sladkým a svatým pokojem, který dává Ježíšova krev, může vystupovat k Otci pravé a Jemu vzácné velebení. Tatáž zásada platí i o našem obecenství s Božím lidem a o naší službě a svědectví mezi lidmi. Vše musí spočívat na základě pevného pokoje; tento pokoj spočívá na základě dokonale očištěného svědomí a konečně toto očištění svědomí se opírá o základ dokonalého odpuštění všech našich hříchů, ať už to byly hříchy známé nebo z nevědomosti.

Když nyní srovnáme oběť za hřích se zápalnou obětí, nalezneme dva zcela různé pohledy na Krista. Ale ačkoliv tyto dva pohledy jsou rozdílné, jejich předmětem je jeden a tentýž Kristus, a proto oběť v obou případech byla „bez vady“. Tomu lze snadno rozumět. Nezáleží na tom, z které strany na Pána Ježíše Krista hledíme; vždy je tentýž: čistý, bez po-

vlastnit „novou přirozenost“. Potřebujeme nejenom mít **právo** blížit se k Bohu, ale též **přirozenost**, která by se z Něho mohla těšit. Duše, která „věří ve jméno jednorozeného Syna Božího“, má obojí. (Viz Jan 1,12–13; 3,36; 5,24; 20,31; 1. Jana 5,11–13.)

skvrny a svatý. Je pravdou, že se ve Své neskonale milosti snížil, aby se stal nositelem hříchů Svého lidu, avšak byl to dokonalý a čistý Kristus, jenž to učinil. A nebylo to nic menšího, než ďábelská špatnost, chtít použít hloubku Jeho pokoření se k setření lesku Jeho osobní slávy. Vlastní výbornost, neposkvrněná čistota a božská sláva našeho velebeného Pána se jeví v oběti za hřích stejně plně jako v oběti zápalné. Nezáleží na tom, v jakém vztahu On stojí, jakou danou službu plní, jaké dílo koná, jaké postavení zaujímá: rozmanité druhy Jeho osobní slávy vždy vyzařují v plném jejich božském lesku.

Tato pravda, že v zápalné oběti i v oběti za hřích nalézáme téhož Krista, vyplývá nejen ze skutečnosti, že v obou případech byla oběť „bez vady“, nýbrž také ze „zákona (řádu) oběti za hřích“, kde čteme: „*Tento bude řád oběti za hřích: Na místě, kdež se zabíjí oběť zápalná, zabita bude oběť za hřích před Hospodinem; svatá svatých* (=nejsvětější) *jest.*“ (3. M. 6,25) Oba předobrazy ukazují na tentýž velký Protějšek, ačkoliv Jej představují v tak rozdílných pohledech na Jeho dílo. V zápalné oběti uspokojuje Kristus Boží srdce, v oběti za hřích vychází vstříc hloubkám lidské potřeby. Jedna nám Jej představuje jako Naplnitele vůle Boha, druhá jako Nositele hříchů člověka. V první je nám ukázána vzácnost Oběti, v druhé ošklivost hříchu. Tolik o obou obětech všeobecně, avšak i to nejpečlivější zkoumání podrobností povede jenom k utvrzení myslí o pravdě tohoto všeobecného zjištění.

Při uvažování o zápalné oběti jsme především poznamenali, že byla obětována „dobrovolně“ (resp. „k zalíbení pro něho přede Pánem“). (3. M. 1,3)¹² Tento výraz se u oběti za hřích nevyskytuje. Právě to se dalo očekávat. Je to v plném souhlasu se zvláštním předmětem Ducha Svatého, když se obírá zápalnou obětí, kterou ukazuje jako oběť z dobrovolné vůle. Kristovým pokrmem a nápojem bylo činit Boží vůli, ať už byla jakákoliv. Nikdy nemyslel na to, aby zkoumal obsah kalicha, který Otec vkládal do Jeho ruky. Pro Něho bylo zcela postačující vědomí, že ho naplnil Otec. Tak tomu bylo s Pánem Ježíšem v stránce předobrazené zápalnou obětí. Ale v oběti za hřích máme ukázanou zcela jinou stránku pravdy. Tento předobraz představuje našim myslím Krista nikoli jako „dobrovolného“ Vykonavatele Boží vůle, nýbrž jako Nositele oné hrozné věci nazvané „hřích“ a jako Toho, jenž strpěl všechny jeho hrozné důsledky, z nichž nejhroznější pro Něho bylo, že Bůh před Ním skryl Svou tvář. Proto by slovo „dobrovolný“ nebylo v souladu s předmětem Ducha v oběti za hřích. V tomto předobrazu by bylo naprosto nemístné, zatímco je božsky dokonale na svém místě v zápalné oběti. Obojí, jak jeho uvedení, tak i jeho vynechání je podle Boha; a obě stejně ukazuje dokonalost a Boží přesnost předobrazů 3. Mojžíšovy knihy.

Nuže, právě uvedený rozdíl vysvětluje, či spíše uvádí do souladu, dva výroky našeho Pána. Při jedné příležitosti říká: „*Což nemám pít kalicha, kterýž Mi dal Otec?*“ (Jan 18,11) – a při jiné příležitosti zase: „*Otče Můj, je-li možné, nechť odejde ode Mne kalich tento.*“ (Mat. 26,39) První z nich byl plným vykonáním slov, s nimiž nastoupil pozemskou cestu: „*Aj, jduť, abych činil, ó Bože, vůli Tvou;*“ a nadto jsou to slova Krista jako zápalné oběti. Druhý výrok naproti tomu jsou Kristova slova ve chvíli, kdy hleděl na místo, jež měl za-

¹² Někomu by mohlo působit nesnáž to, že slovo „dobrovolně“ má vztah k velebiteli a nikoliv k oběti; avšak to se nijak nedotýká učení předloženého v textu, jež se opírá o skutečnost, že zvláštní slovo užité u zápalné oběti je při oběti za hřích vynecháno. Tento rozdíl pozůstává, ať už máme na mysli obětujícího anebo oběť.

ujmout jako oběť za hřích. Čím bylo ono místo a co v sobě pro Něho zahrnovalo, když je zaujal, uvidíme dále. Ale je zajímavé a poučné, když tu nalézáme celé učení o těch dvou obětech jaksi zahrnuto ve skutečnosti, že pouhé jedno slovo je obsaženo v jedné a vynecháno ve druhé. Jestliže v zápalné oběti nalézáme dokonalou ochotu srdce, s níž se Kristus sám obětoval k naplnění Boží vůle, potom v oběti za hřích shledáváme, jak dokonale se postavil pod všechny důsledky hříchu člověka a dostal se až do místa největšího vzdálení člověka od Boha. Jeho rozkoší bylo činit Boží vůli a chvěl se při myšlence, že by i jen na okamžik měl ztratit světlo Jeho láskyplné tváře. Žádná oběť sama o sobě Ho nemohla zobrazit v obou těchto postaveních. Potřebovali jsme předobraz, který by nám Jej představil jako Toho, jehož rozkoší bylo činit Boží vůli; a potrebovali jsme předobraz, který by nám Jej představil jako Toho, jehož svatá přirozenost se chvěla před následky hříchu, jenž Mu měl být přičten. Veleben buď Bůh, že máme obojí. Zápalná oběť podává jedno, oběť za hřích druhé. Proto čím hlouběji chápeme oddanost Kristova srdce Bohu, tím plněji srozmíváme Jeho svatému odporu před hříchem; a naopak. Obojí se navzájem doplňuje; a užití slova „dobrovolně“ v prvním a jeho vynechání v druhém případě, ukazuje hlavní význam každé z nich.

Ale někdo by mohl říci: „Cožpak nebylo Boží vůlí, aby se Kristus sám obětoval jako oběť smíření za hřích? A jestliže ano, jak zde může být nějaké chvění a obavy před vykonáním této vůle?“ Jistě, byla to „uložená rada Boží“, aby Kristus trpěl; a nadto to byla Kristova radost činit Boží vůli. Ale jak máme rozumět výrazu: „*Jest-li možné, nechť odejde ode Mne kalich tento.*“? Což to neřekl Kristus? A není nějaký zřetelný předobraz Toho, jenž tato slova vyslovil? Jistěže je. A mezi předobrazy mojžíšovského zřízení by byla vážná mezera, kdyby chyběl ten, jenž Pána Ježíše předobrazuje v postavení, ve kterém Jej ukazují výše uvedená slova. Ale zápalná oběť Jej takto neukazuje. S touto obětí není spojena ani jedna okolnost, která by odpovídala takovéto mluvě. Jedině oběť za hřích nám dává vhodný předobraz Pána Ježíše jako Toho, jenž zvolal tato slova v hluboké úzkosti Svě duše; neboť jenom zde nacházíme okolnosti, které vyvolaly z hloubi Jeho neposkrvněné duše takové projevy. Hrozný stín kříže s jeho hanbou, zloččením a vyloučením ze světla Boží tváře procházel před Jeho myslí; a On nemohl na něj hleděti, aniž by zvolal: „*Jest-li možné, nechť odejde ode Mne kalich tento.*“ Ale sotvaže přešlo toto zvolání přes Jeho rty, zjevuje se ihned Jeho hluboká poddanost ve slovech: „*Staniž se vůle Tvá.*“ (Mat. 26,42) Jak hořký „kalich“ to musel být, když z dokonale poddaného srdce vynutil slova: „... *nechť odejde ode Mne!*“ A jak dokonalá poddanost to musela být, když tváří v tvář tak hořkému kalichu mohlo srdce ze sebe vydat: „*Staniž se vůle Tvá!*“

Nyní budeme uvažovat o obrazném úkonu „vkládání rukou“. Tento čin byl společný jak zápalné oběti, tak oběti za hřích; ale zatímco v prvním případě činil obětujícího zajedno s neposkrvněnou obětí, znamenal ve druhém případě přenesení hříchu obětujícího na hlavu oběti. Tak tomu bylo v obraze. A podíváme-li se na skutečnost, naučíme se velice potěšující a vzdělávající pravdě – pravdě, která kdyby byla jasněji chápána a plně zakoušena, přinesla by mnohemu stálejší pokoj, než jak tomu obvykle bývá.

Jaké je to tedy učení, jež nám je ukázáno ve vkládání rukou? Takovéto: Kristus byl učiněn „*hříchem za nás, abychom my učinění byli spravedlností Boží v Něm*“. (2. Kor. 5,21) Zaujal naše postavení se všemi jeho důsledky, abychom my mohli zaujmout Jeho postavení se

všemi příslušnými důsledky. S Ním bylo na kříži nakládáno jako s hříchem, aby s námi v přítomnosti neskonale Svatosti mohlo být nakládáno jako se spravedlností. Byl vyvržen z Boží přítomnosti, poněvadž na Něm spočíval přičtený hřích, abychom my mohli být přijati do Božího domu a Boží náruče, poněvadž máme přičtenou dokonalou spravedlnost. On musel strpět, že Bůh skryl před Ním Svoji tvář, abychom se my mohli slunit ve světle této tváře. Musel projít třemi hodinami temnoty, abychom mohli chodit ve věčném světle. Byl Bohem na čas opuštěn, abychom se my mohli navěky těšit Jeho přítomnosti. Vše, co náleželo nám jako zkaženým hříšníkům, bylo vloženo na Něho, abychom mohli vlastnit to, co náleželo Jemu, Naplniteli díla vykoupení. Když visel na zlořečeném dřevě, bylo všechno proti Němu, aby nemohlo být nic proti nám. Byl učiněn zajedno s námi v opravdové smrti a soudu, abychom my mohli být učiněni zajedno s Ním ve skutečném životě a spravedlnosti. On pil kalich hněvu – kalich, který Ho lekal, abychom my mohli pít z kalicha spasení – z kalicha neskonale přízně. S Ním bylo nakládáno podle toho, co jsme zasloužili my, aby s námi mohlo být jednáno podle Jeho zásluh.

Taková je ta udivující pravda znázorněná v obřadu vkládání rukou. Když velebitel položil ruku na hlavu zápalné oběti, přestalo být otázkou, čím on sám je a co zasloužil, a šlo již jen o to, čím je v Hospodinových očích oběť. Jestliže oběť byla bez vady, byl takovým i obětující; jestliže oběť byla příjemná, byl příjemným i obětující. Byli naprosto učiněni zajedno. Vložení rukou je před Bohem ztotožnilo. ON se díval na obětujícího skrze oběť. Tak tomu bylo v případě zápalné oběti. Ale když u oběti za hřích vložil obětující svou ruku na hlavu oběti, šlo o to, čím je obětující a co zasluhuje. S obětí bylo jednáno podle toho, co zasloužil ten obětující. Oba byli dokonale učiněni zajedno. Vložení rukou je podle Božího úsudku ztotožnilo. Hřích obětujícího byl vyřizován v oběti za hřích, osoba obětujícího byla přijata v zápalné oběti. To tvořilo veliký rozdíl. Proto ačkoliv samo vložení rukou bylo společné oběma předobrazům a nadto bylo v obou případech vyjádřením ztotožnění, přece důsledky byly tak rozdílné, jak jen možno si představit. Se spravedlivým bylo naloženo jako s nespravedlivým; nespravedlivý je přijat ve spravedlivém. „*Kristus jednou za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu.*“ (1. Petra 3,18) Tomu se zde učíme. Naše hříchy přivedly Krista na kříž; ale On nás přivádí k Bohu. A jestliže nás vede k Bohu, děje se tak v Jeho vlastní vzácnosti jako Toho, jenž vstal z mrtvých, když zahladil naše hříchy na základě Svého dokonalého díla. Odnesl naše hříchy daleko od Boží svatyně, aby nás mohl přivést blízko, dokonce až do svatyně svatých, v plné důvěře srdce, a se svědomím očištěným Jeho drahou krví od každé poskvrny hříchu.

Čím podrobněji nyní budeme srovnávat všechny jednotlivosti zápalné oběti a oběti za hřích, tím jasněji budeme chápat pravdu toho, co jsme právě řekli o vkládání rukou a o jeho výsledcích v každém z obou případů.

V první kapitole tohoto svazku jsme si všimli, že o „synech Aronových“ se mluví v zápalné oběti, ale nikoli v oběti za hřích. Jako kněží měli tu výsadu, že mohli stát okolo oltáře a hledět na plameny příjemné oběti vystupující k Pánu. Ale v oběti za hřích v jejím prvotním charakteru šlo o velice vážný soud nad hříchem a nikoli o kněžské klanění nebo obdiv; a proto zde syny Aronovy nevidíme. Jakožto usvědčení hříšníci máme co činit s Kristem jako Protějškem a naplněním obrazu oběti za hřích. Jako klanějící se kněží, oblečení rouchem spasení, hledíme na Krista jako na Protějšek a naplnění obrazu zápalné oběti.

Dále nechť si čtenář všimne toho, že ze zápalné oběti byla „stažena kůže“, z oběti za hřích nikoli. Zápalná oběť byla „rozsekána na kusy její“, oběť za hřích ne. „Vnitřnosti a nohy“ zápalné oběti byly „vymyty vodou“, kterýžto úkon je zcela vynechán v oběti za hřích. A konečně zápalná oběť byla pálena na oltáři, oběť za hřích však byla spálena venku za stany. To jsou závažné body, jimiž se od sebe obě oběti liší, a jež vyplývají z jejich zvláštního charakteru. Vidíme, že v Božím slově není nic, co by nemělo svůj vlastní zvláštní význam; a každý rozumný a pečlivý čtenář Písma si všimne výše uvedených rozdílů; a když si jich povšimne, bude se samozřejmě snažit ujasnit si jejich skutečný význam. **Nevědomost** o jejich významu zde může být; ale **lhostejnost** by zde být neměla. V kterékoliv části inspirovaného Písma, ale obzvláště v tak bohaté jako je ta, kterou máme před sebou, by zanedbávání některého bodu znamenalo neúctu k božskému Původci a připravilo by naše duše o velký užitek. Měli bychom se zamýšlet i nad těmi nejmenšími podrobnostmi, ať už proto, abychom obdivovali Boží moudrost v nich, anebo abychom vyznávali vlastní nevědomost o nich. Přecházet je s lhostejnou myslí znamená, že Duch Svatý nechal napsat něco, co my nepovažujeme za hodné, abychom se tomu snažili porozumět. Takto by si žádný správně smýšlející křesťan nedovolil uvažovat. Jestliže Duch, když psal o nařízeních o oběti za hřích, vynechal různé obřady, o nichž jsme se výše zmínili – obřady, které zaujímají význačné místo v ustanoveních o zápalné oběti, musí zde být jistě nějaký důvod, proč tak činí, a obsažen nějaký důležitý význam. Měli bychom se snažit ty věci pochopit; jistě je jejich příčinou zvláštní Boží úmysl v každé z těch obětí. Oběť za hřích ukazuje tu stránku Kristova díla, kde je viděn, jak na soudu zaujímá místo, jež mravně náleželo nám. Z tohoto důvodu jsme nemohli očekávat hluboké ukázání toho, čím On byl ve všech Svých vnitřních pohnutkách, jak to je vyjádřeno předobrazným „stažením kůže“. Ani zde nemohlo být podrobné ukázání toho, čím byl nejenom celkově, ale i v těch nejpodrobnějších rysech Své bytosti, jak to vidíme v předobrazném aktu „rozsekání oběti na její kusy“. Ani zde nemohlo být zjeveno, čím byl Kristus osobně, prakticky a vnitřně, jak je to ukázáno ve významném „vymývání vnitřností a noh vodou“.

Všechny tyto věci náležely k té části díla našeho drahého Pána, která je nastíněna obětí zápalnou, a patří jenom k ní, poněvadž v ní Její vidíme, jak se obětuje oku, srdci a oltáři Hospodinovu, aniž by zde nějak šlo o přičtený hřích, hněv nebo soud. Naproti tomu v oběti za hřích máme místo té velké myšlenky, čím je Kristus, ukázáno, co je hřích. Namísto Ježíšovy vzácnosti vidíme ohavnost hříchu. V zápalné oběti, poněvadž to je Kristus, jenž se obětoval Bohu a byl Jím přijat, máme každou věc konanou tak, aby jak jen možno bylo ukázáno, čím On v každém směru byl. V oběti za hřích, poněvadž tu je hřích, jak byl souzen Bohem, máme pravý opak. Vše je tak zřejmé, že k pochopení není třeba žádné zvláštní námahy mysli. Vyplývá to zcela přirozeně ze zvláštního osobitého charakteru obou předobrazů.

Avšak ačkoli hlavním účelem v oběti za hřích je nastínit, čím se stal Kristus pro nás, a nikoliv, čím byl sám v Sobě, přece je s tímto předobrazem spojena jedna zvláštní práce, kterou byla plně vyjádřena Jeho příjemnost před Hospodinem. Je popsána následujícími slovy: „*Všecken pak tuk volka (lépe: „býčka“) toho za hřích vyjme z něho, totiž tuk příkrývající střevo a všecken tuk, kterýž jest na nich, též obě dvě ledvinky s tukem, kterýž jest na nich i na slabinách, tolikéž i bránici, kteráž jest na játrech, s ledvinkami odejme ji, tak jako*

se odjímá od volka oběti pokojné, a páliť to bude kněz na oltáři zápalu.“ (3. M. 4,8–10) Takto není Kristova vnitřní výtečnost opomenuta ani v oběti za hřích. Tuk pálený na oltáři je vhodným vyjádřením Božího ocenění vzácnosti Kristovy Osoby bez ohledu na to, jaké místo v dokonalé milosti zaujal kvůli nám a namísto nás. Byl za nás učiněn hříchem a obětí za hřích, jak ji Bůh ustanovil, nám Ho takto ukazuje. Ale poněvadž to byl Pán Ježíš Kristus, Boží vyvolený, Jeho Svatý, Jeho čistý, neposkrvněný, Jeho věčný Syn, kdo byl učiněn hříchem, proto tuk té oběti za hřích byl pálen na oltáři jako vhodný materiál pro oheň, který byl výstižným vyjádřením Boží svatosti.

Ale dokonce i v tomto bodu vidíme, jaký byl rozdíl mezi obětí za hřích a obětí zápalnou. U té druhé byl na oltáři pálen nejenom tuk, ale celá oběť, poněvadž představovala Krista a vůbec nešlo o nějaké nesení hříchu. U první oběti byl na oltáři pálen jen tuk, poněvadž tu šlo o nesení hříchů, třebaže to byl Kristus, kdo je nesl. Božské slávy Kristovy Osoby vyzařují dokonce i z prostřed nejtemnějších stínů onoho zlořečeného dřeva, na něž se nechal přibít jako zlořečení kvůli nám. Odpornost toho, s čím při provedení úradku Boží lásky spojil na kříži Svou požehnanou Osobu, nemohla zabránit, aby sladká vůně Jeho vzácnosti nevystupovala k Božímu trůnu. Takto je nám objasněno hluboké tajemství, že se Boží tvář skryla před tím, čím se Kristus na kříži **stal**, a přesto bylo Boží srdce osvěženo tím, co Kristus **byl** sám v Sobě. To udílí oběti za hřích zvláštní půvab. Jasně paprsky Kristovy osobní slávy vyzařující z prostřed hrozné temnoty Kalvárie – Jeho osobní vzácnost ukázaná i v těch největších hloubkách Jeho ponížení – Boží zalíbení v Tom, od Něhož musel pro Svou božskou spravedlnost a svatost odvrátit Svou tvář: to vše je vyjádřeno skutečností, že tuk oběti za hřích byl pálen na oltáři.

Když jsme takto ukázali, co bylo učiněno s „krví“ a co bylo učiněno s „tukem“, máme ještě uvažovat o tom, co bylo učiněno s „masem“ oběti. *„Kůži pak volka toho i všecko maso jeho... celého volka vynese ven za stany na místo čisté, tam, kdež se popel vysypá, a spálí jej na dříví ohněm; na místě, kdež se popel vysypá, spálen bude.“* (3. M. 4,11–12) V tomto úkonu máme hlavní rys oběti za hřích – to, čím se lišila jak od zápalné, tak i od pokojné oběti. Maso oběti za hřích nebylo páleno na oltáři jako u zápalné oběti, ani nebylo jedeno knězem nebo velebitelem jako v případě oběti pokojné. Celé bylo spáleno venku za táborem.¹³ *„Žádná oběť za hřích, (z jejížto krve něco vneseno bylo by do stánku shromáždění k očištění ve svatyni) nebude jedena; ohněm spálena bude.“* (3. M. 6,30) *„Neboť kterýchž zvířat krev vnášína bývá za hřích do svatyně skrze nejvyššího kněze, těch pálena bývají těla vně za stany. Proto i Ježíš, aby posvětil lidu Svou vlastní krví, vně za branou trpěl.“* (Žid. 13,11–12)

Nyní při srovnání toho, co bylo činěno s „krví“, a toho, co bylo činěno s „masem“ či „tělem“ oběti, se našemu zraku představují dvě velké větve pravdy, totiž velebení a uctívání. Krev přinesená do svatyně je základem prvního, tělo pálené venku za táborem je základem druhého. Dříve, než se vůbec s utišeným svědomím a volným srdcem můžeme klanět, musíme na základě autority Božího slova a v moci Ducha vědět, že celá otázka **hříchu** byla provždy vyřízena krví božské oběti za hřích – že Kristovou krví bylo dokonalým způsobem kropeno před Pánem – že byla dána provždy uspokojující odpověď na

¹³ Toto se vztahuje pouze k obětem za hřích, jejichž krev byla vnášena do svatyně. Byly též oběti za hřích, na nichž Aron a jeho **synové** měli podíl. (Viz 3. M. 6,26,29; 4. M. 18,10).

všechny Boží nároky i všechny potřeby nás, jako zahynulých a provinilých hříšníků. Toto dává dokonalý pokoj; a v zakoušení tohoto pokoje se klaníme Bohu. Když nějaký Izraelita oné doby přinesl oběť za hřích, bylo jeho svědomí uspokojeno, a sice tou měrou, jakou byla ta oběť schopna pokoj dát. Samozřejmě to byl jenom dočasný pokoj pro svědomí, poněvadž byl ovocem dočasné oběti. Ale ať už oběť mohla dát jakýkoliv druh pokoje svědomí, ten, kdo obětoval, se z něho směl těšit. Nuže, poněvadž naše Oběť je božská a věčná, je náš pokoj také božský a věčný. Jaká je oběť, takový je pokoj na ní založený. Žid nikdy neměl věčně očištěné svědomí jednoduše proto, že neměl věčně platnou oběť. V určitém smyslu mohl mít svědomí očištěno na jeden den, jeden měsíc nebo jeden rok; ale nemohl mít svědomí očištěné provždy. *„Ale Kristus přišel, nejvyšší kněz budoucího dobrého, skrze větší a dokonalejší stánek, ne rukou udělaný, to jest ne tohoto stavení, ani skrze krev kozlů a telat, ale skrze Svou vlastní krev, všed jednou do svatyně, věčně vykoupení nalezl. Neboť jestliže krev býků a kozlů, a popel jalovice, pokropující poskvrněných, posvěcuje k očištění těla, čím více krev Kristova, kterýž skrze Ducha věčného samého Sebe obětoval neposkvrněného Bohu, očistí svědomí vaše od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému?“* (Žid. 9,11–14)

Zde máme plné, jasné vyjádření učení. Krev býků a kozlů působila dočasné vykoupení; Kristova krev působí vykoupení věčné. První působí očištění vnější, ta druhá očištění vnitřní. Ona první krev očišťovala tělo na určitou dobu, ta druhá očišťuje svědomí navěky. Nejde tu o charakter nebo stav obětujícího, ale o cenu oběti. Rozhodně tu nejde o to, zda křesťan je lepším člověkem nežli Žid, ale o to, zda Kristova krev je lepší nežli krev býků. Jistě je lepší. Oč lepší? Nekonečně lepší. Syn Boží dodává oběti, kterou obětoval, celou hodnotu Své božské Osoby; a jestliže krev býka očišťovala tělo na jeden rok, *„čím více“* bude krev Božího Syna očišťovat svědomí provždy! A jestliže ona první odnímala **některé** hříchy, čím více odejme tato krev **všechny**!

Proč ale byla mysl Izraelity tehdy upokojena, když obětoval svou oběť za hřích? Jak věděl, že onen určitý hřích, za který přinesl svou oběť, byl odpuštěn? Poněvadž Bůh řekl: *„A bude mu odpuštěno.“* Pokoj jeho srdce vzhledem k tomu určitému hříchu spočíval na svědectví Boha Izraelského a na krvi oběti. Podobně dnes pokoj věřícího vzhledem ke „VŠEM HRÍCHŮM“ spočívá na autoritě Božího slova a na „drahé krvi Krista“. Jestliže Žid zhřešil a opomněl přinést svou oběť za hřích, měl být „vyhlazen z lidu svého“; ale jestliže zaujal své místo jako hříšník – když položil svou ruku na hlavu oběti za hřích, potom byla „vyhlazena“ oběť a on byl do té míry volný. S obětí bylo naloženo tak, jak si to zasluhoval obětující; a proto by tento, když by nebyl přesvědčen, že jeho hřích mu je odpuštěn, činil Boha lhářem a krev Bohem ustanovené oběti by nepovažoval za nic.

A jestliže toto bylo pravdou o člověku, jenž mohl mít za základ pouze krev kozla, *„čím více“* to platí o každém, kdo má za základ drahou krev Krista! Věřící vidí v Kristu Toho, jenž byl souzen za všechny jeho hříchy – jenž na kříži nesl celé břemeno jeho hříchu – jako Toho, který, když se učinil zodpovědným za ten hřích, by nemohl být tam, kde nyní je, kdyby celé otázkou hříchu nebyla vyřízena podle všech požadavků nekonečné spravedlnosti. Tak úplně zaujal Kristus místo věřícího na kříži – tak plně byl s ním učiněn zajedno – tak dokonale tam tehdy Kristu byl přičten všechen hřích věřícího, že navěky byla odstraněna každá otázka zodpovídání se věřícího, jakékoli pomyšlení na jeho vinu – jakékoli

pomyšlení na vystavení soudu a hněvu.¹⁴ Na onom zlořečeném dřevě bylo vše vyřízeno mezi Boží Spravedlností a Obětí bez poskvrny. A nyní je věřící stejně dokonale ztotožněn s Kristem na trůnu, jako s ním byl Kristus ztotožněn na kříži. Spravedlnost nemá žádnou žalobu, kterou by mohla vznést proti věřícímu, protože nemá žádnou žalobu proti Kristu. A je tomu tak provždy. Kdyby mohla být vznesena nějaká žaloba proti věřícímu, znamenalo by to pochybovat o skutečnosti Kristova ztotožnění se s ním na kříži a o dokonalosti Kristova díla pro něj učiněného. Kdyby proti velebiteli oné dávné doby, navracejícímu se od obětování za hřích, bylo vzneseno obvinění kvůli onomu hříchu, za který tekla krev jeho oběti, co by asi odpověděl? Nejspíše toto: „Ten hřích byl odstraněn krví oběti a Hospodin přece řekl: Bude mu odpuštěno.“ Oběť zemřela místo něho a on žil místo oběti. Takový byl předobraz. A pokud jde o jeho naplnění? Když oko víry vidí Krista co oběť za hřích, vidí Její jako Toho, jenž přijal skutečný lidský život a vzdal se ho na kříži, poněvadž tam, a jenom tam, Mu byl přičten hřích. Ale vidí Její také jako Toho, který mocí božského a věčného života vstal z mrtvých a nyní tento Svůj božský a věčný život vzkříšení udílí všem, kdo věří v Jeho jméno. Hřích je odstraněn s životem, jemuž byl připojen. A nyní každý pravý věřící namísto života, s nímž byl spojen hřích, má život, ke kterému se pojí spravedlnost. Vzhledem ke Kristovu vítěznému životu ve vzkříšení už nikdy nemůže vystat otázka hříchu; a právě toto je ten život, který má věřící. Jiného života tu není. Vše kromě toho je smrt, poněvadž vše mimo to je pod mocí hříchu. „*Kdo má Syna, má život;*“ (1. Jana 5,12) a kdo má život, má také spravedlnost. Obě ty věci jsou neoddělitelné, poněvadž Kristus je obojí. Jestliže soud a Kristova smrt na kříži byly skutečností, potom jsou skutečností život a spravedlnost věřícího. Jestliže přičtení hříchu bylo skutečností pro Krista, je přičtená spravedlnost skutečností pro věřícího. To první je stejně pravdivé a skutečné jako to druhé; kdyby tomu tak nebylo, byl by Kristus zemřel nadarmo. Pravým a neochvějným základem pokoje je, že nárokům Boží přirozenosti vzhledem k hříchu bylo dokonale učiněno zadost. Ježíšova smrt je všechny uspokojila, a to navěky. A kde pro to najde probuzené svědomí důkaz? V té velké skutečnosti vzkříšení. Vzkříšený Kristus potvrzuje plné vykoupení věřícího – jeho úplné osvobození od jakéhokoliv požadavku. „*Kterýž vydán jest pro hříchy naše, a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše.*“ (Řím. 4,25) Jestliže některý křesťan neví, že jeho hřích je odstraněn, a to provždy odstraněn, znamená to, že si velmi málo cení krve své božské oběti za hřích. Znamená to, že popírá její dokonalost – ono sedminásobné kropení krví před Hospodinem.

A nyní, dříve než se odpoutáme od tohoto základního bodu, jímž jsme se právě zabývali, bych se chtěl obrátit k srdci a ke svědomí čtenáře s velice vážnou otázkou. Dovol, milý příteli, abych se tě zeptal, zda jsi byl přiveden až k tomu, že jsi spočinul na tomto svatém a blahém základu? Zda víš, že otázka tvého hříchu byla provždy vyřízena? Položil jsi věrou svou ruku na hlavu Oběti za hřích? Viděl jsi, jak smířčí Kristova krev s tebe sňala všechnu tvou vinu a odnesla ji do mohutných vod božího zapomenutí? Má Boží Spravedlnost něco proti tobě? Jsi osvobozen od nevýslovných hrůz provinilého svědomí? Prosím, nebud'

¹⁴ Obzvláště krásný příklad božské přesnosti Písma máme ve 2. Kor. 5,21: „Toho, kterýž hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem (amartian epoiesen), abychom my učinění /správně: „*abychom se my mohli stát*“/ (ginometha) *spravedlností Boží v Ném.*“ Náš čtenář by si mohl myslet, že slovo přeložené výrazem „učinil“ je v obou větách verše stejné. Není tomu tak.

upokojen dříve, než budeš moci dát radostnou odpověď na všechny tyto otázky. Bud' ujištěn, že je blahou výsadou i toho nejslabšího dítky v Kristu radovat se z plného a věčného odpuštění hříchů na základě dokonaného smíření; a proto jestliže někdo učí jinak, znamená to, že snižuje Kristovu oběť na úroveň „kozlů a býků“. Jestliže nemůžeme vědět, že naše hříchy nám byly odpuštěny, kde je potom radostná zvěst evangelia? Cožpak křesťan, co se týče oběti za hřích, není na tom nijak lépe než Žid? Ten mohl vědět, že jeho záležitosti byly krví každoroční obětí na jeden rok vyřízeny. A křesťan by neměl mít vůbec žádnou jistotu? Jistěže ano. Avšak jestliže tu nějaká jistota je, pak musí být věčná, poněvadž spočívá na věčné oběti.

A právě to je základem velebení. Plná jistota, že hřích je odstraněn nevzbuzuje ducha sebedůvěry, ale ducha chvály, vděčnosti a velebení. Nepůsobí ducha samolibosti, nýbrž líbení se Kristu, čímž se budou, Bohu budiž chvála, vyznačovat všichni vykoupení po celou věčnost. Nepovede nás k tomu, abychom o hříchu smýšleli lehkovážně, ale abychom vysoce smýšleli o milosti, která ten hřích dokonale odpustila, a o krvi, která ho dokonale zahladila. Je nemožné, aby někdo hleděl na kříž, viděl to místo, které Kristus zaujal, přemýšlel o utrpeních, která On strpěl, uvažoval o těch třech hrozných hodinách temna – a zároveň smýšlel lehkovážně o hříchu. Jestliže jsme v moci Ducha Svatého pronikli ke všemu tomu, musejí následovat dvě věci, a to odpor k hříchu ve všech jeho projevech a opravdová láska ke Kristu, k Jeho lidu a k Jeho věci.

Uvažme nyní, co se dělo s „masem“ či „tělem“ oběti, ve které, jak jsme již řekli, máme pravý základ učenictví. „*A tak celého volka vynese ven za stany na místo čisté, tam, kdež se popel vysypá, a spálí jej na dříví ohněm.*“ (3. M. 4,12) Na ten úkon je možné dívat se dvojím způsobem. Předně jako na vyjádření místa, které pro nás Pán Ježíš zaujal, když nesl hřích, a za druhé jako na vyjádření místa, kam byl vyvržen světem. A k tomuto druhému bodu bych chtěl nyní upoutat čtenářovu pozornost.

Použití skutečnosti, že Kristus „*vně za branou trpěl*“, jak to apoštol činí ve 13. kapitole epištoly Židům, je hluboce praktické. „*Vyjděte tedy k Němu ven ze stanů* (správně: „*ven mimo tábor*“ – p. p.), *pohanění Jeho nesouce.*“ (13. v.) Jestliže Kristova utrpení nám zajistila vstup do nebe, pak místo, kde On trpěl, vyjadřuje naše zavržení od světa. Jeho smrt nám opatřila místo tam nahoře; místo, kde On zemřel, nás zbavuje místa zde dole.¹⁵ On „trpěl vně za branou“ a tím postavil stranou Jeruzalém jako tehdejší středisko Božího působení. Nyní není na zemi žádné takové posvěcené místo. Kristus ve Svém utrpení zaujal místo mimo okruh náboženství tohoto světa, mimo jeho politiku a mimo všecko, co k němu náleží. Svět Ho nenáviděl a vyvrhl Ho. Proto čteme: „*Vyjděte....*“ To je zásada týkající se všeho, co zde člověk může vytvořit v podobě nějakého „tábora“, bez ohledu na to, co tím táborem je. Jestliže lidé postaví nějaké „svaté město“, musíš zavrženého Krista hledat „venku za branou“. Jestliže lidé zbudují nějaký náboženský tábor, nechť se už jmenuje jakkoliv, musíš z něho „vyjít ven“, abys našel zavrženého Krista. Ne že by se

¹⁵ Epištola Efezským nám podává vznešený popis místa Církve v nebi, a to pokud se týká jejího nároku na ně i způsobu jakým se jí tohoto místa dostalo. Nárok se zakládá bezesporu jediné na krvi; způsob je popsán následujícími slovy: „*Ale Bůh, bohatý jsa v milosrdenství, pro velikou lásku Svou, kterouž zamiloval nás, také i nás, když jsme mrtví byli v hříších, obživil spolu s Kristem (milostí spasení jste), a spolu s Ním vzkřísil i posadil na nebesích v Kristu Ježíši.*“ (Ef.2,4–6)

nemohla slepá pověra pít ve zbořeninách Jeruzaléma po nějakých pozůstatcích po Kristu. Jistě to bude dělat a také to dělala. Snaží se najít, kde stál Jeho kříž a kde byl Jeho hrob, a uctívat je. Lakomství lidské přirozenosti si po staletí činilo z pověrčivosti lidské přirozenosti výnosný obchod pod lstivou záminkou, že uctívá tzv. starobylá svatá místa. Avšak jediný paprsek světla z nebeského zdroje nám ukáže, že musíme „vyjít ven“ ze všech těchto věcí, abychom mohli nalézt zavrženého Krista a radovat se z obecenství s Ním.

Avšak čtenář si uvědomí, že v té duši probouzející výzvě, abychom „vyšli ven“, je zahrnu to mnohem více, než pouhé odvrácení se od hrubých nesmyslů nevědomé pověry, či lstivých plánů lidského lakomství. Je mnoho těch, kdo dovedou mocně a výmluvně ukazovat pravou tvář všech těchto věcí, kteří ale ve skutečnosti jsou dalecí myšlenky následovat apoštolského vybídnutí. Jestliže lidé zřídí nějaký „tábor“ a shromáždí se kolem nějaké korouhve, jež je zdobena nějakým důležitým článkem pravdy nebo nějakým vzácným ustanovením, mohou-li se odvolat na nějaké pravověrné vyznání víry, na nějaký chytře vypracovaný a jasný systém učení, na okázalé obřady, schopné uspokojit nejvroucnější tužby náboženské přirozenosti člověka – ano, jestliže tu některé či všechny tyto věci jsou, je zapotřebí skutečné duchovní rozumnosti k rozeznání pravé moci a dosahu těch slov: „*Vyjděme ven*“, – a je třeba i velké duchovní síly a rozhodnosti k tomu, abychom podle nich jednali. Měli bychom jim však rozumět a podle nich jednat, neboť je zcela jisté, že ovzduší tábora, ať jest jeho základem či korouhví cokoli, ničí osobní obecenství se zavrženým Kristem; a žádná z tak zvaných náboženských výhod nikdy nenahradí ztrátu tohoto obecenství. Naše srdce jsou stále nakloněna upadat do mrtvých a prázdných forem. Tak tomu bylo vždy ve vyznávající církvi. Tyto formy mohly mít svůj původ ve skutečné síle. Mohly být kdysi výsledkem skutečného působení Ducha Božího. Ale je zde pokušení zachovávat takovou formu, když duch a síla jsou už dávno pryč. A to je v zásadě vzdělávání tábora. Židovský systém se mohl chlubit Božím původem. Žid mohl vítězně ukázat na chrám s jeho nádhernou bohoslužbou, s jeho kněžstvem, oběťmi a vším zařízením, a říci, že toto vše bylo zřízeno od Boha Izraelova. Mohl, jak bychom my řekli, udat kapitolu a verš pro dokázání kterékoli věci spojené se systémem, s nímž byl spjat. Kde je nějaký systém, ať starověký, středověký nebo novodobý, který by mohl uplatnit tak vysoké a mocné nároky, anebo působit na srdce takovou váhou autority? A přece příkaz zněl: „*VYJDĚME VEN*.“

Toto je hluboce vážná věc. Dotýká se to nás všech, protože v nás ve všech je sklon sklouznout od obecenství s živým Kristem a upadnout do mrtvé formy a zvyku. Odtud praktická síla slov: „*Vyjdětež tedy k Němu....*“ Není řečeno: „Vyjděme ven z jednoho systému do druhého, z jednoho názorového směru do jiného, z jedné společnosti lidí do druhé.“ Nikoli, my máme vyjít ven ze všeho, co zasluhuje pojmenování „tábor (stany)“, a to „*k Němu*“, jenž „venku za branou trpěl“. Pán Ježíš je dnes právě tak opravdu venku za branou, jako byl, když tam trpěl před devatenácti stoletími. Co Jej přivedlo do tohoto postavení venku? „Náboženský svět“ oné doby. A náboženský svět tehdejší doby je podle smýšlení a zásad dnešním náboženským světem. Svět stále zůstává světem. Není „nic nového pod sluncem“. Kristus a svět nikdy nejsou jedno. Svět si sice oblékl křesťanský kabát, ale jenom proto, aby jeho nenávisť ke Kristu se pod ním mohla rozvinout do forem

ještě horších. Neklamejme sami sebe! Jestliže chceme kráčet se zavrženým Kristem, musíme být zavrženým lidem. Jestliže náš Mistr „trpěl **venku** za branou“, nemůžeme my očekávat, že budeme vládnout **uvnitř**. Jestliže kráčíme v Jeho šlépějích, kam nás povedou? Jistě ne k vysokým místům tohoto bezbožného světa, který je bez Krista.

Tu mizí světa sláva a vadne jeho lesk.

Bůh k Svým se však přiznává a chce je k Sobě vést.

Kdo v světě velkým zdá se – bude pak pokořen.

Však v Kristově tu kráse, kdo s Ním je zavržen!

Náš Pán je opovrhovaným Kristem, zavrženým Kristem, Kristem venku za stany. Proto, milý čtenáři, vyjděme k Němu ven, nesouce Jeho pohanění. Nevyhřívejme se v paprscích přízně tohoto světa, poněvadž ten Ho ukřižoval a stále nezmírněnou nenávisť nenávidí Toho Milovaného, jemuž my vděčíme za vše v době přítomné i na věčnosti, a který nás miluje láskou, již ani mnohé vody nemohou uhasit. Neschvalujeme proto přímo ani nepřímou žádnou věc, která se nazývá Jeho svatým jménem, ale ve skutečnosti nenávidí Jeho Osobu, nenávidí Jeho cesty, nenávidí Jeho pravdu, ano, nenávidí i pouhou zmínku o Jeho příchodu, budme věrni svému nepřítomnému Pánu. Žijme pro Něho, jenž za nás zemřel. Zatímco naše svědomí spočívá na Jeho drahé krvi, nechť láska našeho srdce má za svůj nejdražší předmět Jeho Osobu, aby tak naše oddělení od „*tohoto přítomného věku zlého*“ nebylo pouze věcí nějaké formální zásady, nýbrž srdečným oddělením, poněvadž v něm není předmět tužeb našeho srdce. Kéž nás Pán ochrání od vlivu dnes tak rozšířené sobeckosti, která se sama považuje za svatou a nechtěla by být úplně bez náboženství, ale je nepřítelkyní Kristova kříže. Čeho nám je třeba, abychom mohli s úspěchem čelit této hrozné formě zla, nejsou nějaké zvláštní názory, neobyčejné zásady, chytře vymyšlené teorie nebo studená myšlenková přesnost. Je to hluboká oddanost Osobě Božího Syna, z celého srdce vycházející zasvěcení nás samých – těla, duše i ducha Jeho službě, jakož i upřímná touha po Jeho slavném příchodu. Toto jsou, milý čtenáři, obzvláštní potřeby doby, ve které právě žijeme. Nechtěl by ses potom z hloubi svého srdce připojit k volání: „Ó, Pane, obživ Svě dílo!“ – „Napln počet Svých vyvolených!“ – „Přijď Tvé království!“ – „Přijď, Pane Ježíši, přijď již!“?

5. kapitola od 14. verše až 7. kapitola

O hříchu „z poblouzení“ („z nevědomosti“, „z opomenutí“)

Tyto verše obsahují učení o oběti za vinu aneb za přestoupení, která se dělila na dva druhy, totiž na provinění proti **Bohu** a na provinění proti **člověku**. „*Kdyby člověk přestoupil přestoupením a zhřešil by z **poblouzení** („z nedopatření“, „z přehlédnutí“, „z nevědomosti“) ve věcech posvěcených Hospodinu (lépe: „ve svatých věcech Hospodinových“), tedy přinese oběť za vinu svou Hospodinu, skopce bez poskvrny z drobného dobytka, podle ocenění tvého v lotech stříbra, podle lotu svatyně, v oběť za vinu.*“ (3. M. 5,15) Zde máme případ, kdy bylo skutečně špatně jednáno ve svatých věcech náležících Pánu; a ačkoliv to bylo učiněno „z poblouzení“, přece to nemohlo být přecházeno. Bůh může **odpustit** každý druh přestoupení, ale **přejít** nemůže ani sebemenší věc. Jeho milost je dokonalá, a proto může odpustit **vše**. Jeho svatost je dokonalá, takže nemůže nic přejít. Nemůže ospravedlnit nepravost, ale může ji vymazat, a to podle dokonalosti Své milosti a podle dokonalých nároků Své svatosti.

Je velmi vážným omylem domnívat se, že si člověk dobře stojí a že je všechno v pořádku, když jedná podle toho, co mu říká jeho svědomí. Pokoj spočívající na takovémto základu zmizí, jakmile na věčnosti světlo soudné stolice osvítlí svědomí. Bůh nikdy nemůže snížit Své nároky na takovouto úroveň. Váhy svatyně jsou seřizeny podle zcela jiného měřítka, než jaké může poskytnout i to nejcitlivější svědomí. Při uvažování o oběti za hřích jsme již měli příležitost o tomto bodu mluvit, avšak nikdy nemůže být dosti zdůrazněn. Jde tu o dvě věci. Předně je to správné pochopení toho, co skutečně je Boží svatost, a dále jasná představa o tom, co je základem pokoje věřícího v Boží přítomnosti.

Ať jde o můj stav nebo o mé chování, o mou přirozenost nebo o mé skutky, jedině Bůh může být Soudcem ohledně toho, co se podle Něho náleží a co je v souhlasu s Jeho svatou přítomností. Může být lidská nevědomost omluvou, když jde o nesplnění Božích požadavků? To je nemožné. Bylo špatně jednáno ve „svatých věcech Páně“, ale svědomí člověka to nezaznamenalo. Co teď? Má se to nechat být? Má být s Božími požadavky zacházeno tak lehkovážně? Jistě ne. To by znemožnilo jakékoli spojení s Bohem. Spravedliví jsou vyzýváni, aby oslavovali památku Boží svatosti. (Žalm 97,12) Mohou to činit, poněvadž jejich pokoj byl zajištěn na základě plného uspokojení a dokonalého uhájení Boží svatosti. Proto čím je hlubší jejich vědomí o tom, co ona svatost je, tím hlubší a pevnější bude jejich pokoj. To je jedna z nejvzácnějších pravd. Neznovuzrozený člověk by se nikdy nemohl radovat z Boží svatosti. Jeho snahou by vždy bylo aspoň tuto svatost snížit, pokud by ji nemohl dát úplně stranou. Takový se chce utěšovat myšlenkou, že Bůh je dobrý, že Bůh je milostivý a milosrdný, ale nikdy ho nenajdete, že by se radoval z toho, že Bůh je svatý. Má nesvaté myšlenky o Boží dobrotivosti, o Jeho milosti a milosrdenství. Rád by v těch požehnaných Božích vlastnostech našel nějakou omluvu pro to, aby mohl dále pokračovat ve svém hříchu.

Obnovený člověk se naopak velice raduje z Boží svatosti. Vidí její plné vyjádření v kříži

Pána Ježíše Krista. To je ona svatost, která položila základ jeho pokoji; a nejenom to, věřící je učiněn též jejím účastníkem a raduje se z ní, přičemž zároveň naprosto nenávidí hřích. Pohnutky božské přirozenosti ve věřícím se s odporem odvracejí od hříchu a touží po svatosti. Bylo by nemožné těšit se pravému pokoji a svobodě srdce, kdybychom nevěděli, že naše božská Oběť za vinu dokonale učinila zadost všem nárokům spojeným se „svatými věcmi Páně“. V našich srdcích by stále vznikal tísnivý pocit, že pro naše mnohé slabosti a selhání byly asi ony nároky zanedbány. Naše nejlepší činy pro Pána, naše nejvyšší chvíle a nejposvěcenější rozjímání a zpytování mohou vykazovat něco z přestoupení ve „svatých věcech Páně“ – něco, co „nemělo být“. Jak často bývají chvíle našeho veřejného velebení i soukromého ztišení rušeny a kaženy suchopárností a roztržitostí. Proto potřebujeme jistotu, že naše přestoupení byla všechna božsky shlazena drahou krví Krista. A tak nalézáme ve velebeném Pánu Ježíši Toho, jenž se natolik ponížil, že dokonale učinil zadost našim potřebám jako hříšníků z přirozenosti i jako přestupníků v jednání. Nalézáme v Něm dokonalou odpověď na všechny tužby provinilého svědomí i na všechny nároky nekonečné svatosti vzhledem ke **všem** našim hříchům i ke **všem** našim proviněním. A tak věřící může stát s neodsuzujícím svědomím a s volným srdcem v plném světle oné svatosti, která je příliš čistá, než aby mohla patřit na nepravost, anebo hledět na hřích.

„A tak, což zhřešil, ujímaje posvěcených věcí, nahradí, a pátý díl nad to přidá, a dá to knězi; kněz pak očistí jej skrze skopce oběti za vinu, a bude jemu odpuštěna.“ (3. M. 5,16) V přidání „pátého dílu“ máme charakterový rys té pravé Oběti za vinu, který, jak se lze obávat, je málo ceněn. Pomyslíme-li na všechno to zlé a na všechna přestoupení, která jsme učinili proti Pánu, a když se dále rozpomeneme na to, jak Bůh byl v tomto zlém světě zkracován o Svá práva, s jakým zaujetím můžeme potom hledět na dílo kříže! Jím Bůh nejenom dostal zpět, co bylo ztraceno, ale ve skutečnosti získal. Získal mnohem více vykoupení člověka, než kdy ztratil skrze jeho pád. Sklízí mnohem větší než slávy, cti a chvály na polích vykoupení, než jakou kdy mohl sklidit na poli stvoření. „Synové Boží“ mohli zapět vznešenější píseň chvály u prázdného Ježíšova hrobu, než při pohledu na dokonané dílo Stvořitele. Nejenom že bylo učiněno dokonalé smíření, pokud se týče zla, nýbrž dílem kříže byl získán věčný prospěch. Jak úžasná je to pravda! Dílem na Golgotě Bůh získal. Komu by mohlo něco takového přijít na mysl? Když vidíme člověka a jemu poddané stvoření ležet v troskách a u nohou nepřítel, jak bychom mohli tušit, že Bohu se z prostřed takových trosek dostane bohatší a vznešenější kořisti, než jakou by kdy sklídl z nepadlého světa? Budiž za to vše chvála Ježíšovu jménu. Jedině Jemu za všechno vděčíme. Jenom skrze Jeho drahý kříž mohla být oznámena tak udivující, tak božská pravda. Jistě, ten kříž v sobě chová tajemnou moudrost, „*jíž žádný z knížat světa tohoto nepoznal. Neboť kdyby byli poznali, nebyliť by Pána slávy ukřižovali.*“ (1. Kor. 2,8) Proto není divu, že tužby srdcí patriarchů, proroků, apoštolů, mučedníků a svatých se vždy pnuly k tomuto kříži a k Tomu, jenž na něm byl ukřižován. Není divu, že Duch Svátý nechal zaznamenat tolik vážný, ale spravedlivý výrok: „*Jestliže kdo nemiluje Pána Jezukrista, budiž anathema; maran atha.*“ (1. Kor. 16,22) Jistě, nebe a země dají k tomuto anathema ozvěnou zaznít hlasitému a věčnému amen. A není se co divit, že to je pevný a neproměnný Boží úmysl, aby „*ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, těch, kteříž jsou na zemi, i*

těch, kteříž jsou pod zemí; a každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus jest Pánem, k slávě Boha Otce.“ (Fil. 2,10.11)

Ono nařízení ohledně „pátého dílu“ bylo použito také při přestoupení vůči některému člověku, neboť čteme: „*Kdyby člověk zhřešil a přestoupením přestoupil by proti Hospodinu,*¹⁶ *buď že by oklamal bližního svého ve věci sobě svěřené, aneb v spolku nějakém, aneb moci by vzal něco, aneb lstivě podvedl bližního svého, buď že by přísáhl falešně; kteroukoli věcí z těch, kterouž přihází se člověku učiniti a zhřešiti jí. Když by tedy zhřešil a vinen byl: navrátí zase tu věc, kterouž moci sobě vzal, aneb tu, kteréž lstivě s útliskem dosáhl, aneb tu, kteráž mu svěřena byla, aneb ztracenou věc, kterouž nalezl, aneb o kterékoli věci falešně přísáhl: tedy navrátí to zcela, a nad to pátý díl přidá tomu, či bylo: to navrátí v den oběti za vinu svou.“ (3. M. 6,2–5)*

Ať máme tedy na mysli křivdu trpícího nebo křivdu působícího, v obou případech jsme udiveni slavným triumfem vykoupení a mocnými praktickými výsledky, které plynou z toho evangelia, jež naplňuje duši šťastnou jistotou, že „všechna provinění“ jsou „odpuštěna“ a že také kořen, z něhož ona přestoupení vyrostla, byl odsouzen. Jedině „evangelium slávy (král.: „slavné evangelium“) blahoslaveného Boha“ může přivést člověka na místo, které kdysi bylo svědkem jeho hříchů, jeho přestoupení a zlých cest, může jej vstrojeného milostí poslat zpět ke všem, kdo jakýmkoli způsobem utrpěli jeho zlým jednáním, a to nejenom proto, aby napravil spáchané křivdy, nýbrž aby nadto ve všem svém jednání nechával plynout plný proud praktické dobročinnosti, ano, aby miloval své nepřátele, aby činil dobře těm, kdo jej nenávidí, a prosil za ty, kdo mu ubližují a pronásledují jej. To je ta vzácná Boží milost, která jedná ve spojení s naší velkou Obětí za vinu; takové je její hojné, vzácné a osvěžující ovoce.

Jaká vítězná odpověď posměvačné otázce těla: „*Zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhojnila?*“ (Řím. 6,1) Milost nejenom zasáhla hřích u samého kořene, nýbrž proměňuje také hříšníka ze zlořečení v požehnání, z mravní bídý v řečiště Božího milosrdenství, ze Satanova vyslance v Božího posla; z dítěte temnosti v syna světla, ze sobeckého požitkáře v sebe sama zapírajícího milovníka Boha, z otroka zlých, sobeckých žádostí v ochotného Kristova služebníka, z bezcitného, sobeckého skrblika v štědrého služebníka potřebám jeho bližních. Pryč tedy s těmi tak často opakovanými výsměšnými slovy: „Nemáme nic činit? To je pak náramně lehké být spasen. Podle takového evangelia si můžeme žít, jak se nám líbí.“ Necht všichni, kdo vedou takovéto řeči, se podívají na onoho zloděje přeměněného v dobrovolného dárce a provždy umlknou. (Ef. 4,28) Nevědí, co je to milost. Nikdy nezakusili její posvěcující a povznášející vliv. Zapomínají, že zatím co krev oběti za vinu očišťuje svědomí, zákon té oběti posílá přestupníka zpět k tomu, jemuž ublížil, aby navrátil „zcela“ a „pátý díl“ navíc. Jaké vznešené svědectví o milosti i o spravedlnosti Boha Izraelova! A jaké krásné ukázání výsledků onoho obdivuhodného plánu spasení, kde tomu, jenž se provinil, je odpuštěno, a ten, jenž utrpěl křivdu, ve skutečnosti získává!

¹⁶ Ve výrazu „*proti Hospodinu*“ je obsažena krásná zásada. Ačkoli dotyčná věc byla křivdou učiněnou bližnímu, přece Hospodin se na ni díval jako na přestoupení proti Sobě. Vše musí být posuzováno ve vztahu k Pánu. Nezáleží na tom, kdo snad byl dotčen, Hospodinu se musí dostat prvního místa. Proto také, když Davidovo svědomí bylo zasaženo šípem usvědčení vzhledem k jeho jednání s Uriášem, volá: „*Zhřešil jsem Hospodinu.*“ (2. Sam. 12,13) Tato zásada ani v nejmenším neoslabuje nároky člověka, kterému byla učiněna urážka nebo křivda.

Jestliže svědomí bylo přivedeno krví kříže do pořádku vzhledem k Božím nárokům, musí také způsob jednání být svatostí kříže upraven, pokud jde o požadavky praktické spravedlnosti. Tyto věci nesmějí být nikdy rozdělovány. Bůh je spojil v jedno, nechť je tedy člověk nerozděluje. Toto posvěcené spojení nebude nikdy rozdělováno nikým, kdo se řídí čistými zásadami evangelia. Ono je snadné vyznávat zásady milosti a přitom zcela popírat jejich praktické vykonávání a jejich moc! Je snadné mluvit o spočívání na krvi oběti za vinu, a přitom nenavracet „zcela“ a „pátý díl“ navíc! Takové mluvení je však marné, a ještě horší než marné. „*Kdož nečiní spravedlnosti, neníť z Boha.*“ (1. Jana 3,10)

Nic nemůže být pro čistou milost evangelia více zneuctující, než lehkovážné tvrzení, že člověk může náležet Bohu, i když ve svém jednání a charakteru nezjevuje krásné rysy praktické svatosti. Není pochyb o tom, že „známa jsou Bohu všechna Jeho díla“. Přesto nám dal ve Svém svatém Slově známky, podle nichž můžeme rozeznat ty, kdo Mu náležejí: „*Ale však pevný základ Boží stojí, máje znamení toto: Znáť Pán ty, kteříž jsou Jeho, a: Odstup od nepravosti každý, kdož vzývá jméno Kristovo.*“ (2. Tim. 2,19) My nemáme žádné právo předpokládat, že ten, kdo činí zlo, náleží Bohu. Již pouhá zmínka o takové věci musí urážet svaté pohnutky božské přirozenosti ve věřících. Mnohým to činí často velké potíže, když si mají vysvětlit ty či ony zlé věci u takových, u nichž si nevědí rady, zda je mají považovat za křesťany. Avšak Boží slovo mluví o této věci tak jasně a s takovou autoritou, že neponechává žádný důvod pro takovou těžkost: „*Po tomž zjevný jsou synové Boží a synové ďáblů. Každý, kdož nečiní spravedlnosti, neníť z Boha, a kdož nemiluje bratra svého.*“ (1. Jana 3,10) Je dobré, když toto máme na paměti v našich dnech plných uvolněnosti a požitkářství se snahou ledacos omlouvat. Hroznou měrou se šíří lehkovážné vyznavačství bez síly, proti němuž se má pravý křesťan s rozhodností postavit a být opravdovým svěděctvím – svěděctvím, jež vychází z neustálého zjevování „*ovoce spravedlnosti, které jest skrze Ježíše Krista, k slávě a chvále Boží.*“ (Fil. 1,11) Je nejvýš politováníhodné, když vidíme tak mnohé lidi jít po široké cestě, po dobře vyšlapané a pohodlné silnici náboženského vyznavačství, aniž bychom v jejich chování upozorovali třeba jen stopu lásky či svatosti. Buďme věrní a odsuzujme a trestejme **životem sebezapření a ryzí upřímné lásky k bližním** požitkářství, samolibost a trestuhodnou nečinnost vyznavačů, kteří mají evangelium, a přece patří světu. Kéž Bůh dá všem těm Svým, kteří to myslí upřímně, hojnou milost k uskutečnění těchto věcí!

Přístupme nyní ke srovnání dvou skupin oběti za vinu, totiž obětí kvůli přestoupení „*ve věcech posvěcených Hospodinu*“ a obětí, které se vztahovaly k přestoupením, jichž se člověk dopustil v běžném jednání a záležitostech lidského života. Přitom narážíme na určité věci, které budou vyžadovat pozorného zvážení.

Předně je u druhé skupiny vynechán výraz: „Kdyby člověk přestoupil přestoupením, a zhřešil by z poblouzení“, který se vyskytuje v první skupině. Důvod toho je zřejmý. Nároky, které jsou spjaty se svatými věcmi Páně, musejí daleko přesahovat hranice i té nejvíce vyvinuté lidské schopnosti citění. Těmto nárokům může být neustále činěna újma – neustále může být proti nim přestupováno, aniž by si přestupník byl něčeho vědom. Proto lidskému svědomí nemůže nikdy být přenechána úloha rozhodování v Boží svatyni. To je nevýslovná milost. Jenom Boží svatost musí určovat měřítko, jde-li o Boží práva.

Naproti tomu může lidské svědomí lehce pochopit všechny lidské nároky a právě tak

lehce si uvědomit i každou způsobenou újmu. Jak často jsme mohli učinit újmu Bohu v Jeho svatých věcech, aniž bychom si to ve svědomí vůbec uvědomili – ba aniž bychom vůbec měli jakou schopnost to zjistit. (Viz. Mal. 3,8) Není tomu tak ovšem, jde-li o práva člověka. Křivdu, kterou lidské oko může vidět a lidské srdce cítit, může také lidské svědomí zaznamenat. Izraelita se mohl „z nevědomosti“ provinít proti zákonům, které tehdy vládly ve svatyni, a přitom si toho nebyl vědom, dokud do jeho svědomí nezasvítilo světlo shůry. Ale nebylo možné, aby „z nedopatření“ řekl lež, falešně přísahal, dopustil se násilí, oklamal svého souseda nebo nalezl ztracenou věc a zapřel ji. To vše byly jasné a hmatatelné skutky ležící v dosahu i nejméně citlivého svědomí. Proto jsou slova „z poblouzení (nevědomosti, nedopatření)“ uvedena ve spojení se „svatými věcmi Páně“ a vynechána u obecných záležitostí lidí. Jak požehnané je vědět, že drahá krev Krista urovnala všechny otázky, jak vzhledem k Bohu, tak i k člověku, že se dokonale vypořádala s našimi hříchy z nevědomosti i s našimi vědomými hříchy! Zde je hluboký a pevný základ pokoje věřícího. Kříž dává božským způsobem odpověď na VŠE.

Dále je při přestoupení „*ve věcech posvěcených Hospodinu*“ nejprve řeč o obětech bez vady a potom teprve o nahrazení všeho a přidání „pátého dílu“. Tento pořádek byl ale obrácený, když šlo o obecné záležitosti života. (Porovnej verše 5,15–16 a 6,4–7.) Důvod toho je rovněž zřejmý. Když byla dotčena Boží práva, zaujímala nejvýznamnější místo krev smíření. Když však došlo k poškození práv člověka, musela být přirozeně hlavním předmětem náhrada. Ale poněvadž tento druhý případ v sobě zahrnoval otázku poměru duše k Bohu, stejně jako tomu bylo v prvním případě, nalézáme uvedenu oběť, třebaže je na posledním místě. Jestliže učiním svému bližnímu něco zlého, bude tím jistě dotčeno mé obecenství s Bohem; a toto obecenství může být obnoveno jedině na základě smíření. Pouhá náhrada by nestačila. To by mohlo uspokojit poškozeného člověka, ale nemůže to tvořit základ pro obnovení obecenství s Bohem. Mohl bych věc vrátit a přidat „pátý díl“ třeba tisíckrát, a přece by můj hřích zůstával, neboť „*bez krve vylití není odpuštění hříchů*“. (Židům 9,22) Přesto musím, jestliže jsem ublížil svému bližnímu, nejprve toto napravit. „*Obětoval-li bys dar svůj na oltář, a tu by ses rozpomenul, že bratr tvůj má něco proti tobě, nechejž tu daru svého před oltářem a odejdi; prvé smiř se s bratrem svým, a potom přijď, obětuj dar svůj.*“ (Mat. 5,23.24)¹⁷

V Božím pořádku předepsaném pro oběť za vinu je obsaženo mnohem více, než se jeví na první pohled. Nároky vznikající z našich lidských vztahů nesmějí být přehlíženy. Musejí zaujímat v srdci vždy správné místo. O tom nás jasně poučuje oběť za vinu. Jestliže některý Izraelita nějakým přestoupením narušil svůj poměr k Hospodinu, potom byl pořádek takovýto: oběť a náhrada. Jestliže nějakým přestoupením narušil svůj vztah k bližnímu, bylo pořadí: náhrada a potom oběť. Mohl by někdo říci, že to je bezvýznamný rozdíl?

¹⁷ Ze srovnání Mat. 5,23–24 s Mat. 18,21–22 se můžeme naučit krásné zásadě ohledně způsobu, jakým má být mezi dvěma bratry urovnána křivda či urážka. Ten, kdo urazil, je poslán od oltáře zpět, aby dal do pořádku své záležitosti s tím, koho urazil; neboť obecenství s Otcem tu nemůže být, pokud můj bratr „má něco proti mně“. Ale potom si všimni, čemu je vyučován uražený při přijetí toho, jenž mu ublížil: „*Pane, kolikrát zhřeší proti mně bratr můj, a odpustím jemu? Do sedmi-li krát? I dí mi Ježíš: Nepravím tobě až do sedmikrát, ale až do sedmdesátikrát sedmkrát.*“ To je Boží způsob urovnání jakékoli otázky mezi bratřími. „*Snášejíce jeden druhého, a odpouštějíce sobě vespolek, měl-li by kdo proti komu žalobu. Jako i Kristus odpustil vám, tak i vy.*“ (Kol. 3,13)

Nemáme se z této změny pořadí, poněvadž je nařízená Bohem, něčemu naučit? Jistěže ano. Každý bod je plný významu, když jen dovolíme Duchu Svatému, aby tento význam ukázal našim srdcím, a nebudeme se snažit jej uchopit pomocí svých ubohých, marných představ. Každá oběť podává zvláštní, charakteristický pohled na Pána Ježíše a Jeho dílo; a každá je představena ve svém zvláštním pořádku. A my můžeme s jistotou říci, že je zároveň úkolem i rozkoší duchovní mysli, aby o obojím rozjímala. Chce-li někdo nedbat zvláštního pořádku v jednotlivých obětech, znamená to, že dává stranou také myšlenku, že v každé z nich je představena zvláštní stránka Krista. Bude popírat existenci jakéhokoliv rozdílu mezi zápalnou obětí a obětí za hřích, mezi obětí za hřích a obětí za vinu a mezi těmito oběťmi a obětí suchou nebo obětí pokojnou. Z toho by pak vyplývalo, že prvních sedm kapitol 3. Mojžíšovy knihy je zbytečným opakováním, kde každá další kapitola jedná vždy o stejných věcech. Kdo by mohl přistoupit na něco tak nehorázného? Který pravý křesťan by mohl připustit takovou urážku Svatému Písmu? Některý filosof nebo náboženský racionalista může snad mít takové názory, ale ten, kdo věří, že „*všeliké Písmo od Boha jest vdechnuté*“, bude hledět na rozličné předobrazy v jejich zvláštním pořádku jako na různě zformované schránky, do nichž Duch Svatý uložil pro Boží lid „*nestihlá bohatství Kristova*“. Není zde žádné únavné opakování, nic nadbytečného. Vše je hojné, božské, nebesky rozmanité; a my jen potřebujeme osobně být obeznámeni s tím velkým Protějškem předobrazů, abychom mohli chápat krásy a jemné rysy každého předobrazu. Jakmile si je srdce vědomo, že v každém předobrazu máme Krista, může s duchovním zájmem prodlévat u každé podrobnosti. Vidí pak ve všem nějaký zvláštní význam a krásu, ve všem nalézá Krista. Jako dalekohled a mikroskop ukazují oku divy z říše přírody s jejich zvláštnostmi, tak je tomu také s Božím slovem. Ať se na ně díváme jako na celek nebo ať pozorně zkoumáme každou větu, nalezneme to, co vzbuzuje velebení a díkčinění našich srdcí.

Kéž by, milý křesťane, bylo jméno Pána Ježíše našim srdcím vždy vzácnější! Potom si budeme cenit všeho, co o Něm mluví, všeho, co Jej ukazuje, všeho, co přináší nový pohled na Jeho zvláštní výbornost a nesrovnatelnou krásu.

Poznámka. – Zbytek šesté a celá sedmá kapitola jednají o zákonu (kral.: „řádu“) různých obětí, o čemž jsme již mluvili. Přesto však v zákonu oběti za hřích a v zákonu oběti za vinu je nám představeno několik bodů, o kterých bychom se měli zmínit, dříve než opustíme tento obsažný úsek 3. Mojžíšovy knihy.

V žádné jiné oběti není Kristova osobní svatost představena výstižněji, než v oběti za hřích. „*Mluv k Aronovi a synům jeho a řci: Tento bude řád oběti za hřích: Na místě, kdež se zabíjí oběť zápalná, zabita bude oběť za hřích před Hospodinem, **svatá svatých jest...** Což by se koli dotklo masa jejího, **svaté bude...** Všeliký pohlaví mužského mezi kněžími jísti to bude; **svaté svatých jest.***“ (3. M. 6,25–29) Tak také v zákonu oběti suché čteme: „*svaté svatých to jest, **jako i oběť za hřích a jako oběť za vinu***“. (6,17) To je velmi význačné. U zápalné oběti nepotřeboval Duch Svatý s takovou horlivostí bdít nad osobní Kristovou svatostí; ale aby naše duše nějak neztrácela tuto svatost ze zřetele při pohledu na místo,

jež ten Požehnaný zaujal v oběti za hřích, je nám to vždy znovu a znovu připomínáno slovy: „*svatá svatých* (=nejsvětější) *jest*“. Je vskutku vzdělávající a osvěžující spatřovat tu božskou a podstatnou svatost Kristovy Osoby, jak září uprostřed hluboké a hrozné temnoty Golgoty. Totéž lze pozorovat v „*řádu oběti za vinu* (provinění)“. (Viz verše 7,1–6) Nikdy nebyl Pán Ježíš více viděn jako ten „Svatý Boží“, než ve chvíli, když byl na zlořečeném dřevě „učiněn hříchem“. Nečistota a ošklivost toho, s čím se na kříži učinil zajedno, sloužily jenom k tomu, aby bylo jasněji ukázáno, že On je „svatý svatých“. Ačkoli byl nositelem hříchu, přece sám byl bez hříchu. Ačkoliv strpěl **Boží** soud, přece byl **Otcovým** zalíbením. Ačkoli byl na čas zbaven světla **Božího** obličeje, přece nepřestával přebývat v lůnu **Otce**. Vzácné tajemství! Kdo by mohl prozkoumat jeho hloubku? A jak je podivuhodné, že to s takovou přesností nalézáme nastíněno v „zákonu oběti za hřích“!

Zvláštní význam mají také slova: „*Všeliký **pohlaví mužského** mezi kněžími jísti to bude.*“ Obřadem jedení oběti za Hřích či oběti za vinu bylo vyjádřeno plné sjednocení. Avšak jíst oběť za hřích – učinit hřích někoho jiného svým vlastním – to vyžadovalo vyšší stupeň kněžské síly, a to bylo vyjádřeno slovy: „*Všeliký **pohlaví mužského** mezi kněžími*“. „*Mluvil také Hospodin k Aronovi: Aj, Já dal jsem tobě k ostřihání oběti Své, kteréž se vzhůru pozdvihují; všechno také, což se posvěcuje od synů Izraelských, tobě jsem dal pro pomazání i **synům tvým** ustanovením věčným. Toto bude tvé z věcí posvěcených, kteréž nepřicházejí na oheň: Všeliká oběť jejich, buď suchá oběť jejich, neb oběť za hřích jejich, aneb oběť za provinění jejich, které Mi dávati budou, svatosvaté tobě bude to i **synům tvým**. V svatyni budeš je jísti, **každý pohlaví mužského** bude je jísti; svaté bude tobě. Tvá tedy bude oběť darů jejich, kteráž vzhůru pozdvížena bývá; každou také oběť synů Izraelských, kteráž sem i tam obracína bývá, tobě jsem dal a synům tvým, i **dcerám tvým** s tebou ustanovením věčným. **Každý, kdo jest čistý v domě tvém, bude je jísti.**“ (4. M. 18,8–11)*

Jíst oběť za hřích či za vinu vyžadovalo větší míru kněžské síly, než se pouze podílet na oběti pozdvížení či sem i tam obracení. „Dcery“ Aronovy mohly jíst z těchto druhých obětí. Avšak pouze „synové“ mohli jíst z oněch prvních. Všeobecně vyjadřuje „mužské pohlaví“ to, co je podle Božích myšlenek, zatím co „ženské pohlaví“ odpovídá spíše lidskému vývinu věcí. První představuje věc v její plné síle, druhé v její nedokonalosti. Jak málo z nás má dostatečnou kněžskou sílu, která by nám umožnila přivlastnit si hřích či provinění někoho druhého! Náš Pán to činil dokonale. Hřích Svého lidu učinil Svým vlastním a nesl za něj na kříži soud. Plně se s námi učinil zajedno, takže my smíme s plnou a požehnanou jistotou vědět, že celá otázka hříchu a přestoupení byla Božím způsobem vyřízena. Jestliže Kristovo učinění se zajedno bylo dokonalé, potom i vypořádání se s hříchem bylo dokonalé; a že bylo dokonalé, dokazuje s takovou vážností to, co se stalo na Golgotě. Vše je dokonáno. Hřích, přestoupení, Boží nároky, potřeby člověka – vše bylo navěky vyřízeno; a nyní je dokonalý pokoj podílem všech, kdo z milosti přijímají Boží svědectví jako pravé. Je to tak jednoduché, jak to jen Bůh může učinit, a duše, která tomu věří, je učiněna šťastnou. Pokoj a blaho věřícího závisí plně na dokonalosti Kristovy oběti. Nejde o to, jak to člověk přijme, co si o tom myslí nebo jak hluboce se to dotýká jeho citů, nýbrž o to, zda vírou přijme Boží svědectví o ceně oběti. Pánu buď chvála za ten jednoduchý a dokonalý způsob, jakým nám dává pokoj! Kéž by mnohé znepokojené duše byly Duchem Svatým přivedeny k porozumění těmto věcem!

Tím uzavíráme úvahy o jednom z nejbohatších oddílů Bohem vdechnutého Písma. Podařilo se nám odtud vytěžit jenom málo. Sotva jsme pronikli jakoby první vrstvou nevyčerpatelného dolu. Avšak jestliže čtenář byl poprvé přiveden k tomu, aby hleděl na jednotlivé oběti jako na různá ukázání oné velké Oběti, a jestliže byl veden k tomu, aby padl k nohám toho velkého Učitele a naučil se něčemu více z živých hloubek těchto věcí, tu cítím, že bylo dosaženo takového výsledku, za který smíme být hluboce vděční.

8. a 9. kapitola

Aron a jeho synové

Když jsme uvážili učení o obětech, jak je nám představeno v prvních sedmi kapitolách 3. Mojžíšovy knihy, přicházíme nyní k předmětu kněžství. Oba předměty jsou úzce spojeny. Hříšník potřebuje **oběť**, věřící potřebuje **kněze**. Obě máme v Kristu, který „*samého Sebe obětoval neposkvrněného Bohu*“, a potom vstoupil v nebeské svatyni do okruhu Svě kněžské služby. Není nám třeba jiné oběti ani jiného kněze. Ježíš je božsky postačující. Dodává hodnotu a cenu Svě Osoby každému úřadu, který zastává, i každému dílu, jež koná. Jestliže se na Něho díváme jako na oběť, víme, že v Něm máme všechno, čím dokonalá oběť může být. A hledíme-li na Něho jako na kněze, víme, že každá činnost kněžské služby je Jím dokonale vykonávána. Jako oběť uvádí Svůj lid do pevně založeného poměru k Bohu a jako kněz udržuje Svůj lid v tomto poměru podle dokonalosti toho, čím sám je. Kněžství je určeno pro ty, kdo už jsou v nějakém určitém vztahu k Bohu. Jako hříšníci podle své přirozenosti i podle svých činů jsme byli přivedeni do Boží přítomnosti „*skrze krev kříže*“; byli jsme uvedeni do pevně založeného poměru k Němu. Stojíme před Ním jako ovoce Kristovy práce. On odstranil naše hříchy božským způsobem, takže my smíme před Ním být k chvále Jeho jména, jako ukázání toho, co On může vykonat skrze moc smrti a vzkříšení.

Ale ačkoliv jsme tak plně osvobozeni od všeho, co by mohlo být proti nám, ačkoliv jsme tak dokonale přijati v tom Milovaném, ačkoliv jsme tak dokonalí v Kristu a ačkoliv jsme tak vysoce vyvýšeni, přece dokud se nacházíme zde na zemi, jsme sami v sobě jen ubohými, slabými bytostmi, vždy schopni zbloudit a uklouznout, a jsme vystaveni rozličným pokušením, zkouškám a nástrahám. Jako tací potřebujeme neustálé služby našeho „velkého Nejvyššího Kněze“, Jehož přítomnost ve svatyni nahoře nás udržuje v plné neporušitelnosti místa a poměru, ve kterém se z milosti nalézáme, neboť On je „vždycky živ k orodování za nás“. (Žid. 7,25) My bychom zde na zemi nemohli ani na chvíli obstát, kdyby On nebyl v nebesích pro nás živ. „(Poněvadž) *Já žiji, i vy žijete*.“ (Jan 14,19 – přel.) „*Poněvadž byvše nepřátelé, smíření jsme s Bohem skrze smrt Syna Jeho, mnohem více, smíření jsouce, spasení budeme skrze život Jeho*.“ (Řím. 5,10) „Smrt“ a „život“ jsou v období milosti nerozlučně spojeny. Ale nezapomínejme, že život přichází po smrti. V citovaném verši poukazuje apoštol na život Krista jakožto vzkříšeného z mrtvých a ne na Jeho život zde na zemi. Tento rozdíl zasluží plné čtenářovy pozornosti. Sotva je třeba poznamenávat, že život našeho Pána Ježíše v době Jeho přebývání zde na zemi byl nekonečně vzácný; ale do okruhu Svě kněžské služby nevstoupil dříve, dokud nevykonal dílo vykoupění. Ani tak nemohl dříve učinit, poněvadž „*jest zjevné, že z pokolení Judova pocházel Pán náš, o kterémžto pokolení nic z strany kněžství nemluvil Mojžíš*“. (Žid. 7,14) „*Všeliký zajisté nejvyšší kněz k obětování darů a obětí bývá ustanoven, a protože potřebí bylo, aby i tento měl, co by obětoval. Neboť kdyby byl na zemi, aniž by knězem byl, poněvadž zůstávali ti knězi, kteříž oběťují dary podle zákona*.“ (Žid.8,3–4) „*Ale Kristus přišel, nejvyšší kněz budoucího dobrého, skrze větší a dokonalejší stánek, ne rukou udělaný, to*

jest ne tohoto stavení; ani skrze krev kozlů a telat, ale skrze Svou vlastní krev, všed jednou do svatyně, věčné vykoupení nalezl... Neboť nevšel Kristus do svatyně rukou udělané, kteréž by nesla obraz pravé, ale v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváři Boží za nás.“ (Žid. 9,11.12.24)¹⁸

Nebe a nikoli země je místem Kristovy kněžské služby; a do tohoto místa vstoupil, když obětoval samého Sebe neposkrvněného Bohu. Nikdy se neukázal jako kněz ve chrámu zde na zemi. Vícekrát šel do chrámu, aby učil, ale nikdy proto, aby obětoval nebo kadil. K vykonávání kněžské služby na zemi nebyl Bohem nikdy zřízen nikdo jiný, kromě Arona a jeho synů. „*Neboť kdyby byl na zemi, aniž by knězem byl.*“ To je bod mající velký význam a cenu ve spojení s učením o kněžství. Nebe je místem a dokonané spasení je základem Kristova kněžství. Kromě v tom smyslu, že všichni věřící jsou kněžími (1. Petra 2,5), není na zemi žádný kněz. Jedině když člověk může prokázat svůj původ z Arona, může-li sledovat svůj rodokmen až k tomuto starému prameni, má právo vykonávat kněžskou službu. Apoštolská poslušnost, kdyby mohla být dokázána, by zde neměla žádnou cenu, poněvadž ani sami apoštolé nebyli kněžími, kromě ve výše uvedeném smyslu. Nejslabší úd domácnosti víry je právě tak knězem jako sám apoštol Petr. Je duchovním knězem, slouží Bohu v duchovním chrámu, stojí u duchovního oltáře, obětuje duchovní oběť, je oděn duchovním rouchem. „*I vy, jako kameny živé, jste vzděláni, dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování obětí, vzácných Bohu skrze Ježíše Krista.*“ (1. Petra 2,5 – přel.) „*Protož skrze Něho obětuje Bohu oběť chvály vždycky, to jest ovoce rtů, oslavujících jméno Jeho. Na účinnost pak a na sdílnost nezapomínejte, neboť v takových obětech zvláštní Svou líbost má Bůh.*“ (Žid.13,15–16)

Kdyby některý z přímých potomků Aronova domu byl obrácen ke Kristu, vstoupil by do zcela nového způsobu i na zcela nový základ kněžské služby. A dobře si všimněme toho, že v právě uvedených místech jsou představeny obě velké skupiny duchovních obětí, jež duchovní kněz má výsadu přinášet. Je to oběť chvály Bohu a oběť dobročinnosti vůči člověku. Dvojí proud neustále plyne od věřícího, který opravdu zastává své kněžské místo: proud vděčné chvály vystupující k Božímu trůnu a proud praktické dobročinnosti směřující k potřebám v tomto světě. Duchovní kněz stojí maje jednu ruku vztaženou k Bohu, jíž přináší kadidlo věčné chvály, a druhou má široce otevřenou, aby s pravou dobročinností vycházel vstříc každému druhu lidské potřeby. Jakou svatou vznešenost a jakou mravní krásu by tyto věci udělily křesťanskému charakteru, kdyby byly jasněji chápány! – Vznešenost, poněvadž srdce by se vždy pozvedalo k nekonečnému zdroji všeho, co může povznášet, – a mravní krásu, poněvadž by vždy zůstávalo otevřené všem nárokům na jeho soucit. Obě tyto věci jsou navzájem nerozdělitelné. Bezprostřední styk srdce s Bohem nás jistě musí povznášet a rozšiřovat. Jestliže však na druhé straně žijeme vzdálení od Boha, stává se naše srdce úzce zaměřeným a uzavřeným. Důvěrné obcenství s Bohem a navyklé uskutečňování našeho kněžství jsou jediné účinné prostředky proti nízkým a so-

¹⁸ „*Ale Kristus přišel jako nejvyšší kněz budoucích věcí, ve spojení s větším a dokonalejším stánkem, který není rukama udělaný, (to jest není z tohoto stvoření,) také ne s krví kozlů a telat, nýbrž se Svou vlastní krví všel jednou provždy do svatyně, když nalezl věčné vykoupení... Neboť Kristus nevšel do rukou udělané svatyně, obrazu pravé, nýbrž v samo nebe, aby se nyní pro nás zjevoval před tváří Boží.*“ (Žid. 9,11.12.24 – přeloženo z německého – p. p.)

beckým náklonnostem staré přirozenosti.

Po tomto všeobecném zamyšlení nad kněžstvím v jeho prvotním i druhotném smyslu přistoupíme nyní ke studiu obsahu osmé a deváté kapitoly 3. Mojžíšovy knihy.

„I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Vezmi Arona a syny jeho s ním, a roucha a olej pomazání, též volka (správně: „býčka“) k oběti za hřích a dva skopce, a koš s přesnými (nekvašenými) chleby. A shromážd' všecko množství ke dveřím stánku shromáždění. I učinil Mojžíš, jakž přikázal jemu Hospodin; a shromáždilo se všecko množství ke dveřím stánku shromáždění.“ (8,1–4) Zde je ukázána zvláštní milost. Celé shromáždění je svoláno ke dveřím stánku shromáždění, aby všichni směli hledět na toho, jenž byl pověřen zastávat jejich nejdůležitější zájmy. Ve 28. a 29. kapitole 2. Mojžíšovy knihy jsme vyučováni též všeobecné pravdě ohledně oblečení a obětí spojených s kněžskou službou. Avšak ve 3. Mojžíšově knize je uvedeno celé shromáždění a všem je dovoleno hledět na každý pohyb při slavnostní a působivé službě zasvěcování. I ten nejnepatrnější člen shromáždění měl tu své místo. Všichni, nízký i vysoce postavený, směli hledět na osobu nejvyššího kněze, na oběti, které obětoval, a na roucha, která měl na sobě. Každý z nich měl nějakou svou zvláštní osobní potřebu a Bůh izraelský chtěl, aby každý viděl a věděl, že On se o jeho potřebu dokonale postaral skrze různé způsobilosti před nimi stojícího nejvyššího kněze. Kněžská roucha byla případným obrazným vyjádřením těchto způsobilostí. Každá část oblečení byla určena a uzpůsobena k tomu, aby vyjadřovala některou zvláštní vlastnost, která pro shromáždění jako celek i pro každého jednotlivce osobně měla hluboký význam. Plášť, pás, sukně, efod, náprsník, urim a thumim, čepice, svatá koruna – vše vyjadřovalo různé ctnosti, způsobilosti a činnosti toho, kdo měl být představitelem celého shromáždění a zastupovat jeho zájmy v Boží přítomnosti.

Tak může věřící okem víry patřit na svého velkého Nejvyššího Kněze v nebesích a vidět v Něm božské uskutečnění toho, čeho Aronova roucha byla jen stínem. Pán Ježíš je ten Svätý, Pomazaný, Korunovaný a Přepásaný. A tím vším je nikoli pro zevní roucha, která mohou být oblékána či odkládána, nýbrž pro božské a věčné milosti Svě Osoby, pro neproměnnou účinnost Svěho díla a nepomíjejícnost Svých svatých úřadů. Toto je zvláštní cena studia předobrazů období zákona vydaného skrze Mojžíše. Osvícené oko tu ve všem vidí Krista. Krev oběti i šaty nejvyššího kněze ukazují na Něho a obojí bylo Bohem určeno k tomu, aby ukazovalo na Krista. Jde-li o svědomí, je tu dokonalé opatření v krvi oběti, a to podle spravedlivých nároků svatyně. Milost učinila zadost požadavkům svatosti. A jde-li o otázku potřeb spojených s postavením věřícího zde na zemi, smí věřící vidět Boží odpověď v ustanoveném oblečení nejvyššího kněze.

A zde je na místě poznámka, že na postavení věřícího můžeme hledět dvojím způsobem a že skutečně dvojím způsobem je v Božím slově představeno. Je to okolnost, již musíme dbáti, chceme-li správně porozumět pravému významu kněžství. Věřící je v Písmu ukázán jako částka těla, jehož Hlavou je Kristus. Toto tělo dle vyjádření Písma tvoří s Kristem, svou Hlavou, jednoho člověka, který je v každém směru úplný. Údy tohoto těla jsou s Kristem oživeny, s Kristem vzkříšeny a s Kristem posazeny do nebeských míst; jsou s Kristem jedno, v Něm jsou dokonáni, v Něm omilostněni, účastni Jeho života a jsou před Boží tváří v Jeho přízni. Všechna jejich přestoupení jsou smazána. Není tu žádné poskvrny. Vše je v Božích očích dobré a příjemné. (Viz 1. Kor. 12,12.13; Ef. 2,5–10; Kol.

2,6–15; 1. Jana 4,17.)

Na druhé straně je však věřící viděn dosud zde na zemi, na místě potřeb, v slabosti a závislosti. Je neustále vystaven pokušení, schopen bloudit, klopýtnout a upadnout. Jako takový neustále potřebuje dokonalého soucit a mocné služby Nejvyššího Kněze, jenž je vždycky přítomen před Boží tváří za nás v plné ceně Svě Osoby a Svěho díla a jenž zastupuje věřícího, před trůnem a tam zastává jeho věc.

A nyní nechť čtenář oba tyto pohledy na věřícího pečlivě zváží, aby viděl nejenom, jak vysoce vyvýšené a výsadní místo zaujímá s Kristem na výsosti, ale též jak rozsáhlá opatření jsou pro něho učiněna vzhledem ke každé jeho potřebě a slabosti zde na zemi. Tento rozdíl by mohl být dále objasněn takto: věřící je představován jako **náležející k Církvi** a jsoucí **v království**. Jako náležejícímu k Církvi je nebe jeho místem, jeho domovem, jeho podílem a místem tužeb jeho srdce. Jako nalézající se v království je na zemi, na místě zkoušek, odpovědnosti a boje. Kristovo kněžství je proto Božím opatřením pro ty, kdo si ce náležejí k Církvi a nebi, jsou však v království a žijí na zemi. Tento rozdíl je velmi jednoduchý, a jestliže mu porozumíme, objasní nám mnoho míst Písma, jejichž pochopení působí mnoha duším značné potíže.¹⁹

Když se blíže podíváme na obsah před námi ležících kapitol, můžeme si všimnout tří zvláště zdůrazněných předmětů, totiž autority Božího slova, ceny krve a moci Ducha. To jsou závažné věci – věci nevýslovné důležitosti – věci, jež každý křesťan musí jistě pokládat za prvořadě důležité a základní.

Nuže, pokud jde o autoritu Božího slova, je hluboce zajímavé vidět, že při posvěcování kněží, stejně jako při celé řadě obětí, jsme vedeni přímo pod tuto autoritu Božího slova. „*Tedy řekl Mojžíš tomu shromáždění: Totoť jest to (slovo), kteráž přikázal vykonati Hospodin.*“ (8,5) A opět: „*I řekl Mojžíš: Toto jest ta věc, kterouž přikázal Hospodin, abyste ji vykonali, a ukáže se vám sláva Hospodinova.*“ (9,6) Kéž tato slova proniknou hluboko do našich myslí. Pečlivě a s modlitbou je zvažme. Jsou to slova nesmírné ceny. „*Totoť jest ta věc, kterouž přikázal Hospodin.*“ Mojžíš neřekl: „Totoť jest ta věc, která je potřebná, milá nebo na místě.“ Ani neřekl: „Totoť jest ta věc, která byla nařízena výrokem otců, výnosem starších nebo podle názoru učitelů.“ Mojžíš nevěděl nic o takových pramenech autority. Pro něho byl jeden svatý, vznešený, svrchovaný zdroj autority, a tím bylo slovo Hospodinovo; a on chtěl přivést každý úd shromáždění do přímého styku s tímto požehnaným zdrojem. To dávalo srdci jistotu a pevný základ všem myšlenkám. Nebylo tu ponecháno žádné místo pro nějaké ústní podání s nejistými tvrzeními, ani pro člověka s jeho pochybnými spornými otázkami. Vše bylo jasné, nezvratné a směrodatné. Hospodin mluvil; a bylo jen třeba poslouchat, co On řekl, a uposlechnout. Ani tradice, ani lidská ustanovení nemají místa v srdci, jež se naučilo cenit si Božího slova, ctít je a být ho poslušné. A co mělo být výsledkem této naprosté poddanosti Božímu slovu? Věc skutečně požehnaná: „*A ukáže se vám sláva Hospodinova.*“ Kdyby Božího slova nebylo dbáno, sláva by se neukázala. Obě ty věci byly úzce spojeny. I velice malá odchylka od Hospodinových slov by již zabránila paprskům Boží slávy, aby se zjevily izraelskému shromáždění. Kdyby tam

¹⁹ Srovnání epištoly Efezským s 1. epištolou Petra dá čtenáři velice cenné naučení o tomto dvojím pohledu na postavení věřícího. První nám jej ukazuje jako posazeného v nebi; druhá jako toho, jenž je zde na zemi poutníkem a trpí.

byl uveden jediný obřad nebo ustanovení, které nebyly Božím slovem nařízeny, nebo kdyby se vynechalo něco z toho, co toto slovo přikazovalo, Hospodin by nezjevil Svou slávu. Nemohl by slávou Svě přítomnosti ospravedlnit zanedbání či zavržení Svého slova. S nevědomostí a se slabostí může mít trpělivost, ale nemůže schválit zanedbání či neposlušnost.

Kéž bychom o těchto věcech vážněji přemýšleli v těchto dnech tradic a zvyklostí a lidských ustanovení! S upřímnou láskou a pocitem osobní zodpovědnosti vůči čtenáři bych jej chtěl napomenout, aby pečlivě dbal důležitosti úzkého – a téměř bych řekl přesného – držení se a zbožného podřizování Božímu slovu. Necht' všechno podrobuje zkoušce tímto božským měřítkem a zavrhně, co ve zkoušce neustojí; necht' vše zváží na této váze a odvrhně, co nemá plnou váhu; necht' vše změří tímto pravidlem a odmítne jakoukoli úchylku. Kdybych mohl být prostředkem k tomu, aby se v některé duši vzbudilo pravé vědomí o tom, jaké místo náleží Božímu slovu, cítil bych, že jsem svou knihu nepsal nadarmo a zbytečně.

Čtenáři, zastav se na chvíli a polož si v přítomnosti Zpytatele srdcí tuto jasnou a vyhraněně ostrou otázku: „Nevyjadřuji svou osobní přítomností nebo svým praktickým jednáním souhlas s nějakou odchylkou od Božího slova, anebo s jeho zanedbáváním?“ Učiň to vážnou, osobní záležitostí před Pánem. Mohu tě ujistit o tom, že to je věc hluboce vážná a nejvyšší důležitá. Jestliže shledáš, že jsi byl nějakým způsobem spojen nebo zapleten s něčím, co nenese jasnou pečeť Božího schválení, zavrhní to ihned a provždy. Ano, zavrhní to, i když je to oděno imponujícím rouchem starobylosti, potvrzeno hlasem dlouholetých tradic a vnucuje se to téměř neodolatelným zdůvodněním nutnosti. Jestliže nemůžeš říci vzhledem ke všemu, s čím jsi ve spojení: „Toto jest ta věc, kterou přikázal Hospodin“, pak bez váhání pryč s tím, a to provždy. Pamatuji na slova: „**Jakož se stalo dnešního dne, tak přikázal Hospodin činiti.**“ (8,34) Ano, pamatuji na ta slova „jakož“ a „tak“; hled, abys je spojoval na všech svých cestách a při všem, čeho se účastníš, a necht' nikdy nejsou oddělována.

„**Učinil tedy Aron i synové jeho všecky věci, kteréž přikázal Hospodin skrze Mojžíše.**“ (8,36) „Tedy všel Mojžíš s Aronem do stánku shromáždění; a když vycházeli z něho, požehnání dávali lidu. I ukázala se sláva Hospodinova všemu lidu. Neboť sestoupil oheň od tváří Hospodina, a strávil na oltáři oběť zápalnou i všecken tuk. Což když užířel veškeren lid, vzkřikl a padl na tváři své.“ (9,23–24) Zde máme výjev „osmého dne“, výjev slávy vzkříšení. Když Aron obětoval oběť, pozvedl své ruce a jako kněz žehnal lidu; potom Mojžíš a Aron odcházejí do stánku a mizejí zraku, zatímco celé shromáždění je viděno, jak čeká venku. Konečně Mojžíš a Aron, kteří představují Krista v Jeho dvojím charakteru jako Kněze a Krále, vycházejí a žehnají lidu; sláva se zjevuje v celé své nádheře, oheň stravuje oběť a celé shromáždění padá a klaní se v přítomnosti Pána vsí země.

Nuže, toto vše se přesně stalo při posvěcování Arona a jeho synů a bylo výsledkem naprosté poddanosti slovu Hospodina. Ale dříve než opustíme tuto stránku předmětu, chtěl bych čtenáři připomenout, že vše, co tyto kapitoly obsahují, je jenom „*stín budoucího dobrého*“. (Žid. 10,1) Tak tomu ve skutečnosti je vzhledem k celému období zákona vydaného skrze Mojžíše. Aron spolu se svými syny představuje Krista a Jeho kněžský dům. Aron sám pak představuje Krista v Jeho činnostech jako Kněze, Přímluvce a Prostředníka.

Mojžíš a Aron společně představují Krista jako Krále a Kněze. „Osmý den“ znázorňuje den slávy vzkříšení, kdy shromáždění Izraele uvidí Mesiáše sedícího jako Královského Kněze na Jeho trůnu a kdy sláva Hospodinova bude naplňovat celou zemi „*jako vodami moře naplněno jest*“. Tyto slavné pravdy jsou v Božím slovu široce rozvinuty. Září jako draho-kamy nebeského lesku v celém inspirovaném Písmu. Poněvadž se však některému čtenáři mohou zdát podezřelé novosti, odkazují jej na následující přímé důkazy z Písma: 4. M. 14,21; Iz. 9,6–7; 11; 25,6–12; 32,1–2; 35; 37,31–32; 40,1–5; 54; 59,16–21; 60–66; dále: Jer. 23,5–8; 30,10–24; 33,6–22; Ez. 48,35; Dan. 7,13–14; Oz. 14,4–9; Sof. 3,14–20; Zach. 3,8–10; 6,12–13; 14.

Podívejme se nyní na druhý bod ukázaný v našem oddílku, totiž na účinnou moc krve. Je o ní velmi důkladně pojednáno a zaujímá význačné přední místo. Ať se podíváme na učení o oběti nebo na učení o kněžství, vždy shledáme, že vylití krve se dostává téhož důležitého místa. „*A přivedl volka k oběti za hřích, i položil Aron a synové jeho ruce své na hlavu volka oběti za hřích. I zabil jej a Mojžíš vzal krev jeho a pomazal rohů oltáře vůkol prstem svým, a tak očistil oltář. Krev pak vylil k spodku oltáře a posvětil ho k očišťování na něm.*“ (8,14.15) „*Potom přivedl skopce oběti zápalné a položil Aron i synové jeho ruce své na hlavu toho skopce. I zabil jej, a pokropil Mojžíš krví oltář po vrchu vůkol.*“ (8,18.19) „*A přivedl skopce druhého, skopce posvěcení, a položil Aron i synové jeho ruce své na hlavu skopce. I zabil jej, a vzav Mojžíš krve jeho, pomazal jí konce pravého ucha Aronova a palce ruky jeho pravé, i palce nohy jeho pravé. Tolikéž synům Aronovým rozkázav přistoupiti, pomazal kraje ucha jejich pravého a palce ruky jejich pravé, též palce nohy jejich pravé, a vykropil krev na oltář svrchu, vůkol.*“ (8,22–24)

Význam a důležitost rozličných obětí byly do jisté míry ukázány v prvních kapitolách této knihy; ale právě citované oddílky slouží k tomu, aby nám ukázaly význačné místo, které krev zaujímá při posvěcování kněží. Krví potřeného **ucha** bylo potřebí k poslouchání Božích sdělení, k vykonávání služeb svatyně bylo potřebí krví potřené **ruky** a ke vstupu do síní domu Páně bylo zapotřebí krví potřené nohy. Toto vše je svým způsobem dokonalé. Vylití krve bylo velkým základem všech obětí za hřích; stálo ve spojení se všemi nádobami služby a se všemi funkcemi kněžství. V celém okruhu levitské služby můžeme vidět cenu, působnost, moc a široké uplatnění krve. „*A téměř všechno podle zákona krví očišťováno bývá.*“ (Žid. 9,22) Kristus skrze Svou vlastní krev všel v samo nebe. Je nyní přítomen na trůnu Velebnosti v nebi v plné ceně všeho, co vykonal na kříži. Jeho přítomnost na trůnu osvědčuje cenu a vzácnost Jeho smířčí krve. Je tam **pro nás**. Jak požehnaná jistota! Je navěky živ. Nikdy se nemění. A my jsme v Něk a takoví, jaký je On. Představuje nás Otci ve Své vlastní věčné dokonalosti; a poněvadž jsme takto představováni, spočívá na nás totéž Otcovo zalíbení jako na Něk, jenž nás představuje. Toto sjednocení je obrazně ukázáno v „Aronovi a jeho synech“ vkládajících své ruce na hlavu každé z obětí. Oni všichni stáli před Bohem v ceně téže oběti. Ať to byl „volek oběti za hřích“, „skopce oběti zápalné“ nebo „skopce posvěcení“, oni společně vložili své ruce na každé obětní zvíře. Aron sám byl pomazán již dříve, než byla vylita krev. Také byl oblečen do svých úředních šatů a pomazán svatým olejem dříve, než byli oblečeni a pomazáni jeho synové. Důvod toho je zřejmý, Aron, mluvící-li se o něm samotném, představuje Krista v Jeho nesrovnatelné jedinečnosti a důstojnosti; a jak víme, Kristus se zjevil v celé Své osobní důstojnosti

a byl Duchem Svatým pomazán dříve, než vykonal Své dílo smíření. Ve všech věcech má prvotnost. (Kol. 1) Přesto později nalézáme plné sjednocení mezi Aronem a jeho syny, tak jako je plné sjednocení mezi Kristem a jeho lidem. „*Neboť i Ten, kterýž posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěceni, z jednoho jsou všickni.*“ (Žid. 2,11) Osobní rozdílnost obou jen ještě více zvyšuje cenu té skryté jednoty. Tato pravda o rozdílnosti a přece jednotě Hlavy a údů nás přirozeně přivádí ke třetímu a poslednímu bodu, totiž k moci Ducha. Můžeme si všimnout, jak mnoho je toho vykonáno mezi pomazáním Arona a pomazáním jeho synů s ním. Krev je vylita, tuk stráven ohněm na oltáři, hrud' je obracena sem i tam před Hospodinem. Jinými slovy: oběť je dokonána, její sladká vůně vystupuje k Bohu, a Ten, jenž ji obětoval, v moci vzkříšení vystupuje a zaujímá Své místo na výsosti. To vše se událo mezi pomazáním Hlavy a pomazáním údů. Budeme citovat a porovnávat k tomu se vztahující místa Písma. Když se jedná o Arona samotného, čteme: „*A oblékl jej v sukni a přepásal ho pasem, a oděv ho pláštěm, dal efod svrchu na něj, a přepásal jej setkaným pasem efodu a otáhl (=opásl) ho jím. A vložil na něj náprsník, do něhožto dal urim a thumim. Potom vstavil čepici na hlavu jeho; a dal na čepici jeho po předu plech zlatý, korunu svatou, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. Vzal také Mojžíš olej pomazání a pomazal příbytku i všech věcí, kteréž byly v něm, a posvětil jich. A pokropil jím oltáře sedmkrát, a pomazal oltáře i všeho nádobí jeho, též umyvadla i s podstavkem jeho, aby to všechno posvěceno bylo. Vлил také oleje pomazání na hlavu Aronovu, a pomazal ho ku posvěcení jeho.*“ (8,7–12)

Zde máme před sebou Arona samotného. Olej pomazání je vylit na jeho hlavu, a to v přímé souvislosti s pomazáním všech nástrojů stánku. Celému shromáždění bylo dovoleno hledět na nejvyššího kněze oděného předepsanými rouchy, se vstavenou čepicí a pomazaného; a nejenom to, ale když byly oblékány jednotlivé části oděvu, když byly vykonávány jednotlivé úkony a obřady, bylo vidět, že vše se přímo opírá o autoritu Božího slova. Nebylo tam nic nejistého, nic svévolného a nic smyšleného. Vše bylo Bohem dané a božsky pevné. Potřebám shromáždění bylo plně učiněno zadost, a to takovým způsobem, že mohlo být řečeno: „*Totoť jest ta věc, kterouž přikázal Hospodin.*“ (9,6)

Nuže, v Aronovi, který byl pomazán dříve, než byla vylita krev, máme obraz Krista, jenž dokud sám Sebe neobětoval na kříži, byl zcela sám. Mezi Ním a Jeho lidem nemohlo zatím nastat žádné sjednocení, nýbrž až na základě smrti a vzkříšení. O této nanejvýš důležité pravdě už byla zmínka a do jisté míry o ní bylo pojednáno v souvislosti s předmětem obětí; ale dodává jí síly a významu, když ji vidíme tak zřetelně a výrazně představenou ve spojení s otázkou kněžství. Bez vylití krve nebylo odpuštění – oběť nebyla ještě úplná. Tak také bez vylití krve nemohli Aron a jeho synové být společně pomazáni. Necht' si čtenář dobře povšimne této skutečnosti; zaslouží si nejlubší pozornosti. Vždy se musíme mít na pozoru, abychom lehkověrně nepřešli nějakou okolnost v levitském zřízení. Vše má svůj vlastní hlas a význam a Ten, jenž to tak určil, může našemu srdci a rozumu vysvětlit, co tyto věci znamenají.

„*Vzal také Mojžíš oleje pomazání a krve, kteráž byla na oltáři, a pokropil Arona i roucha jeho, též synů Aronových a roucha jejich s ním. A tak posvětil Arona i roucha jeho, též synů jeho i roucha jejich s ním.*“ (8,30) Proč Aronovi synové nebyli pomazáni s ním již při obřadu 12. verše? Jednoduše proto, že dosud nebyla vylita krev. Když „krev“ a „olej“ mohly být spolu spojeny, potom také Aron a jeho synové mohli být společně pomazáni;

avšak dříve nikoli. „*A Já posvěcuji Sebe samého za ně, aby i oni posvěcení byli v pravdě.*“ (Jan 17,19) Čtenář, který by mohl lehkovážně přejít takovouto význačnou okolnost, anebo by řekl, že nic neznamená, se ještě musí učit správně oceňovat předobrazy písem Starého zákona – „stínů budoucích věcí“. A na druhé straně ten, kdo připouští, že něco znamenají, a přesto se zdráhá hledat a porozumět, co znamenají, činí vážnou škodu své duši a osvědčuje jen malý zájem o Boží výroky.

„*I řekl Mojžíš Aronovi a synům jeho: Vařte to maso u dveří stánku shromáždění, a jezte je tu, i chléb, kterýž jest v koši posvěcení, jakož jsem přikázal, řka: Aron a synové jeho jísti budou je. Což by pak zůstalo masa i chleba toho, ohněm to spálíte. A ze dveří stánku shromáždění za sedm dní nevycházejte až do dne, v kterémž by se vyplnili dnové svěcení vašeho; neboť za sedm dní naplňovány (kral.: „posvěcovány“; srv. s verši 8,25–26 – p. p.) budou ruce vaše. Jakož se stalo v dnešní den, tak přikázal Hospodin činiti k učinění smíření za vás (kral.: „k očištění vašemu“). Protož u dveří stánku shromáždění zůstanete ve dne i v noci za sedm dní, a ostříhati budete nařízení Hospodinova, abyste nezemřeli; nebo tak mi jest přikázáno.*“ (8,31–35) Tyto verše nám podávají krásný obraz Krista a Jeho lidu, jak se společně sytí výsledky dokonaného smíření. Aron a jeho synové, byvše na základě vy-lité krve společně pomazáni, jsou zde našemu zraku představeni jako na „sedm dní“ uzavření v posvátném okruhu stánku. Je to pozoruhodný předobraz nynějšího postavení Krista a Jeho údů jako oddělených s Bohem po celou dobu nynějšího období milosti a čekajících na zjevení slávy. Jak požehnané postavení! Jaký slavný podíl! Jaká blahoslavená naděje! Být spojen s Kristem, oddělen s Bohem, čekat na den slávy a po dobu čekání na slávu se ve svatosti sytit bohatstvím božské milosti, – to jsou jistě požehnání a výsady nejvyššího stupně. Kéž bychom si je dovedli více přivlastňovat, kéž by se z nich naše srdce radovalo a my měli hlubší vědomí o jejich velikosti! Bůh nám dej milost, abychom se s rozhodností odvraceli od všeho, co náleží k tomuto přítomnému zlému věku, a tak se mohli sytit obsahem „koše posvěcení“, který je vhodnou potravou pro nás jako kněze v Boží svatyni.

„*Stalo se pak dne osmého, povolal Mojžíš Arona a synů jeho i starších izraelských. I řekl Aronovi: Vezmi sobě tele k oběti za hřích, a skopce k oběti zápalné, bez poskvrny, a obětuj před Hospodinem. K synům pak izraelským mluvití budeš řka: Vezměte kozla k oběti za hřích, a tele a beránka, roční bez vady, k oběti zápalné. Býka také a skopce k oběti pokojné, abyste obětovali před Hospodinem, a oběť suchou zadělanou olejem; neboť DNES SE VÁM UKÁŽE HOSPODIN.*“ (9,1–4)

„Sedm dní“, během nichž Aron a jeho synové byli uzavřeni v ústraní stánku, pominulo. Nyní je uvedeno celé shromáždění a ukazuje se sláva Hospodinova. To celému výjevu dodává úplnosti. Stíny budoucích dobrých věcí před námi přešly ve svém božském pořádku. „Osmý den“ je nastíněním onoho jasného jitra tisíciletého království, které se rozklene nad touto zemí, když shromáždění Izraele spatří toho pravého Kněze vycházejícího ze svatyně, kde je nyní skryt před očima lidí, a s Ním zástup kněží – společníků Jeho oddělení a šťastných účastníků Jeho zjevené slávy. Vskutku, žádný stín či předobraz by nemohl být úplnější. Nejprve vidíme Arona a jeho syny umyté vodou – obraz Krista a Jeho lidu jako společně posvěcených ve věčné Boží radě. (8,6) Potom je uveden způsob a postup, jak měla tato rada být provedena. Aron sám je oblečen a pomazán – předobraz

Krista posvěceného a poslaného na tento svět a pomazaného Duchem Svatým. (7–12. v.; srovnej s Luk. 3,21–22; Jan 10,36) Pak následuje přinesení a přijetí oběti, v jejíž ceně jsou Aron a jeho synové pomazáni **společně**. (14–29. v.) Je to obraz kříže a jeho uplatnění na ty, kdo nyní tvoří Kristovu kněžskou rodinu, kdo jsou s Ním spojeni, s Ním pomazáni, s Ním odděleni v ústraní a očekávají s Ním „osmý den“, kdy On se s nimi zjeví v plném lesku oné slávy, která Mu podle věčné Boží rady náleží. (Jan 14,19; Sk. 2,33; 19,1–7; Kol. 3,1–4) A konečně vidíme Izraele přivedeného do plného užívání výsledků dokonání smíření. Jsou shromážděni před Pánem: „*Potom Aron pozdvihna rukou svých k lidu, dal jim požehnání, a sestoupil od obětování oběti za hřích a oběti zápalné i oběti pokojné.*“ (Viz verše 9,1–22.)

Nyní bychom se mohli právem tázat, zda ještě něco zbývá k vykonání? Pouze to, že s vítězným voláním a s chvalozpěvem má být zasazen vrcholový kámen. „*Tedy všel Mojžíš s Aronem do stánku shromáždění; a vyšli z něho a požehnání dávali lidu. I ukázala se sláva Hospodinova všemu lidu. A sestoupil oheň od tváři Hospodinovy a spálil na oltáři oběť zápalnou i všecken tuk. Což když užíel veškeren lid, VZKŘIKLI A PADLI NA TVÁŘI SVÉ.*“ (23–24. v.) To bylo plesání nad vítězstvím – klanění s velebením. Vše bylo dokonalé. Oběť – oblečený kněz se vstavenou čepicí – kněžská rodina spojená se svou Hlavou – kněžské požehnání – zjevení Krále a Kněze – slovem, nic nechybělo. A proto se zjevila Boží sláva a celé shromáždění padlo k zemi s velebícím klaněním. Vcelku je to skutečně nádherný výjev – podivuhodně krásný stín budoucího dobrého. A nezapomínejme, že všechno, co zde je obrazně představeno, se brzy uskuteční. Náš velký Nejvyšší Kněz všel do nebes v plné ceně a moci dokonání smíření. Nyní je tam oddělen a s Ním všichni údové Jeho kněžské rodiny. Ale až proběhne „sedm dní“, a „osmý den“ zalije svými paprsky tuto zem, ostatek Izraele – kající se a vyčkávající lid – s vítězným voláním radostně uvítá zjevenou přítomnost Královského Kněze; a v úzkém spojení s Ním bude viděn zástup velebitelů zaujímající nejvyšší postavení. Toto jsou ty „budoucí dobré věci“ – věci jistě hodné očekávání – věci hodné svého dárce, Boha – věci, v nichž On bude věčně oslaven a jež budou věčným požehnáním pro Jeho lid.

10. kapitola

Nádab a Abiu

Stránky dějin člověka byly vždy smutně poskvrněné. Od začátku až do konce je to dlouhý záznam pádů a selhání. Uprostřed všech rozkoší zahrady Eden uposlechl člověk hlasu svůdce. (1. M. 3) Když byl později rukou vyvolující lásky ochráněn před soudem a uveden na obnovenou zem, provinil se člověk hříchem nestřídmosti. (1. M. 9) Když byl Izrael Hospodinovým vztazeným ramenem uveden do země Kanaán, dočítáme se, že „opustili Hospodina a sloužili Bálovi i Astarotům“. (Soudců 2,13) Když byl postaven na samý vrcholek pozemské moci a slávy, máje u svých nohou k dispozici neslýchaná bohatství a všechny zdroje světa, dal své srdce neobřezanému cizinci. (1. Král. 11) Sotvaže byla oznámena požehnání evangelia, již se Duchu Svatému stalo nezbytným mluvit prorocky o „vlcích hltavých“, o „odvrácení se od víry“ a o všech druzích hříchu. (Sk. 20,29; 1. Tim. 4,1–3; 2. Tim. 3,1–5; 2. Petra 2; Ep. Judy) A jako vrchol všeho máme prorockou řeč a odpadnutí člověka uprostřed vsí nádhery a slávy tisíciletého království. (Zj. 20,7–10)

Tak člověk zkazí vše. Postav ho na místo nejvyšší cti a on se sám zneuctí. Obdař ho nejvyššími výsadami a on se ukáže být nevděčným. Postav jej doprostřed nejpůsobivějších ustanovení a on je poruší. Takový je člověk! Taková je přirozenost i ve svých nejkrásnějších formách a v nejpříznivějších okolnostech!

Proto jsme do jisté míry připraveni na slova, jimiž 10. kapitola začíná: „*Synové pak Aronovi, Nádab a Abiu, vzavše jeden každý kadidlnici svou, dali do nich oheň a položili na něj kadidlo, a obětovali před Hospodinem oheň cizí, čehož jim byl nepřikázal.*“ Jaký protiklad k výjevu, jímž končil náš poslední oddíl. Tam bylo vše činěno tak, jak „přikázal Hospodin“, a výsledkem bylo zjevení slávy. Zde je činěno něco, „co jim Hospodin nepřikázal“, a výsledkem je soud. Sotva zaniklo vítězné volání, již se ukazují prvky nepravé bohoslužby. Sotva bylo zaujato postavení podle Boha, již je vědomě opuštěno zanedbáním Božího přikázání. Sotvaže byli Nádab a Abiu posvěceni za kněze, již tak vážným způsobem selhávají při vykonávání svých kněžských povinností.

A v čem záleželo jejich přestoupení? Byli nepravými kněžími? Dostali se k tomuto úřadu neprávem? Nikoli. Byli skutečně Aronovými syny – pravými údy kněžské rodiny – byli náležitě ustanoveni za kněze. Zdá se, že i jejich bohoslužebné nádoby a také jejich kněžská roucha byly zcela v pořádku. V čem tedy zhřešili? Poskvrnili snad závěsy stánku lidskou krví anebo znečistili posvátná místa nějakým mravně ořesným činem? Nemáme žádný důkaz, že by se něčeho takového dopustili. Jejich hříchem bylo toto: „*Obětovali před Hospodinem oheň cizí, čehož jim byl nepřikázal.*“ Zde je jejich hřích. Ve své bohoslužbě se odklonili od jasného slova Hospodinova, který je o způsobu bohoslužby dopodrobna a jasně poučil. Už jsme se zmínili o božské úplnosti a dostatečnosti Hospodinova slova pro každý druh kněžské služby. Člověku tam nebylo ponecháno žádné místo, aby mohl přidat něco, co by se mu zdálo žádoucí nebo užitečné. „Toto jest ta věc, kterouž přikázal Hospodin“ – bylo zcela postačující. Tím se vše stalo zcela jasným a jednoduchým. Od člověka se nevyžadovalo nic, než jen ochota k bezpodmínečné poslušnosti vůči Božímu nařízení.

Ale v tom oni selhali. Člověk vždy ukazoval neochotu chodit po úzké cestě naprosté poslušnosti Božího slova. Nějaká vedlejší cesta vždycky jakoby působila na ubohé lidské srdce neodolatelným půvabem. „*Voda kradená sladší jest, a chléb pokoutní chutnější.*“ (Přisl. 9,17) To je řeč nepřitele. Ale pokorné, poslušné srdce ví zcela dobře, že stezka poddanosti Božímu slovu je ta jediná, která vede k „vodám“, jež jsou skutečně „sladké“, a ke „chlebu“, který je skutečně „chutný“. Nádob a Abiu snad považovali jeden druh „ohně“ za stejně dobrý jako druhý; ale nebyli oprávněni o tom rozhodovat. Měli jednat podle slova Hospodinova, ale oni místo toho šli vlastní cestou, a proto sklidili hrozná ovoce takového jednání: „*Ale neví, že mrtví jsou tam a v hlubokém hrobě* (lépe: „*v hlubinách šelolu*“) *ti, kterýchž pozvala.*“ (Přisl. 9,18)

„*Protož sestoupiv oheň od Hospodina, spálil je; a zemřeli tu před Hospodinem.*“ (2. v.) Jak hluboce vážné! Bůh přebýval uprostřed Svého lidu, aby vládl, soudil a jednal podle požadavků Své přirozenosti. Na konci 9. kapitoly čteme: „*A sestoupil oheň od tváři Hospodina, a spálil na oltáři obět zápalnou i všecken tuk.*“ (24. v.) To bylo Hospodinovo přijetí pravé oběti. Ale v 10. kapitole je to Jeho soud nad bloudícími knězi. Je to dvojí působení téhož ohně. Zápalná oběť vystoupila vzhůru jako libá vůně; „cizí oheň“ byl však zavržen jako ohavnost. Prvním byl Pán oslaven, ale přijmout to druhé by pro Něho znamenalo zneuctění. Božská milost přijala a radovala se z toho, co bylo předobrazem Kristovy tolik vzácné oběti; božská svatost však zavrhl to, co bylo ovocem zkažené vůle člověka – vůle, která není nikdy ošklivější a ohavnější, než když nějak jedná v Božích věcech.

„*I řekl Mojžíš Aronovi: Toť jest, což mluvil Hospodin, řka: V těch, kteříž přistupují ke Mně, posvěcen budu, a před obličejem všeho lidu oslaven budu.*“ (3. v.) Důstojnost a sláva celého zřízení za doby zákona závisely na přísném zachovávání Hospodinových spravedlivých nároků. Jestliže tyto byly brány na lehkou váhu, bylo zkaženo vše. Kdyby člověku bylo dovoleno, aby poskvrnil svatyni Boží přítomnosti „cizím ohněm“, byl by konec všemu. Nemohlo být povoleno, aby z kněžské kadidelnice vystupovalo něco jiného, kromě Čistého ohně, zapáleného na Božím oltáři a živeného „drobně ztlučeným kadidlem“. To je krásný předobraz pravé bohoslužby svatých, jejímž předmětem je Otec, obsahem Kristus, a Duch Svátý její působící silou. Člověku není dovoleno, aby do služby Bohu vnášel vlastní nápady a myšlenky. Všechny jeho snahy mohou vyústit pouze v přinesení nějakého „cizího ohně“ – ve falešnou bohoslužbu s neposvěceným kadidlem. Jeho nejlepší úsilí je v Božích očích naprostou ohavností.

Nemluvím zde o upřímném úsilí vážných duší hledajících pokoj s Bohem – o opravdové snaze svědomí, byt ještě neosvětleného, aby skutky zákona nebo plněním náboženských předpisů dosáhlo vědomí odpuštění hříchů. Všechny takovéto duše přijdou jistě skrze velkou Boží dobrotivost k jasnému světlu vědomého a okoušeného spasení. Zcela jasně dokazují, že opravdu hledají pokoj, ačkoli současně dokazují stejně jasně, že pokoj ještě nenašli. Ještě nebyl na zemi nikdo, jenž upřímně následoval sebemenší záblesk světla, který dopadl na jeho duši, a jenž by svým časem neobdržel více. „*Každému majícímu bude dáno, a bude více míti.*“ (Mat. 25,29) A jinde čteme: „*Stezka spravedlivých jako světlo jasné, kteréž rozmáhá se, a svítí až do pravého dne.*“ (Přisl. 4,18)

Toto vše je jasné a povzbuzující; ale ponechává to zcela nedotčenou otázku lidské vůle a jejího převráceného působení ve spojení se službou a velebením Boha. Veškeré takové

jednání musí nevyhnutelně dříve či později přivolat vážný soud spravedlivého Boha, který nemůže trpět, aby Jeho nároky byly brány na lehkou váhu. „*V těch, kteříž přistupují ke Mně, posvěcen budu, a před obličejem všeho lidu oslaven budu.*“ S lidmi bude jednáno podle jejich veřejného vyznání. Jestliže upřímně hledají, jistě naleznou; ale jestliže se přibližují jako velebitelé, není na ně už pohlíženo jako na ty, kdo hledají, nýbrž jako na takové, kteří vyznávají, že našli. A jestliže potom jejich kněžské kadidelnice hoří neposvěceným ohněm, jestliže přinášejí Bohu prvky nepravé bohoslužby, jestliže se při nich veřejně ukazuje, že vstoupili do Jeho síní, avšak jsou neumyti, neposvěceni a s nezlomenou vůlí, jestliže kladou na Jeho oltář výsledky vlastní zkažené vůle, jaký potom musí být výsledek? Soud! Ano, dříve nebo později musí přijít soud. Může prodlévat, ale přijde. Jiná možnost není. A nejenom že nakonec musí přijít soud, ale nebe v každém případě ihned zavrhne jakoukoli bohoslužbu, jejímž předmětem není Otec, obsahem Kristus a Duch Svátý její působící mocí. Boží svatost je stejně rychlá k zavržení každého „cizího ohně“, jako je Jeho milost hotova přijmout ten nejslabší projev upřímného srdce. Bůh musí vylít Svůj spravedlivý soud na každou falešnou bohoslužbu, ačkoliv nikdy „*třtiny nalomené nedolomí, a lnu kouřícího se neuhasí*“. Toto pomýšlení je velmi vážné, vzpomeneme-li na tisíce kadidelnic v rozsáhlém okruhu křesťanství, které hoří cizím ohněm. Kéž Pán ve Své přehojné milosti rozmnoží počet pravých velebitelů, kteří se klanějí Otci v duchu a v pravdě. (Jan 4) Mnohem větší radost působí, když myslíme na pravé velebení vystupující z upřímných srdcí k Božímu trůnu, než když třeba jen okamžik hledíme na nepravou bohoslužbu, na kterou bude muset být záhy vylit Boží soud. Každý, kdo z milosti ví, že jsou mu skrze smírcí Kristovu krev odpuštěny hříchy, může velebit Otce v duchu a pravdě. Zná pravý základ i pravý předmět velebení a je učiněn schopným je přinášet. Tyto věci však mohou být poznány pouze Božím způsobem. Nepatří ani přirozenosti, ani zemi. Jsou duchovní a nebeské. Mnohé z toho, co lidé mají za bohoslužbu, není v základě nic jiného, než „cizí oheň“. Chybí tam jak čistý oheň, tak i čisté kadidlo, a proto ji nebe nemůže přijmout. A ačkoli nevidíme, že by Boží soud ihned dopadl na ty, kdo vykonávají takovouto bohoslužbu, tak jako kdysi zasáhl Nádaba a Abiu, je to jenom proto, že „*Bůh byl v Kristu, v mír úvodě svět s Sebou, nepočítaje jim přestoupení jejich*“. Není to proto, že by snad taková bohoslužba byla Bohu příjemná, ale protože Bůh je velice milostivý. Avšak rychle se přibližuje doba, kdy cizí oheň bude provždy uhašen, kdy Boží trůn už nebude urážen oblačky nečistého kadidla vystupujícího od nečistých velebitelů; kdy vše nepravé a falešné bude odstraněno a celý vesmír bude jako jeden veliký a nádherný chrám, ve kterém ten jedině pravý Bůh, Otec, Syn a Duch Svátý, bude veleben na věky věků.

„Jezu můj, pak vrchol všeho
pro mou duši bude tam:
zříti Tě oslaveného,
kde Ti věčnou slávu vzdám.

Zástup svatých Tvých tam bude
jedno srdce, jeden Duch,
čest a sláva zazní všude
navěky, kde náš je Bůh.“

Na to vykoupení čekají; a veleben budiž Bůh, že už jenom malou chvílí, a jejich toužebná přání budou plně uspokojena, uspokojena navěky a takovým způsobem, že všichni budou muset jako královna ze Sáby vyznat: „*Aj, není mi praveno ani polovice.*“ (1. Král. 10,7) Kéž Pán již brzy uvede tento blahý čas!

Nyní se musíme vrátit k naší vážné kapitole; a prodlévající u ní, budeme se snažit nashromáždit a odnést si s sebou něco z užitečných naučení v ní obsažených. Ta jsou pro nás proto tak důležitá, že žijeme v době, kdy se všeobecně ukazuje tolik „cizího ohně“.

Ve způsobu, jak Aron přijal těžký úder Božího soudu, spočívá cosi dojemně poutavého a tklivého: „*I mlčel Aron.*“ Byl to vážný výjev. Jeho dva synové, zasažení ohněm Božího soudu leželi mrtvi po jeho boku.²⁰ Před chvílí je ještě viděl oděné v slavná a krásná roucha, oblečené a pomazané. Stáli s ním před Pánem, aby byli uvedeni do kněžského úřadu. Spolu s ním obětovali předepsané oběti. Viděli paprsky Boží slávy pronikat ze šechiny (= z oblaku slávy Boží přítomnosti – p. p.), viděli, jak oheň od Hospodina padl na oběť a strávil ji. Slyšeli vítězoslavné volání shromáždění klanějících se velebitelů. To vše se jen před chvílí odehrálo před jeho očima. A nyní, – ach, jeho dva synové leží po jeho boku mrtvi! Oheň od Hospodina, který se ještě nedávno sytil příjemnou obětí, padl nyní v soudu na ně a co on mohl říci? Nic. „*I mlčel Aron.*“ „*Oněměl jsem, a neotevřel úst svých, proto že jsi Ty učinil to.*“ (Žalm 39,9) Byla to ruka Boží, a i když se může úsudku těla a krve zdát, že to byla příliš těžká ruka, přece Aronovi nezbylo, než aby sklonil svou hlavu v tiché, svaté bázni a souhlasném mlčení. „*Oněměl jsem, ... proto že jsi Ty to učinil.*“ Toto chování bylo na místě při takovém Božím zásahu. Aron jistě pocítil, že hromem Božího soudu byly otřeseny samé pilíře jeho domu; a mohl jen stát v němém udivení uprostřed takové tklivé scény. Otec zbavený dvou synů a k tomu takovým způsobem a za takových okolností, – to nebyl žádný běžný případ. Bylo to velmi působivé osvětlení žalmistových slov: „*Bůh i v shromáždění svatých strašlivý jest náramně, a hrozný nade všechny vůkol Něho.*“ (Žalm 89,8) „*Kdož by se nebál Tebe, Pane, a nezveleboval jména Tvého?*“ (Zj. 15,4) Kéž bychom se naučili chodit v Boží přítomnosti obezřele a vstupovat do síňcí Hospodinových se szutou obuví a se zbožnou úctou. Kéž naše kněžská kadidelnice má v sobě vždy jen ten jeden materiál, ono drobně roztlučené kadidlo rozličných Kristových dokonalostí, a kéž moc Ducha Svatého rozněcuje svatý plamen. Vše ostatní je nejenom bezcenné, ale také ne-

²⁰ Aby některý čtenář nebyl znepokojován nesnázi ohledně duší Nádaba a Abiu, chtěl bych říci, že takováto otázka by vůbec neměla vyvstat. V takových případech, jako u Nádaba a Abiu ve 3. M. 10, u Chóre a jeho roty ve 4. M. 16, u celého izraelského shromáždění, kde všechna těla, s výjimkou Jozue a Kálefa, padla na poušti (4. M. 14 a Žid. 3), u Achana a jeho rodiny v Joz. 7, u Ananiáše a Zafíry ve Sk. 5, anebo u těch, kdo byli souzeni pro zneužití stolu Páně – v takových případech není nikdy brána v potaz otázka spasení duše. My v nich máme pouze vidět vážné jednání Boží v Jeho vládě uprostřed Jeho lidu. To odstraňuje všechnu nesnáz. Bůh přebýval za staré doby mezi cheruby, aby Svůj lid soudil ve všem; a Bůh Duch Svatý přebývá nyní v církvi, aby řídil a vládl podle dokonalosti Své přítomnosti. Byl skutečně a osobně přítomen, takže Ananiáš a Zafíra Ihali Jemu a On nad nimi vykonal soud. Bylo to stejně jasné a přímé ukázání Jeho působení ve vládě, jako je máme ve věci Nádaba a Abiu, či Achana nebo kohokoliv jiného.

To je velká pravda hodná osvojení. Bůh je nejenom **pro** Svůj lid, ale též **s** ním a **v** něm. Máme s Ním počítat ve všem, ať je to malé nebo velké. Je přítomen, aby potěšoval a pomáhal. Je zde, aby prováděl kážeň a soudil. Je zde pro jakoukoli okamžitou potřebu a vždy dostačí. Kéž by s Ním naše víra počítala! „*Kdežkoli shromáždí se dva neb tři ve jménu Mém, tuť jsem Já uprostřed nich.*“ (Mat. 18,20) A jistě, kde je On, tam už není zapotřebí ničeho více.

čisté. Vše, co vychází ze síly přirozenosti, vše, co má svůj původ v lidské vůli, i to nejlépe vonící kadidlo vynalezené lidmi a nejvroucnější přirozená oddanost – to vše se ukáže být „cizím ohněm“ a přivolá vážný soud Pána, Boha Nejvyššího. Kéž bychom v přítomnosti našeho Boha a Otce byli vždy s opravdu upřímným srdcem a velebicí myslí!

Nechť se však žádné upřímné, i když třeba bojácné srdce neleká a nemalomyslní. Až příliš často se stává, že ti, kdo by měli být skutečně vyburcováni, si ničeho nevšimnou, zatím co ti, jimž Duch milosti chtěl určit jen slovo útěchy a povzbuzení, na sebe nesprávně vztahují vážná varování Svatého Písma. Pokorné a zkroušené srdce, jež se chvěje před slovem Páně, je bezpochyby v bezpečném stavu; ale potom bychom měli mít na paměti, že otec varuje své dítě ne proto, že by je nepovažoval za své dítě, ale právě naopak; a jedním z nejlíbeznějších důkazů příbuzenského poměru je schopnost přijímat varování a mít z nich užitek. Otcovský hlas, i když je to hlas vážného napomenutí, dosáhne srdce dítěte, ale jistě v něm nevzbudí pochybnosti o příbuzenském poměru k tomu, jenž mluví. Kdyby syn měl pochybovat o svém synovství vždy, když jej jeho otec varuje, bylo by to skutečně špatné. Soud, který právě dopadl na Aronův dům, v Aronovi nevzbudil pochybnosti, zda je skutečně knězem. Jeho výsledkem bylo jen, že jej naučil, jak se má v tomto vysokém a svatém postavení chovat.

„Mluvil pak Mojžíš Aronovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho: Hlav svých neodkrývejte a roucha svého neroztrhujte, abyste nezemřeli, a aby se Bůh na všechno množství nerozhněval; ale bratři vaši, všechna rodina izraelská, budou plakati nad tím spálením, kteréž uvedl Hospodin. Vy pak ze dveří stánku úmluvy nevycházejte, abyste nezemřeli; neboť olej pomazání Hospodinova jest na vás. I učinili vedle rozkázání Mojžíšova.“ (6.–7. v.)

Aron, Eleazar a Itamar měli zůstat na svém vyvýšeném místě, ve své svaté důstojnosti, ve svém postavení kněžské svatosti. Ani hřích, ani následující soud, nesměly být překážkou těm, kdo nosili kněžská roucha a byli pomazáni „olejem Hospodinovým“. Ten svatý olej je stavěl do svatého oddělení, kde je nemohly dosáhnout vlivy hříchu, smrti, ani soudu. Ti, kdo byli vně, vzdáleni od svatyně, a kdo nebyli v postavení kněží, mohli „plakat nad tím spálením“; ale pokud šlo o Arona a jeho syny, ti měli pokračovat ve vykonávání svých posvěcených prací, jako kdyby se nic nepříhodilo. Kněží ve svatyni neměli oplakávat, nýbrž se klanět. Neměli plakat jako svědkové smrti, nýbrž měli sklonit své pomazané hlavy jako svědkové Božího zásahu. „Oheň od Hospodina“ mohl působit a vykonat své vážné dílo soudu, ale pravému knězi nezáleželo na tom, co onen „oheň“ přišel vykonat, zda měl vyjádřit Boží uspokojení strávením oběti, anebo zda vyjadřoval Boží nelibost spálením těch, kdo obětovali „cizí oheň“. Kněz se měl jen klanět. Takový „oheň“ byl dobře známým projevem Boží přítomnosti v někdejším Izraeli a ať působil v „milosti“ nebo v „soudu“, věci všech pravých kněží bylo se klanět. „O milosrdenství a soudu zpívati budu Tobě, ó Hospodine, žalmy budu zpívati.“ (Žalm 101,1)

V tom všem je pro duši hluboké a svaté naučení. Ti, kdo na základě účinné moci krve a skrze pomazání Duchem Svatým jsou přivedeni do Boží blízkosti, se musejí pohybovat v okruhu ležícím nad vlivy přirozenosti. Kněžská blízkost Bohu dává duši takový náhled do všech Jeho cest, takové vědomí o správnosti všech činů Jeho prozřetelnosti, že jsme schopni se v Jeho přítomnosti klanět, i když úder Jeho ruky od nás vzdálil předmět nežných náklonností. Ale tu by se někdo mohl ptát: Máme snad být chladní a bezcitní?

Nuže, já se ptám: Byl Aron a jeho synové bezcitní a chladní? Ne, oni byli kněžími. Cožpak necítili jako jiní lidé? Ano, jenže oni se jako kněží klaněli. To je hluboké. Otevírá se nám tu oblast myšlení, dojmů a zkušeností, kam přirozenost nikdy nepronikne – oblast, o níž přirozenost se vši vychloubavou zušlechtěností a citovým založením nevůbec nic. Musíme vstoupit do Boží svatyně v pravé kněžské síle, abychom mohli pronikat do hloubek, významu a moci takových svatých tajemství.

Prorok Ezechiel byl svého času povolán naučit se této nesnadné lekci. „*Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: Synu člověčí, aj, Já odejmu od tebe žádost očí tvých v náhle, však nekvěi ani plač, a nechť nevycházejí slzy tvé. Stonati přestaň, smutku, jakž bývá nad mrtvým, nenes, klobouk svůj vstav na sebe, a střevice své obuj na nohy své, a nezaštírej brady své, aniž pokrmu lidí*“ (kral.: „pokrmu čího“) jez. Což když jsem pověděl lidu ráno, tedy umřela žena má u večer. I učinil jsem na ráno, jakž mi rozkázáno bylo.“ (Ez. 24,15–18) Dalo by se říci, že toto vše bylo „znamením“ Izraeli. To je pravda. Ale dokazuje to, že v prorockém svědectví, stejně jako v kněžském velebení, musíme být povzneseni nade všechny nároky a vlivy přirozenosti i země. Aronovi synové i Ezechielova žena byli rázem odňati; a přece ani kněz, ani prorok neměli odkrývat své hlavy nebo prolévat slzy. Milý čtenáři, jak daleko jsme ty a já pokročili v osvojení této hluboké lekce? Jistěže budeme muset oba učinit totéž pokořující vyznání. Žel, že příliš často „chodíme jako lidé“ a „jíme pokrm lidí“. Příliš často se necháváme okrádat o své vysoké kněžské výsady působením přirozenosti a vlivů země. Proti těmto věcem je třeba být na stráži. Jedině budeme-li se jako kněží skutečně zdržovat v blízkosti Boží, bude naše srdce ochráněno před mocí zla a uchováno v duchovním stavu. Všichni věřící jsou kněžími Bohu a nic je nemůže připravit o toto jejich postavení. Ale ačkoliv nemohou ztratit své postavení, mohou vážně selhat ve vykonávání svých povinností. Tyto věci nebývají dostatečně rozlišovány. Jsou tací, kteří se dívají na vzácnou pravdu o bezpečnosti věřícího, a zapomínají, že mohou selhat ve vykonávání svých kněžských povinností. Jiní zase když hledí na selhání, dovolují si pochybovat o bezpečnosti věřícího.

Přál bych si, aby čtenář měl jasno o obou těchto chybách. Měl by být dobře utvrzen v Božím učení o věčné jistotě každého údu kněžského domu; ale měl by také pamatovat, že může selhat a že stále musí bdít a modlit se, aby nepadl. Kéž všichni, kdo byli přivedeni k poznání svaté vyvýšenosti kněžské služby Bohu, jsou Jeho nebeskou milostí ostříhání před jakýmkoli druhem pádu, ať už skrze osobní poskvrny, nebo přinesením některé z různých forem „cizího ohně“, jimiž vyznávající církev tolik oplývá.

„*Mluvil také Hospodin Aronovi, řka: Vína a nápoje opojného nebudeš pít, ty ani synové tvoji s tebou, kdyžkoli budete míti vcházeti do stánku úmluvy, abyste nezemřeli, (ustanovení věčné to bude po rodech vašich; také abyste rozeznati mohli mezi svatým a neposvěceným, a mezi čistým a nečistým; též abyste učili syny izraelské všechněm ustanovením, kteráž mluvil Hospodin k nim skrze Mojžíše.*“ (8–11. v.)

Víno působí tak, že povzbuzuje přirozenost, a každé vzrušení přirozenosti je překážkou onomu klidnému, vyváženému stavu duše, který je tak nezbytně potřebný k vykonávání kněžské služby. Měli bychom se nejenom s rozhodností vystříhat jakéhokoliv prostředku, jenž probouzí naši starou přirozenost, nýbrž měli bychom se na ni spíše dívat jako na něco, co nemá k existenci žádné oprávnění. Jenom tak budeme mravně způsobilí sloužit ve

svatyni, utvářet si nestranný úsudek o tom, co je čisté a co nečisté, a vysvětlovat a sdělovat Boží myšlenky. Každý sám pro sebe musí posoudit, co v jeho případě se projevuje jako „víno a nápoj opojný“.²¹ Věci, které povzbuzují přirozenost, jsou vskutku rozličné – může to být bohatství, ctižádostivost, politika, různé předměty soupeření a napodobování světských lidí kolem nás. Všechny tyto věci působí povzbuzující silou na naši starou přirozenost a činí nás zcela neschopnými pro každý druh kněžské služby. Jestliže srdce je naplněno pocity pýchy, touhy po majetku nebo záviděním a snahami někoho dostihnout, tu je naprosto nemožné se těšit z čistého vzduchu svatyně, anebo vykonávat svaté povinnosti kněžské služby. Mluvívá se o mnohostrannosti ducha či o schopnosti obrátit se rychle od jedné věci k druhé. Ale ani ten nejmnohostrannější duch, který zde kdy byl, by nemohl uschopnit člověka k přechodu z nesvatého jeviště literárního, obchodního či politického boje do svatého ústraní svatyně Boží přítomnosti; ani by nemohl uzpůsobit oko, které bylo zkalené vlivem takových věcí, aby bylo s kněžskou přesností schopné rozeznávat rozdíl „*mezi svatým a neposvěceným, a mezi čistým a nečistým*“. Nikoli, milý čtenáři, Boží kněží se musí zdržovat „*vína a nápoje opojného*“. Jejich cestou je cesta svatého oddělení a zdrželivosti. Mají být vysoce povzneseni nad vliv pozemské radosti, jakož i pozemského trápení. Jestliže mají co činit se „silným nápojem“, pak jenom, když z něho má být obětována „*v svatyni mokrá oběť Hospodinu*“. (4. M. 28,7) Jinými slovy, radostí Božích kněží není radost pozemská, nýbrž radost nebeská, radost svatyně. „*Radost Hospodina jest jejich síla.*“ (Viz Neh. 8,10)

Kéž bychom o všech těchto svatých naučeních hlouběji uvažovali! Je nám toho jistě velmi zapotřebí. Jestliže ve všem, co je spojeno s kněžskou službou, nedostojíme náležitě své odpovědnosti, nastává nepořádek ve všem. Díváme-li se na tábor Izraele, můžeme vidět tři okruhy a středem toho vnitřního kruhu byla svatyně. Nejprve tu byl kruh mužů schopných jít k boji. (4. M. 1 a 2) Potom kruh levitů okolo stánku. (4. M. 3 a 4) A konečně vnitřní kruh, jež tvořili kněží přísluhující na svatém místě. Nyní buď připomenuto, že věřící se má pohybovat ve všech těch třech kruzích. Vychází k boji jako voják. (Ef. 6,11–17; 1. Tim. 1,18; 6,12; 2. Tim. 4,7) Slouží jako levita uprostřed svých bratří podle udělené míry a druhu působnosti. (Mat. 25,14–15; Luk. 19,12–13) A konečně obětuje a klaní se jako kněz na svatém místě. (Žid. 13,15–16; 1. Petra 2,5 a 9). Poslední z těchto činností bude trvat navěky. A tou měrou, jak jsme schopni se správně pohybovat v tom svatém okruhu, budeme také náležitě činit zadost všem ostatním vztahům a zodpovědnosti. Z toho plyne, že vše, co nás činí neschopnými pro naše kněžské funkce, vše, co nás odvádí od středu

²¹ Někteří se domnívají, že Nádab a Abiu, vzhledem k tomu, že nařízení o vínu je právě zde, asi byli pod vlivem opojného nápoje, když obětovali „cizí oheň“. Ale nechť tomu je jakkoliv, my smíme být vděční za tuto velice cennou zásadu vztahující se k našemu chování jako duchovních kněží. Máme se zdržovat všeho, co by mohlo nějak působit na našeho duchovního člověka, jako působí opojný nápoj na tělesného člověka.

Sotva je třeba poznamenávat, že křesťan by měl být **velice bdělý** nad sebou vzhledem k požívání vína a silných nápojů. Jak víme, Timoteus potřeboval apoštola doporučení, aby kvůli svému zdraví užíval trochy vína. (1. Tim. 5,23) Je to krásný důkaz Timoteovy navyklé zdrželivosti i starostlivé lásky Ducha Svatého v apoštolovi. Musíme doznat, že mravní cit věřícího je zraňován, vidí-li křesťany užívat silný nápoj v případech, kde zjevně nejde o užívání jako léku. Zřídka však, pokud vůbec kdy, vidám, že se duchovně smýšlející člověk odvádá takovému věcem. Je se co bát, vidíme-li některého křesťana být otrokem zvyku, ať už je ten zvyk jakéhokoliv druhu. Dokazuje to, že nedrží své tělo v poddanosti a že je ve velkém nebezpečí, že bude „nešlechtný (zavrženíhodný)“. (1. Kor. 9,27)

toho vnitřního kruhu, kde smíme přebývat, a vůbec vše, co může narušovat naše kněžské poslání nebo kalit náš kněžský zrak, nás nezbytně činí neschopnými pro službu, již máme vykonávat, a pro boj, který máme vést.

To jsou vážné věci. Přemýšlejme o nich. Srdce kněze musí být upřímné, svědomí čisté, oko prostné a duchovní zrak nezkalený. Kněz si musí na svatém místě počínat věrně a svědomitě, jinak bude vše převrácené. Musíme udržovat osobní obecenství s Bohem, nechceme-li být jako služebníci bez ovoce a jako vojáci poraženi. Je marnou věcí mluvit mnoho o tom, co my nazýváme službou, a stále něco ukvapeně dělat, anebo se šířit prázdnými slovy bez duchovní síly o křesťanské výzbroji a bojích víry. Nebudeme-li udržovat svá kněžská roucha bez poskvrny a samy sebe prostými všeho, co povzbuzuje starou přirozenost, zcela jistě neobstojíme. **Kněz** musí své srdce ostříhat se vší pečlivostí, nemá-li **levita** selhat a **bojovník** utrpět porážku.

Opakuji, že je záležitostí každého z nás, aby se měl velmi dobře na pozoru před vším, co na něho působí jako „víno a opojný nápoj“, co oživuje starého člověka, otupuje duchovní vnímavost nebo zakaluje kněžský zrak. Může to být kterákoli věc běžného života, velká i nepatrná. Avšak ať je to cokoliv, jestliže to působí nějaké vzrušení, jistě nás to činí neschopnými pro kněžskou službu. A jestliže jsme jako kněží neschopni, jsme neschopni pro všechno, poněvadž v každém okruhu působnosti náš úspěch závisí na tom, jakou měrou udržujeme schopnost velebení.

Cvičme se proto v posuzování sebe samých a bděme nad svými zvyky, zálibami, cestami, styky a spojeními. A když z Boží milosti odhalíme něco, co hrozí nějakým způsobem nás učinit neschopnými pro naši vznešenou činnost ve svatyni, odstraňme to, ať nás to stojí cokoliv. Nebudme otroky nějakého zvyku nebo záliby. Obecenství s Bohem by našim srdcím mělo být dražší, než cokoli jiného. Tou měrou, jak si toho obecenství ceníme, budeme také bdít a modlit se, abychom zůstali uchráněni všeho, co by nás o ně mohlo připravit, všeho, co by nás nějak mohlo vzrušovat a přivádět z rovnováhy.²²

„Mluvil pak Mojžíš Aronovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho, kteříž zůstali. Vezměte oběť suchou, kteráž zůstala z ohnivých obětí Hospodinových, a jezte ji s přesnicemi u oltáře; nebo svatá svatých jest. Protož jísti budete ji na místě svatém, nebo to jest právo tvé a právo synů tvých z ohnivých obětí Hospodinových; tak zajisté jest mi přikázáno.“ (3. M. 10,12–13)

Je málo věcí, v nichž jsme více nakloněni klesnout, než v zachování stanoviska podle Boha, když došlo k lidskému selhání. Podobně jako David, když se „*Hospodin přísně obořil na Uzu*“, poněvadž tento vztáhl ruku svou na truhlu. David „*boje se Boha v ten den, řekl: Kterakž mam k sobě převézt truhlu Boží?*“ (1. Par. 13,12) Je neobyčejně nesnadné sklonit se pod Boží soud a zároveň pevně stát na Boží půdě. Je zde pokušení snižovat Boží mě-

²² Někdo by si snad mohl myslet, že doslovné znění 3. M. 10,9 ponechává místo pro **příležitostnou** shovívavost k těm věcem, jež povzbuzují přirozenou mysl, poněvadž je řečeno: „*Vína a nápoje opojného nebudeš pít, ty ani synové tvoji s tebou, kdyžkoli budete mítí vcházeť do stánku úmluvy...*“ Na to můžeme odpovědět, že svatyně není místem, jež má křesťan navštěvovat **příležitostně**, nýbrž že má být jeho **zvykem** tam sloužit a klanět se. Je okruhem, v němž bychom měli být „*živi a hýbat se i trvat*“. Čím více žijeme v Boží přítomnosti, tím méně budeme umět se bez ní obejít; a žádný, kdo zná hlubokou radost z přebývání v ní, by nemohl lehce přivolit k nějaké věci, která by jej odtud vzdálila. Na celé zemi není vskutku žádný předmět, který podle úsudku duchovní mysli by se mohl vyrovnat jedné hodině obecenství s Bohem nebo je nahradit.

řítko, sestupovat ze vznešených výšin a zaujmout lidské stanovisko. Vždy se musíme mít bedlivě na pozoru před tímto zlem, jež je tím nebezpečnější, že nese roucho pokory, skromnosti a nedůvěry vůči sobě. Aron a jeho synové měli přese všechno, co se stalo, jíst na svatém místě suchou oběť. Měli to činit ne proto, že vše bylo v naprostém pořádku, ale proto, že to bylo „jejich právo“, a proto, že Mojžíšovi „tak bylo přikázáno“. Třebaže došlo k selhání Nádaba a Abiu, přece místo Arona, Eleazara a Itamara bylo ve stánku; a když tam byli, měli jistá „práva“ založená na Božím přikázání. Kdyby člověk chybil tisíckrát více, přece Boží slovo nemohlo chybit; a to Slovo zaručovalo jisté výsady všem pravým kněžím a oni byli povoláni a oprávněni se z nich těšit. Anebo snad Boží kněží neměli jíst, neměli mít žádnou kněžskou potravu, protože zde došlo k selhání? Měli ti pozůstalí hladověť, protože Nádab a Abiu obětovali „cizí oheň“? Jistě ne. Bůh je věrný a nikdy nedopustí, aby v Jeho pozeňnané přítomnosti někdo zůstal prázdný. Marnotratný syn se mohl potulovat, vše promarnit a zchudnout; ale vždy musí být pravda, že „u otce mého hojnost mají chleba“.

*„Hrudí pak sem i tam obracení, a plece Vznášení jísti budete na místě čistém, ty i synové tvoji i dcery tvé s tebou; nebo to právem tobě a synům tvým **dáno jest** z pokojných obětí synů izraelských... **právem věčným, jakož přikázal Hospodin.**“* (14–15. v.) Jakou sílu a stálost zde máme! Všichni členové kněžské rodiny, „dcery“ stejně jako „synové“, všichni, ať už míra jejich síly nebo schopnosti byla jakákoliv, se měli sytit „hrudím“ a „plecem“: láskou a silou té pravé Pokojné Oběti, jako vzkříšené z mrtvých a ve vzkříšení představené Bohu. Tato vzácná výsada je jejich vlastnictvím, poněvadž byla dána „**právem věčným, jakož přikázal Hospodin**“. Tím je vše jisté a pevné, nechť přijde cokoliv. Lidé mohou chybovat a selhávat; možná že je obětován cizí oheň, avšak kněžská rodina nesmí být nikdy připravena o bohatý a milostivý díl, který jí Boží láska opatřila a Boží věrnost zaručila „**právem věčným**“.

Avšak musíme činit rozdíl mezi těmi výsadami, které náležely všem členům Aronovy rodiny, „dcerám“ stejně jako „synům“, a těmi, z nichž se těšila jenom mužská část rodiny. O tomto bodu již byla zmínka v poznámkách o obětech. Některá požehnání jsou společným podílem všech věřících prostě jako takových; ale jsou jiná, které vyžadují vyšší míru duchovních schopností a kněžské síly, aby mohla být přivlastněna a užívána. Nuže, je více než marné, ano dokonce je to bezbožné, chlubit se vlastnictvím této vyšší míry, jestliže ji ve skutečnosti nemáme. Jiná věc je pevně držet výsady, které jsou „dány“ Bohem a které nikdy nemohou být odňaty, a zcela jiná věc je přivlastňovat si míru duchovních schopností, jíž jsme nikdy nedosáhli. Jistě bychom měli opravdově toužit po té nejvyšší míře kněžského obecnství – po nejvyšším druhu kněžských výsad. Ale touha po nějaké věci a domýšlivé předstírání, že ji už máme, jsou dvě zcela odlišné věci.

Tato myšlenka nám osvětlí závěrečný odstavec naší kapitoly. „*Mojžíš pak hledal pilně kozla k oběti za hřích, a hle, již spálen byl. Tedy rozhněval se na Eleazara a Itamara, syny Aronovy pozůstalé, a řekl: Proč jste nejedli oběti za hřích na místě svatém? Nebo svatá svatých byla, a (Bůh) dal ji vám, abyste nesli nepravost všeho množství k očištění jejich před Hospodinem. A hle, ani krev její není vnesena do vnitřku svatyně. Jísti jste měli ji v svatyni, jakož jsem byl přikázal. Tedy odpověděl Aron Mojžíšovi: Aj, dnes obětovali oběť svou za hřích a oběť svou zápalnou před Hospodinem; a přihodila se mně taková věc;*

kdybych byl jedl oběť za hřích dnes, zdali by se to líbilo Hospodinu? Což když uslyšel Mojžíš, přestal na tom.“ (16–20. v.)

Aronovým „dcerám“ nebylo dovoleno jíst z „oběti za hřích“. Tato vysoká výsada náležela pouze „synům“ a byla předobrazem nejvznešenějšího druhu kněžské služby. Jíst z oběti za hřích vyjadřovalo plné ztotožnění s obětujícím a to vyžadovalo vysoký stupeň kněžské schopnosti a síly, což bylo předobrazeno „syny Aronovými“. Zde však vidíme, že Aron a jeho synové nebyli v stavu povznést se na tuto vysokou a svatou půdu. Měli být, ale nebyli. „*Přihodila se mi taková věc,*“ řekl Aron. To jistě bylo žalostné; avšak přesto čteme: „*Což když uslyšel Mojžíš, přestal na tom.*“ Je mnohem lépe, vyznáváme-li upřímně své chyby a nedostatky, nežli chlubíme-li se duchovní silou, kterou nemáme.

Desátá kapitola 3. Mojžíšovy knihy začíná tedy skutečným hříchem a končí selháním. Nádob a Abiu obětovali „*cizí oheň*“; a Eleazar a Itamar nebyli schopni jíst oběť za hřích. První případ přivolał Boží soud, druhý se setkal s Boží snášelivostí. „*Cizí oheň*“ nemohl být trpěn. Bylo to přímé přestoupení Božího přikázání. Je zjevně velký rozdíl mezi vědomým zavržením jasného příkazu a pouhou neschopností povznést se k výši Bohem dané výsady. Prvé je jasné zneuctění učiněné Bohu, druhým se připravíme o vlastní požehnání. Nemělo by se stát ani jedno ani druhé, avšak mezi oběma je snadno rozeznatelný rozdíl. Kéž nás Pán ve Svě nekonečné milosti vždy udržuje ve skrytém ústraní Svě svaté přítomnosti, ve Svě lásce, a nechť se vždy sytíme Jeho pravdou. Takto zůstaneme uchráněni před „*cizím ohněm*“ a „*opojným nápojem*“, před falešnou bohoslužbou všeho druhu a před tělesným vzrušením ve všech jeho rozmanitých podobách. Tak také budeme schopni správně se chovat v každém okruhu naší kněžské služby a těšit se ze všech výsad našeho kněžského postavení. Obecenství křesťana je jako choulostivá rostlina. Snadno může utrpět škodu drsnými vlivy zlého světa. Rozvíjí se pod oživujícím působením nebeského ovzduší, ale neprodyšně se musí uzavřít před mrazivým vanutím světa a ducha doby. Pamatujme na to a snažme se vždy zdržovat uvnitř svatých hranic Boží přítomnosti. Tam je vše čisté, bezpečné a šťastné.

„Jen o jedno bych prosit chtěl:
bych vždycky věrně s Tebou šel.“

11. kapitola

Čistá a nečistá zvířata

Třetí Mojžíšova kniha by se dala nazvat „příručkou kněze“. Byl by to pro ni přiléhavý název, protože je plná směrnic k vedení těch, kdo si jako kněží přejí žít v Boží blízkosti. Kdyby se byli Izraelští dále ubírali s Hospodinem podle té milosti, v níž je vyvedl ze země Egyptské, mohli Mu být „*království kněžské a národ svatý*“ (2. M. 19,6) V tom však naprosto selhali. Postavili se do určité vzdálenosti od Boha. Dostali se pod zákon a porušili jej. Proto Hospodin vzal jedno pokolení, z toho pokolení jednu rodinu a z té rodiny jednoho muže, a jemu a jeho domu byla udělena vysoká výsada, že mohli jako kněží přistupovat k Bohu.

Výsady spojené s takovým postavením byly nesmírné, ale byla zde také vážná zodpovědnost. Neustále zde byly požadavky na rozeznávací schopnost. „*Neboť rtové kněze mají ostříhati umění* (= poznání, známosti), *a na zákon doptávají se z úst jeho; posel zajisté Hospodina zástupů jest.*“ (Mal. 2,7) Kněz nejenom měl nést před Hospodinem soud izraelského shromáždění, nýbrž měl také shromáždění vysvětlovat nařízení Páně. Měl být vždy připraveným spojovacím článkem mezi Hospodinem a shromážděním. Měl nejenom znát Boží myšlenky pro sebe, ale měl být též schopen tyto myšlenky předkládat shromáždění. To vše nutně vyžadovalo neustálou bdělost, vyčkávání, stále zabývání se Božím slovem, aby tak celá jeho duše byla proniknuta všemi předpisy, soudy, ustanoveními, zákony, příkázáními a nařízeními Boha izraelského, takže byl schopen vyučovat shromáždění tomu, co se mělo dělat.

Nebylo zde ponecháno místo pro volné působení fantazie, pro uplatnění představivosti, pro zavádění lidských uzávěrů, anebo vychytralých výmyslů lidské vynalézavosti. Vše bylo stanoveno s božskou přesností a nařizující autoritou slov: „*Takto praví Hospodin.*“ Oběti, obřady a způsoby byly nařízeny s takovou přesností, že pro lidský mozek nezbylo nic, co by ještě mohl vymyslet. Nebylo mu dovoleno ani rozhodnout o druhu oběti, která měla být v daném případě obětována; ba ani o způsobu, jak měla být obětována. Hospodin se postaral o všechno. Ani shromáždění, ani kněz neměli oprávnění vydat nějaké nové nařízení či ustanovení, ani navrhnout být jediný článek v celém rozsáhlém okruhu nařízení doby zákona. **Slovo Hospodinovo stanovilo vše.** Člověk měl **pouze poslouchat.**

Pro poslušné srdce to bylo pouze nevýslovným milosrdenstvím. Je nemožné dosti ocenit výsadu smět se obrátit k Božím výrokům a zde den za dnem nalézat nejúplnější vedení týkající se všech podrobností víry a služby. Nám je pouze třeba zlomené vůle, pokorného ducha a prostného oka. Božská příručka je tak úplná, jak si jen můžeme přát. Nic jiného nepotřebujeme. Představovat si třeba jen chvíli, že něco je ponecháno lidské moudrosti, aby to doplnila, je vyloženou urážkou svatých Písem. Není možné číst 3. Mojžíšovu knihu a nevěšmout si neobyčejné pečlivosti, s níž izraelský Bůh dává Svému lidu nejpřesnější směrnice o všem, co souviselo s Jeho službou a velebením. I ten nejpovrchnější čtenář si může po jejím přečtení odnést tento zvláštní a zajímavý poznatek.

A vskutku, jestliže někdy byla doba, kdy bylo potřebí číst tuto lekci nahlas v uši vyznávající-

cí církve, pak je to dnešní doba. Na všech stranách se pochybuje o božské postačitelnosti Svatého Písma. V některých případech to je činěno otevřeně a s rozmyslem; v jiných případech je to činěno s menší otevřeností, spíše jen v náznacích, nepozorovaně, zaobaleně, nepřímě. Křesťanskému námořníkovi se přímo nebo nepřímě říká, že božská mapa nestačí pro všechny složité podrobnosti jeho cesty, že v oceánu života od doby, kdy byla zhotovena, nastaly takové změny, že v mnoha případech je už zcela nedostačující pro účely moderního mořeplavectví. Říká se mu, že proudy, příliv a odliv, pobřeží, pláže a břehy tohoto oceánu jsou nyní zcela odlišné od toho, jak vypadaly před staletími, a že se proto musí utéci k pomůckám, které poskytuje novodobá navigace, aby se doplnily nedostatky staré mapy, o které se samozřejmě připouští, že byla v době svého zhotovení dokonalá.

Nuže, opravdově si přeji, aby křesťan, jenž toto čte, byl schopen postavit se s plnou rozhodností proti tomuto vážnému zneuctvování té vzácné inspirované knihy, jejíž každý řádek k němu přichází přímo z Otcova nitra skrze Ducha Svatého. Přeji si, aby se uměl proti tomu postavit, ať už to přichází v podobě smělého a rouhavého tvrzení, anebo formou učené, zdánlivě správné a pravdě se podobající výpovědi. Ale ať už nese jakýkoliv šat, vždy pochází od nepřítele Kristova, nepřítele Bible, nepřítele duše. Vždyť jestliže Boží slovo skutečně není dostačující, kde potom jsme? Anebo kam se obrátíme? Ke komu půjdeme o pomoc, jestliže kniha našeho Otce je v některém směru vadná? Bůh říká, že Jeho kniha nás činí „**ke všelikému skutku dobrému hotové**“ (2. Tim. 3,17) Člověk ale říká, že ne; že je mnoho věcí, o nichž prý Bible zcela mlčí, a které my přesto potřebujeme vědět. Komu věřit? Bohu nebo člověku? Naše odpověď každému, kdo pochybuje o božské postačitelnosti Písma, je takováto: „Buď nejsi ‚člověk Boží‘, anebo to, k čemu potřebuješ potvrzení Písem, není ‚dobrým skutkem‘.“ To je jasné. Nikdo nemůže smýšlet jinak, jestliže se dobře podívá na 2. Tim. 3,17.

Kéž bychom měli hlubší vědomí o plnosti, vznešenosti a svrchovanosti Božího slova! V tomto směru velmi potřebujeme být utvrzeni. Potřebujeme takové hluboké, smělé, silné, mocně působící a trvalé vědomí o svrchované autoritě Božího slova a o jeho naprosté úplnosti pro každou dobu, každou zemi, každé postavení, pro každý osobní, společenský a církevní vztah, abychom byli schopni čelit každému pokusu nepříteli směřujícímu ke snížení ceny tohoto neocenitelného pokladu. Kéž naše srdce více proniknou do smyslu žalmistových slov: „**Nejpřednější věc slova Tvého jest pravda, a na věky trvá všeliký úsudek spravedlnosti Tvé.**“ (Žalm 119,160)

Tyto myšlenky nás napadají při čtení 11. kapitoly 3. Mojžíšovy knihy. V ní vidíme, jak Hospodin podává až do úžasných podrobností popis zvířat, ptáků, ryb a plazů, a udává Svému lidu různé znaky, podle kterých měli poznat, co je čisté a co nečisté. Souhrn celého obsahu této pozoruhodné kapitoly máme ve dvou závěrečných verších: „*Toto jest zákon o zvířatech a ptactvu a všeliké duši živé, která se hýbe ve vodách, a o každé duši živé, která se plazí na zemi. Aby rozdíl činěn byl mezi nečistým a čistým, a mezi živočichy, kteříž se mají jísti, a mezi živočichy, kteříž se nemají jísti.*“ (46. v. – přel. a 47. v.)

Pokud se zvířat týče, byly dvě věci podstatné pro to, aby mohla být považována za čistá: musela přezvykovat a mít rozdělená kopyta. „*Všeliké hovado, kteréž má kopyta rozdělená, tak aby rozdvojena byla, a přeživá, jísti budete.*“ (3. v.) Jeden z těchto znaků samotný nijak nestačil pro ceremoniální čistotu. Musely se vyskytovat oba společně. Nuže, za-

tímco tyto dva znaky byly úplně dostačujícím vodítkem pro Izraelitu, pokud šlo o čistotu nebo nečistotu zvířete, a nebyla zde žádná zmínka o tom, proč, nebo z jakého důvodu byly takovéto znaky dány nebo co znamenaly, křesťanovi je dovoleno, aby pátral po duchovní pravdě obsažené v těchto ceremoniálních ustanoveních.

Čemu se tedy máme naučit z těch dvou znaků čistého zvířete? Přežvykování vyjadřuje přirozený pochod „vnitřního zažívání“ potravy, zatímco rozdělené kopyto ukazuje na způsob praktického života, jak se jeví navenek. V křesťanském životě, jak víme, je mezi obojím úzká spojitost. Ten, kdo se sytí na zelených pastvách Božího slova a vnitřně zažívá, co přijal – kdo dovede spojit klidné uvažování se studiem doprovázeným modlitbou, ten bude bezpochyby zjevovat onen způsob života, který je ke chvále Toho, jenž nám milostivě dal Svě slovo, aby utvářelo naše návyky a spravovalo naše cesty.

Je třeba se obávat, že mnozí, kdo **čtou Bibli, to, co četli, nezažívají**. Ty dvě věci jsou totiž velmi odlišné. Je možné číst kapitolu za kapitolou, knihu za knihou, a nestrávit třeba ani jeden řádek. Můžeme číst Bibli z nějakého otupělého zvyku, který nepřináší žádný výsledek; a z nedostatku síly k stravení a zažití z ní nemáme vůbec žádný užitek. Měli bychom se nad tím vážně zamyslet. Dobytek pasoucí se na trávě nám v tomto směru může dát užitečné poučení. Ten nejprve pečlivě shromažďuje osvěžující potravu a potom si klidně lehne a přežvykuje. Výstižný a názorný obraz toho, jak se křesťan má sytit vzácným obsahem Božího slova a vnitřně ho zažívat! Kéž by tomu tak vždy při nás bylo! Kdybychom byli více zvyklí se obracet k Božímu slovu jako k nezbytné pastvě našich duší, byli bychom jistě ve zdatnějším a zdravějším stavu. Chraňme se číst Bibli z prázdného, formálního zvyku, z chladné povinnosti nebo jako pouhou součást náboženské praxe.

Téže výstrahy, je třeba i vzhledem k veřejnému zvěstování Slova. Nechtějí ti, kdo vykládají Písmo jiným, se jím nejprve sami sytit a stráví je. Nechtějí je soukromě čtou a vnitřně zažívají, a to ne pro ostatní, ale pro sebe. Je bídná věc pro člověka, jestliže se neustále zaměstnává opatřováním potravy pro druhé a sám zmírá hladem. Nechtějí ale také ti, kdo jsou přítomni veřejnému zvěstování Slova, dávají dobrý pozor, aby to nečinili mechanicky, jen z náboženského zvyku, nýbrž s opravdovou touhou, aby to, co slyší, také přijímali, uchovávali a vnitřně strávili. Potom jak vyučující, tak vyučovaný, budou v dobrém stavu, jejich duchovní život bude sycen a udržován a projeví se to také v životě navenek.

Ale je třeba mít na paměti, že „přežívání“ nikdy nesmí být oddělováno od „rozděleného kopyta“. Kdyby někdo, jenž je jen částečně seznámen s touto „příručkou kněze“ a je nezkoušený v Božích ustanoveních, náhodou uviděl zvíře přežvykující potravu, mohl by je ukvapeně prohlásit za čisté. To by ale byla vážná chyba. Pečlivější povšimnutí Božího naučení by ihned ukázalo, že také musí pozorovat **chůzi** zvířete – že si musí všimnout, jak vypadá každý učiněný pohyb – že musí vyčkat, zda se projeví rozdělené kopyto. „*Avšak z těch, kteráž přežívají, a z těch, kteráž kopyta rozdělená mají, nebudete jísti: velblouda, neboť ač přežívá, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude.*“ Atd. (4–6. v.)

Podobně nestačilo pouze rozdělené kopyto, jestliže nebylo doprovázeno přežvykováním. „*Tolikéž ani svině; neboť ač má rozdělené kopyto, tak že se rozdojuje, ale nepřežívá, nečistá bude vám.*“ (7. v.) Slovem, tyto dvě věci byly u každého čistého zvířete neoddelitelné; a to má při duchovním použití z praktického hlediska velký význam. Vnitřní život a život navenek musí jít spolu. Člověk může vyznávat, že Boží slovo – pastvu duše – miluje a

syť se jím, že je studuje a zažívá; avšak jestliže jeho stopy na cestě životem nejsou takové, jaké Slovo vyžaduje, není čistý. A zase na druhé straně se může zdát, že někdo žije s farizejskou bezúhonností; ale jestliže jeho praktický život není výsledkem skrytého života, je to horší než bezcenné. Uvnitř musí být božský princip, který se syťí bohatými pastvami Božího slova a zažívá je, jinak otisk kročejů nemá žádnou cenu. Hodnota jednoho závisí na jeho nerozlučném spojení s druhým.

Bezděky nám zde přichází na mysl jedno vážné místo v 1. Janově epištole, kde nám apoštol udává dva znaky, podle nichž můžeme poznat ty, kdo jsou z Boha. „*Po tomtoť zjevní jsou synové Boží a synové Ďáblovi. Každý, kdož nečiní spravedlnosti, není z Boha, a kdož nemiluje bratra svého.*“ (1. Jana 3,10) Zde máme oba význačné rysy věčného života, který mají všichni praví věřící, totiž „spravedlnost“ a „lásku“. Vnější i vnitřní stránka, obě spojeny. Někteří vyznávající křesťané jsou cele pro lásku, jak ji nazývají, a jiní zase pro spravedlnost. Ale podle Božího způsobu nemůže být jedno bez druhého. Jestliže tak zvaná láska je zde bez praktické spravedlnosti, pak je to jenom mdlý, povolný, lehkomyšlný způsob myšlení, který bude shovívavý ke všem druhům bludu a zla. A naopak, jestliže to, co se nazývá spravedlností, bude bez lásky, bude to jen tvrdý, pyšný, farizejský, samolibý stav duše, spočívající na ubohém základu osobní dobré pověsti. Avšak kde opravdu působí život z Boha, tam bude vždy vnitřní milosrdenství spojené s nefalšovanou praktickou spravedlností. Oba ty prvky jsou podstatné k utváření pravého křesťanského charakteru. Musí zde být láska, která vychází vstříc i tomu nejslabšímu projevu toho, co je z Boha; ale současně zde musí být svatost, která se s hlubokým odporem odvrátí ode všeho, co je ze Satana.

Nyní se podíváme, čemu levitský ceremoniál učí o tom, co „jest ve vodách“. Zde opět nacházíme dva znaky. „*Ze všech, kteréž u vodách jsou, tyto jísti budete: Všechno, což má plejtvu a šupiny u vodách mořských i v řekách, jísti budete. Všecko pak, což nemá plejtvu a šupin v moři i v řekách, buď jakýkoli hmyz vodní, aneb jakákoli duše živá u vodách, ohavností bude vám.*“ (9–10. v.) Dvě věci byly nezbytné, aby učinily rybu ceremoniálně čistou, totiž „ploutve a šupiny“; tyto věci viditelně vyjadřovaly určitou způsobilost pro prostředí a živel, ve kterém se toto stvoření mělo pohybovat.

Bezpochyby i zde však šlo o více než jen o to. Jsem přesvědčen, že je naší výsadou rozpoznávat v přirozených vlastnostech, jimiž Bůh obdařil ona stvoření, která se pohybují ve vodách, jisté duchovní vlastnosti, které náležejí ke křesťanskému životu. Jestliže ryba potřebuje „ploutve“, aby se mohla ve vodě pohybovat, a „šupiny“, aby mohla odolávat jejímu působení, pák věřící potřebuje duchovní schopnost, která ho činí způsobilým pohybovat se kupředu prostředím, jímž je obklopován, a zároveň odolávat jeho vlivu, zabránit jeho pronikání, – držet je mimo sebe. Jsou to vzácné vlastnosti. Ploutve a šupiny mají hluboký význam a řadu důležitých praktických poučení pro křesťana. Pod rouchem starozákonního ustanovení nám ukazují dvě věci, které zvláště potřebujeme, totiž duchovní zdatnost, abychom se mohli pohybovat kupředu živlem, jenž nás obklopuje, a sílu k ochraně před jeho působením. Jedno bez druhého nemá významu. Je bez užitku, máme-li schopnost světem jít kupředu, jestliže nejsme chráněni před vlivem světa; a i když se může zdát, že jsme schopni držet svět venku, mimo sebe, – nemáme-li hybnou sílu, jsme přece nedokonalí. „Ploutve“ nic neprospějí bez „šupin“, ani „šupiny“ bez „ploutví“.

Obě ty věci byly vyžadovány zároveň, aby učinily rybu z hlediska ustanovení čistou; a my, abychom byli patřičně vystrojeni, musíme být uzavřeni proti pronikání vlivu zlého světa a současně mít schopnost rychle jít kupředu.

Veškeré chování křesťana by mělo podávat důkaz o tom, že je zde poutníkem a cizincem. „Kupředu!“ – musí být jeho heslem, vždy a jenom kupředu. Nechtě jeho místo a okolnosti jsou jakékoliv, on má své oči mít upřeny k domovu, který leží za tímto hynoucím, pomíjejícím světem. Z milosti je opatřen duchovní schopností jít kupředu – s rozhodností pronikat vším a uskutečňovat hluboká přání svého nebesky zrozeného ducha. A zatímco takto pevným krokem kráčí svou cestou vpřed, zatímco si „proklešťuje cestu k nebesům“, má udržovat svého vnitřního člověka v bezpečí, chráněného proti všem vnějším vlivům.

Kéž by nám Pán dal více takovéto síly směřující kupředu a vzhůru! Kéž by se při nás ukazovala větší pevnost duše a hlubší oddělení od tohoto marného světa! Budeme mít důvod chválit Pána za naše úvahy, jestliže jimi budeme přivedeni k vroucnější tužbě po oněch darech milosti, které, ač nám jsou jenom zastřené naznačovány, přece jsou nám tak velice potřebné.

V 13. až 24. verši naší kapitoly máme zákon ohledně ptactva. Všechny masožravé druhy byly nečisté. Všežravé druhy, které mohly jíst všechno, byly nečisté. Všechny, které byly sice vybaveny schopností vznést se do vzduchu, přesto se však pohybovaly po zemi, byly nečisté. Pokud jde o tuto poslední třídu, bylo zde několik výjimečných případů; (21–22. v.) ale všeobecné pravidlo, pevná zásada, dané nařízení, bylo zcela jasné: „*Všeliký zeměplaz křídla mající, kterýž na čtyřech nohách chodí, v ohavnosti míti budete.*“ (20. v.) Poučení, jež v tom ve všem pro nás spočívá, je velmi jednoduché. Ti ptáci, kteří se mohli živit masem; ti, kteří mohli polykat všechno, a okřídlení živočichové, kteří lezli po zemi, měli být pro Boží Izrael nečistí, poněvadž tak to bylo řečeno Bohem izraelským; a duchovní mysli nebude těžké rozeznat správnost takového nařízení. Nejenom že smíme ve způsobech oněch výše jmenovaných tří tříd ptactva vidět oprávněný důvod, aby byly prohlášeny za nečisté, nýbrž můžeme v nich také na příkladě z přírody vidět i výstižné znázornění toho, proti čemu musí být každý pravý křesťan bděle na stráž. Má odmítat všechno, co je z tělesné přirozenosti. Nemůže se sytit nahodile a bez rozlišování vším, co před něho přijde. Musí zkoumat charakter věcí. Musí dát pozor na to, co slyší. Musí používat rozlišující mysli, duchovního úsudku, nebeské chuti. A konečně musí užívat svých křídel. Musí se vznášet na perutích víry a nalézat své místo v nebeském ovzduší, kam náleží. Krátce řečeno, u křesťana nesmí být nic „plazícího se po zemi“, nic smíšeného, nic nečistého. Pokud šlo o plazy, všeobecné pravidlo bylo toto: „*Tolikéž všeliký zeměplaz, kterýž se plazí po zemi, v ohavnosti bude vám; nebudete ho jísti.*“ (41. v.) Jak obdivuhodná je Hospodinoва blahosklonná milost! Sklání se, aby dal směrnicí o plazícím se zvířeti. Nechtěl nechat Svůj lid v nevědomosti ani o té nejvšednější věci. Příručka kněze obsahovala velice podrobná naučení o všem. Bůh si přál udržet Svůj lid prostý od poskvrnění následkem jakéhokoli styku s nečistou věcí. Nebyli sami svoji, a proto neměli dělat, co by chtěli. Patřili Hospodinu. Bylo nad nimi vzýváno Jeho jméno; byli s Ním spojeni. Jeho slovo mělo být jejich průvodcem, rozhodující směrnicí pro každý případ. Z něho se měli učit ceremoniálnímu postavení zvířat, ptáků, ryb a plazů. V takových věcech neměli uplatňovat své vlastní myšlenky, používat sílu vlastního úsudku anebo nechat se vést vlastními představami.

Jejich jedinou směrnicí mělo být Boží slovo. Jiné národy mohly jíst, co se jim zlíbilo, avšak Izrael se těšil té vysoké výsadě, že jedl jen to, co se líbilo Hospodinu.

Avšak nejenom ve věci **jedení** měl Boží lid být tak pečlivě chráněn před čímkoli nečistým. I pouhý **dotyk** byl zakázán. (Viz verše: 8,24.26–28.31–41) Pro příslušníka Božího Izraele bylo nemožné dotknout se něčeho nečistého a přitom se neposkvřnit. Toto je zásada podrobně rozvinutá jak v zákonu, tak i v prorocích. „*Takto praví Hospodin zástupů: Vzeptej se nyní kněží na zákon, řka: Ej, kdyby někdo nesl maso svaté v křídle sukně své, a dotkl by se křídlem svým chleba neb vaření, neb vína, neb oleje, neb jakéžkoli krmě, zdali to bude posvěceno? I odpověděli kněží a řekli: Nikoli. Tedy řekl Aggeus: Jestliže někdo jsa nečistý od těla mrtvého, dotkl by se něčeho z těch věcí, bude-li nečistý? I odpověděli kněží a řekli: Nečisté bude.*“ (Agg. 2,12–14) Hospodin chtěl mít Svůj lid svatý ve všem. Neměli ani jíst, ani se dotýkat něčeho, co bylo nečisté. „*Nečiňte se sami ohavností (kral.: „Neposkvvrnujtež duší svých“)* žádným zeměplazem, kterýž se plazí, a neposkvvrnujte se jimi, abyste nečistí nebyli učiněni skrze ně.“ (43. v.) Potom následuje mocný důvod pro všechno to pečlivé oddělení: „**Nebo Já jsem Hospodin Bůh váš; protož posvěťtež se a svatí buďte, nebo Já svatý jsem; neposkvvrnujte se žádným zeměplazem, kterýž se plazí po zemi. Nebo Já jsem Hospodin, kterýž jsem vás vyvedl ze země Egyptské, abych vám byl za Boha; protož svatí buďte, nebo Já jsem svatý.**“ (44–45. v.)

Je jasné vidět, že veškerá osobní svatost Božího lidu, jejich naprosté oddělení od všeho druhu zla, vyplývá z jejich vztahu k Němu. Nejedná se dle zásady: „*Nepřistupuj ke mně, nebo světější jsem nežli ty*“ (Iz. 65,5), nýbrž prostě takto: „Bůh je svatý“, a proto ti, kdo jsou uvedeni do spojení s Ním, musí být rovněž svatí. V každém směru je to hodné Boha, že Jeho lid má být svatý. „*Svědectví Tvá jsou velmi jistá, domu Tvému náleží svatost, Hospodine, až na věky.*“ (Žalm 93,5) Co jiného kromě svatosti se sluší takovému domu, jako je Hospodinův? Kdyby se někdo zeptal Izraelity v tehdejší době: „Proč se tak odvracíš od toho plaza u cesty?“ Byl by odpověděl: „Hospodin je svatý a já náležím Jemu. On řekl: Nedotýkej se ho.“ Podobně jestliže dnes je křesťan dotázán, proč se straní mnoha věcí, jichž se běžně účastní lidé tohoto světa, jeho odpověď by měla znít: „**Můj Otec je svatý.**“ To je pravý základ osobní svatosti. Čím více hledíme na Boží charakter a čím více v Kristu působením Ducha Svatého prakticky poznáváme moc našeho vztahu k Bohu, tím svatější také budeme muset být. V postavení svatosti, do kterého je věřící uveden, nemůže být žádného růstu, avšak je, a má tu být, pokrok v chápání, uskutečňování a praktickém zjevování oné svatosti. Tyto věci by nikdy neměly být zaměňovány. Všichni věřící jsou v témže stavu svatosti či posvěcení, avšak míra, jakou to uskutečňují, může být velice rozdílná. Tomu lze snadno rozumět. Postavení vyplývá ze skutečnosti, že **jsme přivedeni do Boží blízkosti** krví kříže, zatímco praktická míra naší svatosti záleží na tom, jak blízko v moci Ducha Svatého u Něho **zůstáváme**. Ne že by se někdo domýšlel, že v sobě má něco vyššího, že vlastní vyšší stupeň osobní svatosti nebo že je nějak lepší než ostatní. Veškerá taková domýšlivost je v očích všech správně smýšlejících lidí naprosto zavrženíhodná. Ale když se Bůh ve Své nesmírné milosti skloní až k našemu nízkému stavu a ve spojení s Kristem nás pozvedne až ke svaté výši Své přítomnosti, nemá právo určit, jaký má být náš charakter jakožto takových, kdo jsou přivedeni do takové blízkosti? Kdo by mohl pochybovat o tak zřejmé pravdě? A dále, nejsme my povinni zachovávat tento Jím

určený charakter? A můžeme snad být nařčeni z domýšlivosti, když tak činíme? Byla to domýšlivost u Izraelity, když odmítal dotknout se „plaza“? Nikoli, ale domýšlivostí velice opovážlivého a nebezpečného rázu by bylo, kdyby tak učinil. Snad nedovedl neobřezaného cizince přivést k pochopení a uznání důvodů pro své chování; avšak to nebylo jeho věcí. Hospodin řekl: „Nedotýkej se“ nikoli proto, že Izraelita sám v sobě byl světlejší než cizinec; ale protože Hospodin byl svatý a Izrael Mu náležel. Bylo zapotřebí oka a srdce obřezaného uředníka Božího zákona, aby bylo možné rozeznat, co je čisté a co nikoli. Cizinec neznal žádný rozdíl. Tak tomu musí být vždy. Jen děti Moudrosti ji mohou ospravedlnit a schvalovat její nebeské cesty.

Nežli čtenář skončí úvahy o jedenácté kapitole 3. Mojžíšovy knihy, může ji s velkým duchovním užtkem porovnat s desátou kapitolou Skutků, verši 11–16. Jak podivné se to muselo zdát tomu, jenž od samého dětství byl vyučován zásadám mojžíšského rituálu, když viděl nádoby sestupující s nebe, „*na níž byla všeliká zemská hovada čtvernohá, a zvířata, a zeměplazové i ptactvo nebeské,*“ a nejenom viděl takto naplněnou nádobu, nýbrž také slyšel hlas, řkouc: „*Vstaň, Petře, bij a jez!*“ Jak podivné! Bez předcházejícího zkoumání jejich kopyt a dalších znaků! Zde toho nebylo zapotřebí. Nádobu i se svým obsahem sestoupila s nebe. To stačilo. Žid se mohl ukrýt za úzkou ohradu náboženského předpisu a zvolat: „Nikoli, Pane, neboť jsem nikdy nejedl nic obecného aneb nečistého;“ ale potom se záplava Boží milosti povznášá majestátně nad všechny takovéto ohrady, aby do svého mocného okruhu zahrnula „všeliké“ předměty a nesla je vzhůru k nebi v moci a svrchovanosti oněch vzácných slov: „*Co Bůh očistil, neměj ty toho za nečisté.*“ Nezáleželo na tom, co bylo v nádobě, jestliže to Bůh očistil. Autor 3. Mojžíšovy knihy měl v úmyslu pozvednout myšlenky Svého služebníka nad rozdělující ohrady, které tato kniha vztyčila, do plné nádhery nebeské milosti. Chtěl jej naučit, že pravá čistota, čistota, kterou vyžadovalo nebe, neměla už záležet v „přežvykování“ a v „rozdělených kopytech“, anebo v jiných předepsaných znacích, nýbrž v obmytí krví Beránka, která očišťuje od všelikého hříchu a činí věřícího dostatečně čistým, aby mohl vstoupit na safírovou dlažbu nebeských síní.

Byla to vznešená lekce, pro Žida však těžká. Byla to božská lekce, před jejímž světlem musely prchnout stíny starozákonní doby. Ruka ničím neomezené milosti široce otevřela dveře království, avšak nikoli proto, aby vpustila něco nečistého. To nebylo možné. Nic nečistého nemůže vejít do nebe. Ale potom rozdělené kopyto už nemohlo býti rozlišovacím znakem, nýbrž jenom to „*co Bůh očistil*“. Když Bůh očistí člověka, pak tento jistě je čist. Petr měl být právě poslán, aby otevřel království pohanům, jako je krátce předtím otevřel Židům; a jeho židovské srdce potřebovalo být rozšířeno. Potřeboval se dostat nad tmavé stíny přešlého věku do plného poledního světla, jež svítilo z otevřeného nebe na základě dokonané oběti. Potřeboval se dostat ven z úzkého sledu židovských předsudků a být přenesen do samého středu oné mocné záplavy milosti, která se měla rozlít po celé délce i šířce zahynulého světa. Musel se též naučit, že měřítko, podle kterého musí být posuzována pravá čistota, už není tělesné, ceremoniální a pozemské, nýbrž duchovní, mravní a nebeské. Jistě, můžeme říci, že to byly slavné lekce, kterým se apoštol obřízky musel naučit na střeše domu Šimona koželuha. Byly výtečně propočteny k zjemnění, rozšíření a povznesení mysli, která vyrostla uprostřed svírajících vlivů židovského systému.

My chválíme Boha za tato vzácná naučení. Dobrořečíme Mu za to rozsáhlé a mnoha výsadami obdařené místo, na které nás postavil skrze krev kříže. Chválíme Jež, že už nejsme ze všech stran omezováni oním: „*Nedotýkej se, ani okoušej, aniž se s tím obírej,*“ nýbrž že Jeho Slovo nás ujišťuje, že „*všeliké stvoření Boží dobré jest, a nic nemá zamítáno býti, jestliže se s díků činěním přijímá. Posvěcuje se zajisté skrze slovo Boží a modlitbu.*“ (1. Tim. 4,4–5)

12. kapitola

Zákon o matce (3. M. 12,7)

Tento krátký oddílek nám svým zvláštním způsobem mluví o dvojím: o zkaženosti člověka a o Božím prostředku proti tomu. Ale třebaže nám mluví zvláštním způsobem, naučení je naprosto jasné a hluboce působivé. Působením každé částky Písma vykládané naší duší přímo mocí Ducha Svatého bývá odvádět nás od vlastního „já“ ke Kristu. Ať se díváme na naši padlou přirozenost kdekoli, v kterémkoli stupni jejího vývoje – při jejím početí, narození nebo v kterémkoli úseku celého lidského života, od mateřského lůna až po rakev, všude nese dvojí známku: bezmocnosti a poskvrny. Na to se někdy zapomíná uprostřed třpytu a lesku, okázalosti a elegance, bohatství a nádherly lidského života. A lidská mysl je chytrá k vymyšlení všelijakých, nápadů, jak přikrýt toto své pokoření. Snaží se rozmanitými způsoby ozdobit se a pozlatit a vzbudit dojem síly a slávy, ale nadarmo. Stačí jen pohlédnout, jak každý člověk vstupuje do tohoto světa jako ubohé, bezmocné stvoření, anebo jak odtud odchází, aby spočinul mezi hroudami vyhloubeného hrobu, abychom měli ten nejpresvědčivější důkaz o naprosté prázdnotě veškeré jeho pýchy a marnosti vši jeho slávy. I ti, jejichž cesta tímto světem byla obšťastněna tím, co člověk nazývá slávou, vstoupili na tento svět nazí a bezmocní a opouštějí ho v nemoci a smrti.

Ale to není vše. Není to jenom bezmocnost, která je vlastní každému člověku a již se člověk vyznačuje již při vstupu do tohoto života: člověk je také nečistý a poskvrněný. „*Aj, v nepravosti zplazen jsem, a v hříchu počala mne matka má*“ (Ž. 51,7), praví žalmista. „*Jakž by tedy mohl bídný člověk... čist býti, narozený z ženy?*“ (Job 25,4) V uvažované kapitole jsme poučováni o tom, že početí a narození chlapce způsobilo podle zákona jeho matce sedmidenní poskvrnění spolu s 33 dny oddělení od svatyně, a tato období byla dvakrát delší, narodilo-li se děvče. Není to dosti jasná řeč? Není tu pro nás pokořující lekce? Zdali nám to jasně neprohlašuje řečí, již není možné rozumět nějak jinak, že člověk je nečistý, a že musí být očištěn smírcí krví? Jistěže. Ať si člověk namýšlí, že si může sám zjednat svou spravedlnost, ať se pyšně chlubí důstojností lidské přirozenosti, nechť si nasazuje vznešenou tvář a osobuje vysoký význam na cestě životem: vezme-li si chvilku času a zamyslí-li se nad obsahem této krátké kapitoly, jeho pýcha, okázalost, důstojnost a spravedlnost se rychle promění v niveč. Namísto toho všeho může nalézt pevný základ vši opravdové důstojnosti, jakož i bezpečný základ Boží spravedlnosti, a to ve kříži našeho Pána Ježíše Krista.

Stín tohoto kříže prochází před námi v této kapitole dvojím způsobem: především v obřezání chlapce, čímž se tento stal údem Božího Izraele. Dále v zápalné oběti a v oběti za hřích, čímž byla matka opět zproštěna jakéhokoli poskvrňujícího vlivu a znovu jí umožněno přistupovat ke svatyni a stýkat se se svatými věcmi. „*Když pak vyplní se dnové očištění jejího po synu aneb po dceři, přinese beránka ročního na oběť zápalnou, a holoubátko aneb hrdličku k oběti za hřích, ke dveřím stánku úmluvy, knězi. Kterýž obětovati ji bude před Hospodinem, a očistí ji, a tak očištěna bude od toku krve své. Ten jest zákon té, kteráž porodila pacholíka aneb děvčečku.*“ (6–7. v.) Je nám tu ukázána ve dvou svých velikých

význačných rysech smrt Krista, a to jako jediný prostředek, jenž se mohl vypořádat s poskvrněním spojeným s přirozeným narozením člověka a dokonale je odstranit. Zápalná oběť představuje smrt Krista podle toho, jak ji oceňuje Bůh, a oběť za hřích zase představuje smrt Krista v jejím významu pro potřeby hříšníka.

„Pakli nebude moci býti s beránka, tedy vezme dvě hrdličátek, aneb dvě holoubátek, jedno v oběť zápalnou a druhé v oběť za hřích. I očistí ji kněz, a tak čistá bude.“ (8. v.) Nic jiného nemohlo zprostředkovat očistění než prolítí krve. Kříž je jediným prostředkem na bezmocnost člověka i na jeho poskvrnění. A kdokoli uchopí toto slavné dílo věrou, smí se radovat z dokonalého očistění. Pochopení významu toho díla může ovšem být slabé, víra snad kolísající a zkušenost velmi povrchní, ale necht' si čtenář k radosti a k potěšení své duše připomenout, že to není hloubka jeho zkušenosti, stálost jeho víry nebo síla jeho chápavosti, na čem záleží, nýbrž božská cena a nezměnitelná účinnost Ježíšovy krve. Toto dává srdci hluboký pokoj. Oběť kříže je pro každý úd Božího Izraele stejná, ať je **stav jednotlivců** ve shromáždění jakýkoli. Jaká něžná péče našeho milostiplného Boha se jeví ve skutečnosti, že krev hrdličky byla stejně účinná pro chudého, jako pro bohatého krev býčka. V obou byla stejným způsobem uhájena a vyjádřena plná cena smírcího díla. Kdyby tomu tak nebylo, mohla některá nemajetná Izraelitka v případě ceremoniálního znečištění při pohledu na pastviny plné stád nějakého bohatého souseda zvolat: „Ach, co si mám počnout? Jak bych já mohla být očistěna a jak se mám vrátit na své místo a ke svým výsadám v izraelském shromáždění? Nemám přece žádné ovce ani dobytek. Jsem chudá a nuzná!“ Ale Bohu dík, i o takovýto případ bylo dokonale postaráno! Úplně stačil holub nebo hrdlička. Tatáž dokonalá a krásná milost se zračí v případě malomocného ve 14. kapitole uvažované knihy: „Jestliže pak bude **chudý, takže by s to býti nemohl**, tedy vezme... Tolikéž učiní i s hrdličkou jednou aneb s holoubátkem z těch, **kterých zjednati mohl. Z těch, kterýchž dostati mohl**, obětovati bude... Ten jest zákon toho, na komž by se ukázala rána malomocenství, a **kterýž by nemohl býti s ty věci** k očistění svému přínáležitě.“ (21. a 30–32. v.)

Milost vychází vstříc potřebám každého jednotlivce, ať je na kterémkoli místě a v jakýchkoli poměrech. Očišťující smírcí krev je na dosah i tomu nejnižšímu, nejchudšímu a nejslabšímu. Vše, čeho je třeba, může mít i on. „*Jestliže pak bude chudý*“ – co potom? Má být snad vyloučen? Jistěže ne. Izraelský Bůh by tak nikdy nemohl jednat s někým, kdo byl chudý a nuzný. Byla tu rozsáhlá opatření i pro takové v milostiplném výroku: „*kdyby nemohl..., z těch kterých zjednati mohl..., kterýchž dostati mohl*“. Jak úžasná to milost! „*Chudým evangelium se zvěstuje*.“ (Mat. 11,5) Nikdo nemůže říci: Ježíšova krev byla mimo můj dosah. Každého můžeme vybičdnout otázkou: Jak blízko ještě chcete, aby vám byla přinesena? „*Já způsobím, aby se přiblížila spravedlnost Má!*“ (Iz. 46,13) Jak „blízko“? Tak blízko, že je pro každého, „*kdož nečiní skutků., ale věří v Toho, kterýž spravedlivého činí bezbožníka.*“ (Řím. 4,5) Anebo: „*Blízko tebe jestit slovo.*“ Jak „blízko“? Tak blízko, že „*vyznáš-li ústy svými Pána Ježíše, a srdcem svým uvěříš-li, že Jej Bůh vzkřísil z mrtvých, spasen budeš.*“ (Řím. 10,8–9) Anebo ono tak jímající a krásné pozvání: „*Ej, všickni žizniví, pojdte k vodám, i vy, kteříž nemáte žádných peněz.*“ (Iz. 55,1)

Jaká jedinečná milost září ve slovech: „*Tomu..., kdož nečiní skutků.*“ a „*kteríž nemáte žádných peněz*“! Tyto výroky se tolik podobají Bohu, jako se zase vůbec nepodobají člo-

věku. Spasení je právě tak zadarmo jako vzduch, jež dýcháme. Stvořili jsme snad vzduch? Namíchali jsme jeho jednotlivé složky? Ovšemže ne, ale máme z nich užitek a tím, že jich skutečně používáme, máme sílu k životu a k práci před Ním, jenž je stvořil. Podobně je tomu se spasením. Dosahujeme ho plně a bez jakéhokoli vlastního úsilí nebo práce. Sytíme se z bohatství, jež patří někomu jinému, odpočíváme v díle, které vykonal někdo jiný, a když se takto sytíme a odpočíváme, býváme uzpůsobeni ke službě Tomu, z Jehož bohatství se sytíme a v Jehož díle odpočíváme. To je ten veliký zdánlivý rozpor evangelia, naprosto nepochopitelný zákonické mysli, zato však krásný a naprosto srozumitelný víře. Je velikou radostí Boží milosti učinit opatření pro všechny, kdo cítí, že si sami nemohou pomoci.

Avšak 12. kapitola 3. Mojžíšovy knihy nám podává ještě jiné velice cenné naučení. Nejenže tu čteme o Boží milosti pro chudého, nýbrž srovnáme-li její závěrečné verše s 24. veršem druhé kapitoly evangelia dle Lukáše, poznáváme, do jaké obrovské hloubky Bůh sestoupil, aby zjevil onu milost. Pán Ježíš Kristus – Bůh zjevený v těle – ten čistý a neposkvrněný Beránek, ten Svatý, jenž hříchu nepoznal, byl „*učiněn z ženy*“ a ta žena (jak úžasné to tajemství!), když ve svém lůně nosila a pak porodila ono čisté a dokonalé, ono svaté a neposkvrněné lidské tělo, se musila podrobit obvyklému obřadu a vyplnit podle Mojžíšova zákona dny svého očišťování. A nejenže tu vidíme Boží milost v tom, že k tomu očišťování došlo, nýbrž také ve způsobu, jak bylo provedeno. „*A aby dali oběť, jakož povědíno jest v zákoně Páně, dvě hrdličky aneb dvě holoubátek.*“ (Luk. 2,24) Z této obyčejné věci poznáváme, že oni takovou důstojností obdaření pěstouni našeho drahého Pána byli tak chudí, že museli využít výhody onoho milostivého opatření pro ty, jejichž možnosti nedovolovaly opatřit si „beránka na oběť zápalnou“. Jaké to pomýšlení! Pán slávy, ten nejvyšší Bůh, Ten, jemuž patří nebesa i země, jehož je „*dobytek na tisíci horách*“ (Ž. 50,10) – ano, jehož je bohatství celého vesmíru – přišel na tento svět, který Jeho ruce učinily, do těch nejchudších poměrů. Levitské období mělo opatření pro chudé a Ježíšova matka toho pro sebe využila. Jistěže je v tom hluboké ponaučení pro srdce člověka. Pán Ježíš nestanul na tomto světě ve spojení s velikými a urozenými tohoto světa. Byl mimořádně chudý. Zaujal Svě místo mezi chudými. – „*Neboť znáte milost Pána našeho Ježíše Krista, že pro vás učiněn jest chudý, jsa bohatý, abyste vy Jeho chudobou zbohatli.*“ (2. Kor. 8,9)

Kéž by vždy bylo naší radostí sytit se z této vzácné milosti našeho Pána Ježíše Krista, jíž jsme byli učiněni bohatými pro časnost i pro věčnost. ON dal ze Sebe všechno, co láska může dát, abychom měli hojnost; dal Svůj šat, abychom mohli být oblečeni, zemřel, abychom mohli mít život. U veliké Svě milosti sestoupil dolů z výšin božských bohatství do hluboké lidské chudoby, abychom mohli být vytrženi z hnoje padlé lidské přirozenosti a mohli navěky zaujmout své místo mezi knížaty Jeho lidu. Ó kéž by nás vědomí o této milosti, zapsané do našich srdcí mocí Ducha Svatého ponoukalo, abychom se Mu více a bez výhrad vydávali, Jemu, kterému jsme povinni vděčností za naši nynější i věčnou blaženost, za život, ano, za vše, co máme.

13. a 14. kapitola

Rána malomocenství a zákon o malomocném

Ze všech prací, které měl kněz konat podle Mojžíšových předpisů, nevyžadovala žádná tolik trpělivé pozornosti a přesného řízení se Božími směrnicemi, jako rozeznání malomocenství a způsob, jak s ním mělo být jednáno. Tato skutečnost musí být nápadná každému, kdo pečlivě pročítá velmi rozsáhlý a důležitý oddíl uvažované knihy, k němuž jsme nyní došli.

Dvě věci vyžadovaly bdělou pečlivost kněze, totiž čistota izraelského shromáždění a milost, která nemohla připustit vyloučení kteréhokoli údu, vyjma pro naprosto přesně stanovené důvody. Svatost nemohla dovolit, aby uvnitř dále zůstával někdo, jenž měl být venku, a milost naopak zase nechtěla, aby byl někdo venku, kdo měl být uvnitř. Proto u kněze bylo nejvš třeba, aby byl velice bdělý, klidný, moudrý, trpělivý, citlivý a měl rozsáhlé zkušenosti. Některé věci se mu mohly zdát malicherné, třebaže ve skutečnosti byly velice vážné, a naopak zase některé věci mohly vypadat jako malomocenství, ačkoli jím vůbec nebyly. Bylo tu třeba veliké obezřelosti a trpělivé klidnosti. Nějaký unáhleně vyнесенý soud nebo ukvapený závěr mohl přivodit nesmírně vážné důsledky buď pro celé izraelské shromáždění, anebo pro jeho některý úd.

Odpovídají tomu také často se vyskytující výroky jako: „*I pohledí kněz*“ – „*Rozkáže zavřítí kněz majícího takovou ránu za sedm dní*“ – „*Pohledí na něj kněz v den sedmý*“ – „*Rozkáže ho zavřítí kněz podruhé za sedm dní*“ – „*Potom pohledí na něj kněz opět v den sedmý*“ – „*I pohledí na něj Kněz.*“ Žádný případ nesměl být posouzen ve spěchu, ani nesmělo být provedeno nějaké ukvapené rozhodnutí. Kněz si nesměl učinit úsudek z toho, co věděl pouze z doslechu. Jestliže měl vynést zdravý soud o kterémkoli jednotlivém případě, požadovalo se na něm jako příkaz: osobní pozorování, kněžská rozeznávací schopnost, klidné uvážení a přesné držení se psaného Slova – toho svatého, neklamného průvodce. V žádné věci se nesměl řídit nebo nechat ovládat vlastními myšlenkami, svými pocity nebo pozemskou moudrostí. Boží slovo, jestliže se mu podřídil, bylo knězi v každém případě naprosto spolehlivým vodítkem. Každá podrobnost, kterákoli známka, jakákoli změna anebo odchylka, každý odstín či výrazný rys, jakýkoli zvláštní příznak nebo forma nemoci – na všechno Bůh pamatoval a učinil pro to předem úplná opatření, takže knězi stačilo, aby byl obeznámen s Božím slovem a jemu ve všem poddán a uchránil se tak mnoha různých omylů.

Potud, co se týkalo kněze a jeho svatých zodpovědností.

A nyní přistupme k úvahám o nemoci malomocenství vyvinuté na určité osobě, na oděvu anebo v domě.

Díváme-li se na tuto nemoc z pouhého přirozeného hlediska, shledáme, že snad žádná jiná není tolik odporná. Vezmeme-li v úvahu pouze člověka, je naprosto nevyléčitelná, a tím podává velice živý a výstižný obraz hříchu – hříchu v přirozenosti jednotlivce, hříchu v jeho záležitostech a hříchu ve shromáždění. Jak hluboce vážné ponaučení podává se tu duši ve skutečnosti, že tato ohybná a pokořující nemoc musila být použita jako obraz

mravního zla, ať už v jednotlivém údu Božího shromáždění, v záležitostech tohoto údu anebo v samém shromáždění!

1. Především tedy co se týče malomocenství u jednotlivce, anebo jinými slovy: působení mravního zla anebo něčeho, o čem se mohlo zdát, že je to zlo, v kterémkoli údu shromáždění. Je to předmět vážný, slavnostně vážný, předmět vyžadující nejvyšší bdělosti a péče všech, jimž leží na srdci dobro duší a Boží oslavení, ať už v souvislosti se zdravým stavem a čistotou Církve Páně jako celku, anebo kteréhokoli jejího jednotlivého údu.

Je důležité povšimnout si, že ačkoli všeobecné principy malomocenství a způsobu očistění od něho se v širším smyslu týkají každého hříšníka, v oddílku Písma, který máme nyní před sebou, je celá záležitost představena jenom v souvislosti s těmi, kdo tvořili uznávaný Boží lid. Osoba, která je zde ukázána jako předmět kněžského posouzení, je údem Božího shromáždění. Toto je třeba dobře si uvědomit. Boží shromáždění musí být udržováno čisté, protože je to místo, kde On přebývá. Nesmí být dovoleno, aby nějaké malomocenství zůstávalo uvnitř svatých hranic Hospodinova přebývání. Ale všimněme si tu, jaká péče, bdělost a dokonalá trpělivost byly přikázány knězi, aby s něčím, co nebylo malomocenstvím, nebylo zacházeno jako s takovým, anebo zase aby něco, co bylo skutečným malomocenstvím, nebylo trpěno a neunikalo trestu. „Na pokožce“ – místě projevení – se mohla ukázat celá řada věcí, které se podobaly ráně malomocenství, které však po trpělivém a pečlivém prozkoumání knězem se ukázaly být nedůležité a jen povrchní. Tu bylo třeba veliké péče a obezřelosti. Na něčí pokožce se mohla ukázat určitá skvrna, která však, i když vyžadovala úzkostlivou péči kněze, jenž jednal na Božím místě, nebyla ve skutečnosti poskvrňující. A zase skvrna, která zdánlivě byla pouze na povrchu, se při zevrubnějším prohlédnutí ukázala být něčím hlubším, než byl povrch pokožky, něčím, co bylo pod povrchem a napadalo skryté vnitřní orgány těla. To vše vyžadovalo od kněze mimořádnou pečlivost. (Viz 2–11. verš.) Malé zanedbání něčeho, přehlédnutí něčeho, co se zdálo být bezpodstatné, mohlo přivodit krajně nebezpečné následky. Mohlo to vést k poskvrnění celého shromáždění, tím že dále zůstával přítomen někdo, kdo onemocněl malomocenstvím, anebo zase že pro nějakou povrchní skvrnu byl vyloučen některý opravdový úd Božího Izraele.

V tom všem je skryta celá řada vážných naučení pro Boží lid. Je rozdíl mezi osobními slabostmi někoho a skutečným působením zla – mezi něčím, co jsou pouze povahové vady a skvrny projevující se navenek, a skutečným působením hříchu v údech. Není pochyb o tom, že máme s opravdovou péčí bdít nad svými slabostmi, protože nebudeme-li bdít, odsuzovat je a mít se před nimi na pozoru, mohou se snadno stát skutečným zdrojem zla. (Viz 14.–28. verš.) Každá věc z naší padlé přirozenosti musí být odsuzována a potlačována. Nesmíme být ani trochu shovívaví k nějaké osobní slabosti **při nás**, i když máme být nesmírně shovívaví k povahovým slabostem **u jiných** věřících. Vezměme si na příklad takovou povahovou popudlivost (nedůtklivost). Vyskytuje-li se u mne, mám ji odsuzovat, zatímco u někoho jiného k ní mám být shovívavý. Možná že jako nějaká „oteklina bílá“ v případě některého Izraelity (19–20. v.) se ukáže být příčinou skutečného poskvrnění a tím důvodem k vyloučení ze shromáždění. Nad každým projevem slabosti je třeba bdít, jinak by se mohla stát příležitostí k hříchu. „Hlava lysá“ sama o sobě nebyla žádným malomocenstvím, ale byla místem, kde se mohlo malomocenství objevit; proto musela být

sledována. Může být mnoho věcí, které samy o sobě nejsou hříšné, ale mohou se stát příležitostí k hříchu, nejsou-li pečlivě hlídány. Nejde jen o to, co podle našeho uvážení může být označeno za skvrny, vady a osobní slabosti, ale i o věci, jimiž by se možná naše srdce chtěla chlubit. Vtipnost, sklon k žertování, bystrá mysl nebo živá povaha – to vše se může stát zdrojem a středem poskvrnění. Každý má něco, před čím se má mít na pozoru, co musí stále hlídat. Jak vzácné, že máme jedno Otcovské srdce, kam můžeme přicházet a počítat s tím, že ono o tom všem ví! Naši vzácnou výsadou je, že smíme kdykoli přicházet do přítomnosti nic nevytýkající a nic nevyčítající lásky, kde můžeme říci všechno a obdržet milost ku pomoci ve všem a k úplnému vítězství nade vším. Ano, nemusíme klesat na mysl, dokud vidíme nade dveřmi pokladnice našeho Otce napsané heslo: „*On vždy hojněji dává milost.*“ (Jak. 4,6) Jak úžasné je to heslo! Je neomezené: bezedné a bez hranic.

A nyní přistoupíme k podrobnějšímu průzkumu všeho, co muselo být konáno, jestliže byla nepochybně a neomylně zjištěna rána malomocenství. Bůh izraelský mohl mít strpení se slabostí, vadou nebo s nějakým pokleskem, ale jakmile se z toho stal případ poskvrnění, ať už na hlavě, na vousech, na čele nebo na kterékoli jiné části těla, nesmělo to už být trpěno ve svatém shromáždění. „*Malomocný pak, na němž by ta rána malomocenství byla, bude mít roucho roztržené a hlavu odkrytou, a ústa zastřená, a: Nečistý, nečistý jsem! volati bude. Po všechny dny, v nichž ta rána bude na něm, za nečistého jmín bude; neboť nečistý jest. Sám bydliti bude, vně za stany bude přebývání jeho.*“ (45–46. v.) To byl způsob, jak se měl malomocný chovat, co měl dělat a kde měl bydlet. Měl chodit s roztrženými šaty, nepříkrytou hlavou a se zakrytými ústy volat: „*Nečistý, nečistý jsem!*“ a bydlet někde venku, v bezútěšné samotě, v strašné prázdnotě pouště. Mohlo být něco více pokořující, něco více skličující než toto? „*Sám bydliti bude.*“ Byl nezpůsobilý pro obecnství i pro jakýkoli společenský styk. Byl vyloučen z toho jediného místa na celém světě, kde byla známa a zakoušena přítomnost Hospodina.

Milý čtenáři! Pohled' na tohoto ubohého, osamělého malomocného! Jak výstižný obraz někoho, v němž působí hřích! Ano, právě toto je tím míněno. Nejde tu, jak brzy uvidíme, o nějakého bezmocného, zbídačelého, provinilého a usvědčeného hříšníka, jehož vina a bída vyšla dopodrobna najevo, a který by tím byl vhodným předmětem pro Boží lásku a pro Kristovu krev. Ó ne, v tom vyloučeném malomocném můžeme vidět někoho, v němž hřích právě působí, někoho, v němž skutečně pracuje zlo. To je, co člověka poskvrňuje a co ho vylučuje z radostného okoušení Boží přítomnosti a obecnství svatých. Dokud hřích působí, nemůže být žádného obecnství ani s Bohem ani s Jeho lidem. „*Sám bydliti bude, vně za stany bude přebývání jeho.*“ Jak dlouho? „*Po všechny dny, v nichž ta rána bude na něm.*“ Toto je veliká praktická pravda. Působící zlo je rána, která usmrcuje jakékoli obecnství. Navenek se možná ještě něco projevuje, nějaká pouhá forma nebo obyčej, nějaké prázdné vyznávání, ale skutečné obecnství tu nemůže být potud, pokud je tu živé a působící zlo. Nezáleží na tom, jakého druhu je to zlo anebo kolik ho je. Kdyby ho bylo třeba jen tolik, co váží jedno peří, ano, kdyby to byla třeba jen nějaká pošetilá myšlenka, dokud pokračuje a působí dál, musí přerušovat obecnství, musí být příčinou přerušení praktického styku. Teprve když dosáhne vyvrcholení, když se dostane ven, když vyjde dopodrobna najevo, může být dokonale vyřízeno a odstraněno skrze Boží milost a krev Beránka.

To nás přivádí k velice zajímavé okolnosti v souvislosti s malomocným – k okolnosti, která se může zdát úplně protismyslná všem kromě těch, kdo rozumějí způsobu, jakým Bůh jedná s hříšníky. „*Jestliže by se pak vytilo malomocenství po kůži, a přikrylo by malomocenství všecko kůži nemocného, od hlavy jeho až do noh jeho, všudy, kdež by kněz očima viděti mohl: i pohledí (na něj) kněz, a přikrylo-li by malomocenství všecko tělo jeho, tedy za čistého vyhlásí nemocného. Neboť všecka ta rána v bělost se změnila, protože čistý jest.*“ (12–13. v.) Jakmile hříšník zaujme před Bohem své pravé místo, je celá otázka vyřízena: celý jeho skutečný stav je úplně vyjeven a není tu už žádná překážka nebo těžkost. Než dospěl až k tomuto bodu, prošel možná velice trýznivými zkouškami – zkouškami, které byly důsledkem toho, že stále odmítal zaujmout své pravé místo a vynést ven „plnou pravdu“ o tom, jaký skutečně je. Ale jakmile je přiveden až k tomu, že řekne – srdcem: „**Takový, jaký jsem!**“²³, může k němu splynout bezplatná Boží milost. „*Já, když jsem mlčel, prahly kosti mé v úpění mém každého dne. Neboť dnem i nocí obtížena byla nade mnou ruka Tvá, takže přirozená vlhkost má obrátila se v sucho letní.*“ (Ž. 32,3–4) Jak dlouho trvaly ty trýznivé zkoušky? Dokud nevyšla navenek všechna pravda, dokud všechno to, co pracovalo uvnitř, nevyšlo ven. – „*Hřích svůj oznámil jsem Tobě, a nepravosti své jsem neukryl. Řekl jsem: Vyznám na sebe Hospodinu přestoupení svá, a Ty jsi odpustil nepravost hříchu mého.*“ (5. v.)

Je velice zajímavé pozorovat postup, jak Pán jedná s malomocným člověkem od okamžiku, kdy vyvstalo podezření pro nějaké příznaky, které se ukázaly, až do chvíle, kdy nemoc pokryla celého člověka „od hlavy jeho až do noh jeho“. Nebylo zde žádného spěchu, ale také ne žádné lhostejnosti. Bůh vždy vstupuje na místo soudce pomalým, uváženým krokem, ale musí-li takové místo zaujmout, pak jedná podle požadavků Své přirozenosti. Může vyšetřovat trpělivě. Může čekat „za sedm dní“ a ukáže-li se sebemenší změna v příznacích, může čekat dalších „sedm dní“, – ale jakmile se ukážou skutečné projevy malomocenství, nezná již žádného strpení. „*Venku za stany bude přebývání jeho.*“ Jak dlouho? Pokud nemoc úplně nevyjde najevo. „*Jestliže... přikrylo by malomocenství **všecko tělo jeho, tedy za čistého vyhlásí** (jej).*“ Je to velice vzácné a zajímavé. Bůh nemohl strpět ani nejmenší skvrnku malomocenství, ale jakmile ono pokrylo celého člověka, od hlavy až k patě, byl prohlášen za čistého, tj. stal se vhodným předmětem Boží milosti a krve smíření.

Tak tomu bývá s hříšníkem vždycky. Boží oči jsou „*čisté..., takže na zlé věci hleděti, a na bezpráví se dívati nemůže*“ (Abak. 1,13), avšak v tom okamžiku, kdy před Ním hříšník zaujme své pravé místo jako naprosto zahynulý, provinilý a potřený, – jako ten, na němž není ani jeden bod, na němž by oko nekonečné Svatosti mohlo spočinout se zalíbením, ano, jako někdo, jenž je tak zlý, že už asi nemůže být horší, je tu ihned dokonalé, Boží vyřízení celé věci. Boží milost se zabývá hříšníky, a jakmile já se poznám jako hříšník, poznám se také jako ten, jež přišel Kristus spasit. Čím jasněji mne někdo usvědčí, že jsem hříšník, tím jasnější bude mé právo na Boží lásku a na Kristovo dílo. „*Neboť... Kristus jednou za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu.*“ (1. Petr. 3,18) Nuže, jestliže jsem „nespravedlivý“, pak jsem právě jedním z těch, za něž Kristus zemřel, a mám právo na všechny výsledky Jeho smrti. „*Není zajisté člověka spravedlivého na ze-*

²³ Narážka na píseň: „Tak jakýž jsem, ač nemám nic...“ (p. p.)

mi“ (Kaz. 7,20), a poněvadž já jsem „na zemi“, je jasné, že jsem „nespravedlivý“, a je rovněž jasné, že Kristus za mne zemřel – že trpěl za mé hříchy. A protože Kristus za mne zemřel, je mou radostnou výsadou vejít do přímého okoušení rozmanitých druhů ovoce Jeho oběti. To je tak jasné, že jasnější už to být nemůže. Ze strany hříšníka tu není třeba žádného zvláštního úsilí. Nic zvláštního se na něm nevyžaduje – jen že má přijít takový, jaký je. Nepožaduje se na mně, abych na sobě něco cítil, abych něco zakusil nebo usku-tečnil. Boží slovo mne ujišťuje, že Kristus zemřel za mne za takového, jaký právě jsem; a jestliže za mne zemřel, jsem právě tak bezpečen jako On sám. Proti mně už není nic: Kristus zařídil všechno. ON nejenže trpěl za mé „hříchy“, nýbrž také „na shlazení hříchu“. Zrušil celý systém, v němž jsem se nalézal jako potomek toho prvního Adama a uvedl mne do úplně nového postavení ve spojení se Sebou, a v něm jsem nyní před Bohem, prost jakékoli tíže hříchu a jakéhokoli strachu ze soudu.

„Tak, jakýž jsem, ač nemám nic,
však že mi krev Tvá kyne vstříc
a že mne voláš víc a víc:
Beránku Boží, k Tobě jdu!“

Jak mohu vědět, že Jeho krev byla za mne vylita? Z Písma. Jak blahoslavený, přepevný a věčný základ poznání to je! Kristus trpěl za hříchy: já jsem páchal hříchy. Kristus zemřel, „*spravedlivý za nespravedlivé*“: já jsem nespravedlivý. Proto si mohu smrt Krista přivlastnit tak plně, tak přímo a jak Bůh chce, jako bych byl jediným hříšníkem na světě. Nejde tu o to, jak si to přivlastním, jak to uskutečním a co vše přitom pociťuji a zakouším. Spousta duší se stále zaměstnává a trápí těmito věcmi. Jak často slýcháme taková slova jako: „Ó já věřím, že Kristus zemřel za hříšníky, ale nemohu **nabýt vědomí**, že mi jsou mé hříchy odpuštěny. Neumím na sebe vztáhnout, přivlastnit si a na sobě zakoušet výsledky Kristovy smrti.“ To vše jest jen: já, já – a ne Kristus! Jsou to mé pocity a dojmy, ale ne Písmo. Prozkoumáme-li tu pozeňnanou Boží knihu od počátku až do konce, nenajdeme v ní ani nejmenší náznak o nějakém spasení skrze pocítění, zakoušení anebo přivlastnění. Evangelium se týká všech, kdo se před Bohem nalézají na stejném základě zahynulého stavu. Kristus zemřel za hříšníky – a takový jsem právě já: proto zemřel i za mne. Jak to mohu vědět? Snad proto že to cítím? Rozhodně ne. Nuže jak tedy? Z Božího slova. „*Kristus umřel za hříchy naše podle Písem. A jest pohřben, a vstal z mrtvých třetího dne podle Písem.*“ (1. Kor. 15,3–4) Všechno je tedy „*podle Písem*“. Kdyby to bylo podle našich pocitů, nalézali bychom se na velmi ubohé cestě, protože naše pocity nebo dojmy vydrží stejně sotva jeden den, zatímco Písma jsou stále tatáž, nemění se. „*Navěky, ó Hospodine, slovo Tvé trvanlivé jest v nebesích.*“ (Ž. 119,89) „*Zvelebil jsi nade všechno jméno Své a slovo Své.*“ (Ž. 138,2)

Není pochyb o tom, že to je velice radostné, jestliže to uskutečním, pociťuji a skutečně zakouším. Ale kdybychom tyto věci postavili namísto Krista, neměli bychom ani je, ani Krista, který je dává. Jestliže se obírám Kristem, pak to také pro sebe uskutečním; ale jestliže postavím způsob toho, jak to uskutečním, namísto Krista, nebudu mít ani to prvé, ani Krista. Žel, že je to přesmutný stav tisíců duší. Namísto aby pevně spočinuly a odpovídaly na neproměnné svrchovanosti „Písem“, dívají se stále do svých srdcí, takže jsou

ustavičně v nejistotě a tudíž vždycky nešťastné. A takový stav je jistě stavem trápení. Ale jak se mohu zbavit svých pochybování? Jednoduše tím, že se spolehnu na autoritu „Písem“. O čem svědčí Písma? O Kristu. (Jan 5. kap.) Prohlašují, že Kristus zemřel za naše hříchy a že vstal z mrtvých k našemu ospravedlnění. (Řím. 4. kap.) Tím je vyřízeno všechno. Tatáž autorita, která mi říká, že jsem nespravedlivý, mně také říká, že Kristus za mne zemřel. Nic nemůže být jasnější než toto. Kdybych byl něco jiného než nespravedlivý, Kristova smrt by pro mne vůbec nebyla, ale protože jsem nespravedlivý, je dle Božích myšlenek pro mne vhodná, Jím pro mne zamýšlená, a mám ji pro sebe, jak On chce, použít. Jestliže se ale obírám něčím v sobě, něčím ze sebe anebo o sobě, je jasné, že jsem nepronikl do úplného duchovního použití 12. a 13. verše třinácté kapitoly 3. Mojžíšovy knihy – že jsem nepřišel k Beránku Božímu „**tak, jaký jsem**“. Teprve když byl malomocný pokrytý nemocí od hlavy až k patě, stál na pravém základě, jaký požaduje Bůh. A tam, ano, jenom tam se s ním mohla setkat milost. „*I pohledí na něj kněz, a přikrylo-li by malomocenství všecko tělo jeho, tedy za čistého vyhlásí nemocného. Neboť všechna ta (rána) v bělost se změnila, protože čistý jest.*“ Jaká je to úžasná pravda! „*Kdež se rozhojnil hřích, tu ještě více rozhojnila se milost.*“ (Řím. 5,20) Dokud si myslím, že je na mně ještě třeba jen jedno malé místočko, které ještě nebylo přikryto tou hroznou nemocí, nedospěl jsem ještě ke konci se sebou. Teprve když se mému zraku úplně odhalí můj skutečný stav, pochopím opravdu, co to znamená spasení z milosti.

Plnému významu toho všeho více porozumíme, zamyslíme-li se nad nařízeními, která souvisela s očíslováním malomocného a jsou popsána ve 14. kapitole knihy, o níž uvažujeme. Nyní přistoupíme krátce k případu malomocenství na šatech, popsanému ve 47–59. verši 13. kapitoly.

2. Oděv nebo kůže nám připomíná okolnosti (poměry) člověka anebo jeho zvyky. Má to velice praktický význam. Musíme se mít na pozoru před působením zla v našem chování navenek, jako se musíme mít na pozoru i před zlem, které působí v nás. Je pozoruhodné, že malomocenství na oděvu vyžadovalo stejně trpělivého pozorování jako malomocenství přímo na určité osobě. Nesměla tu být žádná ukvapenost, ale rovněž lhostejnost ne. – „*I pohledí kněz na tu ránu, a dá zavřítí tu věc mající ránu za sedm dní.*“ (50. v.) Nesměla tu být žádná lhostejnost, lenivost nebo lehkomyšlná bezstarostnost. Zlo se může vlízt do našich zvyků a poměrů nejrozmanitějšími způsoby, takže kdykoli zjistíme něco podezřelého, musíme to podrobit klidnému, trpělivému pozorování knězem. Taková věc musí být „zavřena za sedm dní“, aby měla dost času vyvinout se úplně.

„*A pohledě na tu ránu dne sedmého, uzří-li, že se dále rozmohla ta rána na rouchu, neb po osnově anebo po útku, aneb na kůži, k čemuž by jí koli užíváno bylo: rána ta malomocenství rozjídává (=zažirající se) jest, věc nečistá jest. I spálí to roucho.*“ (51–52. v.) Zlého zvyku se mám vzdát ihned, jakmile ho u sebe zjistím. Zjistím-li, že jsem v nějakém opravdu zlém postavení, musím je opustit. Spálení oděvu je výstižným ukázkám takového odsouzení zla, ať už v nějakých zvycích člověka anebo v postavení či v poměrech, v nichž žije. Zlo nesmí být nikdy považováno za nějakou malichernou věc. V některých případech musely být šaty „vyprány“, čímž je znázorněno působení Božího slova na zvyky člověka. „*I káže kněz zavřítí tu věc za sedm dní po druhé.*“ K zjištění účinku Božího slova bylo třeba trpělivého vyčkání. „*I pohledí kněz po zeprání té věci na ránu. Jestliže nezmě-*

nila rána barvy své,... ohněm spálíš ji.“ (55. v.) Jestliže v našem postavení nebo v našich zvycích je nějaké zakořeněné a nevyléčitelné zlo, musíme se vzdát celé věci. „*Pakli, pohledě kněz, užířel by, an pozčernala rána po zeprání svém, odtrhne ji od roucha.*“ (56. v.) Boží slovo může zapůsobit takovým účinkem, že zlé projevy v povaze člověka anebo něco zlého v jeho postavení je opuštěno a zlo tím odstraněno; jestliže ale zlo přese vše pokračuje dál, musí být celá věc odsouzena a dána pryč.

Ve všech těchto věcech je pro nás mnoho praktického naučení. Musíme si dobře všimnout postavení, které zaujímáme, poměrů, v nichž žijeme, zvyků, které si osvojujeme, i celého způsobu, jak se projevujeme navenek. Zde je třeba obzvláštní bdělosti. Jakýkoli podezřelý příznak nebo projev musí být vytrvale sledován v obavě, aby se posléze neprojevil jako „zažírající se“ nebo „šířící se malomocenství“, čímž bychom byli nejen sami poskvrněni, nýbrž i řada dalších osob. Zastáváme možná nějaké místo, s nímž jsou spojeny určité zlé věci, kterých se můžeme vzdát, aniž musíme opustit celé místo. Naproti tomu se však může stát, že tím býváme v situacích, v nichž je nemožné, abychom stále „byli s Bohem“. Tam, kde je oko prostné, bude také všechna naše stezka světlá. Tam, kde je v srdci opravdová touha radovat se z Boží přítomnosti, zjistíme snadno, které věci to jsou, jejichž cílem je okrádat nás o to nevýslovné požehnání.

Kéž by naše srdce měla jemný a vytříbený cit! Kéž bychom pěstovali hlubší a užší praktické obecnství s Bohem a měli se s velikou obezřelostí na pozoru před jakýmkoli druhem poskvrnění, ať už na nás samých, anebo v našich zvycích, popřípadě v našich stycích a navázaných spojeních!

A nyní přistoupíme k úvahám o krásných, důležitých nařízeních v souvislosti s očišťováním malomocného, kde nám jsou představeny některé z nejvýznamnějších pravd evangelia.

„I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Tento bude rád při malomocném v den očišťování jeho: ke knězi přiveden bude. I vyjde kněz ven ze stanů.“ (14. kap. 1–3.v.) Viděli jsme již místo, které měl malomocný zaujmout. Byl venku, mimo stany, na místě mravního vzdálení od Boha, daleko od Jeho svatyně a od Jeho shromáždění. Ba ještě více: bydlel v hrozně opuštěnosti a, co do stavu, jako nečistý. Byl mimo dosah jakékoli lidské pomoci, a pokud se jeho týkalo, nemohl nic jiného, než jen šířit své poskvrnění na každého a na cokoli, s čím přišel do styku. Bylo tudíž naprosto nemožné, aby sám mohl udělat něco ke svému očištění. Jistě, vždyť jestliže už pouhým svým dotykem mohl **jen** poskvřnit, jak by bylo možné, aby se sám očistil? Jak by mohl něčím přispět ke svému očištění anebo aspoň při něm spolupracovat? To bylo naprosto nemožné. Jako nečistý malomocný nemohl sám pro sebe vůbec nic učinit; **pro něho** muselo být **všechno** učiněno. Nemohl si sám prorazit cestu k Bohu, ale Bůh k němu mohl přijít po Svě vlastní cestě. Byl úplně odkázán na Boha. Neměl naději na pomoc ani v sobě, ani v někom známém. Je jasné, že žádný malomocný nemohl očistit někoho jiného, a zrovna tak je jasné, že dotkl-li se malomocný někoho čistého, učinil ho nečistým. **Jediná** pomoc pro něho byla v Bohu. Ať šlo o cokoli – musel být dlužníkem milosti.

Proto čteme: *„I vyjde kněz ven ze stanů.“* Nepraví se, že „půjde malomocný“. O tom nemohlo být řeči. Bylo naprosto zbytečné říkat malomocnému, že má jít nebo že má něco dělat. Byl odsouzen k hrozně samotě – kam by tedy mohl jít? Propadl bezmocnému poskvrnění – co by mohl dělat? Mohl toužit po přátelích nebo po očištění, ale jeho tužby

byly tužbami opuštěného, bezmocného malomocného. Mohl vyvíjet nějaká úsilí o očištění, ale všechna taková úsilí mu jenom dokazovala, že je nečistý a že to poskvrnění jenom ještě dál rozšiřuje. Dříve než mohl být prohlášen za „čistého“, muselo být pro něho vykonáno určité dílo – dílo, které on sám vykonat nemohl, ani při něm nemohl být nějak nápomocen, dílo, které musil cele vykonat někdo jiný. Malomocný měl pouze „stát a dívat se“ (porov. 2. Mojž. 14,13) a vidět, jak kněz provádí dílo, na jehož základě mohlo být malomocenství dokonale očištěno. **Všechno** musel udělat kněz, malomocný nemohl udělat **nic**.

Potom „*rozkáže kněz tomu, kterýž se očišťuje, vzíti dva vrabce (dle pův.: „ptáky“) živé a čisté, dřevo cedrové a červec dvakrát barvený (=šarlat), a yzop. I rozkáže kněz zabítí vrabce jednoho, (a vycediti krev z něho) do nádoby hliněné nad vodou živou.*“ (4–5. v.)

V onom vyjití kněze ze stanů – ven z místa Božího přebývání – smíme vidět drahého Pána Ježíše poslaného od Otce, z místa Jeho věčného přebývání, dolů na tento náš hříchem poskvrněný svět, kde nás viděl upadlé v poskvřňující malomocenství hříchu. – Podoběn milosrdnému Samaritánu „přišel až k nám“ (porov. Luk. 10,33) Nepřišel jenom na půl cesty, ani na devět desetin cesty, nýbrž vykonal celou tu cestu. To bylo naprosto nutné. Kdyby byl nepřišel, nebyl by mohl, shodně se svatými požadavky Božího trůnu, přikázat našemu malomocenství, aby od nás odešlo. Mohl slovem Svých úst povolat v existenci celé vesmírné světy, ale jestliže měli být očištěni malomocní hříšníci, bylo třeba něčeho mnohem většího. „*Tak Bůh miloval svět, že Syna Svého jednorozeného dal.*“ V případě stvoření světů stačilo, aby Bůh jenom promluvil. Jestliže ale měli být spaseni hříšníci, musel vydat Svého Syna. „*V tomť zjevena jest láska Boží k nám, že Syna Svého toho jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze Něho. V tomť jest láska, ne že bychom my Boha milovali, ale že On miloval nás, a poslal Syna Svého obětí slitování za hříchy naše.*“ (1. Janova 4,9–10)

Ale muselo být vykonáno něco mnohem více než vyslání a vtělení Syna. Malomocnému by bylo opravdu málo prospělo, kdyby kněz jenom vyšel ze stanů a pohlédl na jeho ubohý, beznadějný stav. Jestliže malomocenství mělo být odstraněno, musela být prolita krev. A k tomu bylo třeba smrti neposkvrněné oběti. „*Bez krve vylití není odpuštění.*“ (Žid. 9,22) A všimněme si dobře, že vylití krve bylo pravým základem očištění malomocného. To nebyla jen nějaká vedlejší okolnost, která by spolu s ostatními přispěla k očištění malomocného. V žádném případě. Tou největší a nejdůležitější skutečností bylo položení života. Jenom když toto bylo vykonáno, byla cesta otevřena, každá překážka odstraněna a Bůh mohl v plné milosti jednat s malomocným. Tohoto bodu si musíš, milý čtenáři, zvlášť dobře povšimnout, chceš-li úplně proniknout do slavného učení o krvi.

„*I rozkáže kněz zabítí vrabce (dle pův.: „ptáka“) jednoho, a vycediti krev z něho do nádoby hliněné nad vodou živou.*“ (5. v.) Zde máme známý obraz smrti Krista, „*kterýž skrze Ducha věčného samého Sebe obětoval neposkvrněného Bohu.*“ „*Kterýž... ukřižován jest jako nemocný (lépe: „v slabosti“, „v mdlobě“).*“ (2. Kor. 13,4) To největší, nejmocnější, nejslavnější, nejzávažnější dílo, jaké kdy bylo vykonáno v celém Božím vesmíru, bylo vykonáno „*v slabosti*“. Milý čtenáři, jak hrozná věc musí být podle Božího úsudku hřích, jestliže Jeho jednorozený, milovaný Syn musel sestoupit s nebe na tuto zem a viset na zlořečeném dřevě, na odiv lidem, andělům a ďáblům, aby tobě i mně mohlo být odpuš-

těno! A jaký obraz hříchu máme v malomocenství! Kdo by si byl pomyslel, že ona „poskrvna pobělavá“, která se objevila na těle některého údu izraelského shromáždění, ponese tak vážné následky? A přesto nebyla ta nepatrná „poskrvna pobělavá“, kdekoli se projevila, ničím menším než skutečně působící silou zla. Byla ukazatelem hrozné práce hříchu v přirozenosti člověka. A než ona osoba byla opět způsobilá zaujmout své místo ve shromáždění, anebo než se mohla znovu radovat z obecenství se svatým Bohem, musel Boží Syn opustit slavná nebesa a sestoupit do nejhlubších stran země, aby učinil plné smíření za to, co se zjevovalo v podobě pouhé „bělavé skvrny“. Dobře si to zapamatujme! Hřích je v Božích očích hrozná věc. Bůh nemůže při nás snést ani pouhou hříšnou myšlenku! Dříve než mohla být kterákoli taková myšlenka odpuštěna, musel Kristus zemřít na kříži! I ten nejnepatrnější hřích (je-li vůbec možné označit nějaký hřích za nepatrný), nevyžadoval ničeho menšího než smrti Božího věčného a Bohu rovného Syna! Ale, Bohu buď věčná chvála, že to, co hřích vyžadoval, vykupující láska dobrovolně dala, a Bůh je nyní v odpuštění hříchů oslaven mnohem více než by mohl být, kdyby si byl Adam uchovával svou původní nevinnost. Ano, Bůh je mnohem více oslaven ve spasení, odpuštění, ospravedlnění, uchování a nakonec v oslavení provinilého člověka, než mohl být skrze setrvání nevinného člověka v radosti z pozhledání stvoření. Tak úžasné je tajemství vykoupení! Kéž by naše srdce skrze moc Ducha Svatého více pronikala do živých, divných hlubin tohoto předivného tajemství!

„A vezme vrabce (dle pův.: „ptáka“) živého a dřevo cedrové, též červec dvakrát barvený (= šarlat), a yzop, a omočí to všecko i s vrabcem živým ve krvi vrabce zabitého nad vodou živou. Tedy pokropí toho, kterýž se očišťuje od malomocenství, sedmkrát, a za čistého jej vyhlásí, i pustí vrabce živého na pole.“ (6–7. v.) Jakmile byla krev vylita, mohl kněz hned začít celou svou práci. Až do té chvíle jsme četli: *„I rozkáže kněz“*. Nyní však mohl jednat naprosto sám. Základem jeho kněžské činnosti byla Kristova smrt. Jakmile Kristus vstoupil se Svou krví do nebeské svatyně, je činný jako náš veliký Nejvyšší kněz tím, že uplatňuje pro naše duše všechny vzácné výsledky Svého smířícího díla a uchovává nás v plné, božské neporušenosti postavení, do něhož nás uvedla Jeho oběť. *„Všeliký zajisté nejvyšší kněz k obětování darů a obětí bývá ustanoven, a protož potřebí bylo, aby i Tento měl, co by obětoval. Neboť kdyby byl na zemi, aniž by knězem byl.“* (Žid.8,3–4)

Sotva bychom mohli mít výstižnější obraz vzkříšení Krista, než jaký nám je představen v tom „ptáku živém vypuštěném na pole“. K jeho vypuštění nemohlo dojít dříve, dokud nenastala smrt jeho společníka. Neboť oba ti ptáci jsou předobrazem Krista ve dvou odlišných úsecích Jeho pozhledného díla, totiž ve smrti a vzkříšení. Kdyby bylo vypuštěno třeba deset tisíc ptáků, naprosto by to malomocnému nic neprospělo. Nikoli, musel to být živý pták, který, vznášeje se k otevřenému nebi, nesl na svých perutích výraznou známku o vykonaném smíření, mluvící o veliké skutečnosti, že dílo bylo vykonáno, že půda byla očištěna a základ položen. Tak je tomu s naším drahým Pánem Ježíšem Kristem. Jeho vzkříšení je jasnou řečí o slavném vítězství vykoupení. *„Vstal z mrtvých třetího dne podle Písem.“* (1. Kor. 15,4) *„Vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše.“* (Řím. 4,25) A toto snímá ze srdce břemeno hříchu a dává naprostou volnost a pokoj až dotud bojujícímu svědomí. Písma mne ujišťují, že Ježíš byl přibitý na kříži pod vahou mých hříchů; ovšem tatáž Písma mne ujišťují, že vstal z hrobu bez jediného z těchto hříchů. Ale to není

ještě všechno. Tatáž Písma mne také ujišťují, že všichni, kdo složili důvěru v Ježíše, jsou zproštěni veškerého břemene viny jako On, že již nemusí očekávat ani hněv nebo soud, jako ani Kristus, – ano, že jsou v Něm, jedno s Ním, přijati v Něm, s Ním spoloženi, spoluvzkříšení, spoluposazení na nebeských místech. Takové jest svědectví Písem pravdy, slov Boha, který nemůže lhát. (Viz: Řím.6,6–11; 8,1–4; 2. Kor. 5,21; Ef. 2,5–6; Kol. 2, 10–15; 1. Janova 4,17)

Ale v 6. verši uvažované kapitoly máme ukázanu ještě jinou nejvyšší důležitou pravdu. Smíme tu vidět nejen naše úplné vyproštění z viny a odsouzení, tak krásným způsobem ukázané ve vypuštění onoho živého ptáka, ale vidíme tam také předobrazeno naše úplné vysvobození ode všech přitažlivých věcí tohoto světa i ode všech vlivů naší přirozenosti. „Šarlat“ je vhodným obrazem toho prvního, „dřevo cedrové a yzop“ toho druhého vysvobození. Kříž je koncem veškeré slávy tohoto světa. Bůh jej tak ukazuje a věřící to uznává. „Ale ode mne odstup to, abych se chlubil, jedině v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze Něhož jest mi svět ukřižován, a já světu.“ (Gal. 6,14)

Pokud jde o „dřevo cedrové a yzop“, představují nám jakési dvě krajní meze širokého rozsahu lidské přirozenosti. Šalomoun „*psal o stromech, od cedru, kterýž jest na Libanu, až do yzopu* (král.: „*mechu*“), *kterýž roste na zdi.*“ (1. Král. 4,33) Od vznešeného, vysokého cedru, Který je korunou libanonských svahů, až k nízkému yzopu – v obou těch krajních vyjádřeních i ve všem, co leží mezi nimi, celá přirozenost člověka se všemi svými rozmanitými složkami a odstíny je uvedena pod moc kříže, takže věřící spatřuje ve smrti Krista konec veškeré své viny, konec veškeré světské slávy a konec celého systému lidské přirozenosti – ano, konec celého starého stvoření. A čím se tedy má obírat? Tím, který je velikým Protějškem toho živého ptáka s peřím omočeným v krvi, stoupajícího do otevřeného nebe. Jak vzácný, slavný a duši uspokojující je to předmět! Zmrtvýchvstalý, na nebe vstoupivší, vítězoslavný, oslavený Kristus, který pronikl nebesa, nesa na Svě svaté osobě znaky dokonané oběti smíření. Je to On, s Nímž máme co činit, na Něž jsme odkázáni. Je zvláštním, neobyčejným Božím předmětem, ano středem radosti nebe a předmětem chvalozpěvu andělů. Nepotřebujeme již žádnou pozemskou slávu a žádné půvaby přirozenosti. To všechno a spolu s tím i náš hřích a vinu smíme vidět navěky odstraněné smrtí Krista. A můžeme si jistě dovolit postrádat tento svět i přirozenost, poněvadž jsme namísto toho dostali ta „*nestihlá bohatství Kristova*“. (Ef.3,8)

„*Tedy pokropí toho, kterýž se očišťuje od malomocenství, sedmkrát, a za čistého jej vyhlásí, i pustí vrabce* (v. pův.: „*ptáka*“) *živého na pole.*“ (7. v.) Čím hlouběji se zamyslíme nad obsahem 13. kapitoly, tím jasněji se nám ukáže, jak bylo naprosto nemožné, aby malomocný mohl sám něco udělat pro své očištění. Vše, co mohl udělat, bylo jen, že měl mít „*ústa zastřená*“, a vše, co mohl říkat, bylo jen: „*Nečistý, nečistý jsem!*“ Bylo vyhrazeno Bohu, ano, jenom Jemu, nalézt a vykonat dílo, jímž by malomocný mohl být dokonale očištěn, a také bylo Bohu, a jenom Jemu vyhrazeno prohlásit malomocného za „*čistého*“. Proto je psáno: „*kněz pokropí*“ a „*za čistého jej vyhlásí*“. Nepraví se, že onen malomocný se má sám pokropit, ani že se má sám prohlásit za „*čistého*“, anebo že si to má sám o sobě domýšlet. To se nikdy nesmělo stát. Bůh byl Soudce – Bůh byl Lékař – Bůh byl Očišťující. Jenom On věděl, co je to malomocenství, jak může být odstraněno, a kdy má být malomocný prohlášen za čistého. Malomocný mohl být třeba celý svůj život pokryt ma-

lomocenstvím, a přesto možná naprosto nic nevěděl o svém zlém stavu. Bylo to Boží slovo, Písmo pravdy, Boží svědectví, jež odhalovalo plnou pravdu o malomocenství, a nic menšího než tato autorita ho nemohlo prohlásit čistým, a to ještě jen na pevném a nesporném základě smrti a vzkříšení. V 7. verši je velice krásné spojení tří věcí: je kropeno krví, malomocný je prohlášen čistým a živý pták je vypuštěn, není tu ani slůvko o tom, že by malomocný měl sám něco učinit, říkat, myslet si anebo pociťovat. Stačilo, že byl malomocný, plně prokázaný a pečlivě posouzený malomocný, pokrytý nemocí od hlavy až k patě. To mu stačilo. Vše ostatní příslušelo Bohu.

Je nejvýš důležité, aby každý, kdo opravdu touží po pokoji a hledá ho, plně pochopil pravdu zjevenou v tomto oddílu uvažovaného předmětu. Tak mnoho duší je zneklidněno a trápí se otázkou **pociťování něčeho, uskutečňování** nebo **přivlastnění si**, namísto aby si všimly, že jako v případě malomocného, kropení krví bylo právě tak nezávislé a naprosto Boží záležitostí jako vylití oné krve. Nebylo řečeno, že malomocný to má na sebe vztáhnout, přivlastnit si to anebo to prožít a že pak bude čist. V žádném případě ne. Plán vysvobození byl Boží, opatření oběti bylo Boží, vylití krve bylo Boží, pokropení krví bylo Boží, svědectví o výsledku bylo Boží, slovem: všechno bylo Boží.

Ne že bychom měli podceňovat otázku prožití anebo, přesněji řečeno, praktického sdílení – skrze Ducha Svatého – všech vzácných výsledků Kristova díla pro nás. Toho jsme dalecí! Hned uvidíme, jaké místo je tomu vyhrazeno v Božím plánu milosti. Ale nezapomínejme, že nejsme spaseni uskutečněním něčeho, jako ani malomocný tím nebyl očištěn. Evangelium, skrze něž jsme spaseni, zní takto: „*Kristus umřel za hříchy naše podle Písem. A jest pohřben a vstal z mrtvých třetího dne podle Písem.*“ (porov. 1. Kor. 15,3–4) Zde nečteme nic o nějakém prožití. Je ovšem radostnou věcí prožít to. Je nesmírně radostné pro někoho, kdo byl již na pokraji utonutí, když si uvědomí, že sedí v záchranném člunu. Nicméně je jasné, že je zachráněn člunem a ne tím, že si to uvědomuje. Podobně je tomu s hříšníkem, který věří v Pána Ježíše Krista. Je zachráněn, spasen skrze smrt a vzkříšení Krista. Snad proto, že si to uvědomuje? Nikoli, ale protože to říká Bůh. Je to „**podle Písem**“. Kristus zemřel a vstal z mrtvých a na základě toho Bůh hříšníka prohlašuje za čistého.

„Již žádný soud! – Jak blahá zvěst!

Sám Bůh to říká – Jemu čest!“

Duši to dává nesmírný pokoj. Mám co činit s jasným Božím svědectvím, jímž nemůže nic otřást. Toto svědectví hovoří o tom, co Bůh udělal. ON sám vykonal vše, čeho bylo třeba, abych mohl být před Ním prohlášen za čistého. Odpuštění mých hříchů právě tak nezávisí na tom, jak jsem to prožil, jako nezávisí na nějakém „skutku spravedlnosti, který bych já činil“ (porov. Tit. 3,5), – a právě tak nezávisí na mých skutcích spravedlnosti, jako nezávisí na mých přestoupeních. Slovem: závisí jen a jen na smrti Krista. Jak to mohu vědět? Říká mi to Bůh. Je to vše „**podle Písem**“.

Je snad málo věcí, které by odhalovaly hluboce zakořeněnou zákonickost našich srdcí jasněji než ona tak často se vynořující otázka o prožití. My **chceme** mít něco ze sebe a tak bídne tím maříme anebo oslabujeme svůj pokoj a svobodu v Kristu. Hlavně pro tuto skutečnost se tak dlouho zdržuji u toho krásného nařízení o očišťování malomocného a

zvláště u pravdy rozvinuté v 7. verši 14. kapitoly. Byl to kněz, jenž měl kropit krví, a stejně tak to byl kněz, jenž měl prohlásit malomocného čistým. Právě tak je tomu v případě hříšníka. Jakmile zaujme před Bohem své pravé místo, vztahuje se na něho Kristova krev a Boží slovo, a to bez jakékoli další otázky anebo těžkosti. Jakmile ale vyvstane ona znepekující a trýznivá otázka o prožití, poruší se pokoj, srdce je sklíčeno a mysl plná zmatku. Čím důkladněji skoncuji se sebou a obírám se Kristem, jak je představen v „Písmech“, tím pevnější a hlubší bude můj pokoj. Kdyby se byl malomocný díval na sebe, když ho kněz prohlašoval za čistého, našel by nějaký důvod nebo opodstatnění pro ono prohlášení? Jistěže ne. Základem Božího svědectví byla ona kropená krev, ale vůbec nic, co bylo v malomocném anebo spojené s ním. Malomocný nebyl dotázán, jak se cítí anebo co si myslí; nebyla mu položena otázka, zda hluboce pocítil, jak jest jeho nemoc odporná. Byl to uznaný malomocný a to stačilo. Za takového byla vylita krev a ta ho očistila. Jak to mohl vědět? Snad tak, že to na sobě pociťoval? Nikoli, ale protože mu to řekl v Božím zastoupení a s Jeho pravomocí kněz. Malomocný byl prohlášen za čistého na stejném podkladě, na němž byl vypuštěn onen živý pták. Toutéž krví, jež smočila peří živého ptáka, bylo kropeno na malomocného. Tím byla celá záležitost dokonale vyřízena, a to způsobem, jenž vůbec nezávisel na malomocném, na tom, co si myslel, co pociťoval, anebo co prožíval. Takový byl starozákonní obraz. A pohlédneme-li nyní od předobrazu na Protějšek, spatříme našeho drahého Pána Ježíše Krista vstoupivšího do nebe a položivšího na Boží trůn svědectví o naplněném díle, na jehož základě tam smí vstoupit také věřící. Toto je nesmírně slavná pravda, Bohem uzpůsobená k tomu, aby ze srdce hledajícího a úzkostmi trápeného člověka zaplašila jakékoli pochybování, každou obavu či matoucí myšlenku i jakoukoli trýznivou otázku. Bůh má před Sebou jenom jeden zvláštní předmět: Krista; a každého věřícího vidí v Něm. Kéž by každá probuzená duše našla v této osvobozující pravdě trvalý, neměnný pokoj.

„Ten pak, kterýž se očišťuje, zpře roucho své a oholí všechny vlasy své, umyje se vodou, a čistý bude. Potom vejde do tábora, a bydleti bude vně, nevcházeje do stanu svého za sedm dní.“ (8. v.) Malomocný, který byl prohlášen za čistého, mohl začít dělat něco, oč se předtím ani nemohl pokusit, totiž: očišťovat se, prát své šaty, holit všechny svůj vlas, a když to dokončil, měl právo zaujmout své místo v táboře, jenž byl místem viditelného, uznávaného, veřejného obcenství s Bohem izraelským. Jeho přítomnost v táboře byla předtím příčinou, že malomocný musel být odtamtud vyhnán. Když byla dříve použita krev s její očištnou mocí, bylo na řadě mytí vodou, které zobrazuje působení Božího slova na povahu, zvyky a praktický život i činy člověka, takže tento je nejen před Bohem, ale také před izraelským shromážděním mravně (po vnitřní stránce) a z praktického hlediska způsobilý zaujmout své místo ve veřejném shromáždění.

Ale všimněme si dobře, že tomu člověku, třebaže byl skropen krví a tím oprávněn zaujmout své místo ve veřejném shromáždění, nebylo dovoleno vstoupit do vlastního stanu. Nesměl vejít do plného zakoušení oněch skrytých osobních výsad, spojených s jeho zvláštním místem v izraelském táboře. Jinými slovy: třebaže znal vykoupení skrze vylitou a kropenou krev a třebaže uznával Boží slovo za směrnici, podle níž měla být jeho osoba i všechny zvyky očištěny a upraveny, musel ještě být mocí Ducha Svatého uveden do plného, vědomého užívání svého zvláštního místa, podílu a výsad v Kristu.

Mluvím tu podle toho, čemu učí předobraz a považuji to za důležité, aby byla pochopena pravda, která je v něm zjevena. Bývá totiž až příliš často přehlížena! Je mnoho těch, kdo považují Kristovu krev za jediný základ odpuštění a Boží slovo za jediný prostředek, jímž naše zvyky, činy a styky musí být očištěny a upraveny, ale kteří jsou přesto daleci toho, vejít mocí Ducha Svatého do obecenství s vzácností a výborností Toho, Jehož krev odstranila jejich hříchy a Jehož Slovo musí očišťovat jejich praktický život. Zaujímají místo zjevného, skutečného spojení s Kristem, ale ne v síle osobního obecenství. Je naprosto pravda, že všichni věřící jsou v Kristu a jako tací oprávněni se těšit z těch nejvyšších pravd. Mají také Ducha Svatého jako sílu toho obecenství. To vše je vskutku pravda. Ale v tom všem není úplné odstavení všeho, co patří k přirozenosti, což je zásadně důležité k obecenství s Kristem ve všech stránkách Jeho bytosti a díla. Toto bude ve skutečnosti plně pochopeno ovšem až „dne osmého“, – v den slávy vzkříšení, kdy poznáme tak, jak jsme sami (byli) známi našemu Pánu. (1. Kor. 13,12 – p. p.) Pak jistě každý osobně i všichni společně vejdemo do plného, ničím nerušeného obecenství s Kristem ve všech rozmanitých stránkách Jeho Osoby i v slavných rysech Jeho povahy, ukázaných nám v 10. – 20. verši kapitoly, o níž uvažujeme. Takový je obsah předložené nám naděje. Ale již nyní, podle toho, jak skrze víru a mocné působení v nás přebývajícího Ducha Svatého uskutečňujeme smrt přirozenosti a všeho, co k ní patří, můžeme se sytit Kristem a radovat se z Něho jako z podílu pro naše duše na místě osobního obecenství.

„Dne pak sedmého sholí všechny vlasy své, hlavu i bradu svou, i obočí své, a tak všechny vlasy své sholí; zpěře také roucha svá a tělo své umyje vodou, a tak očistí se.“ (9. v.) Je jasné, že malomocný byl podle Božího úsudku stejně tak čistý již prvního dne, když na něho bylo kropeno krví v její sedmeronásobné neboli dokonalé účinnosti, jako byl čistý sedmého dne. V čem byl tedy rozdíl? Ne v jeho skutečném postavení ani stavu, nýbrž v osobním pochopení a obecenství. Sedmého dne měl provést naprosté, úplné odstranění všeho, co bylo spjato s přirozeností. Měl se naučit znát, že to bylo nejenom malomocenství přirozenosti, jež muselo být odstraněno, nýbrž také ozdoby přirozenosti, – ano, všechno, co bylo přirozené, co patřilo ke starému stavu.

Jenom **znát**, že Bůh vidí mou přirozenost mrtvou, jest jedna věc, ale je něco naprosto odlišného „považovat se“ za mrtvého, svléknout – prakticky – toho starého člověka s jeho skutky, mrtvit své údy, které jsou na zemi. Toto asi mívají na mysli mnozí zbožní lidé, když hovoří o postupném posvěcování. Mají na mysli správnou věc, i když to nevyjadřují přesně tak jako Písmo. Malomocný byl prohlášen za čistého již v okamžiku, kdy byl pokropen krví, a přesto se musel očistit. Proč to? V prvním případě byl čistý v Božím úsudku, v druhém případě musel být čistý prakticky: ve svém osobním pochopení a v tom, jak se projevoval navenek. Tak je tomu s věřícím. Je zajedno s Kristem: „obmyt, posvěcen a ospravedlněn“ – „přiját“ – „doplněn“, (1. Kor. 6,11; Ef. 1,5 – p. p.; Kol. 2,10) Takové jest jeho nezměnitelné postavení i stav před Bohem. Je stejně dokonale posvěcen, jako je dokonale ospravedlněn, protože podle Božích myšlenek a nazírání je měřítkem jak prvního tak druhého Kristus. Ovšem pochopení všeho toho a uplatňování toho v obyčejích a v praktickém životě jest něco úplně jiného. Proto také čteme: *„Taková tedy máme zaslíbení, nejmilejší, očišťujmež se od všeliké poskvrny těla i ducha, konajíce (=„dokonávajíce“ – p. p.) posvěcení v bázni Boží.“* (2. Kor. 7,1) Protože nás Kristus očistil Svou drahou krví, má-

me „se očisťovat“ praktickým uplatňováním Božího slova na sebe skrze Ducha Svatého. „*Toť jest Ten, kterýž přišel skrze vodu a krev, Ježíš Kristus, ne u vodě toliko, ale u vodě a ve krvi. A Duch jest, kterýž svědectví vydává, poněvadž Duch jest pravda. Neboť tři jsou, kteříž svědectví vydávají: Duch, a voda a krev, a ti tři jedno jsou.*“ (1. Janova 5,6–7 – p. p.) Zde máme smíření krví, očistění Slovem i moc Ducha Svatého – vše založené na smrti Krista, a vše tak živým způsobem předobrazené v nařízeních spojených s očisťováním malomocného.

„*Dne pak osmého vezme dva beránky bez poskvrny, a ovci jednu roční bez poskvrny, a tři desetiny efi mouky bělné k oběti suché, olejem zadělané, a oleje jednu mírku. Kněz pak, kterýž očisťuje, postaví toho člověka očisťujícího se s těmi věcmi před Hospodinem u dveří stánku úmluvy. I vezme kněz beránka jednoho, kteréhožto obětovati bude v oběť za hřích (dle pův.: „oběť za vinu“), a mírku oleje, a obraceti bude tím sem i tam v oběť obraceni před Hospodinem.*“ (10–12. v.) Zde je uvedena celá řada obětí, ale první z nich byla zabita oběť za vinu, poněvadž malomocný je zde viděn jako skutečný viník. To je pravda v každém případě. Jako hříšníci, kteří jsme se provinili proti Bohu, potřebujeme Krista jako Toho, jenž na kříži učinil smíření za tato provinění. „*Kterýžto hříchy naše na Svém těle sám nesl na dřevě.*“ (1. Petra 2,24 – p. p.) První dojem, jež má hříšník o Kristu, jest, že Ho vidí jako Protějšek oběti za vinu.

„*I vezme kněz krve z oběti za hřích, a pomaže jí kraje ucha pravého člověka toho, kterýž se očisťuje, a palce ruky jeho pravé, a palce nohy jeho pravé.*“ (14. v.) „**Ucho**“ – ten provinilý úd, jenž tak často zprostředkoval spojení s nějakou marností, pošetilostí nebo i s něčím nečistým – toto ucho musilo být očistěno krví oběti za vinu. A tak všechna provinění, která mi kdykoli přivodil tento úd, mně jsou odpuštěna podle Božího ocenění Kristovy krve. Také „**pravá ruka**“, která se tak často rozmáchla k vykonání skutků marnosti, pošetilosti a také nečistých věcí, musí být očistěna krví oběti za vinu. A tak také všechna provinění, které mi přivodil tento úd, jsou mi odpuštěna podle Božího ocenění Kristovy krve. Rovněž „**noha**“, která tak často pospíchala po cestě marnosti, pošetilosti anebo dokonce i nečistoty, musí být očistěna krví oběti za vinu, takže všechna provinění, jež mi tento úd přivodil, jsou mi odpuštěna podle Božího ocenění Kristovy krve. Ano, **všechno, všechno, všechno** je mi odpuštěno, všechno učiněno neplatným, všechno bylo pohřženo jako olovo do mohutných vod věčného zapomenutí. Kdo by je mohl odtamtud znovu vynést na světlo? Mohl by snad některý anděl, člověk anebo ďábel být schopen ponořit se do těch nezměrných, bezedných vod a vynést odtamtud ona přestoupení „**nohy**“, „**ruky**“ anebo „**ucha**“, uvržená tam vykupující láskou? Nikoli, Bohu chvála! Jsou ta tam, navěky pryč! Jsem na tom mnohem lépe, než kdyby byl Adam nikdy nezhrěšil. Jak úžasná je to pravda! Ten, kdo je obmyt krví, je na tom mnohem lépe než kdyby byl oblečen v nevinost.

Ale Bůh nemohl být spokojen pouhým zahlazením provinění skrze Ježíšovu smířčí krev. To je samo o sobě již něco velikého, ale je tu něco ještě většího.

„*Vezme také kněz z té mírky oleje, a naleje na ruku svou levou. A omoče prst svůj pravý v tom oleji, kterýž má na ruce své levé, pokropí z něho prstem svým sedmkrát před Hospodinem. Z ostatku pak oleje toho, kterýž má na ruce své, pomaže kněz kraje ucha pravého člověka toho, kterýž se očisťuje, a palce pravé ruky jeho, a palce pravé nohy jeho, na*

krev oběti za vinu. Což pak zůstane oleje, kterýž jest v ruce kněze, pomaže tím hlavy toho, kterýž se očišťuje; a tak očistí jej kněz před Hospodinem.“ (15–18. v.) Nejenže tedy naše údy jsou očištěny krví Krista, nýbrž jsou též skrze moc Ducha Svatého zasvěceny Bohu. Boží dílo má nejen zápornou (odstraňující) stránku nýbrž také kladnou (tvůrčí) stránku. Ucho už není nástrojem zprostředkujícím poskvrnění, nýbrž má být „rychlé k slyšení“ hlasu toho dobrého Pastýře. Ruka již není používána za nástroj nepravosti, nýbrž je vztažena ke skutkům spravedlnosti, milosti a pravé svatosti. Noha už nechodí po stezkách marnosti, nýbrž pospíchá po cestě svatých Božích přikázání – zkrátka celý člověk je zasvěcen Bohu v síle Ducha Svatého.

Je velice pozoruhodné, vidíme-li, že „olejem“ bylo pomazáváno „na krev oběti za vinu“. Kristova krev je Božím základem všeho působení Ducha Svatého. Krev a olej patří k sobě. Jako hříšníci nemůžeme osobně znát o Duchu Svatém nic, kromě na základě krve. Malomocný nemohl být pomazán olejem dříve, než byl skropen krví oběti za provinění. „Skrze kteréž také, uvěřivše, znamenání (zapečetění – p. p.) jste Duchem zaslíbení svatým.“ (Ef. 1,13) Boží přesnost i v jednotlivých rysech předobrazu musí vzbudit úžas každé obnovené mysli. Čím zevrubněji ho prohlížíme, čím více světla Písem necháme naň dopadat, tím víc budeme shledávat a zakoušet jeho krásu, moc a přesnost. A to vše, jak lze právem očekávat, je v nejlíbeznějším souladu s celým obsahem Božího slova. K poznání toho není třeba zvláštního přemýšlení. Vezměte jako klíč Krista a otevře se vám celý obrovský poklad všech předobrazů; zpytujte jejich vzácný obsah ve světle nebeské inspirované svíce, učiňte svým Vykladačem Ducha Svatého a jistě dojdete duchovního vzdělání, osvětlení a požehnání!

„Učiní také kněz oběť za hřích, a očistí očišťujícího se od nečistoty jeho.“ (19. v.) Zde máme obraz Krista nejen jako Toho, jenž nesl naše provinění, nýbrž také jako Toho, jenž učinil konec **hříchu**, kořene i ratolestí, – jako Toho, jenž zrušil celý systém hříchu, – jako „Beránka Božího, kterýž snímá hřích světa“ – „jako oběť smíření za hříchy... pro celý svět“ (1. Jan. 2,2 – p. p.) Jako Oběť za provinění odstranil Kristus všechna má provinění, jako Oběť za hřích se vypořádal s houževnatým kořenem, z něhož všechna přestoupení vycházela. Kristus se vypořádal se vším, ale já Ho nejprve poznávám jako Oběť za provinění, protože jako takového Jej potřebuji nejdříve. Je to především „svědomí z hříchů“ (Žid. 10,2), které mne trápí. S tím se dokonale a podle Boha vypořádala má vzácná Oběť za provinění. Ale jak tak pokračuji v cestě, shledávám, že všechny hříchy mají jeden kořen, jeden společný kmen, z něhož vyrůstají, a o tomto kořenu nebo kmenu zjišťuji, že se nalézá ve mně. S tím se podobně vypořádala mé vzácná Oběť za hřích. Pořadí ukázané v případě malomocného je dokonalé. Je to přesně totéž pořadí, které můžeme sledovat v praktických zkušenostech každé duše. Nejprve je oběť za provinění a teprve potom oběť za hřích.

„A potom zabije oběť zápalnou.“ (19. v.) Tato oběť vyjadřuje nejvyšší možný pohled na smrt Krista. Je v ní představeno Kristovo obětování Sebe sama bez poskvrny Bohu bez jakéhokoli zvláštního zřetele k přestoupením nebo k hříchu. Smíme v ní vidět Krista v Jeho dobrovolné oddanosti, krácejícího ke kříži a obětujícího se tam jako vůně rozkošná Bohu.

„I bude obětovati kněz tu oběť zápalnou, i oběť suchou na oltáři; a tak očistí jej, i bude

čistý.“ (20. v.) Oběť suchá představuje „Člověka Krista Ježíše“ v Jeho dokonalém lidském životě. V případě očišťovaného malomocného člověka byla úzce spjata s obětí zápalnou, jak s tím souhlasí také zkušenost každého spaseného hříšníka. Teprve když víme, že nám jsou odpuštěna naše **provinění** a že kořen čili princip **hříchu** je odsouzen, můžeme se sobě danou měrou skrze moc Ducha Svatého těšit z obecenství s Bohem o našem chvályhodném Pánu, který zde na zemi žil jako dokonalý člověk a pak se na kříži bez poskvrny obětoval Bohu. Tak nám jsou v onom očišťování malomocného ukázány podle Božího pořadí ony čtyři druhy obětí, totiž: oběť za provinění, oběť za hřích, oběť zápalná a oběť suchá, z nichž každá vyjadřovala některou zvláštní význačnou stránku našeho Pána Ježíše Krista.

Zde končí záznam Božího slova o pracích Páně s malomocným člověkem, a jistě, jak úžasný jest jeho obsah! Jaké je to ukázání nesmírné odpornosti hříchu, velikosti Boží milosti a svatosti, výbornosti Osoby Krista a mocné účinnosti Jeho díla! Není jistě nic zajímavějšího než sledovat šlépěje Boží milosti od posvátných předsíní svatyně k onomu poskvrněnému místu, kde se nalézal malomocný s odkrytou hlavou, zastřenými ústy a roztrženým oděvem. Bůh navštívil malomocného tam, kde byl, ale nenechal ho tam. Vyšel k němu, jsa hotov vykonat dílo, na jehož základě mohl malomocného uvést na vyšší místo a do vyššího obecenství, než jaké kdy předtím znal. A na základě tohoto díla byl malomocný vyveden ze svého místa poskvrnění a opuštěnosti až k samým dveřím stánku úmluvy, tj. až k místu kněze, aby se tam mohl těšit kněžským požehnáním. (Porovnej 2. M. 29,20–21.32) Jak by byl kdy mohl vystoupit na tak vysoké místo? To bylo naprosto nemožné. Neboť se vším všudy, co dokázal činit, mohl jenom chřadnout a zemřít ve svém malomocenství, pokud se k němu nesklonila svrchovaná Boží milost, aby ho vyvýšila z hnoje a posadila s knížaty svého lidu. (Ž. 113,7–8; 1. Sam. 2,8) Jestliže někdy byl nějaký případ, kde mohla být plně vyzkoušena a zásadně vyřízena otázka lidského úsilí; lidské zásluhy a lidské spravedlnosti, pak jím byl jistě případ malomocného. Bylo by jistě bídným utrácením času přít se dále o této otázce v takovém případě, jakým byl případ malomocného. I nejpovrchnějšímu čtenáři musí být naprosto jasné, že nic nemohlo vyřešit stav malomocného a jeho hluboké potřeby, než pouhá milost panující skrze spravedlnost. A jak slavným a vítězným způsobem ta milost jednala! Sestoupila do propastných hlubin, aby mohla malomocného vyzdvihnout až do nejzávratnějších výšek. Pohled, co malomocný ztratil a co získal! Ztratil všechno, co patřilo přirozenosti a získal krev smíření a milost Ducha. Myslím to samozřejmě v předobrazu. Jistěže získal, a to nevýslovně mnoho. Byl na tom nesmírně lépe, než kdyby nikdy nebyl vyhnán z tábora. Ano, taková je Boží milost! Taková je moc a cena, působivá síla a účinnost Ježíšovy krve!

Jak silně nám to vše připomíná marnotratného syna v 15. kapitole Lukáše! Také v něm pracovalo malomocenství a dosáhlo vrcholu. Byl velice daleko, na poskvrněném místě, kde vlastní hříchy a veliké sobectví oné daleké cizí země ho obklíčily hroznou samotou. Ale navěky buď velebena hluboká a něžná láska otce, – víme, jak to skončilo. Ten marnotratný syn došel vyššího místa a těšil se pak mnohem vyššímu obecenství, než jaké kdy předtím měl. Předtím pro něho nikdy nebylo zabito „tučné tele“, předtím na něm nikdy nebylo „to roucho první“. A proč to všechno? Bylo to snad zásluhou marnotratného syna? Ach ne! Bylo to jen a jen pro otcovu lásku.

Milý čtenáři! Dovol mi, abych se tě zeptal, zda můžeš uvažovat o popisu Božího jednání s malomocným ve 14. kapitole 3. Mojžíšovy knihy anebo o otcovu jednání s marnotratným synem v 15. kapitole Lukáše, abys přitom nenabyl hlubokého dojmu o lásce v Božím srdci, zjevené v Osobě a díle Kristově, popsané v Písmech pravdy a vštípené do srdce věřícího Duchem Svatým? Kéž nám Pán dá hlubší a trvalejší obecenství se Sebou!

Od 21. do 32. verše máme *„zákon toho, na komž by se ukázala rána malomocenství, a kterýž by nemohl býti s ty věci k očistění svému přináležité.“* Týká se to oběti „dne osmého“ a ne „dvou ptáků živých a čistých“. Oni dva ptáci v žádném případě nemohli být vynecháni, protože mluvili o smrti a vzkříšení Krista jako jediném základu, na němž Bůh může k Sobě opět přijmout hříšníka. Na druhé straně ony oběti „dne osmého“, protože souvisely s obecenstvím duše, musely být do jisté míry ovlivněny stupněm pochopení věřícího. Ale ať už byl tento stupeň jakýkoli, Boží milost tomu dovedla vyjít vstříc tak zvláštními dojemnými slovy: *„kteréz by mohl míti (= si opatřiti)“* (22. v.). A nejen to, ale i „dvě hrdličky“ udílely „chudému“ „tytéž výsady jako bohatému dva beránci, neboť obojí ukazovalo na tu „drahou krev Krista“, která má před Bohem neskonale, neproměnnou a věčně účinnou moc. Všichni, jak bohatí tak chudí, se před Bohem nalézali na stejném základě smrti a vzkříšení. Všichni byli přivedeni na místo stejné blízkosti, ale ne všichni zakoušejí stejnou míru obecenství, všichni nemají stejný stupeň pochopení vzácnosti Krista ve všech stránkách Jeho díla. Mohli by jej mít, kdyby chtěli, jenže oni dávají místo věcem, které jim v tom všelijak brání. Je tu svět a přirozenost, jež obě svým vlivem působí škody. Duch Svatý je zarmucován a není tu radost z Krista, jak by měla být. Jestliže žijeme jen ve věcech přirozenosti, budeme marně čekat, že se budeme moci sytit Kristem. To není možné, protože chceme-li se sytit Kristem, musí při nás být vyprázdnění od našeho „já“, sebezapření, sebeodsuzování. Zde nejde o otázku vykoupení nebo o uvedení malomocného do tábora, na místo uznávaného obecenství. Jde tu jen o obecenství duše, o to, jak se prakticky raduje z Krista. V této věci záleží nejvíce na nás. Smíme se těšit z těch nejvyšších pravd, ale jestliže stupeň našeho pochopení je malý, šeptá nám ona nic nevyčítající láska Otcovského srdce ta něžná slova: *„kteréz by mohl míti, které by si mohl opatřiti“*. Oprávnění je pro všechny stejné, třebaže naše schopnost může být různá. A Bohu buď chvála, neboť když vstupujeme do Jeho přítomnosti, jsou utišeny všechny tužby nové přirozenosti, a to nejvyšší měrou, – všechny síly nové přirozenosti tam jsou zaměstnány v tom největším rozsahu. Kéž by naše duše znaly a okoušely tyto blahé věci den co den. Uzavřeme tento oddíl úvah krátkou zmínkou o malomocenství, které se vyskytlo v některém domě.

3. Čtenář si jistě povšimne, že případ malomocenství na těle některé osoby nebo na šatech se mohl vyskytnout již na poušti, zatímco případ malomocenství v domě mohl nastat teprve v zemi Kanaán.

„Když vejdete do země kananejské, kterouž Já vám za dědictví (= za vlastnictví – p. p.) dávám, a dopustil bych ránu malomocenství na některý dům země, kterouž vládnouti budete,... i rozkáže kněz vyprázdniti dům, dříve než by všel do něho hleděti na tu ránu, aby nebylo poskvrněno něco z těch věcí, kteréž v domě jsou. Potom pak vejde, aby pohleděl na ten dům. Tedy vida ránu tu, uzří-li, že rána jest na stěnách domu, totiž důlkové na zelenalí anebo načervenalí, a na pohledění jsou nižší než stěna jinde: vyjde kněz z domu

toho ke dveřím jeho, a dá zavřítí dům ten za sedm dní.“ (34–38. v.)

Díváme-li se na dům jako na obraz shromáždění, uvidíme, že jsou nám zde předloženy některé důležité zásady týkající se Božího způsobu, jak jednat s mravním zlem nebo s podezřením ze zla ve shromáždění. Všimněme si, že případ malomocenství v domě vyžadoval stejného svatého klidu a dokonalé trpělivosti jako případ malomocenství na těle člověka nebo na oděvu. Nesměl tu být žádný spěch a ukvapenost, ale také ne žádná lhostejnost, ať šlo o dům, o šaty nebo o osobu. Ten člověk, kterému šlo o takový dům, nesměl brát na lehkou váhu ani jeden z příznaků, jenž se objevil na jeho zdech. Nebyl však oprávněn vyslovit o těch příznacích svůj soud: takové prozkoumání a posouzení bylo vyhrazeno jenom knězi. Jakmile se ukázalo něco z přirozenosti, musel kněz zaujmout k takovému domu soudcovský postoj. Dům se nalézal pod posouzením, avšak soud ještě nebyl vynesen. Musela uplynout úplná doba sedmi dnů, než mohlo padnout nějaké rozhodnutí. Mohlo se ukázat, že příznaky byly pouze povrchní a v takovém případě se nic nedělalo.

„A v den sedmý navrátí se kněz, a uzří-li, an se rozmohla rána na stěnách domu toho: rozkáže vynítí kamení, na němž by rána taková byla, a vyvrci je ven za město na místo nečisté.“ (39–40. v.) Nebylo třeba odsoudit celý dům: nejprve měl být podniknut pokus s odstraněním pouze těch kamenů, na nichž bylo malomocenství.

„Pakliž by se navrátila rána, a vzrostla by v tom domě po vyvržení kamení a vystrouhání domu, i po vymazání jeho, tedy vejda kněz, uzří-li, an se rozmohla rána v domě, malomocenství rozjídající se (= zažírající se) jest v tom domě, nečistý jest. I rozboří ten dům a kamení jeho, i dříví jeho, a všechno mazání (= omítku) domu toho, a vynosí ven za město na místo nečisté.“ (43–45. v.) Takový případ byl beznadějný, zlo bylo nevyléčitelné a celá budova musela být zničena.

„Jestliže by pak kdo všel do domu toho v ten čas, když zavřín byl, nečistý bude až do večera. A jestliže by kdo spal v tom domě, zpěře roucha svá; tolikéž jestliže by kdo jedl v tom domě, zpěře roucha svá.“ (46–47. v.) Toto je velice vážná pravda. **Styk znečišťuje!** Dobře si to zapamatujeme, drazí! Tato zásada byla za doby levitského zřízení velice vštěpována a jistě je i dnes velice potřebná a použitelná.

„Jestliže by pak kněz, vejda tam, uzřel, že se nerozmohla rána vědomě po obnovení jeho, tedy za čistý vyhlásí dům ten; neboť uzdravena jest rána jeho.“ (48. v.) Odstranění poskvrněných kamenů atd. zastavilo další vývin a šíření zla a způsobilo, že soud byl zbytečný. Takový dům již více nebyl považován za předmět soudu, nýbrž, jsa očištěn kropenou krví, byl opět působitlivý k bydlení.

A nyní se podívejme, jaké je v tom všem pro nás obsaženo mravní ponaučení. Je stejně hluboce zajímavé jako i vážné a praktické. Podívejme se na příklad na církev v Korintu. Byl to duchovní dům, jenž se skládal z duchovních kamenů. Ale žel, bdělé oko apoštola zjistilo na jeho zdech jisté velice podezřelé příznaky. Měl k tomu zůstat lhostejný? Ovšemže ne. Byl příliš prodchnut duchem Pána domu, než aby třeba jen na okamžik mohl takovou věc připustit. Ale jako k tomu nebyl lhostejný, tak také ani nespěchal. Přikázal, aby ten kámen s malomocenstvím byl odstraněn a dal dům pečlivě oškrábat. A když to tak věrně učinil, čekal trpělivě na výsledek. A jaký byl výsledek? Takový, jaký jen si mohlo srdce přát. *„Ale ten, kterýž těší ponížené, potěšil nás, Bůh, skrze příchod Titův. A netoliko*

*příchodem jeho, ale také i potěšením tím, kteréž on měl z vás, vypravovav nám o vaší veliké žádosti, o vašem kvílení, o vaší ke mně horlivé milosti, takže jsem se velmi zaradoval... **Všelijak prokázali jste to, že jste nevinní v té věci.***“ (Porovnej 1. Kor. 5. kap. s 2. Kor. 7,6–7 a 11.) Je to krásný příklad. Horlivá péče apoštola došla bohaté odměny. Haně byla učiněna přítrž a shromáždění bylo vyproštěno od poskvrňujícího vlivu neodsouzeného mravního zla.

A vezměme si jiný vážný příklad. – „*Andělu pak pergamské církve piš: Totoť praví ten, kterýž má ten meč s obou stran ostrý: Znáám skutky tvé, i kde bydlíš, totiž tu, kdež jest stolice Satanova, a že držíš se jména Mého, a nezapřel jsi víry Mé, ani v těch dnech, když Antipas, svědek Můj věrný, zamordován jest u vás, tu, kdež bydlí Satan. Ale mámť málo proti tobě, že tam máš ty, kteříž drží učení Balámovu, kterýž učil Baláka pohoršení klásti před obličejem synů izraelských, aby jedli modlám obětované, a smilnili. Tak i ty máš ty, kteříž drží učení Mikulášenců. Činiž pokání. Pakli nebudeš, přijdu na tebe brzy, a bojovati budu s nimi mečem úst Svých.*“ (Zj. 2,12–16 – p. p.) Zde stojí ten božský Kněz v soudcovském postoji ke Svému domu v Pergamu. Nemohl být lhostejný k takovým znepokojujícím příznakům, ale trpělivě a milostivě ještě dává čas k pokání. Jestliže nějaké pokání, varování nebo určitý druh kázně se ukáže být bezvýsledný, musí dojít k soudu.

Tyto věci mají v sobě mnoho praktického poučení vzhledem k učení o Církvi. Oněch sedm sborů v Asii nám poskytuje rozmanité výstižné ukázky domu, který je pod kněžským soudem. Měli bychom o nich uvažovat důkladně a s modlitbou, protože jsou nesmírně cenné. Neměli bychom nikdy pohodlně sedět, dokud se v Církvi ukazuje něco podezřelého. Možná, že máme sklon říkat: „To přece není mou věcí!“ Ó nikoli, je věcí každého, kdo má rád Pána domu, aby měl horlivou, Boží péči o čistotu toho domu. Jestliže se vyhýbáme náležitému provádění takové péče, nebude nám to v den Páně ani ke cti ani k užítku.

Končím úvahy o tomto předmětu. Jen bych rád závěrem ještě poznamenal, že celé to téma malomocenství má jistě rozsáhlé časové uplatnění a to nejen na dům Izraele, nýbrž také na vyznávající církev.

15. kapitola

Různé druhy znečištění a způsob, jak s nimi zacházet

Tato kapitola pojednává o různých druzích nečistoty, které nebyly tak vážného charakteru jako malomocenství. Zatímco malomocenství se zdálo vyjadřovat hluboce zakořeněnou moc zla přirozenosti, patnáctá kapitola probírá podrobně celou řadu věcí, jež byly spíše nevyhnutelnými slabostmi, ale protože do jisté míry pramenily z přirozenosti, poskvrňovaly a vyžadovaly určitá opatření Boží milosti. Boží přítomnost ve shromáždění vyžadovala vysokou míru svatosti a mravní čistoty. Každé hnutí přirozenosti si vynucovalo nějaký protičin. Dokonce i takové věci, které, pokud se týkalo člověka, mohly být pokládány za nevyhnutelné slabosti, působily poskvrňujícím vlivem a vyžadovaly očištění, protože v táboře byl Hospodin. V těch čistých, neposkvrněných, posvěcených před síních přítomnosti Boha izraelského nesmělo být trpěno nic urážejícího, nic, co mohlo vzbuzovat nelibost anebo bylo nějak nemístné. Okolní neobřízané národy by asi nerozuměly ničemu z těch svatých nařízení, ale Hospodin chtěl mít Izrael svatý, protože byl jeho Bohem. Kdyby jiné národy měly také takové výsady a byly přítomností svatého Boha také tak odlišeny, bylo by jim rovněž třeba být svatým lidem.

Jak zvláštní horlivou péči měl Hospodin i o všechny obyčeje a praktický život Svého lidu! Bděl nad ním, ať byl doma nebo někde venku, ať spal anebo byl vzhůru, ve dne i v noci. Staral se o jejich potravu, o jejich oděv, pečoval i o jejich nejdrobnější a osobní věci. Jestliže se na některé osobě ukázala nějaká drobná skvrna, musela být ihned a pečlivě prohlédnuta. Slovem: nebylo přehlédnuto nic, co mohlo nějak škodlivě ovlivnit zdravý prospěch nebo čistotu těch, s nimiž se Hospodin spojil a v jejichž středu přebýval. Zajímal se i o jejich nejvšednější záležitosti. Pečlivě se staral o každou věc, ať už se týkala jejich veřejného, společenského nebo osobního života.

Někomu neobřízanému by něco takového muselo být nesnesitelným břemenem. Jistě, pomýšlení, že by měl mít neskonale svatého Boha ve dne na každé své cestě a v noci při svém lůžku, by asi u takového neobřízaného člověka vzbudilo dojem tak nepříjemného omezení, že by to nesnesl. Ale pro toho, kdo opravdu miluje svatost, kdo miluje Boha, snad není nic rozkošnějšího. Takový se z toho raduje v blahém ujištění, že Bůh mu je vždycky nablízku a má svou rozkoš ve svatosti, kterou Boží přítomnost současně vyžaduje i zajišťuje.

Milý čtenáři, je tomu tak s tebou? Miluješ Boží přítomnost a svatost, kterou Jeho přítomnost vyžaduje? Jsi shovívavý k nějaké věci neslučitelné se svatostí Boží přítomnosti? Jsou tvé obvyklé myšlenky, city a činy ve shodě s čistotou a vznešeností svatyně? Nezapomeň při pročítání této 15. kapitoly 3. Mojžíšovy knihy, že byla napsána také k tvému poučení. Je třeba, abys ji četl v Duchu, protože ji máš pro sebe využít duchovně. Kdybys ji chtěl číst nějak jinak, znamenalo by to, že překrucuješ její obsah ke své vlastní škodě, aneb, řečeno výrazy zákona, by to bylo něco jako „vařit kůzle v mléce jeho matky“. (Porov. 2. M. 23,19; 5. M. 14,21)

Možná, že se ale zeptáš: „A je snad možné naučit se něčemu z takového oddílu Písma?

Může tam být něco, co by se hodilo také pro mne?“ – Předně mi dovol protiotázku: „A tobě se snad nezdá, že by to bylo napsáno k tvému poučení?“ – Já si myslím, že takové otázky nevzneseš již proto, že Duchem Svatým vedený apoštol přece s takovým důrazem prohlašuje, že „*kterézkoli věci napsány jsou, k našemu naučení napsány jsou.*“ (Řím. 15,4) Zdá se, že mnozí na toto důležité prohlášení zapomínají, přinejmenším co se týče 3. Mojžíšovy knihy. Nedovedou si představit, že by bylo možné naučit se něčemu z obřadů dávno zašlé doby a zvláště pak z takových obřadů, jak jsou třeba zaznamenány v 15. kapitole 3. Mojžíšovy knihy. Jestliže si uvědomíme, že také tuto kapitolu napsal Bůh Duch Svatý, že každý její oddíl, každý verš i každý řádek jsou „od Boha vdechnuté, a užitečné“ (porov. 2. Tim. 3,16) – pak by nám to mělo být pohnutkou k hledání duchovního významu také tohoto oddílu Písma. Je jisté, že cokoli Bůh napsal, mělo by Jeho dítě číst. Není pochyb, že je třeba duchovní síly, abychom věděli **jak**, a duchovní moudrosti, abychom znali **kdy** číst takovou kapitolu, ale totéž platí také o kterékoli jiné kapitole. Jedno je jisté, že kdybychom byli dosti duchovní, dosti nebeští, dosti odpoutáni od přirozenosti a povznesení nad tuto zem, dovedli bychom z takové kapitoly i z jiných podobných oddílů čerpat jen ryze duchovní zásady a myšlenky. Kdyby měl některý anděl z nebe číst taková místa z Písma, jak by se asi na ně díval? Jistě jen v duchovním a nebeském světle, jen jako na soubor nejryzejších a nejvyšších mravních naučení. Nuže, proč bychom si tak neměli i my počínat? Zdá se mi, že si ani neuvědomujeme, jakým skutečným pohrdáním zahrnujeme tu svatou knihu, dovoluujeme-li si některý její oddíl tak hrubě zanedbávat, jako se to zpravidla děje s 3. Mojžíšovou knihou. Kdyby tato kniha neměla být čtena, jistě by také nebyla napsána. Kdyby nebyla „užitečná“, jistě by neměla své místo v souboru inspirovaného Písma. Ale protože se „jedině moudrému Bohu“ (Řím. 16,27) zalíbilo tu knihu napsat, jistě ji mají Jeho děti také rády číst.

Je jisté, že je třeba duchovní moudrosti, svaté rozeznávací schopnosti a onoho vytříbeného mravního smyslu, kterého lze nabýt jenom v obecenství s Bohem – ano, že je třeba všech těch věcí, abychom si mohli učinit správný úsudek o tom, kdy číst takový oddíl. My bychom jistě měli silný sklon pochybovat o zdravém úsudku a vytříbeném smyslu někoho, kdo by povstal a přečetl v obvyklém shromáždění 15. kapitolu 3. Mojžíšovy knihy. Ale proč? Snad proto, že není „od Boha vdechnutá“ a jako taková „užitečná“? Nikoli, ale proto, že lidé většinou nejsou dostatečně duchovní, aby mohli pronikat do jejích čistých, svatých naučení.

Nuže čemu nás ta kapitola učí? Předně tomu, abychom se učili bdít se svatou horlivostí nad čímkoli, co vychází z naší staré přirozenosti. Každá její pohnutka a každý její projev je poskvrňující. Padlá lidská přirozenost je jako nečistá studnice a všechno, co z ní proudí, poskvrňuje. Nemůže z ní vyjít nic čistého, svatého nebo dobrého. Je to lekce velmi často vštěpovaná ve 3. Mojžíšově knize a zvláště výstižným způsobem podaná v kapitole, kterou právě máme před sebou.

Ale budiž Bohu chvála, že učinil takové opatření pro poskvrnění způsobená přirozeností! Toto opatření je nám v celém Božím slově a zvláště v oddílu, o němž chceme uvažovat, ukázáno ve dvou různých způsobech, totiž jako „voda a krev“. Obojí je založeno na smrti Krista. Jak krev smíření, tak i voda očištění tekly z probodeného boku ukřižovaného Krista. (Porovnej Jan 19,34 s 1. Jana 5,6.) „*Krev Krista Ježíše Syna Jeho očišťuje nás od všeli-*

kého hříchu.“ (1. Jana 1,7) A Boží slovo očisťuje naše praktické činy a cesty. (Ž. 119,9; Ef. 5,26) Tak jsme udržováni ve způsobilém stavu pro obecenství a velebení, třebaže ještě procházíme dějištěm, kde je všechno poskvrňující, a třebaže s sebou nosíme přirozenost, jejíž každé hnutí za sebou zanechává skvrnu.

Bylo už poznamenáno, že tato kapitola pojednává o poskvrněních, která byla méně závažná než malomocenství. Tomu odpovídá též skutečnost, že dílo smíření je zde předobrazeno nikoli býčkem nebo beránkem, nýbrž tím nejnižším stupněm oběti: „dvěma hrdličkami“. Na druhé straně ale v těch ustanovených úkonech „umývání“, „koupání“, „praní“ a „omývání“ je vždy znovu ukazováno na očisťující moc Božího slova. „*Jakým způsobem očistí mládenec stezku svou? Takovým, aby se choval podle Slova Tvého.*“ „*Muži milujte ženy své, jako i Kristus miloval církev, a vydal sebe samého za ni, aby ji **posvětil, očistiv obmytím vody skrze Slovo.***“ Voda měla velice důležité místo v levitském systému očisťování a jako předobraz Božího slova je jistě velice význačným a poučným předmětem.

V 15. kapitole 3. Mojžíšovy knihy můžeme tedy nasbírat celou řadu velice cenných naučení. Jsme tu zvlášť důrazným způsobem poučováni o pronikavé svatosti Boží přítomnosti. Ani skvrnka, malé zašpinění nebo nějaká jiná drobná závada nemůže být třeba jen na chvíli trpěna v tom trojnásob svatém okruhu. „*I budete oddělovati syny izraelské od nečistot jejich, aby nezemřeli pro nečistoty své, když by poskvrnili příbytku Mého, kterýž jest uprostřed nich.*“ (31. v.)

Dále se tu učíme, že lidská přirozenost je stále prýstícím zdrojem nečistoty. Je beznadějně poskvrněná, a nejen poskvrněná, nýbrž i poskvrňující. Ať bdíme nebo spíme, sedíme, stojíme nebo ležíme, naše stará přirozenost je poskvrněná a poskvrňující: již pouhý její dotyk způsobuje poskvrnu. Toto je hluboce pokořující lecke pro pyšnou lidskou mysl. Třetí Mojžíšova kniha nastavuje naší přirozenosti věrné zrcadlo: neponechává tělu nic, čím by se mohlo chlubit. Lidé se mohou vychloubat svojí ušlechtilostí, morálkou nebo důstojností: dejte jim prostudovat 3. Mojžíšovu knihu a oni se tam sami budou moci přesvědčit, jakou skutečnou hodnotu mají všechny ty věci v Božím ocenění.

A konečně se tu znovu učíme, jakou smírcí cenu má Kristova krev, a jakou očistnou a posvěcující moc má drahé Boží slovo. Povážíme-li jak neposkvrněná je čistota svatyně, a promítneme si sem nenapravitelnou poskvrněnost staré přirozenosti, snadno vyvstane otázka: Je **nám** možné vstoupit a zdržovat se **tam**? Odpověď nalézáme „v krvi a vodě“, jež tekly z boku ukřižovaného Krista – Krista, který za nás vydal na smrt svůj život, abychom skrze Něho mohli žít. „*Tři jsou, kteříž svědectví vydávají na zemi: Duch, a voda, a krev,*“ a, Bohu budiž chvála, „*ti tři jedno jsou*“. (1. Jana 5,8) Duch Svatý nepřináší našemu sluchu žádné jiné poselství než to, které nalézáme v Božím slovu a jak Slovo, tak Duch nám jasnou řečí mluví a vzácnosti a účinné moci krve.

Nejsme tedy oprávněni říci, že 15. kapitola 3. Mojžíšovy knihy byla „napsána k našemu naučení“? Nemá snad své zvláštní místo v tom božském souboru inspirovaných knih Písma? Jistěže má. Kdyby byla vynechána, zůstávalo by prázdné, nevyplněné místo. Učíme se v ní něčemu, čemu se takovým způsobem nemůžeme naučit nikde jinde. Celé Písmo nás ovšem poučuje o Boží svatosti, o ohyzdnosti přirozenosti, o účinné moci krve a o ceně Božího slova, ale ta kapitola, o níž jsme uvažovali, nám tyto velké pravdy předkládá

k povšimnutí a klade nám je na srdce zcela zvláštním způsobem.

Kéž by **každý oddíl** té drahé Knihy dané nám Otcem byl našim srdcím vzácný. Kéž by **kte-rákoli** jednotlivá část Jeho Písma nám byla sladší nežli med, a kéž by **každé** z Jeho „spravedlivých ustanovení a soudů“ (5. M. 4,8) mělo v našich duších to místo, které tam má mít.

16. kapitola

Veliký den smíření

Tato kapitola rozvíjí některé z nejzávažnějších zásad pravdy, které by měly zaujmout obnovenou mysl. Předkládá s neobyčejnou hloubkou a mocí učení o smíření. Tuto 16. kapitolu 3. Mojžíšovy knihy musíme přiřadit k těm nejvýznamnějším a nejdůležitějším oddílům vdechnutého Písma, pokud ovšem vůbec je člověku dovoleno dělat nějaká srovnání tam, kde je všechno Boží.

Díváme-li se na tuto kapitolu z historického hlediska, podává nám záznam různých činností v Izraeli v onen veliký den smíření, kterými bylo působeno a udržováno obecnství Hospodina se shromážděním a učiněno zadost za všechny hříchy, klopýtnutí a slabosti lidu, takže Pán, Bůh mohl mezi nimi přebývat. Krev prolitá toho slavnostního dne byla základem Hospodinova trůnu uprostřed izraelského shromáždění. Na základě její ceny mohl svatý Bůh prodlévat mezi Svým lidem vzdor jejich nečistotě. „Desátý den sedmého měsíce“ byl zvláštní, ojedinělý den – žádný jiný v celém roce se mu nepodobal. Oběti přinesené toho mimořádného dne tvořily základ, podle něhož mohl Bůh jednat se Svým lidem v milosti, milosrdenství, trpělivosti a shovívání.

Dále v tomto vdechnutém oddílu poznáváme, že *„ještě nebyla zjevena cesta ke svatyni“*. (Žid. 9,8) Bůh byl skryt za oponou a člověk stál opodál. *„Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi po smrti dvou synů Aronových, kteřížto, když předstoupili před Hospodina, zemřeli, a řekl Hospodin Mojžíšovi: Mluv Aronovi, bratru svému, ať nevchází každého času do svatyně za oponu před slitovnicí, kteráž jest na truhle, aby neumřel; neboť Já v oblace ukáži se nad slitovnicí.“* (1–2. v.)

Ještě nebyla pro člověka otevřena cesta, aby mohl kdykoli vcházet do Boží přítomnosti, a také nebylo mezi všemi rozmanitými obřady Mojžíšova zákona žádné opatření, aby tam mohl zůstávat. Bůh byl před člověkem uzavřen uvnitř a člověk byl od Boha oddělen venku a ani „krev býků a kozlů“ nemohla otevřít trvalé místo setkávání s Bohem. K tomu bylo třeba „lepší oběti“ a „krve lépe mluvící“. *„Zákon zajisté, maje stín budoucího dobrého, a ne sám obraz (lépe: „protějšek“ – p. p.) těch věcí, jednostejnými oběťmi, kteréž po všechna léta stále obětují, nikdy nemůže přistupujících dokonalých učiniti. Sic jinak zdaleč by již nepřestaly obětovány býti, protože by již neměli žádného svědomí z hříchů ti, kteříž obětují, jsouce jednou očištěni? Ale při těch obětech připomínání hříchů děje se každého roku. Neboť možné není, aby krev býků a kozlů shladila (lépe: „odňala“) hříchy.“* (Žid. 10,1–4) Ani levitské kněžství, ani levitské oběti nemohly nikoho učinit dokonalým. Oběti nesly pečeť nedostatečnosti, u kněží byly znaky mdloby a na obou bylo vidět nedokonalost. Nedokonalý člověk nemohl být dokonalým knězem, a ovšem nedokonalá oběť nemohla způsobit dokonalé svědomí. Aron nebyl oprávněn zaujmout své místo za oponou a oběti, které obětoval, zase nemohly oponu roztrhnout.

Tolik k této kapitole z historického hlediska. A nyní přistupme k její předobrazné mluvě. *„S tímto vcházení bude Aron do svatyně: S volkem (= s býčkem – p. p.) mladým, kterýž bude v oběť za hříchy, a s beranem k oběti zápalné.“* (3. v.) Zde máme opět ony dvě veliké

stránky Kristova smířčího díla: tu, která dokonale hájí Boží slávu, a tu, jež dokonale uspokojuje i ty nejhlubší potřeby člověka. Během všech rozmanitých prací služby konaných toho zvláštního, tolik vážného dne, nebylo ani zmínky o oběti **suché** nebo oběti **pokojné**. Zde není ukázáno v předobrazu dokonalé člověčenství našeho drahého Pána ani objasněno obecenství duše s Bohem. Slovem: jediným velikým předmětem je zde „smíření“, a to dvojím způsobem: činící zadost všem Božím požadavkům, požadavkům Jeho přirozenosti, požadavkům Jeho podstaty a nárokům Jeho trůnu, – a dále jako to, jež se dokonale vypořádalo s každým lidským proviněním a plně uspokojuje všechny potřeby člověka. Obě tyto věci musíme mít na mysli, chceme-li dobře pochopit pravdu předloženou v této kapitole, totiž čemu nás učí veliký den smíření. „*S tímto vcházeti bude Aron do svatyně*“: se smířením jako s obětí, jež ve všech směrech hájila Boží slávu, ať už pokud šlo o Jeho plány vykupující lásky vůči Církvi, vůči Izraeli a vůči celému stvoření, anebo pokud šlo o požadavky Jeho mravní správy; – a se smířením jako s obětí, která se úplně vypořádala s vinou člověka a s jeho nuzným stavem. Obě tyto stránky smíření se nám ustavičně objevují při uvažování o vzácném obsahu této kapitoly. Velikost jejího významu nemůžeme docenit.

„*V sukni* (lépe: přiléhavý kabát) *Iněnou svatou obleče se, a košilku* (lépe: spodky) *Iněnou bude mít na těle hanby své, pasem také Iněným opáše se, a čepici Iněnou vstaví* (lépe: ovine; „čepice“ byla na způsob turbanu) *na hlavu, roucha zajisté svatá jsou tato; i umyje vodou tělo své a obleče se v ně.*“ (4. v.) Aronova osoba umytá vodou čistou a oblečená v bílá Iněná roucha nám podává vzácný, hluboce působivý obraz Krista přistupujícího k dílu smíření. Je tu ukázán ve Svě **osobě** i ve Svém **charakteru** jako čistý a neposkvřněný. „*Já posvěcuji Sebe samého za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě.*“ (Jan 17,19) Jak nesmírně vzácné je, že jsme povoláni hledět na Osobu našeho božského Kněze v celé Jeho podstatné svatosti. Duchu Svatému je obzvláštní radostí ukazovat Božímu lidu vše, co předobrazuje Krista; a my, kdykoli na Něho hledíme; vidíme vždy téhož neposkvřněného, dokonalého, slavného, vzácného, s nikým jiným nesrovnatelného Ježíše, který je „*znamenitější nežli deset tisíců jiných*“ a „*všecek přežádostivý*“. (Pís. 5,10 a 16) ON nepotřeboval něco **dělat** anebo na Sobě **nosit**, aby byl čistý a neposkvřněný. Nepotřeboval žádnou čistou vodu nebo jemnou Iněnou látku, protože byl jak ve Svě podstatě, tak v praktickém životě „*ten Svatý Boží*“. To, co Aron **dělal** a co **nosil** na sobě, jeho umývání i oblékání byly jen mdlé stíny toho, co Kristus **skutečně je**. Zákon byl pouze „stín“ a ne „přímý protějšek toho budoucího dobrého“. Ale budiž Bohu chvála a dík, že my již nemáme pouhý stín, nýbrž věčnou, božskou skutečnost: samého Krista.

„*Od shromáždění pak synů izraelských vezme dva kozly k oběti za hřích, a jednoho berana k zápalné oběti. I bude obětovati Aron volka* (lépe: býčka – p. p.) *svého v oběť za hřích, a očistí sebe* (lépe: učiní smíření za sebe...) *i dům svůj.*“ (5–6. v.) Aron a jeho dům představuje Církev, ne ovšem jako to „jedno tělo“, nýbrž jako kněžský dům. Není to Církev, jak ji máme objasněnou v ep. Efezským a Kolosským, ale spíše jak ji nalézáme v 1. ep. Petra v tom dobře známém oddílu: „*I vy jako kameny živé, vzdělávejte se* (lépe: vzdělávání jste, – p. p.) *v dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování duchovních obětí, vzácných Bohu skrze Ježíše Krista.*“ (2,5) A podobně také v ep. Židům: „*Ale Kristus, jako Syn, (panuje) nad domem Svým, kterýžto dům my jsme, jestliže tu (svobodnou) doufanlivost, a tu*

chloubu naděje až do konce pevnou zachováme.“ (3,6) Vždy si musíme být vědomi, že Starý zákon neobsahuje žádné zjevení o tajemství Církve. Předobrazy a stíny tu jsou, ale žádné zjevení. Ono velké tajemství, že Židé i pohané tvoří „jedno tělo“, „jednoho nového člověka“ spojeného s oslaveným Kristem v nebesích, nemohlo být z pochopitelných důvodů zjeveno, dokud Kristus nezaujal Svě místo v nebeské slávě. Byl to zvláště Pavel, jenž byl učiněn správcem a pečovatelem o toto tajemství, jak nám sděluje v ep. Efezským 3,1–12, v oddílu, který by si měl každý čtenář – křesťan s modlitbou dobře prostudovat.

„Potom vezme ty dva kozly a postaví je před Hospodinem u dveří stánku úmluvy. I dá Aron na ty dva kozly losy, jeden Hospodinu, a los druhý pro Azazel. A obětovati bude Aron kozla toho, na něhož by los padl Hospodinu, obětovati jej bude za hřích. Kozla pak toho, na něhož přišel los Azazel, postaví živého před Hospodinem, aby skrze něho učinil očistění (lépe: smíření – p. p.), a pustí ho na poušť k (nebo: „jako“) Azazel.“ (7–10. v.) V těch dvou kozlech máme obě stránky smíření, o nichž jsme již hovořili. Na jednoho padl „los Hospodinův“ a na druhého los lidu. V prvním případě nešlo o osoby nebo o hříchy, které musely být odpuštěny, nýbrž o Boží plány milosti vůči Jeho vyvoleným. Tyto věci, jak snad ani nemusím říkat, jsou nesmírného významu, ale nemají nic společného s tím „kozlem, na něhož padl los Hospodinu“. Tento je totiž předobrazem té stránky smrti Krista, již byl Bůh – všeobecně vzhledem k hříchu – dokonale oslaven. Tato veliká pravda je plně ukázána v pozoruhodném označení: „los Hospodinu“. Bůh má Svůj zvláštní podíl ve smrti Krista – naprosto zvláštní podíl, který by svou vzácnost uchoval navěky, i kdyby žádný hříšník nepřišel ke spasení. Abychom poznali plný význam toho, musíme si připomenout, jak velice byl Bůh v tomto světě zneuctěn. Bylo pohrdnuto Jeho pravdou, Jeho autorita upadla v nevážnost, Jeho majestátu nebyla vzdávána čest, Jeho zákon byl přestupován, nebyl brán zřetel na Jeho požadavky, Jeho jméno bylo v porouhání a Jeho charakter tupen.

Nuže, pro to všechno učinila smrt Krista opatření. Dokonale oslavila Boha právě na tom místě, kde se všechny ty věci dály. Dokonale obhájila Boží majestát, Boží pravdu, svatost i povahu. Učinila božsky zadost všem požadavkům Jeho trůnu, učinila smíření vzhledem k **hříchu**, podala Boží prostředek na všechno zlé, které uvedl hřích do vesmíru. Skýtá základ, na němž Bůh může vůči všem jednat v milosti, milosrdenství a trpělivosti. Dává záruku věčného vyvržení a zahlazení knížete tohoto světa. Tvoří nepomíjející základ Boží mravní vlády. Na základě díla kříže může Bůh jednat podle Svě svrchovanosti, může zjevovat s ničím nesrovnatelné různé slávy Svě osoby a velebeníhodné vlastnosti Svě podstaty. Mohl by provedením Svě neoblomné spravedlnosti poslat všechno lidstvo, spolu s ďáblem a s jeho anděly, do jezera hořícího ohněm, ale kde by pak byla Jeho láska, Jeho milost, Jeho milosrdenství, Jeho laskavost – Jeho shovívání, Jeho slitování, Jeho trpělivost a Jeho dokonalá dobrotivost?

A zase kdyby tyto vzácné vlastnosti působily bez základu smíření, kde by byla Boží spravedlnost, pravda, majestát, svatost, požadavky Boží vlády, ano, veškerá Boží mravní sláva? Jak by se mohly „spolu potkat milosrdenství a pravda“ anebo si „spravedlnost a pokoj dát políbení“? Jak by mohla „pravda ze země pučeti a spravedlnost z nebe vyhlédati“? (Ž. 85,11–12 – p. p.) To by bylo zcela nemožné. Kromě smířící oběti našeho Pána Ježíše Krista nemohlo nic Boha plně oslavit; ona Ho však oslavila. Dala tak zazářit slávě Boží podstaty, jak by to nikdy nemohlo učinit nepadlé stvoření ani ve svém nejvyšším lesku. Skrze smí-

ření mohl Bůh jak předem – před jeho vykonáním – tak i potom snášet tento svět po dobu již téměř šesti tisíc let. Na základě moci tohoto smíření mohou i ti nejbezbožnější, nejvíce vzdorující a nejvíce se rouhající ze synů lidských „žít, pohybovat se a existovat“ (porov. Sk. 17,28), jíst, pít a spát. I zjevný nevěřící rouhač měl by být vděčen oběti smíření za každé sousto jídla, které si dává do úst, ale on to neví a bezbožně se tomu vysmívá. Slunečních paprsků a dešťů, které zúrodnují půdu, se také ateistovi dostává na základě účinné moci Kristova smíření, ano, dokonce i dýchání, kterého nevěrci a ateisté používají, aby se rouhali Božímu zjevení, anebo aby popírali Boží existenci, dostávají z Kristovy smířící oběti. Kdyby nebylo toho drahého smíření, pak namísto, aby chodili po zemi a rouhali se, byli by dávno skladení v pekle.

Byl bych nerad, aby mi čtenář špatně rozuměl. Nemluví zde o odpuštění anebo o spasení lidí. To je něco úplně jiného, a jak každý pravý křesťan ví, je to spojeno s vyznáním Ježíšova jména a s vírou srdcem, že Ho Bůh vzkřísil z mrtvých. (Řím. 10) To je dosti jasné a snadno pochopitelné, ale nemá to nic společného s tou stránkou díla smíření, o níž právě uvažujeme a která je tak jasně nastíněna v onom „kozlu, na něhož padl los Hospodinu“. Boží odpuštění a přijetí hříšníka jest jedna věc, Jeho snášení a trpělivost vůči člověku a zahrnování ho časnými požehnáními je něco úplně jiného. Obojí jest ovšem na základě díla kříže, avšak vždy na základě úplně jiné stránky a jejího uplatnění.

Rozlišování obou těch stránek rozhodně není bezvýznamné. Právě naopak. Není-li v tom činěn rozdíl, musí dojít ke zmatku v celém učení o smíření. Ale to není všechno. Jasně pochopení Božích cest vlády, ať v minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti, souvisí s tímto hluboce zajímavým bodem. A konečně nalézáme v něm klíč k vysvětlení celé řady veršů Písma, které mnohým křesťanům působí značnou těžkost. Uvedu jen jako ilustrující příklad dvě či tři taková místa.

„*Aj, Beránek Boží, kterýž snímá hřích světa.*“ (Jan 1,29) S tím můžeme spojit velmi podobné místo v 1. ep. Jana, kde se o Pánu Ježíši Kristu hovoří jako o „smíření pro celý svět“ (2,2 – p. p.).²⁴ V obou těch místech je zmínka o Pánu Ježíši jako o Tom, jenž dokonale oslavil Boha vzhledem k „**hřichu**“ a k „**světu**“ v jejich nejširším pojetí. Je tu viděn jako ten veliký Protějšek onoho předobrazného „kozla, na něhož padl los Hospodinu“. To nám dává nejvzácnější pohled na Kristovo dílo smíření, na jeho stránku, která, žel, bývá tak mnoho přehlížena anebo nebývá jasně pochopena. Kdykoli u takovýchto anebo u jiných podobných míst Písma vyvstane otázka **osob** a odpuštění konkrétních **hříchů**, upadneme jistě při výkladu do nepřekonatelných obtíží.

Tolik tedy ke všem těm místům, kde je ukázána v širokém smyslu Boží milost vůči světu.

²⁴ Slova: „**za hřichy** (všeho světa)“, vyskytující se v mnoha překladech, jsou přidána překladateli, ale v původním inspirovaném textu chybějí. (V kralickém textu výraz „za hřichy všeho světa“ přímo není, ale smysl věty je tentýž – p. p.) Jestliže tam ta přidaná slova ponecháme, ztratí se nám úplně Boží přesnost vyjádřená v tom místě, verš učí jednoduše toto: v jeho první části je ukázán Kristus jako smíření za skutečné **hřichy** Jeho lidu, zatímco v druhé části nejde vůbec o **hřichy** nebo o **osoby** nýbrž všeobecně o **hřích** a **svět**. Jistě, celý ten verš ukazuje Krista jako skutečný Protějšek oněch dvou předobrazných starozákonních kozlů: jako Toho, jenž nesl hřichy Svého lidu, – a jako Toho, jenž dokonale oslavil Boha, co se týče hřichu všeobecně, a jenž učinil opatření, aby Bůh mohl v širším smyslu jednat v milosti s celým světem, a také opatření ke konečnému vysvobození a požehnání všeho stvoření. (pozn. CHM) (Přesný český překlad 1. Jana 2,2 by byl: „A On jest smíření za hřichy naše, a nejen za naše, ale i pro celý svět.“ pozn. překladatele.)

Všechna mají za základ onu zvláštní stránku díla smíření, jíž se tu právě podrobněji obíráme. „*Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření.*“ (Mk. 16,15) – „*Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna Svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v Něho, nezahynul, ale měl život věčný. Neboť neposlal Bůh Syna Svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze Něho.*“ (Jan 3,16–17) – „*Napomínámť pak, aby především činěny bývaly pokorné modlitby, prosby, žádosti a díků činění za všechny lidi, za krále i za všechny v moci postavené, abychom pohodlný a pokojný (lépe: klidný a tichý – p. p.) život vedli ve vsí pobožnosti a šlechetnosti. Neboť toť jest dobré a vzácné před Spasitelem naším Bohem, kterýž chce, aby všickni lidé spaseni byli, a k známosti pravdy přišli. Jedentť jest zajisté Bůh, jeden také i Prostředník Boží a lidský, Člověk Kristus Ježíš, kterýž dal Sebe samého mzdu na vykoupení za všechny, na osvědčení časem svým.*“ (1. Tim. 2,1–6) – „*Zjevitť se zajisté ta milost Boží spasitelná všechněm lidem.*“ (Tit. 2,11) – „*Ale toho Ježíše, kterýž maličko nižší byl nežli andělé, vidíme pro utrpení smrti slávou a ctí korunovaného, aby z milosti Boží za všechny okusil smrti.*“ (Žid. 2,9) – „*Nemeškát Pán s naplněním slibů, jakož někteří za to mají, že obmeškává, ale shovívá nám, nechť, aby kteří zahynuli, ale všickni ku pokání se obrátili.*“ (2. Petra 2,9)

Není důvodu, proč bychom se měli nějak vyhýbat jasnému smyslu výše uvedených a podobných oddílků Písma. Je v nich jasné, jednoznačné svědectví o Boží milosti vůči všem bez sebemenšího zřetele k zodpovědnosti člověka anebo k věčným Božím plánům. Učení o těchto věcech v Písmě je naprosto jasné a jednoznačné. Na straně člověka je plná zodpovědnost a na Boží straně svrchovanost. Všichni, kdo jsou poddáni autoritě Písma, to jistě uznají. Ale stejně tak důležité je uznat široký rozsah Boží milosti a Kristova kříže. Bůh je tím oslaven a člověku vzata **jakákoli** možnost omluvy nebo výmluvy. Lidé se tak rádi odvolávají na Boží prozřetelnost a svou neschopnost k uvěření bez Božího působení, ale tím jen dokazují, že Boha nechťejí, protože kdyby Ho chtěli, mohli by Ho nalézt, neboť je blízko nich. Boží milost a Kristovo smíření jsou tak rozsáhlé a všeobecné, jak jenom by si lidé mohli přát. „**Kdokoli**“, „**každý**“, „**všichni**“ – jsou slova, která říká sám Bůh; povězte mi tedy, kdo je vyloučen? Jestliže Bůh posílá člověku poselství o spasení, pak je jistě určeno člověku, a je možné, aby něco bylo horšího a bezbožnějšího, než když někdo zavrhuje Boží milost a činí Boha lhářem a pak označuje skrytou Boží prozřetelnost za příčinu svého jednání? V jistém smyslu by pro člověka bylo čestnější říci přímo: Skutečností je, že nevěřím Božímu slovu a že nestojím o Boží milost a spasení. Tomu by se ještě dalo rozumět. Ale jestliže lidé přikrývají svou nenávist k Bohu a k Jeho pravdě pláštíkem falešné, jednostranné teologie, pak to není nic jiného než nejvyšší forma bezbožnosti. Smíme tu opravdu cítit, že ďábel není nikdy ďábelštější, než když se objevuje s Bibli v ruce.

Kdyby to byla pravda, že Boží skrytá prozřetelnost a plány brání lidem přijmout evangelium, o němž Bůh přikázal, aby jim bylo kázáno, jak by pak mohli být potrestáni „věčným zahynutím“ podle zásady spravedlnosti, protože neuposlechli evangelia? (2. Tes. 1,6–10) Bude moci být v těch ponurých místech zahynulých hříšníků jediná duše, které by mohla obviňovat Boží plány jako příčinu, že se nalezí v místě zatracení? Ani jedna to nebude moci říci. Bůh učinil tak rozsáhlá opatření a tak široké možnosti ve smířcím díle Kristově nejen pro spasení těch, kdo uvěří, nýbrž i tím, že nabízí plnou milost těm, kdo odmítají evangelium, takže budou bez výmluvy. Člověk nebude potrestán „věčným zahynutím“

protože **nemůže**, nýbrž protože **nechce** uvěřit. Není osudnějšího omylu, jehož by se člověk mohl dopustit, než když se ukrývá za Boží prozřetelnost, ačkoli naprosto uváženě a vědomě odmítá Boží milost; a toto vše je tím nebezpečnější, protože to bývá podpíráno dogmaty jednostranně zaměřené teologie. Boží milost je zdarma nabízena všem. Tážeme-li se, jak je to možné, odpověď zní: „Hospodinův los“ padl na tu pravou Oběť, takže Bůh mohl být dokonale oslaven, co se týče hříchu, a má plnou možnost jednat v milosti se všemi a nechat „kázat evangelium všemu stvoření“. Takováto milost a takové kázání musí mít pevný základ a ten je v díle smíření. A i když člověk milostí pohrdá, Bůh je oslaven v jejím prokazování a v nabídce spasení kvůli základu, na němž obojí spočívá. Bůh je oslaven a **bude** oslaven po všechny nesčíslné věky věčnosti. – „*Nyní duše Má zkormoucena jest, a což dím? Otče, vysvoboď Mne z této hodiny. Ale proto jsem přišel k hodině této. Otče, oslaviž jméno Své. Tedy přišel hlas s nebe: I oslavil jsem, i ještě oslavím... Nyníť jest soud světa tohoto, nyní kníže světa tohoto vyvrženo bude ven. A Já, budu-liť povýšen od země, všechny potáhnu k Sobě.*“ (Jan 12,27–32)

Zatím jsme se obírali jenom tím jedním zvláštním bodem, totiž „kozlem, na něhož padl los Hospodinu“, a přliš rychle čtoucí čtenář by se mohl domnívat, že dalším předmětem, o němž budeme uvažovat, musí nutně být kozel Azazel, jenž nám předobrazně ukazuje na druhou velikou stránku Kristovy smrti anebo na její uplatnění na hříchy lidu. Ale tak tomu není. Než přistoupíme k této otázce, nalézáme nejúplnější potvrzení právě probírané pravdy ve skutečnosti, že krví toho zabitého kozla a spolu s tím i krví býčka bylo kropeno na trůn Hospodinův a před ním, aby bylo ukázáno, že krví oběti smíření bylo učiněno zadost všem požadavkům tohoto trůnu a že bylo učiněno dokonalé opatření pro všechny požadavky Boží mravní správy.

„*I bude obětovati Aron volka (lépe: býčka – p. p.) svého v oběť za hřích. Vezme také plnou kadidelnici uhlí řeřavého s oltáře, kterýž jest před tváří Hospodinovou, a plné obě hrsti své vonných věcí (=kadidlo) stlučených, a vnese za oponu. A vloží kadidlo to na oheň před Hospodinem, a dým kadění toho přikryje slitovnici, kteráž jest nad svědectvím, a neu-mře.*“ (11–13. v.) Zde je nám velice živým způsobem ukázáno něco pozoruhodného. Krev oběti smíření je vnesena dovnitř za oponu do svatyně svatých a tam jest jí kropeno na trůn Boha izraelského. Byl tam oblak Boží přítomnosti, a aby Aron mohl stát v přímé přítomnosti slávy a nezemřel, „dým kadidla“ vystupoval a „přikryl slitovnici“, na níž bylo kropeno krví smíření „sedmkrát“. „**Libovonné** kadidlo (**drobně**) **stlučené**“ vyjadřuje vzácnou vůni Kristovy Osoby – líbeznou vůni Jeho předrahé oběti.

„Potom vezma krve volka (lépe: býčka – p. p.) toho, pokropí prstem svým na slitovnici k východu; tolikéž před slitovnicí kropiti bude sedmkrát krví tou prstem svým. Zabije také v oběť za hřích kozla toho, kterýž jest lidu, a vnese krev jeho do vnitřku za oponu, a učiní se krví jeho, jakož učinil se krví volka, totiž pokropí jí na slitovnici a před slitovnicí.“ (14–15. v.) „Sedm“ je číslo dokonalosti, úplnosti. Sedmeronásobné kropení krví před slitovnicí nás učí tomu, že ať je použití Kristovy smířící oběti jakékoli, buď na věci, na místa anebo na osoby, vždy má u Boha plné ocenění. Krev, která zajišťuje spasení Církve – „domu“ toho pravého Arona, – krev, která zajišťuje spasení „shromáždění“ Izraele, – krev, která zajišťuje konečné napravení a požehnání celého stvoření: ta krev byla přednesena před Boha, jí bylo kropeno a byla přijata podle plné dokonalosti, výbornosti a

vzácnosti Krista. Na základě moci té krve může Bůh provést všechny Svě věčné plány milosti. Může spasit Církev a vyvýšit ji do nejzávratnějších výšin slávy a důstojenství – vzdor veškeré moci hříchu a Satana; může obnovit rozptýlená pokolení izraelská, může spojit Judu a Efraima, může naplnit všechna zaslíbení učiněná Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi; může spasit a dát požehnání nesčíslným milionům pohanů; může napravit a dát požehnání rozsáhlému stvoření; může dovolit paprskům Svě slávy, aby věčně osvětlovaly celý vesmír; může před anděly, lidmi i ďábly ukázat Svou věčnou slávu – slávu Svě podstaty, slávu Svě přirozenosti, slávu Svých skutků, slávu Svě vlády – ano, to vše On může učinit a také to učiní. Ale jediným podkladem a oporou, na niž bude věčně spočívat ta úžasná stavba slávy, je krev kříže, ta drahá krev, milý čtenáři, která oznámila pokoj, Boží a věčný pokoj tvému srdci a svědomí v přítomnosti neskonale Svatosti. Tou krví, která skropila svědomí věřícího, bylo kropeno „sedmkrát“ před Božím trůnem. Čím blíže se dostáváme k Bohu, tím více poznáváme, jaký význam a jakou cenu má Ježíšova krev. Pohlédneme-li na měděný oltář, nalezneme tam krev; podíváme-li se na měděné umyvadlo, nalezneme tam krev; při pohledu na zlatý oltář uvidíme rovněž krev; pohlédneme-li na oponu stánku, nalezneme opět krev: ale nikde jinde nenalézá krev tak rozsáhlého použití jako za oponou, před Hospodinovým trůnem, v bezprostřední přítomnosti Boží slávy.

„Za nás mluví krev Tvá věčné ceny,
jíž jsi všechny naše hříchy smyl,
milosti trůn nám je postavený:
Vše Ty's, Jezu, dobře učinil!“

„A očistí svatyni od nečistot synů izraelských a od přestoupení jejich i všech hříchů jejich. Tolikéž učiní i stánku úmluvy, kterýž jest mezi nimi uprostřed nečistot jejich.“ (16. v.) S touto pravdou se setkáváme vždy znovu. Muselo být učiněno opatření pro požadavky svatyně. Jak Hospodinovy předsíně, tak i Jeho trůn musely vydávat svědectví o ceně krve. Stánek uprostřed nečistoty Izraele musel být kolem dokola ohrazen Božími opatřeními díla smíření. Hospodin učinil všemi těmi věcmi opatření pro Svou slávu. Kněží a jejich kněžská služba, místo bohoslužby a vše, co se tam nalézalo, muselo být pod mocí krve. Svátý Bůh by byl nemohl ani na okamžik prodlévat uprostřed izraelského shromáždění, kdyby tu nebyla bývala účinná moc krve. Byla to ona, jež Mu dávala možnost přebývat, působit a vládnout uprostřed Jeho chybujícího lidu.

„Žádný pak člověk ať není v stánku úmluvy, když on vchází k očišťování do svatyně (nebo: vchází do svatyně, aby učinil smíření), dokudž by on zase nevyšel a očištění za sebe, za dům svůj i za všechno množství izraelské nevykonal.“ (17. v.) Aron musel obětovat oběť za své hříchy i za hříchy lidu. Mohl vstoupit do svatyně jenom na základě moci krve. V tom 17. verši máme předobraz Kristova smířícího díla v jeho uplatnění jak na Církev, tak na shromáždění Izraele. Církev nyní vstupuje do svatyně skrze Ježíšovu krev. (Žid. 10) Pokud se týče Izraele, na jejich srdcích je stále ještě zastření. (2. Kor. 3) Oni jsou ještě v určitém vzdálení, třebaže na kříži bylo učiněno plné opatření, aby i jim bylo odpuštěno a aby byli napraveni, až se obrátí k Pánu. Celé to období je, abychom tak řekli, dnem smíření. Ten pravý Aron vstoupil se Svou krví do samého nebe, aby tam byl přítomen v Boží přítomnosti pro nás. Ale On brzy přijde, aby uvedl shromáždění Izraele do všech výsledků Svého

dokonaného díla. V tom mezidobí jest s Ním spjat Jeho dům – tj. všichni opravdoví věřící – a mají smělost vstupovat do svatyně svatých, jsouce učinění blízkými skrze Ježíšovu krev.

„Vyjde pak k oltáři, kterýž jest před Hospodinem, a očistí jej. A vezma krve volka toho, a ze krve kozla, dá na rohy oltáře vůkol. A pokropí ho svrchu krví tou prstem svým sedmkrát, a očistí jej i posvěti ho od nečistot synů izraelských.“ (18–19. v.) Krví smíření bylo tedy kropeno všude – od Božího trůnu za oponou až k oltáři, jenž stél na dvoře stánku úmluvy. *„Protož potřebí bylo, aby věci nebeských příkladově těmi věcmi očišťováni byli, nebeské pak věci lepšími oběťmi, nežli jsou ty. Neboť nevšel Kristus do svatyně rukou udělané, kteráž by nesla obraz pravé, ale v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás. Ne aby častokrát obětoval Sebe samého, jako nejvyšší kněz vcházel do svatyně každý rok se krví cizí, (sic jinak byl by musil častokrát trpěti od počátku světa), ale nyní jednou při skonání věků, na shlazení hřícha skrze obětování Sebe samého, zjeven jest. A jakož uloženo lidem jednou umříti, a potom bude soud, tak i Kristus jednou jest obětován, k shlazení (lépe: aby nesl – p. p.) mnohých lidí hříchů; podruhé bez hříchu ukáže se těm, kteříž Ho čekají k spasení.“* (Žid. 9,23–28)

Jest jen jedna cesta do svatyně svatých a je to cesta skropená krví. Marně bychom se usilovali vstoupit nějakou jinou cestou. Lidé mohou zkoušet získat si nebe modlitbami anebo nějak si ho koupit, mohou se snažit dostat se do nebe cestou zachovávaní nějakých nařízení nebo ustanovení, anebo možná majíce napůl taková nařízení a napůl Krista, ale nadarmo. Bůh mluví o **jedné** cestě, a to jen o jedné, a tato cesta byla otevřena dokořán jen skrze roztrženou oponu Spasitelova těla. Po této požehnané cestě prošly během staletí již miliony spasených: praotcové, proroci, apoštolé, mučedníci, svatí všech dob, od Ábela až do dnešních dnů a našli skrze ni bezpečný, volný přístup. Ta **jedna** oběť stačí božsky pro všechny. Bůh nic víc nepožaduje, ale také nemůže přijmout nic menšího. Chtít něco přidat, by znamenalo snižovat to, o čem Bůh prohlásil, že to Sobě oblíbil, ba že je v tom neskonale oslaven. Chtít naopak z toho něco ubrat, by znamenalo popírat provinilost a zkaženost člověka a vrhat urážku na spravedlnost a majestát věčné Trojjednosti.

*„A když by dokonal očištění smíření svatyně a stánku úmluvy a oltáře, obětovati bude (lépe: přivede – p. p.) kozla živého. A vlože Aron obě ruce své na hlavu kozla živého, vyznávati bude nad ním **všecky** nepravosti synů izraelských, a **všecka** přestoupení jejich se **všemi** hříchy jejich, a vloží je na hlavu kozla, a vyžene ho člověk k tomu zřízený na poušť. (Kozel ten zajisté ponese na sobě **všecky** nepravosti jejich do země pusté.) A pustí kozla toho na poušti.“* (20–22. v.)

Zde tedy máme tu druhou velikou myšlenku spojenou se smrtí Krista, totiž ono úplné, konečné odpuštění hříchů lidu. Jako je smrt Krista základem Boží slávy, tak je též základem dokonalého odpuštění hříchů pro všechny, kdo v ní složili důvěru. Tato druhá stránka je, Bohu dík, jen druhořadým, nižším uplatněním díla smíření, třebaže naše pošetilé srdce by chtěla vidět ten nejvyšší možný pohled na kříž v ní, poněvadž se tu jedná o zahlazení našich hříchů. Je to omyl. První věc je Boží sláva. Naše spasení je teprve na druhém místě. Hlavním, drahým předmětem Kristova srdce bylo zastávat Boží slávu. Tento cíl On sledoval od počátku až do konce s neoblomnou, neústupnou věrností. *„Protož Mne Otec miluje, že Já pokládám duši Svou, abych ji zase vzal.“* (Jan 10,17) *„Nyníť oslaven jest*

Syn člověka, a Bůh oslaven jest v Něm. A poněvadž Bůh oslaven jest v Něm, i Bůh oslaví Jej sám v Sobě, a to hned oslaví Jej.“ (Jan 13,31–32) „*Poslouchejte Mne, ostrovové, a pozorujte národové dalecí: Hospodin hned z života povolal Mne, od života matky Mé v pa-měť uvedl jméno Mé. A učinil ústa Má podobná meči ostrému. V stínu ruky Svě skryl Mne, a učiniv ze Mne střelu vypulovanou (= vyleštěnou), v toule Svém schoval Mne. A řekl Mi: Služebník Můj jsi, Izraeli (nebo: Služebník Můj jsi Izrael), skrze Tebe **oslaven budu.**“ (Iz. 49,1–3 – p. p.)*

Boží sláva byla tím nejvyšším, nejpřednějším předmětem Pána Ježíše Krista v životě i smrti. On žil a zemřel k oslavení jména Svého Otce. Ztratila tím Církev něco? Jistěže ne. A přišel o něco Izrael? Ani on. Nebo snad pohané? Nikoli. Žádným jiným způsobem nemohlo být jejich spasení a požehnání zajištěno lépe a dokonaleji, než že bylo postaveno na druhé místo za Boží slávu. Slyšme, jak zněla Boží odpověď Kristu, tomu pravému Izraeli, v onom úžasném právě uvedeném oddílku. „*Máloť by to bylo, abys Mi byl služebníkem ku pozdvížení pokolení Jákobových, a k navracení ostatků izraelských; protož dal jsem Tě za světlo pohanům, abys byl spasení Mé až do končin země.*“ (Iz.49,6)

A není to požehnané vědět, že Bůh byl oslaven skrze zahlázení našich hříchů? Můžeme se snad tázat: Kde jsou naše hříchy? Zahlazeny. A čím? Kristovým činem na kříži, v němž byl Bůh věčně oslaven. Jistě, je to tak. Oni dva kozlové v den smíření ukazují obojí stránku jednoho a téhož činu. Jedna z těch stránek ukazuje obhájenou Boží slávu, a ta druhá zahlázení našich hříchů. První stránka je stejně dokonalá jako ona druhá. Nám bylo na základě Kristovy smrti právě tak dokonale odpuštěno, jako jest jí Bůh dokonale oslaven. Bylo snad v díle kříže něco, čím Bůh nebyl oslaven? Naprosto nic. A také nebylo naprosto nic, v čem by se nám nebylo dostalo plného, dokonalého odpuštění. Řekl jsem „nám“. Prvořadým předmětem viděným v krásném a tolik zvláštním nařízení o kozlu Azazel je shromáždění Izraele. Avšak platí to v neúplnějším rozsahu také o každé duši, která uvěří v Pána Ježíše Krista. Na základě smíření na kříži jest jí tak plně odpuštěno, jako je Bůh dílem kříže plně oslaven. Kolik hříchů Izraele odnesl onen kozel Azazel? „**Všechny.**“ Jak úžasné slovo! Ani jeden z nich nezůstal. A kam je odnesl? „Do země pusté“, do země neobydlené, kde by je nikdo nenašel, protože tam nikdo nebyl, kdo by je hledal. Mohl být nějaký předobraz dokonalejší? Mohli bychom mít nějaké věrnější vyobrazení Kristovy dokonané oběti v jejím prvořadém i druhořadém významu? Rozhodně ne. Nemůžeme jinak než s úžasem se dívat na takový obraz, a dívající se na něj zvolat: „Vskutku, zde pracovala ruka Mistra!“

Milý čtenáři, zastav se na chvíli a řekni, zda Ti byly **všechny** tvé hříchy na základě Kristovy oběti odpuštěny? Jestliže jednoduše **věříš** v Jeho jméno, pak ti jsou odpuštěny – pak jsou všechny pryč, navěky pryč. Neříkej jako tak mnohá úzkostí sevřená duše: „Já se bojím, že jsem to **nepocítil, neprožil.**“ Nikde v celém evangeliu nenalezneme takového slova jako „poznat“ nebo „prožít“. Jsme spaseni ne proto, že bychom něco pocítili nebo prožili, nýbrž skrze Krista. Způsob, jak dosáhnout Krista v celé Jeho plnosti a vzácnosti jest: uvěřit – „**jenom uvěřit!**“ A co bude pak výsledkem? „Nemají již žádného svědomí z hříchů ti, kteří konají bohoslužbu, jsouce jednou očištěni.“ (Porov. Žid. 10,2 – p. p.) Ano, to musí být výsledkem, poněvadž Kristova oběť je dokonalá, tak dokonalá, že Bůh je skrze ni oslaven. Je tedy naprosto jasné, že Kristovo dílo nepotřebuje, aby k němu někdo přidával své cítění

nebo prožití proto, aby tím bylo učiněno dokonalé. To je přece naprosto nemožné. Právě tak bychom mohli říci, že dílo stvoření nebylo úplné, dokud to Adam v zahradě Eden nepocítil nebo neprožil. On to ovšem zakusil, ale co zakusil? Poznal, že to dílo je dokonalé. Kéž by tomu tak nyní bylo i s tvou drahou duší, jestliže se to s tebou ještě nikdy dříve nestalo. Kéž bys spočinul naprosto jednoduše, nestrojeně, s dětinou důvěrou – a v tom tak trval – na Tom jediném, který jednou obětí učinil navěky dokonalé všechny, kdo jsou posvěceni. A jak jsou posvěceni? Snad nějakým cítěním nebo prožitím? Rozhodně nikoli. Jak tedy? Skrze dokonalé Kristovo dílo. Snažil jsem se (žel, tak chabě) objasnit učení této úžasné kapitoly, pokud mi Bůh o ní dal světlo. Ale jest ještě jeden bod, na nějž bych čtenáře rád aspoň upozornil, než tento oddílek uzavřu. Je obsažen v následujících verších: „*Bude vám i toto za věčné ustanovení: Sedmého měsíce, desátého dne téhož měsíce ponižovati budete duší svých, a žádného díla nebudete dělati, ani doma zrozený, ani příchozí, kterýž jest pohostinu mezi vámi. Neboť v ten den očistí vás (nebo: učiní kněz smíření za vás – p. p.), abyste očistěni byli; ode všech hříchů svých před Hospodinem očistěni budete. Sobota odpočnutí bude vám, a ponižovati budete duší svých ustanovením věčným.*“ (29–31. v.)

K plnému uskutečnění toho dojde při spasení ostatků Izraele, jak je to předzvěstováno prorokem Zachariášem: „*A vyleji na dům Davidův a na obyvatele jeruzalémské Ducha milosti a pokorných proseb. I obrátí zřetel ke Mně, kteréhož jsou bodli, a kvíliti budou nad Ním jako kvílením nad jednorozeným; hořce, pravím, plakati budou nad Ním, jako hořce pláči nad prvorozeným. V ten den bude veliké kvílení v Jeruzalémě, jako kvílení v Adadremmon na poli Mageddo... V ten den bude studnice otevřená domu Davidovu a obyvatelům jeruzalémským, k obmytí hřícha i nečistoty... I stane se v ten den, že nebude světla drahého, ani tmy husté. A tak bude den jeden (= ta pravá, dlouho vyhlížená sobota), kterýž jest znám Hospodinu, aniž bude den, ani noc; avšak stane se, že v čas večera bude světlo. Stane se také v ten den, že vycházeti budou vody živé z Jeruzaléma, díl jejich k moři východnímu, a díl jich k moři nejdalšímu. V létě i v zimě bude. A BUDE HOSPODIN KRÁLEM NADE VŠÍ ZEMÍ; v ten den bude Hospodin jediný, a jméno Jeho jedno... V ten den bude na zvoncích koňských: SVATOST HOSPODINU... Aniž bude kananejský více v domě Hospodina zástupů v ten den.*“ (Zach. 12. až 14. kap.)

Jaký to bude den! Není divu, že je to vždy znovu a s takovým důrazem uváděno v plamenných slovech toho citovaného oddílu. Bude to úžasná, požehnaná „sobota odpočnutí“, až se truchlící izraelský ostatek v opravdovém pokání shromáždí kolem otevřené studnice a vejde do plných, konečných výsledků toho velikého dne smíření. Budou jistě „ponižovati svých duší“, neboť co jiného budou moci dělat, když budou v pokání hledět na Toho, „kterého bodli“? Ale jaký to bude sobotní den! Jeruzalém bude mít po své dlouhé, smutné noci truchlení přetékající kalich spasení. Zapomene na svou dřívější opuštěnost a jeho synové, usazení opět v tak dávno ztracených příbytcích, sejmou s vrb své harfy a znovu budou zpívat v pokojném stínu révy a fíkovníku krásné síónské písně. Chvála Bohu, tento čas je už blízko! Každý západ slunce nás přivádí blíže té požehnané Sobotě. Pán přece řekl: „*Aj, přijduť brzy!*“ (Zj. 3,11) – a vše kolem nás nasvědčuje tomu, že „*přiblíží se dnové ti a splnění všelikého vidění*“ (Ez. 12,23). Kéž bychom byli „střízliví a bdělí k modlitbám“ (1. Petr. 4,8), ostříhali sebe neposkvrněné od světa, aby tak náš duch

i mysl, touhy srdce i praktický stav našich duší byly hotové k setkání s nebeským Ženichem. Také naše místo nyní má být venku za táborem (kral.: za stany). Díky Bohu, že tomu tak je! Znamenalo by to pro nás nezměrnou ztrátu, kdybychom byli uvnitř tábora (stanů). Tentýž kříž, který nás uvedl za oponu, nás vyvedl ven za tábor (stany). Byl tam vyvržen Kristus a my se tam nalézáme s Ním; jenže On byl vzat do nebe a s Ním jsme tam i my. Není to úžasná milost, že smíme stát venku, oddělení od všeho toho, co zavrhló našeho drahého Pána a Mistra? Jistě je. A čím více známe Ježíše a čím více známe tento zlý svět, tím vděčnější budeme za to, že jsme směli nalézt své místo venku, vzdálení všeho toho, ale **s Ním**.

17. kapitola

Cena krve

V této kapitole čtenář najde dvě zvláštní věci: předně, že život patří Hospodinu a dále že moc smíření je v krvi. Pán přičítá oběma těm věcem zvláštní význam a snažil se, aby byly hluboce vštípeny každému údu izraelského shromáždění.

„I mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: Mluv k Aronovi a synům jeho i ke všechněm synům izraelským, a rci jim: Tato jest věc, kterouž přikázal Hospodin, řka: Kdož by koli z domu izraelského zabil vola aneb beránka, neb kozu, buď mezi stany, aneb kdož by zabil vně za stany, a ke dveřím stánku úmluvy nepřivedl by ho, aby obětoval oběť Hospodinu před příbytkem Hospodinovým: vinen bude krví, neboť krev vylil; protož vyhlazen bude muž ten z prostředku lidu svého.“ (1–4. v.) To bylo velice vážné, a my bychom se mohli tázat: cožpak na tom tolik záleželo, jestliže oběť byla obětována nějak jinak než předepsaným způsobem? Nebylo to nic menšího než olupování Hospodina o Jeho práva a dávání Satanu to, co patřilo Bohu. Člověk může říkat: Cožpak nemohu obětovat oběť na kterémkoli místě chci? Odpovědí však je toto: život patří bohu a Jeho nárok na to musí být uznáván na tom místě, které On k tomu ustanovil – před stánkem Páně. Tam bylo jediné místo, kde se mohl setkat Bůh s člověkem. Obětovat někde jinde svědčilo o tom, že srdce si nepřálo Boha.

Mravní jádro toho je jasné. Jest jenom jedno místo, které Bůh ustanovil k setkání s hříšníkem, a jest jím Kříž, protějšek měděného oltáře. Tam a jenom tam byly správně uznány Boží nároky na život. Odmítnout toto místo setkání znamená uvést na sebe soud, znamená to nohama pošlapávat spravedlivé Boží požadavky a činit si neoprávněně nárok na život, o který se všichni připravili. Je velice důležité, abychom tomu rozuměli.

„A pokropí kněz krví na oltáři Hospodinovu u dveří stánku úmluvy, a páliťi bude tuk u vůni líbeznu Hospodinu.“ (6. v.) Krev i tuk patřily Bohu. Náš Pán toto plně uznával. Dal Svůj život Bohu a stejně tak Mu oddal všechnu skrytou sílu Svého nitra. Dobrovolně kráčel k oltáři a tam vydal Svůj drahý život – a úžasná vůně Jeho vnitřní výbornosti vstoupila k Božímu trůnu. Jak vzácný jsi, Ježíši! Jak blahé a požehnané, smíme-li si Tě na každém kroku naší cesty vždy znovu připomínat!

Druhá výše vzpomenutá věc je jasně ukázána v 11. verši: *„Neboť duše (nebo: život) všelikeho těla ve krvi jest, Já pak oddal jsem vám ji k oltáři, k očíslování duší vašich. **NEBOŽ SAMA KREV NA DUŠI OČIŠŤUJE;** (= ČINÍ SMÍŘENÍ PRO DUŠI).“* Spojitost mezi těmi dvěma body je velice zajímavá. Jestliže zaujmeme své pravé místo jako ti, kteří nemají vůbec žádného práva na život, jestliže plně uznáme Boží požadavky vůči sobě, pak smíme slyšet Boží svědectví: *„JÁ jsem ti dal život k očistění tvé duše* (tj. k učinění smíření za tvou duši).“ Ano, smíření jest Božím darem člověku, a všimněme si dobře, že to smíření je **jen** v krvi. *„Je to krev, která na duši očisťuje* (tj. činí smíření).“ Není to krev **a** ještě něco k tomu. Boží výrok je naprosto jasný a přesný. Připisuje smíření výhradně **krvi**. *„Bez krve vylití nebývá odpuštění vin.“* (Žid. 9,22) Byla to **smrt** Krista, jež způsobila roztržení chrámové opony. Je to *„krev Ježíšova“*, skrze niž máme *„plnou svobodu (lépe: smělost) k vjíti do svatyně“*.

(Žid. 10,19) „*V Němž máme vykoupení skrze **krev** Jeho, totiž odpuštění hříchů.*“ (Ef. 1,7; Kol. 1,14) „*Aby smířil se Sebou všechno, v pokoj úvodě skrze **krev** kříže Jeho.*“ (Kol. 1,20) „*Vy, kteříž jste někdy byli dalecí, blízcí učiněni jste skrze **krev** Kristovu.*“ (Ef. 2,13) „***Krev** Krista Ježíše Syna Jeho očisťuje nás od všelikého hříchu.*“ (1. Jan. 1,7) „*To jsou ti, kteříž... umyli roucha své, a zblílili je ve **krvi** Beránkově.*“ (Zj. 7,14) „*Ale oni zvítězili nad ním skrze **krev** Beránka.*“ (Zj. 12,11)

Byl bych velice rád, kdyby se čtenář těchto řádků s opravdovou vážností zamyslel nad tím vzácným a tak životně důležitým učením o krvi. Měl by dobře znát její pravé místo a skutečný význam. Krev Krista je základem všeho. Je základem Boží spravedlnosti při ospravedlnění bezbožného hříšníka, který uvěřil ve jméno Syna Božího. Rovněž je základem hříšnickovy důvěry při přistupování ke svatému Bohu, jehož oči jsou příliš čisté, než aby mohl hledět na zlo. (Abak. 1,13) Byla by to jen spravedlnost, kdyby Bůh odsoudil hříšníka; ale skrze Kristovu smrt On může být spravedlivý a ospravedlňovat toho, kdo věří – činit to jako spravedlivý Bůh i Spasitel. Boží spravedlností jest Jeho důslednost a shoda se Sebou i soulad Jeho činů s Jeho zjeveným charakterem. Takže kdyby tu nebylo kříže, Jeho důslednost a shoda s vlastní podstatou by nutně musela požadovat smrt a odsouzení hříšníka. Ale je tu kříž, kde hříšníkův Zástupce a Ručitel vytrpěl za hříšníka smrt a soud, takže Boží důslednosti a shodě je dokonale učiněno zadost. Svatý Bůh může ospravedlnit bezbožného hříšníka, Který uvěřil. **Všechno je skrze krev Ježíše** – skrze nic menšího, bez ničeho dalšího, ani skrze něco jiného. „Je to krev, která činí smíření pro duši.“ Toto je rozhodující. Takový je Boží jednoduchý plán ospravedlnění. Lidský plán bývá mnohem těžší, mnohem spletitější. Ale nejenže je těžší a spletitější, nýbrž přičítá spravedlnost něčemu naprosto jinému, než co lze nalézt v Božím slovu. Pročítám-li Bibli od 3. kapitoly její první knihy až do závěru knihy Zjevení, nalézám tam všude ukázanu Kristovu krev jako jediný základ spravedlnosti. Skrze krev, a jen skrze krev dosahujeme odpuštění, pokoje, života i spravedlnosti. Celá 3. Mojžíšova kniha a zvláště ta kapitola, o níž právě uvažujeme, podává vysvětlení k učení o krvi. Někomu se možná zdá divné, že zdůrazňujeme něco, co musí být tak jasné každému nestrannému, učenlivému zpytateli Písma svatého. Je toho však třeba, protože naše mysl se může rychle odchýlit od jasného svědectví Božího slova. Jak snadno se stává, že přijmeme nějaký nový názor, aniž proň tichým studiem hledáme opodstatnění ve světle Božích svědectví. Tím se pak dostaneme do zmatku, tmy a bludu. Kéž bychom se všichni naučili dávat krvi Krista to místo, které jí patří, Bohu je tak vzácná, že On nestrpí, aby k ní bylo něco přidáváno anebo od ní ubíráno. „*Neboť duše* (nebo: život) *všelikého těla jest ve krvi, Já pak oddal jsem vám ji k oltáří, k očisťování* (lépe: k smíření) *duší vašich. Neboť sama krev na duši očisťuje* (= činí smíření).“

13. – 20. kapitola

„Svatí buďte, nebo Já svatý jsem“

Tento oddíl před nás staví velice pozoruhodným způsobem osobní svatost a mravní čistotu. Hospodin ji vyhledával u těch, které tak milostivě uvedl do spojení se Sebou. Zároveň nám však tento oddíl podává velice pokořující obraz ohavností, jichž je lidská přirozenost schopna.

*„I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Mluv synům izraelským a rci jim: **Já jsem Hospodin Bůh váš.**“* (1–2. v.) Zde máme základ celé stavby mravního chování, ukázaného v těchto kapitolách. Činy Izraele musely vyjadřovat skutečnost, že **jejich** Bohem jest Hospodin. Měli se chovat tak, jak se slušelo na to vysoké a svaté postavení. Bylo Boží výsadou ukázat lidu, s nímž ráčil spojit Své jméno, jaký zvláštní charakter má nést a jak se má chovat. Proto se tu tak často opakují výroky: *„Já jsem Hospodin“*, *„Já jsem Hospodin Bůh váš“*, *„Svatý jsem“*, *„Já Hospodin Bůh váš“*. Hospodin byl jejich Bohem a byl svatý, proto i oni byli povoláni k svatosti. Jeho jméno bylo spojeno s jejich charakterem i činy.

Taková je pravá zásada svatosti pro Boží lid všech dob. Věřící mají být proniknuti a vyznačovat se zjevením, které Bůh o Sobě učinil. Jejich chování musí být založeno na tom, co On jest, a ne na tom, co oni jsou sami v sobě. Tím je naprosto zamítnuta zásada vyjádřená slovy: *„Nepřistupuj ke mně, neboť světější jsem nežli ty“* (Iz. 65,5), což je ostatně zásada, kterou plným právem odmítne každé citlivá mysl. Nejde tu o srovnávání jednoho člověka s druhým, nýbrž o určení způsobu chování, jaké si Bůh přeje vidět u všech, jsou Jeho lidem. *„Podle skutků země egyptské, v níž jste bydlili, nečiňte, ani podle skutků země kananejské, do kteréž Já vás uvozuji, činiti budete, a v ustanoveních jejich nechoďte.“* (3. v.) Egypťané i Kananejci byli veskrze zkažení. Jak to mohl Izrael vědět? Kdo jim to řekl? Jak to, že oni byli ve správném stavu a všichni kolem nich ve zlém stavu? To vše jsou zajímavé otázky, ale odpověď je právě tak jednoduchá, jako jsou ty otázky zajímavé. Hospodinovo slovo bylo jediným měřítkem, které s konečnou platností vyřešilo v mysli každého údu Božího Izraele jakoukoli otázku ohledně toho, co je správné a co nepravé. V žádném případě tu nešlo o úsudek Izraelyity postavený proti úsudku Egypťana nebo Kananejce, nýbrž šlo o Boží úsudek vyvýšený nad **všemi**. Egypt mohl mít své způsoby a názory, rovněž tak kananejské země, ale Izrael měl mít názory a způsoby uložené v Božím slovu. *„Soudy Mé číňte a ustanovení Mých ostříhejte, abyste chodili v nich: Já jsem Hospodin Bůh váš. Ostříhejte ustanovení Mých a soudů Mých. Člověk ten, kterýž by je činil, živ bude v nich: Já jsem Hospodin.“* (4–5. v.)

Bude dobře, pochopí-li čtenář jasný, hluboký, plný a praktický smysl této pravdy. Boží slovo musí řešit každou otázku a ovládat každé svědomí. Proti jeho vážným, hluboce obsaženým rozhodnutím nesmí být odvolání. Mluví-li Bůh, má se každé srdce sklonit. Lidé si mohou tvořit a držet vlastní názory, mohou si osvojovat všelijaké zvyky a způsoby a obhajovat je, ale jedním z nejkrásnějších rysů „Božího Izraele“ byla hluboká úcta a naprosté podřizování se „každému slovu vycházejícímu skrze ústa Boží“. Osvědčování tohoto charakteru mohlo působit, že ti, kdo celou tu věc nikdy správně neuvážili, je mohli podezří-

vat z dogmatismu, povyšování se a nadutosti. Nic není tak naprosto nepodobné dogmatismu jako pouhé podřizování se jasné Boží pravdě, nic nemůže být větším opakem povyšování než opravdová úcta ke svědectvím vdechnutého Božího slova, a nadutosti se jistě nic nepodobá méně než podřizování se Boží autoritě Písma svatého.

Vždy ovšem je třeba, abychom bděli nad způsobem, jímž se projevuje autorita Písma nad naším přesvědčením a nad naším chováním. Musí být tak jasně vidět, jak je to jen možné, že nás úplně ovládá Boží slovo a ne naše vlastní názory. Je totiž jedno veliké nebezpečí, že třeba můžeme přičítat určité myšlence veliký význam jenom proto, že **my** jsme ji přijali. Před něčím takovým bychom se opravdu měli mít na pozoru. **Naše staré „já“** se může nepozorovaně vloudit a ukázat svou zrůdnost v obhajování vlastních názorů stejně jako kdekoli jinde; ale **my** se máme proti němu postavit, ať se ukáže v jakémkoli způsobu nebo formě a máme se ve všech věcech řídit jenom oním: „*Takto praví Pán*“.

Ale nečekejme, že každý bude hotov přiznat plnou moc a autoritu Božím tvrzením a úsudkům. Podle toho, jak křesťan žije v čistotě a síle Boží přirozenosti, si pak přivlastňuje Boží slovo, váží si ho a ctí je. Egypťan nebo Kananejce by byl naprosto neschopen pochopit význam nebo cenu těchto ustanovení, jimiž se měl řídit obřezaný Boží lid. To ovšem nemohlo nijak ovlivnit otázku zodpovědnosti Izraele. Byli uvedeni do určitého spojení s Hospodinem a toto spojení mělo své zvláštní výsady a zodpovědnosti. „*Já jsem Hospodin Bůh váš.*“ Toto mělo být základem jejich chování. Měli jednat způsobem důstojným Toho, jenž se stal **jejich** Bohem a učinil z nich **Svůj** lid. Ne snad, že by byli třeba jen o vlas lepší než jiné národy, to ne. Egypťané a Kanajci si mohli myslet, že Izraelští se nad ně povyšují, když odmítali převzít jejich zvyky a obyčeje. Ale nebylo tomu tak; základem jejich zvláštního způsobu chování a stupně mravnosti byl onen výrok: „*Já jsem Hospodin Bůh váš.*“

V této veliké a prakticky velmi důležité skutečnosti Hospodin položil Svému lidu nepohnutelný základ mravního chování a měřítko mravnosti, které bylo tak vysoké a trvalé jako sám Jeho věčný trůn. V okamžiku, kdy Bůh navázal spojení s lidem, měl si tento lid osvojit chování a způsoby důstojné Boha. Tu již nešlo ani o to, co jsou sami v sobě, ani čím jsou ve srovnání s druhými, nýbrž o to, čím je Bůh ve srovnání se vším ostatním. To je velký rozdíl. Jestliže bych učinil základem svého jednání nebo měřítkem své mravnosti **své vlastní „já“**, byla by to nejen opovážlivá pošetilost, nýbrž také by mne to přivedlo na šikmou plochu, vedoucí vždy níže. Je-li mým předmětem vlastní „já“, budu den co den klesat níže a níže. Jestliže mám před sebou Pána, budu stoupat výš a výš, podle toho, jak mocí Ducha Svatého budu stále víc a víc podoben tomu Vzoru, na nějž mohu skrze víru upřeně hledět na svatých stránkách vdechnutého Písma. Mám se jistě hluboce co kořit, vidím-li, jak daleko zůstávám za tím předloženým Vzorem. Ale ani v takovém případě nikdy nemohu souhlasit s nějakým nižším měřítkem, ani nemohu být spokojen dříve, dokud nejsem ve všech věcech připodobněn Tomu, jenž byl mým zástupcem na kříži a jenž je mým vzorem ve slávě.

Hlavní zásada obsažená v uvažovaném oddílu, je z praktického hlediska pro každého křesťana velice důležitá; má jednotlivá ustanovení, která mluví sama za sebe naprosto jasnými slovy. Tato ustanovení můžeme rozdělit na dvě hlavní skupiny: jedna ukazuje na nestoudné výstřednosti, jaké je schopno lidské srdce vymyslet, ve druhých se projevuje

úžasná něžnost a zvláštní péče Boha izraelského.

Pokud jde o ta první ustanovení, je jasné, že Duch Boží by nikdy neustanovoval zákony s úmyslem předcházet zlům, která by neexistovala. Nenechává stavět hráz tam, kde není třeba čelit nějaké zátopě. Neobírá se bezpodstatnými, vzdálenými myšlenkami, nýbrž zcela určitými skutečnostmi. Člověk je opravdu schopen dopustit se kteréhokoli z těch ohavných zločinů vypsanych v tomto pravdivém oddíle 3. Mojžíšovy knihy. Kdyby toho nebyl schopen, nebylo by třeba zapovídat mu ty věci. Takováto kniha zákonů by byla na-prosto nevhodná pro anděly, protože oni jsou neschopni dopustit se hříchů, o nichž se tam hovoří. Hodí se však pro člověka, protože zárodky k těmto hříchům nosí již ve své přirozenosti. Je to velice pokorující. Je to jistě nové ohlášení pravdy o úplné zkaženosti člověka. Od vrchu hlavy až k patě na něm není ve světle Boží přítomnosti ani jediného místa, které by bylo mravně zdravé. Bytost, pro niž Hospodin považoval za nutné dát napsat 18–20. kapitolu 3. Mojžíšovy knihy, musí být opravdu hluboce kleslý hříšník; ale tímto hříšníkem je **člověk**, pisatel i čtenář těchto řádků. Jak pravdivé je tudíž, že „*ti, kteříž jsou v těle, Bohu se líbiti nemohou*“ (Řím. 8,8) Ale Bohu díky, věřící „není v těle, ale v Duchu“. Byl, co do svého postavení, úplně vyňat ze starého stvoření a uveden do nového stvoření, kde mravní zla naznačená v probíraném oddílu, již nemohou trvat. Má ovšem ještě starou přirozenost, ale jeho blahou výsadou je, že se smí považovat za mrtvého hříchu a že smí stále chodit v moci nového stvoření, kde „všechno je z Boha“ (2. Kor. 5,18) Taková je svoboda opravdového křesťana, svoboda procházet se v tom úžasném stvoření, kde nikdy nebude moci být nalezena ani stopa zla, – taková je neskonalá svoboda k chození ve svatosti před Bohem i před lidmi, – svoboda k vstupování na ony vznešené stezky osobní svatosti, vždy ozařované živým jasným paprskům Boží přízně. Ano, milý čtenáři, taková je křesťanská svoboda. Věřící má svobodu nepáchat hřích, a naopak smí okoušet nebeskou vzácnost života opravdové svatosti a mravní vznešenosti. Kéž bychom si výše než dosud cenili tohoto drahého nebeského daru – svobody křesťana!

A nyní něco ke druhé skupině ustanovení v probíraném oddílu, v nichž se tak poutavým způsobem zračí Boží něžnost a péče. Podívejme se na příklad na toto: „*Když budete žítí obilí země vaši, nesežneš naskrze všeho pole svého, a nebudeš sbíratí pozůstalých klasů žně své. Tolikéž ostatků vinice své nebudeš brátí, a zrní vinice své nebudeš sbíratí; chudému a příchozímu zanecháš toho: Já jsem Hospodin Bůh váš.*“ (19,9–10) S tímto nařízením se ještě jednou setkáme ve 23. kapitole, ale tam je uvidíme v jeho předobrazném významu. Zde je vidíme z mravního hlediska jako ukázkou vzácné milosti Boha izraelského. Ano, On pamatoval na „chudého a příchozího“ a chtěl, aby na ně pamatoval také Jeho lid. Když byly sklizeny zlaté snopy a vyzrálé hrozny, musel Boží Izrael pamatovat na „chudého a příchozího“, protože Hospodin byl Izraelův Bůh. Žence nebo sběrače hroznů nesmělo ovládat nějaké chamtivé sobectví, které by vysbíralo všechno obilí s pole a zanechalo révové větve úplně holé, nýbrž oni naopak měli mít široké srdce, ryzí dobrotu, která zanechala nějaký snopek a hrozen „chudému a příchozímu“, aby se také oni mohli radovat z bezmezné dobrotivosti Toho; jehož „šlápěje kropí tučností“ (Žalm 65,12) a k jehož otevřenému ruce smí s důvěrou vzhlížet všichni nuzní synové lidští.

Knih Rut nám podává vzácný příklad jednoho muže, který se cele řídil tímto dobročinným ustanovením. „*Tedy řekl jí (tj. Rút) Bóz: Když bude čas jísti, přístup sem, a pojez*

chleba, a omoč skývu svou v octě. I posadila se při žencích, a podal jí pražmy; ona pak jedla až do sytosti, a ještě jí zbylo. I vstala, aby sbírala. Příklad pak Bóz služebníkům svým, řka: Byť pak i mezi snopy sbírala, nezbraňujte jí. **Nýbrž naschvál jí upouštějte ze snopů a nechávejte, ať sbírá, a nedomlouvejte jí.**“ (Rut 2,14–16) Jak dojemná, vzácná milost! Jistě, jak je to dobré pro naše ubohá sobecká srdce, jsou-li uváděna do styku s takovými zásadami a činy! Jak úžasně zní ta slova: „**naschvál jí upouštějte ze snopů!**“ Onen šlechetný Izraelita si zřejmě přál, aby ta „příchozí“ měla hojnost, a též, aby tu hojnost měla spíše jako výsledek svého sbírání než jako ovoce jeho dobrotivosti. To byl jistě vysoký stupeň zvláštního soucitu! Uváděl ji do přímého kontaktu s Bohem izraelským a do závislosti na Něm, který tolik myslel i na „sběrače paběrků“ a postaral se o něj. Bóz vlastně jen provedl ono milostivé nařízení, z něhož Rút vzala užitek. Tatáž milost, jež mu darovala pole, darovala ji sběr paběrků. Bóz i Rut byli dlužníky milosti. Ona byla šťastným příjemcem Hospodinovy dobrotivosti a on zase vysoce poctěným vykonatelem Hospodinova milostivého ustanovení. Ve všem se tu zračil velice vzácný mravní pořádek. Stvoření bylo v požehnání a Bůh byl oslaven. Je snad někdo, kdo by nechtěl uznat, jak blahodárné je pro nás, smíme-li vdechovat tak čisté ovzduší?

A nyní se podívejme na jiné ustanovení uvažovaného oddílu. „*Neutiskneš mocí bližního svého, aniž obloupíš ho. Nezůstane mzda dělníka u tebe až do jitra.*“ (19,13) Jaká se tu jeví něžná péče! Ten „*Důstojný a vyvýšený, kterýž u věčnosti přebývá*“ (srov. Iz. 57,15), může vědět o myšlenkách a citech v srdci některého chudého nádeníka. Dobře ví, jak takový člověk čeká na ovoce své celodenní práce. Mzda je něco přirozeného, nač čeká. Srdce dělníka s tím počítá, vždyť na tom závisí obživa celé rodiny. Bůh jakoby říkal: „Nezadržujte mu jeho mzdu. Neposílejte ho domů s těžkým srdcem, aby podobně nebylo sužováno srdce jeho manželky a jeho dětí. Rozhodně mu dejte to, oč pracoval, nač má právo a po čem touží jeho srdce. Je manželem a otcem a snášel útrapy a horko celého dne, aby jeho žena a děti nemusely jít spát o hladu. Nezklamte ho v tom, nač čeká: dejte mu, co mu patří.“ Ano, takto si náš Bůh všímá každého tepu dělníkova srdce a činí již napřed opatření k tomu, co ono očekává. Jak vzácná to milost! Jaká něžná, pozorná, citlivá a sklánějící se láska! Celý proud Boží něžné péče se nám tu ukazuje při rozjímání o takových ustanoveních! Je možné, aby někdo četl ony verše a nebyl jimi obměkčen? Je možné, aby si je někdo přečetl a potom bezstarostně propustil chudého dělníka, nevěda, zda tento má se svou rodinou vůbec něco k ukojení sužujícího hladu?

Srdce naplněného něžností se nic nemůže dotknout bolestněji než nedostatek něžné péče o chudého, kterýžto nedostatek se tak často projevuje u bohatých. Může se stát, že tito zasednou za svůj bohatě prostřený stůl, když krátce předtím vykážali ze dveří nějakého chudého pilného člověka, který si přišel pro oprávněnou odměnu za poctivou práci. Nepomysli, s jakou bolestí v srdci se takový člověk navrácí ke své rodině, aby jí sdělil, jakého zklamání se jemu i jí dostalo. Něco takového je hrozné! Jak veliká urážka je to Bohu i všem, kdo nějakou měrou okusili Jeho milosti. Chceme-li poznat, jak Bůh usuzuje o takovém jednání, stačí se zaposlouchat do následujících slov svatého rozhořčení: „*Aj, mzda dělníků, kteříž žali krajiny vaše, při vás zadržena, křičí, a hlas volání ženců v uši Pána zástupů vešel.*“ (Jak. 5,4) Ano, „*Pán zástupů*“ slyší volání poškozeného a ve svém očekávání zklamaného dělníka. Boží něžná láska se zračí v ustanoveních Jeho mravní vlády, – a i

kdyby nemělo dojít k obměkčení srdce působením milosti obsažené v těch ustanoveních, má být chování lidí ovládáno alespoň spravedlností, která je v nich uvedena. Bůh nemůže nevidět nároky chudých, nemilosrdně odmítnuté těmi, kdo jsou tolik zatvrzelí vlivem bohatství, že jsou bezcitní k oprávněným nárokům na laskavost, a kdo jsou natolik vymanění z okruhu osobních potřeb, že jsou neschopni cítit s těmi, jejichž údělem je trávit dny ve vyčerpávající namáhavé práci nebo dokonce v tísnivé chudobě. Chudí jsou zvláštními předměty Boží péče. Vždy znovu se setkáváme s tím, jak Bůh pro ně činí opatření v ustanoveních Své mravní vlády. A s naprostou určitostí se prohlašuje o Něm, který brzy ve zjevené slávě se uchopí vlády, že „*vytrhne nuzného, volajícího a nátisk trpícího, kterýž nemá spomocníka. Smiluje se nad bídým a potřebným, a duše nuzných spasí. Od Isti a násilí vysvobodí duši jejich, neboť jest drahá krev jejich před očima Jeho*“.

(Ž. 72,12–14)
Kéž bychom vzali užitek z rozjímání o těchto vzácných a hluboce praktických pravdách. Kéž by jimi byla dotčena naše srdce a ovlivněno naše praktické chování. Žijeme v bezcitném světě a i v našich srdcích je spousta sobectví. Jak málo nás zaměstnává přemýšlení o potřebách jiných lidí. Jak snadno uprostřed hojnosti a blahobytu zapomínáme na chudého! Jak snadno zapomínáme, že právě ti lidé, jejichž práce přispívá k našemu osobnímu pohodlí, žijí možná ve veliké chudobě. Zamysleme se nad tím! Kéž bychom se měli na pozor před „drcením (kral.: „zahanbováním“) tváře chudých“.

(Iz. 3,15 – p. p.) Jestliže již Židé staré doby byli ustanoveními a nařízeními Mojžíšova zákona vyučováni, aby byli laskaví k chudým a dobrotiví k těm, kdo těžce pracovali, oč více by měla vyšší a duchovnější mravouka doby evangelia milosti působit v srdcích a životech křesťanů laskavou blahosklonností k jakémukoli druhu lidské potřeby.

Jistěže je tu velice třeba moudrosti a opatrnosti, abychom někoho neodvedli ze ctného místa, které mu bylo určeno a kde má být: totiž z místa závislosti na ovoci, vzácném a libovonném ovoci počestné pilné práce. Namísto, aby to bylo nějaké dobrodiní, byla by to bolestná křivda. Může nám tu být poučným příkladem Bóz. Dovolil Rut, aby sbírala klasy, ale postaral se o to, aby to její sbírání jí opravdu bylo prospěšné. To je velice zdravá a jednoduchá zásada. Božím úmyslem je, aby se člověk zabýval tou či onou prací, a my bychom vlastně jednali proti Němu, kdybychom člověka chtěli vymanit ze závislosti na výsledcích jeho pilné práce a přesadit ho do závislosti na výsledcích falešně uplatňovaného dobrodiní. Dobrá práce je právě tak počestná a povznášející jako zase je opovrženíhodná a znemravňující nečinná zahálka. Žádný chléb není tak sladký, jako ten, který byl získán počestnou prací; ti ovšem, kdo si takto chléb vydělali, by ho též měli mít dostatek. Člověk se přece stará o potravu svých domácích zvířat a pečuje o ně. Oč více by měl pečovat o svého bližního, jenž mu od pondělního rána do sobotního večera odvádí práci svých rukou.

Snad někdo namítne, že tato věc má dvojí stránku. Ovšemže, a mezi chudými se jistě setkáváme s nejednou věcí, jež by mohla vysušit prameny dobročinnosti a pravého soucitu. Bývá tu mnohé, co by mohlo zatvrdit naše srdce a zavřít naši ruku. Ale je jisté, že je lépe zklamat se v devadesáti devíti případech ze sta než uzavřít nitro slitování před jedním opravdu potřebným. Náš nebeský Otec dává Svému slunci svítit na dobré i na zlé a sesílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé. Tytéž sluneční paprsky, jež obveselují srdce některého věrného Kristova služebníka, dopadají též na cestu některého bezbožného hříšníka;

a tentýž déšť, jenž svlažuje obdělanou půdu věrného věřícího, zúrodňuje též brázdy nějakého nevěřícího rouhače. Měli bychom to mít vždy před očima jako názorný příklad. „*Budtež vy tedy dokonalí, jako i Otec váš, kterýž jest v nebesích, dokonalý jest.*“ (Mat. 5,48) Jenom tehdy, jestliže budeme mít před sebou Pána a jestliže budeme chodit v síle Jeho milosti, budeme též schopni s laskavým srdcem a s otevřenou rukou vycházet vstříc každému druhu lidské bídy a potřeby. Jenom když se sami napájíme z nevyčerpatelné studnice Boží lásky a Božího milosrdenství, budeme moci sloužit potřebám lidské bídy bez ohledu na opakující se projevy lidské zkaženosti a vypočítavosti, s nimiž se možná setkáme. Naše tenké praménky by brzy vyschly, kdybychom je neudržovali v nepřetržitém spojení s tím ustavičně tryskajícím nebeským pramenem.

Další ustanovení, k němuž se s úvahami dostáváme, nám znovu zvláštním způsobem ukazuje něžnou péči Boha izraelského. „*Hluchému nebudeš zlořečiti, a před slepým nepoložíš úrazu, ale báti se budeš Boha svého, neboť Já jsem Hospodin.*“ (14. v.) Zde je postavena hráz k zastavování rostoucí popudlivosti (nedůtklivosti), jíž by neovládaná přirozenost asi jistě reagovala na lidskou hluchotu. Jistě tomu rozumíme! Naši přirozenosti se nelíbí, máme-li znovu a znovu opakovat svá slova a tím vycházet vstříc neduhu nedoslýchavého člověka. Hospodin na to pamatoval a učinil pro to opatření. A co je tímto opatřením? „*Báti se budeš Boha svého.*“ Jsi-li uváděn do zkoušky nějakou špatně slyšící osobou, vzpomeň si na Pána a hledej u Něho milost, abys byl schopen ovládat svou nedůtklivost.

Druhá část tohoto ustanovení ukazuje, jak veliká a hluboce pokořující je zkaženost lidské přirozenosti. Myšlenka položit slepci do cesty nějakou překážku je asi tou nejubožejší krutostí, jakou vůbec si lze představit. A člověk je jistě toho schopen, protože jinak by před tím nebyl varován. Není pochyb, že toto ustanovení, podobně jako řada jiných, může mít i duchovní uplatnění. To však ani v nejmenším neoslabuje zásadu, předloženou v jeho doslovném významu. Ano, člověk je schopen položit do cesty svému bližnímu postiženému slepotou kámen úrazu. Takový je člověk! Pán jistě věděl, co je v člověku, když dal psát ustanovení a soudy 3. Mojžišovy knihy.

Přenechávám čtenáři, aby o zbývajících částech oddílu uvažoval sám. Uvidí tam, že každé ustanovení nás učí dvojímu, totiž něčemu, co se týká zlých sklonů lidské přirozenosti, ale na druhé straně zase něčemu z Hospodinovy zvláštní péče.²⁵

²⁵ 16. a 17. verš vyžaduje zvláštního povšimnutí. „*Nebudeš choditi jako utrhač v lidu svém.*“ Toto je nejvyšší příhodné napomenutí pro Boží lid v kterémkoli věku. Pomlouváč jistě páchá nevypočitatelné škody. Právem kdosi poznamenal, že pomlouváč vlastně ubližuje třem osobám: předně sobě, potom tomu, kdo ho poslouchá a ovšem i osobě, již se týká jeho pomluva. To vše dělá přímo. Ale kdo by mohl sčísti všechny vedlejší, nepřímé následky? Proto se chtějme opravdu mít na pozoru před tímto hrozným zlem. Kéž bychom nikdy nestrpěli, aby z našich rtů vyšla nějaká pomluva. A nikdy se také nezastavujeme, abychom propůjčili sluch nějakému utrhači. Kéž bychom vždy dovedli s přísným hněvem odmítat každý takový zlý jazyk.

17. verš nás poučuje o tom, co by mělo nastoupit namísto pomluvy. „*S vážností pokáráš bližního svého a nesneseš na něm hřichu* (nebo: „*..., abys nenesl vinu kvůli němu*“).“ Namísto, abych o svém bližním nesl někomu jinému nějakou zlou pověst, mám jít přímo k němu, a je-li při něm něco špatného, mám ho pokárat. Takový je i Boží způsob, jak jednat. Satanovou metodou je roznášet pomluvy.

21. a 22. kapitola

Tělesné vady a poskvrny

Tyto kapitoly objasňují podrobně Boží požadavky vůči těm, jejichž výsadou bylo, aby jako kněží přistupovali a „obětovali chléb Boha svého.“ V tomto oddílu, stejně jako i v předcházejícím, je nám ukázáno osobní jednání jako **výsledek** a nikoli jako **příčina** poměru, v němž se někdo nalézá. Toho je třeba dobře si všimnout. Aronovi synové byli Bohu kněžími na základě svého narození. Všichni bez rozdílu se nalézali v tomto poměru. Kněžství nebylo něčím, čeho by mělo být teprve dosaženo, nebo k čemu by se někdo vyvíjel – něčím, co by někdo měl a jiný nikoli. Všichni Aronovi synové byli kněžími. Narodili se do postavení kněží. Jejich schopnost rozumět svému postavení a radovat se z něho a z příslušných výsad byla naprosto jiná věc. Někdo je třeba ještě nemluvně, zatímco jiný již dosáhl stavu zralosti a síly mužného věku. Ten první jistě nebude moci ještě jíst potravu kněží, protože je dosud nemluvně, pro něj je vhodné „mléko“ a ne „hutný pokrm“. Ale byl právě tak údem kněžského domu jako muž, který již pevným krokem vstupoval do síňcí domu Páně a z oběti se sytil „hrudím sem i tam obracení“ a „plecem vzhůru pozdvižení“. (Viz Žid. 5,13–14 – p. p.)

Tomuto rozdílu lze snadno rozumět v případě Aronových synů, takže nám může posloužit ke srozumitelnému objasnění pravdy, týkající se údů toho pravého kněžského domu, je muž je představen náš veliký Nejvyšší Kněz a k němuž patří všichni praví věřící. (Žid. 3,6) Každé Boží dítě je knězem. Je údem Kristova kněžského domu. Má možná velice malou známost, avšak jeho postavení jakožto kněze se nezakládá na jeho známosti, nýbrž na jeho životě. Jeho zkušenost může být velice chabá, avšak jeho postavení co kněze nezáleží na zkušenosti, nýbrž na životě. Jeho schopnost může být velice omezená, avšak jeho poměr co kněze nespočívá na veliké schopnosti, nýbrž na životě. Narodilo se do postavení a poměru kněze: nemusí se k tomu propracovávat. Nestalo se knězem nějakým vlastním úsilím nebo přičiněním, nýbrž skrze narození. Duchovní kněžství spolu se všemi duchovními úkony, které k tomu patří, je nezbytným důsledkem duchovního narození. Schopnost radovat se z výsad a zastávat úkony určitého postavení nesmíme zaměňovat se samým postavením: obě musíme rozlišovat. Poměr je jednou věcí, zatímco schopnost je něčím naprosto jiným.

Při pohledu na Aronovu rodinu vidíme dále, že nic nemohlo zrušit poměr mezi ním a jeho syny. Byla ovšem celá řada věcí, jež mohly oslabit plnou radost z výsad spojených s tímto poměrem. Aronův syn se třeba mohl „poskvřnit při mrtvém“, mohl se poskvřnit utvořením nějakého nesvatého svazku, mohl mít nějakou tělesnou „vadu“, mohl být „slepý aneb kulhavý“, mohl být „zakrslého růstu“. Kterákoli z takových věcí mohla velmi vážně narušit jeho radost z výsad a zastávání úkonů, které náležely k jeho poměru, jak i čteme: *„Nižádný muž, kterýž by měl na sobě nějakou vadu, ze semene Arona kněze, nepřistoupí, aby obětoval oběti ohnivě Hospodinu; neboť vada na něm jest. Nepřistoupí, aby obětoval chléb Boha svého. Chléb však Boha svého z věcí svatosvatých a z věcí svatých jísti bude. Ale za oponu nebude vcházeti a k oltáři nebude přistupovati, neboť vada jest na něm, aby*

neposkvrnil svatyně Mé; neboť Já jsem Hospodin, posvětitel jejich.“ (3. M. 21,21–23) Ale žádná z těchto věcí se nemohla nějak škodlivě dotknout jeho příbuzenského poměru, který byl založen na pravidlech lidské přirozenosti. I když některý Aronův syn měl trpasličí postavu, přesto i jako takový byl Aronovým synem. Jako trpaslík byl zbaven celé řady vzácných výsad a vznešených důstojenství, které přináležely ke kněžství, ale po celou tu dobu nepřestával být Aronovým synem. Nemohl se ovšem stejnou měrou anebo stejným způsobem těšit obecenství, ani nemohl zastávat tytéž vznešené úkony kněžské služby jako jiný, jenž dosáhl předepsaného mužného věku. Avšak byl údem kněžského domu a jako takový měl dovoleno „jísti chléb Boha svého“. Poměr, v němž se nalézal, byl pravý, třebaže další vývin měl tolik nedostatků.

Duchovní vyložení a uplatnění všeho toho je jednoduché a praktické. Být Božím dítětem je jedna věc, zatímco radovat se z kněžského obecenství a kněžského klanění je něco úplně jiného. To druhé, žel, může být narušeno celou řadou věcí. Dovolujeme různým okolnostem a spojením, aby na nás působily svým poskvřňujícím vlivem. Nemůžeme předpokládat, že by všichni křesťané měli tutéž vyvýšenou úroveň praktického života, tutéž hlubokou důvěrnost obecenství, tutéž zakoušenou blízkost Krista. Žel, nemají ji. Mnozí z nás pláčou nad svými duchovními vadami a nemocemi. Může to být kulhavý praktický život, nedostatečné rozeznávání anebo zastavený růst. Nebo je příčinou to, že se necháváme poskvřňovat dotykem nějakého trpěného zla, že se necháme ochromovat a vyřazovat nesvatými spojeními. Slovem, jako Aronovi synové, ačkoli rodem kněží, byli vnějšími poskvřnkami a tělesnými vadami připraveni o mnoho vysokých a svatých výsad, tak i my, ačkoli jsme Bohu kněžími skrze duchovní rod, se necháváme mravními poskvřnkami a duchovními chorobami okrádat o celou řadu vysokých, svatých výsad našeho postavení. Nedostatečným duchovním vývinem se připravujeme o mnohá důstojenství, jež nám patří. Nedostává se nám prostnosti oka, duchovní ráznosti a síly, oddanosti celým srdcem. Spaseni jsme, a to skrze naprostou Boží milost, na základě dokonalé Kristovy oběti. „Všichni synové Boží jsme v Kristu Ježíši skrze víru“ (srov. Gal. 3,26), jenže spasení je jedna věc a obecenství něco úplně jiného; synovství jest jedno, ale něco jiného je poslušnost.

Tyto věci by měly být pečlivě rozlišovány. Oddíl, který máme před sebou, nám tyto rozdíly ukazuje velice důrazně a jasně. Jestliže se některému z Aronových synů stalo, že měl „zlámanou nohu, aneb zlámanou ruku“, byl tím zbaven synovství? Jistěže ne. Byl zbaven svého kněžského postavení? Rovněž ne. Bylo přece jasně řečeno: „*Chléb... Boha svého z věcí svatosvatých a z věcí svatých jísti bude*“ (22. v.). Oč se tedy připravil svou tělesnou vadou? Byl mu zapověděn přístup k některým vyšším druhům kněžské služby a kněžského klanění. — „*Ale za oponu nebude vcházeti a k oltáři nebude přistupovati*“ (23. v.) To byly velice vážné ztráty, a třebaže by někdo mohl namítnout, že od mnohých z těch tělesných vad si člověk nemohl pomoci, neměnilo to nic na samé věci. Bůh nemohl mít u Svého oltáře kněze s nějakou vadou, ani na oltáři vadnou oběť. Kněz i oběť museli být dokonalí. „*Nižádný muž, Kterýž by měl na sobě nějakou vadu, ze semene Arona kněze, nepřistoupí, aby obětoval oběti ohnivé Hospodinu*“ (3. M. 21,21). „*Což by koli mělo na sobě vadu, nebudete (toho) obětovati*“ (3. M. 22,20).

My máme dokonalého kněze a dokonalou oběť v Osobě našeho drahého Pána Ježíše

Krista. Když „*samého Sebe obětoval neposkrvněného Bohu*“, vstoupil na nebesa jako náš veliký Nejvyšší Kněz, „*vždycky jsa živ k orodování*“ za nás (Žid. 9,14; 7,25). Epištola Židům velice podrobně probírá oba tyto body. Živým způsobem staví proti sobě obět a kněžství možíšského systému a obět a kněžství Krista. V Kristu máme božskou dokonalost, ať už se na Něho díváme jako na Obět anebo jako na Kněze. Nalézáme v Ném vše, co mohl požadovat Bůh, a také vše, co mohl potřebovat člověk. Kristova drahá krev odstranila všechny naše hříchy a Jeho všemohoucí přímluva nás stále uchovává v plné dokonalosti onoho místa, kam nás uvedla Jeho krev. „V Ném jsme doplnění“ (lépe: „naplnění“, v Ném jsme dosáhli Jeho plnosti; srov. Kol. 2,10 – p. p.). A jistě, my jsme tak chatrní a chybující, plní tolikerých selhání a mdlob, tak snadno bloudící a klopýtající při našem putování, že bychom nemohli obstát ani na okamžik, kdyby nebylo Toho, jenž je „vždycky živ k orodování“ za nás. Tyto věci však již byly probrány v dřívějších kapitolách tohoto svazku, takže se zde nemusíme už jimi zabývat. Někteří věřící mají určité správné pochopení o velikých základních pravdách křesťanství a určitou míru zkušeností v křesťanském životě. Ti pochopí, že ačkoli jsme „v Ném doplnění, kterýž jest Hlava všeho knížectva i mocnosti“, přece potřebujeme zde na zemi uprostřed rozmanitých slabostí, bojů a úderů od světa mocných přímluv našeho velebeníhodného a božského Nejvyššího Kněze. Věřící je „obmyt, posvěcen a ospravedlněn“ (1. Kor. 6,11), „omilostněn v tom Milovaném“. (Ef. 1,6 – p. p.) Nikdy nemůže, co se týče vlastní osoby, přijít na soud (pohled' do Ev. Jana 5,24, kde je uvedeno slovo „krísín“ a nikoli „katakrísín“ – pozn. C. H. M.; řecké „krísís“ = soud, „katakrísís“ = odsouzení – pozn. překl.) Smrt i soud jsou již za věřícím, protože je spojen v jedno s Kristem, který tím obojím kvůli němu i namísto něho prošel. Vše to má plnou Boží platnost i pro toho nejslabšího, co do známosti nejchatrnějšího a nejnezkušenějšího z údů Boží rodiny. Ale věřící s sebou nese onu starou přirozenost, která je tak nenapravitelně zlá a nevyléčitelně zkažená, že žádná kázeň ji nemůže napravit a žádné lékařství uzdravit. Věřící bydlí v těle hříchu a smrti, je ze všech stran obklopen nepřátelskými vlivy, je mu stále čelit spojeným náporům světa, těla a ďábla. Nemohl by tedy obstát, tím méně pak činit duchovní pokroky, kdyby nebyl uchováván všemohoucí přímluvou svého velikého Nejvyššího Kněze, který nese jména Svého lidu na Svých prsou a na Svých ramenou. Víím o tom, že mnohým bylo zatěžko uvést v soulad myšlenku o dokonalém postavení věřícího v Kristu s potřebou kněžství. „Je-li křesťan dokonalý,“ bývá namítáno, „proč ještě pak potřebuje Kněze?“ Boží slovo učí naprosto jasně oběma bodům a lze je vzájemně sloučit; každý správně poučený křesťan jim rozumí. Je jistě velice důležité, abychom jasně a přesně chápali, že mezi oběma těmi skutečnostmi je dokonalý soulad. Věřící je v Kristu dokonalý; ale sám v sobě je ubohou, chatrnou bytostí, která je schopna kdykoli klesnout. Proto je tak nevýslovně vzácné, že má po pravici Velebnosti na nebesích Jednoho, jenž se stará o všechny jeho záležitosti, – Jednoho, jenž ho ustavičně podpírá pravici Své spravedlnosti, – jenž ho nikdy nenechá, – jenž je mocen zachovat ho až do konce, – ano, Jednoho, jenž „*včera i dnes tentýž jest, i na věky*“, – jenž ho chce vítězně provést napříč všemi těžkostmi a nebezpečími, jimiž je obklopen, a nakonec „*postaviti před obličejem slávy Své bez úhony s veselím*“ (Juda 24). Věčná chvála budiž milosti, která učinila tak rozsáhlá opatření pro jakoukoli naši potřebu v krvi té Oběti bez vady a v přímluvě našeho božského Nejvyššího Kněze!

Milý Čtenáři! Kéž je naší snahou chodit tak, abychom sebe „ostříhali neposkvrněné od světa“ (Jak. 1,27) a byli natolik vzdáleni jakéhokoli nesvatého spojení, abychom se mohli těšit těm nejvyšším výsadám a zastávat i nejvznešenější úkony našeho postavení co údů kněžského domu, jehož je Kristus Hlavou. Máme „*plnou svobodu k vjití do svatyně skrze krev Ježíšovu*“ a „*kněze velikého nad domem Božím*“ (Žid. 10,19 a 21). Nikdy nás nic nebude moci oloupit o tyto výsady. Ale naše obecnství může být narušeno, našemu velebení mohou být postaveny překážky, naše svaté úkony mohou zůstat neprovedeny. Všechny ty ceremoniální věci, před nimiž byli v sledovaném oddíle varováni Aronovi synové, mají svůj protějšek v dnešní křesťanské době. Museli být varováni před dotykem něčeho nesvatého? I my musíme být. Museli být vystříhání před nesvatým spojením? My rovněž. Museli být varováni před jakýmkoli druhem rituálního poskvrnění? Také my musíme být varováni před „všelikou poskvrnou těla i ducha“ (2. Kor. 7,1). Připravili se nějakou tělesnou vadou nebo nedokonalým přirozeným růstem o své nejvznešenější kněžské výsady? I my se o ně můžeme připravit nějakou mravní vadou nebo nedostatečným duchovním růstem.

Pokusí se někdo uvést v pochybnost praktický význam takovýchto zásad? Není snad zřejmé, že čím více si ceníme požehnání, která se pojí ke kněžskému domu, jehož údy jsme byli učiněni na základě našeho duchovního narození, tím pečlivěji se budeme vystříhat před každou věcí, jež by nás mohla o ta požehnání oloupit? Jistěže. A právě toto působí, že bedlivé uvažování o tomto oddílu je tak zvláštním způsobem prakticky prospěšné. Kéž bychom skrze působení Boha Ducha Svatého cítili plnou moc této pravdy! Potom se budeme **opravdu radovat** z našeho kněžského postavení a budeme moci věrně zastávat naše kněžské úkony. Budeme pak schopni „vydávati těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou“ (Řím. 12,1) a budeme schopni „obětovat Bohu oběť chvály vždycky, to jest ovoce rtů, oslavujících jméno Jeho“ (Žid. 13,15); budeme schopni, jakožto údy toho „duchovního domu“ a „svatého kněžstva“, „obětovat duchovní oběti, vzácné Bohu skrze Ježíše Krista“, (1. Petr. 2,5) Ano, budeme moci, i když třeba jen malou měrou, již předem okoušet onen blahý čas, kdy bude od vykoupeného stvoření po všechny věky k trůnu Božímu a Beránkovu vystupovat Haleluja rozumné a vroucí chvály.

23. kapitola

Slavnosti Hospodinovy

Před námi je nyní jedna z nejhlubších a nejobsáhlejších kapitol inspirovaného Písma a vyžaduje, abychom o ní uvažovali s modlitbou. Obsahuje zápis o sedmi velikých, pravidelně se opakujících slavnostech, jimiž byl rozdělen izraelský rok. Jinými slovy, podává nám dokonalý přehled Božích cest s Izraelem po celou dobu jeho historie, tolik bohaté na události.

Díváme-li se na ty slavnosti jednotlivě, shledáme, že jde o sobotu, Fáze, slavnost přesnic (nekvašených chlebů), slavnost prvotin, letnice, slavnost trubení, den smíření a slavnost stánků. Bylo jich tedy celkem osm, ač je zřejmé, že sobota má mezi nimi zcela zvláštní a na ostatních nezávislé místo. Je uvedena první, a když byl podán její popis a úplně vy-psány věci, které k ní náležely, čteme pak: „*Tyto jsou slavnosti Hospodinovy, shromáždění svatá, kteréž slaviti budete v časy (je)jich určité.*“ (4. v.)

Takže jak si pozorný čtenář povšimne, přesněji vzato, **první** Izraelovou slavností bylo Fáze a **sedmou** slavnost stánků. Znamená to tedy, díváme-li se na ně v jejich předobrazném významu, že na prvním místě v pořadí je vykoupení a na posledním tisíciletá sláva. Velikonoční beránek (slavnost Fáze) nám předobrazně ukazuje smrt Krista (1. Kor. 5,7) a slavnost stánků obrazně znázorňuje časy „*napravení všech věcí, což byl předpověděl Bůh skrze ústa všech Svých svatých proroků od věků*“. (Sk. 3,21)

Taková tedy byla zahajující a závěrečná slavnost izraelského roku. Dílo smíření je základem a sláva uzavírajícím vrcholovým kamenem celé úžasné stavby, přičemž mezi oběma těmi krajními body máme vzkříšení Krista (10–14. v.), shromáždění Církve (15–21. v.), probuzení Izraele k vědomí o jeho dávno již zašlé slávě (24–25. v.), jejich pokání a srdečné přijetí jejich Mesiáše (27–32. v.). A aby ani jeden rys nechyběl v tomto velikém předobrazném podání, je učiněno opatření pro pohany tím, že při zakončování žní mohli přijít a sbírat na izraelských polích (22. v.). To vše udílí celému obrazu božskou dokonalost a vzbuzuje v srdci každého milovníka Písma hluboký obdiv. Mohlo by být něco úplnějšího? Krev Beránka a na tom založená praktická svatost – vzkříšení Krista z mrtvých a Jeho nanebevstoupení – sestoupení Ducha Svatého v moci o letnicích k utváření Církve – probuzení židovského ostatku – jeho pokání a napravení – požehnání „chudého a přichozího“ – zjevení slávy – odpočinutí a požehnání království – takový je obsah této opravdu úžasné kapitoly, o níž nyní chceme zevrubněji uvažovat. Kéž nás přitom vyučuje Bůh Duch Svatý!

„*Mluvil opět Hospodin Mojžíšovi, řka: Mluv k synům izraelským a řci jim: Slavnosti Hospodinovy, kteréž nazývati budete shromáždění svatá, tyto jsou slavnosti Mé. Šest dní dělati budete, dne pak sedmého sobota odpočinutí jest shromáždění svaté (bude). Žádného díla nedělejte, (neboť) jest sobota Hospodinova ve všech příbytcích vašich.*“ (1–3. v.) Místo, které zde zaujímá sobota, je nejvýš zajímavé. Pán se tu chystá podat nám obraz všech cest Svě milosti se Svým lidem, ale dříve než tak činí, staví před nás sobotu jako pozoruhodné vyjádření onoho odpočinutí, které dosud „*zůstává lidu Božímu*“. (Žid. 4,9) Byla to

opravdu slavnostní věc, kterou měl Izrael zachovávat, ale zároveň to byl též předobraz toho, co se ještě stane po naplnění celého velikého a slavného díla, nastíněného v této kapitole. Ukazuje na Boží odpočinutí, do něhož již nyní duchovně mohou vcházet všichni, kdo věří, jež však, co se týče úplného a skutečného naplnění, „zůstává“ pro dobu, která je dosud v budoucnu. Nyní ještě pracujeme, ale brzy již budeme odpočívat. V určitém smyslu věřící už nyní vchází do toho odpočinutí, v jiném smyslu však pracuje, aby potom do toho odpočinutí vešel. Nalezl své odpočinutí v Kristu, pracuje, aby vešel do svého odpočinutí ve slávě. Nalezl pro svou mysl úplné odpočinutí v tom, co Kristus pro něho učinil, a jeho oko odpočívá na té věčné trvajícím sobotě, do níž vstoupí, až pominou všechny útrapy a boje pouště. Nemůže odpočívat na jevišti hříchu a bídy. Odpočívá v Kristu, Synu Božím, který na Sebe vzal způsob služebníka. A zatímco takto odpočívá, je povolán pracovat jako Boží spolupracovník, máje plné ujištění, že až všechna námaha skončí, bude se těšit nepřerušovanému, věčnému odpočinutí v příbytcích nepomíjejícího světla a plné blaženosti, kam nikdy nemůže vkročit práce a žal. Jak blahoslavená to vyhlídka! Kéž by každou hodinu vždy jasněji zářila před zrakem víry! Kéž bychom všichni tím vážněji a věrněji pracovali, jsouce jisti vzácným odpočinutím, jež nás očekává! Jistě, v něčem můžeme tu věčnou sobotu okoušet již předem, ale to jenom působí, že tím vroucněji toužíme po požehnané skutečnosti – po sobotě, která nikdy nebude přerušena – po tom „svatém shromáždění“, které se nikdy nerozejde. Poznali jsme již, že sobota v této kapitole zaujímá zcela zvláštní a nezávislé místo. Je to zřejmé ze způsobu řeči 4. verše, kde Pán jako by začínal něco zcela nového slovy: „*Tyto jsou slavnosti Hospodinovy.*“ Je to jako kdyby ponechával sobotu naprosto odlišenou od následujících sedmi slavností, třebaže ona je ve skutečnosti obrazem odpočinutí, k němuž tak požehnaným způsobem uvedené slavnosti vedou duši.

„*Tyto jsou slavnosti Hospodinovy, shromáždění svatá, kteréž slaviti (lépe: provolávati, vyhlášovati) budete v časy (jejich určité: měsíce prvního, čtrnáctého (dne) téhož měsíce u večer bude Fáze Hospodinovo.*“ (4–5. v.) Zde tedy máme první ze sedmi pravidelně se opakujících slavností – obětování velikonočního beránka, jehož Krev uchránila Boží Izrael před mečem anděla zhoubce oné hrozné noci, kdy bylo zabito všechno prvorozené Egypta. Je to dobře známý obraz smrti Krista, a proto má v této kapitole zvláštní, Bohem dané místo. Smrt Krista je základem všeho. Není možné, abychom znali něco o odpočinutí, o svatosti nebo obecenství jinak než na základě smrti Krista. Je to obzvlášť pozoruhodné, významné a krásné, když vidíme, že ihned po vylíčení Božího odpočinutí je jako nejbližší věc uvedena krev velikonočního beránka. Je to asi tolik, jako by tím bylo řečeno: tam je **odpočinutí**, ale zde je tvé **oprávnění** k němu. Je to jistě práce, která nám **dává schopnost** těšit se z odpočinutí, ale je to krev, která nám na to dává nárok.

„*A patnáctého dne téhož měsíce svátek přesnic (= nekvašených chlebů) bude Hospodinu; za sedm dní přesné chleby jísti budete. Dne prvního sbor svatý míti budete; žádného díla robotného nebudete dělati. Ale obětovati budete oběť ohnivou Hospodinu za sedm dní. Dne také sedmého sbor svatý bude; žádného díla robotného nebudete dělati.*“ (6–8. v.) Lid je zde shromážděn kolem Hospodina v praktické svatosti založené na dokonaném vykoupení, a zatím co je takto shromážděn, libá vůně oběti vystupuje z izraelského oltáře k Izraelovu Bohu. Máme tu krásné ukázání svatosti, kterou Bůh očekává v životě Svého

vykoupeného lidu. Je založena na oběti a vystupuje vzhůru v přímém spojení s líbeznou vůní Kristovy osoby. „**Žádného díla robotného** (= služebného) *nebudete dělati. Ale obětovati budete oběť ohnivou*.“ Jak ostrý je to rozdíl: služebná práce lidských rukou a sladká vůně Kristovy oběti! Praktickou svatostí Božího lidu není nějaká služebnická práce, nýbrž jejich zjevování Krista životem skrze moc Ducha Svatého. „*Mně zajisté živu býti jest Kristus*.“ (Filip. 1,21) Tak je to nejvýstižněji vyjádřeno. Kristus je náš život a každé projevování toho života podle Božího úsudku dýše plnou libovonností Krista. Podle lidského úsudku to může být velice nepatrná věc, ale protože to je projevování Krista, jenž je naším životem, je to Bohu nevýslovně vzácné. Vystupuje vzhůru k Bohu a nikdy nemůže být zapomenuto. „Ovoce spravedlnosti nesené skrze Ježíše Krista“ se utváří v životě věřícího a žádná moc této země ani pekla nemůže zabránit jeho líbezné vůni, vystupující k Božímu trůnu.

Je třeba, abychom hluboce zvážili rozdíl mezi Každou „služebnickou prací“ a projevováním života Krista. Ten předobraz je velice výstižný. V celém izraelském shromáždění úplně ustala práce rukou, ale vzácná vůně zápalné oběti vystupovala k Bohu. Toto měly být dva veliké charakteristické rysy slavnosti nekvašených chlebů. Práce rukou člověka se zastavila a vůně oběti vystupovala vzhůru; – a to byl předobraz života věřícího v praktické svatosti. Jaká vítězoslavná je to odpověď jak zákonickému člověku, tak popírači Zákona! Ten první je umlčen slovy: „*žádného robotného díla*“, a druhý je zahanben slovy: „*obětovati budete oběť ohnivou*“. I ta nejvznešenější díla lidských rukou jsou jen „služebnickou prací“, ale sebemenší hrozen „ovoce spravedlnosti“ je k slávě a chvále Boží. Během celého života věřícího nesmí být žádná otrocká práce – nic, co by v sobě neslo ten odporný a snižující prvek zákonictví. Má tu být jen ustavičné zjevování života Krista, působeného a osvědčovaného mocí Ducha Svatého. V celém období těch „sedmi dnů“, druhé veliké pravidelné izraelské slavnosti, se nesměl vyskytovat žádný „kvas“. Namísto toho měla být Pánu obětována sladká vůně „oběti ohnivé“. Kéž bychom plně pronikli do praktického naučení tohoto zvlášť pozoruhodného a poučného předobrazu!

„*I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Mluv k synům izraelským a řci jim: Když vejдете do země, kterouž Já dávám vám, a žítí budete obilí její, tedy přinesete snopek prvotiny žně vaší ke knězi. Kterýž obracetí bude sem i tam snopek ten před Hospodinem, aby byl příjemnou obětí za vás; nazítrí po sobotě obracetí jej bude kněz. Kterého dne obracetí budete snopek ten, téhož dne zabijete beránka ročního bez poskvrny v oběť zápalnou Hospodinu. Též i oběť suchou jeho, dvě desetiny mouky bělné olejem zadělané, v oběť ohnivou Hospodinu u vůni příjemnou, a mokrou oběť jeho, vína čtvrtý díl míry hin. Chleba pak, ani pražmy, ani zrní vymnutého nebudete jísti, až právě do toho dne, když obětovati budete oběť Bohu svému. Ustanovení to věčné bude v pronárodech (= v pokoleních) vašich, ve všech příbytcích vašich.*“ (9–14. v.)

„*Ale vstal z mrtvých Kristus, prvotiny těch, kteříž zesnuli.*“ (1. Kor. 15,20) To krásné ustanovení o obětování snopku prvotin ukazovalo obrazně vzkříšení Krista, který „v závěru soboty, když již svítalo na první den“, vítězně vstal z hrobu, naplniv slavné dílo vykoupění. (Mat. 28,1) Jeho vzkříšení bylo vzkříšením z (**prostřed**) mrtvých, a my v tom máme jak závdavek, tak i předobraz vykoupění Jeho lidu. „*Prvotiny Kristus, potom ti, kteříž jsou Kristovi, v příchodu Jeho.*“ (1. Kor. 15,23) Až přijde Kristus, Jeho lid vstane „z mrt-

vých (en nekron)“, tj. ti, kdo zesnuli v Ježíši; „jiní však neožijí, dokudž by se nevyplnilo těch tisíc let“. (Zj. 20,5) Když náš drahý Pán ihned po Svém proměnění mluvil o Svém „**z mrtvých vstání**“, učedníci se Ho tázali, co tím míní. (Viz Mk. 9.) Každý pravověrný Žid věřil učení o „vzkříšení mrtvých (anastasis nekron)“, ale myšlenka o „vzkříšení z mrtvých (anastasis en nekron)“ byla něčím, co učedníci nemohli pochopit, a jistě celá řada dalších učedníků od té doby pociťovala značné nesnáze vzhledem k tomuto hlubokému tajemství.

Jestliže však čtenář s modlitbou uváží a srovná 1. Kor. 15 s 1. Tes. 4,13–18, dojde vzácného poučení o této zajímavé a praktické pravdě. V souvislosti s tím se také může podívat do 11. verše 8. kapitoly ep. Římanům. – „*Jestližeť pak Duch Toho, kterýž vzkřísil Ježíše z mrtvých (en nekron), ve vás přebývá, tedy Ten, kterýž vzkřísil Krista z mrtvých, obživí i smrtelná těla vaše, pro přebývajícího Ducha Jeho ve vás.*“ Ze všech těchto míst je vidět, že vzkříšení Církve se stane podle naprosto stejného principu jako vzkříšení Krista. Jak hlava, tak tělo jsou ukázány jako „z mrtvých vstalé“. Jak první snopek, tak i všechny snopky, které ještě budou následovat, tvoří vnitřně jeden celek.

Každému, kdo tento předmět pečlivě zváží ve světle Písma, bude zřejmé, že je závažný rozdíl mezi vzkříšením věřících a vzkříšením nevěřících. Vzkříšení budou obojí, jenomže Zj. 20,5 dokazuje, že mezi oběma těmi vzkříšeními uplyne tisíc let, takže se liší jak co do principu, tak časově. Někomu v souvislosti s tím působila těžkost skutečnost, že v ev. Jana 5,28 náš Pán mluví o „**hodině**“, v kterouž **všichni**, kteříž v hrobích jsou, uslyší hlas Jeho“. Jak je to možné, táží se tací, že mezi těmi dvěma vzkříšeními bude tisíc let, když se praví, že k nim dojde v jedné „hodině“? Odpověď je naprosto jednoduchá. Ve 28. verši se mluví o oživení duší mrtvých, že se stane v „hodině“, a toto dílo trvá již více než devatenáct set let. Nuže, jestliže období téměř **dvou** tisíc let je představeno slovem „hodina“, lze něco namítat proti myšlence, že **jeden** tisíc let je vyjádřen stejným způsobem? Jistěže ne, zvláště když se výslovně uvádí, že „jiní pak mrtví neožili, dokudž by se nevyplnilo těch tisíc let“.

Ale poněvadž se nadto mluví o „**prvním** vzkříšení“, není snad jasné, že **nebudou** všichni oživeni najednou? Proč by se mluvilo o „prvním“, kdyby bylo pouze jedno? Někdo by sice mohl říci, že to „první vzkříšení“ se týká jen duše, ale kde je v Písmě záruka pro takové tvrzení? Vážnou skutečností je však toto: až zazní „hlas archanděla a trouby Boží“, tu vykoupení, kteří zesnuli v Ježíši, budou oživeni, aby se s Ním setkali ve vzduchu (kral.: „v povětří“). Naproti tomu ti, kdo zemřeli v bezbožnosti v kterékoli době počna Kainem, zůstanou ve svých hrobech i po dobu jednoho tisíce let požehnaného tisíciletého království. Teprve po skončení té úžasné a požehnané doby vyjdou z hrobů a postaví se před „trůnem velikým bílým“, aby tam byl každý „souzen podle skutků svých“, a od trůnu soudu uvržen do jezera hořícího ohněm. Jak hrozné!

Milý čtenáři, jak je tomu s tou drahou duší? Viděl jsi již okem víry krev toho velikonočního Beránka prolitou proto, aby tě skryla před tou hrůznou hodinou? Viděl jsi již ten vzácný Snopek prvotín sklizený a vzatý do nebeské obilnice jako závdavek, že i ty tam budeš svým časem vzat? Toto jsou hluboce vážné otázky. Neodkládej je. Hleď, abys již **nyň** byl pod záštitou Ježíšovy krve. Považ, že nebudeš moci sebrat ani jeden klas na polích vykoupení, dokud jsi nespáčil ten pravý Snopek obracený sem i tam přede Pánem.

„Chleba pak, ani pražmy, ani zrní vymnutého nebudete jísti, až **právě do toho dne**, když obětovati budete oběť Bohu svému.“ Nikdo se nesměl dotknout sklizně dříve, dokud nebyl obětován snopek prvotin, a spolu s tím snopkem oběť zápalná a oběť suchá.

„Počtete sobě také od prvního dne po sobotě, ode dne, v němž jste obětovali snopek sem i tam obracení, (plných sedm týdnů ať jest), až do prvního dne po sedmém týdnu, sečtete padesáte dní, a tehdy obětovati budete novou oběť suchou Hospodinu. Z příbytků svých přinesete chleby sem i tam obracení, dva bochníky ze dvou desetin mouky bělné budou; kvašené je upečete, prvotiny jsou Hospodinu.“ (15–17. v.) Toto je slavnost letnic – předobraz Božího lidu shromážděného Duchem Svatým a postaveného před Ním ve spojení s veškerou vzácností Krista. V slavnosti Fáze jsme viděli smrt Krista, ve snopku prvotin vzkříšení Krista a ve slavnosti letnic máme představeno sestoupení Ducha Svatého k utváření Církve. Vše je božsky dokonalé. Smrt a vzkříšení Krista se musely naplnit dříve, než mohla být utvářena Církev. Byl obětován snopek, a teprve pak byly pečeny chleby.

A dobře si všimněme: „**kvašené je upečete**“. Jak to, že kvašené? Protože měly obrazně představovat ty, kdo ačkoli jsou naplněni Duchem Svatým a vystrojeni Jeho dary a milostmi, přesto mají v sobě přebývající **zlo**. V den letnic se Církev nalézala v plné ceně Kristovy krve a byla korunována dary Ducha Svatého, ale byl tu též kvas. Moc Ducha Svatého nemohla odstranit skutečnost, že v Božím lidu přebývá zlo. Mohlo být potlačováno a skrýváno, avšak bylo tu. Tato skutečnost je v předobrazu nastíněna kvasem ve dvou chlebech a vždy znovu se ukazuje v historii Církve. Ačkoli byl v Církvi přítomen Bůh Duch Svatý, bylo tu podobně i tělo, aby Mu lhalo. Tělo je tělo a nikdy se nestane něčím jiným, než zase jen tělem. Duch Svatý nesestoupil v den letnic proto, aby naši starou přirozenost napravil anebo ji odstranil, protože je nevyléčitelně zlá, nýbrž aby pokřtil věřící v jedno tělo a aby je spojil s jejich živou Hlavou v nebesích.

Již v kapitole o pokojné oběti bylo uvedeno, že u ní byl dovolen kvas. Bůh tím ukázal, že ví o zlu ve velebiteli a bere na to zřetel. Tak je tomu také v ustanovení o „dvou chlebech“. Měly být „upečeny **kvašené**“ kvůli **zlu** v jejich protějšku.

Ale chvála budiž Bohu, který to zlo dokonale znal, že také proti němu učinil dokonalé opatření. To dává srdci hluboký pokoj a potěšení. A jistě je potěšující, máme-li ujištění, že Bůh zná při nás i tu nejhorší stránku, a nejen to, nýbrž že také vzhledem k tomu učinil opatření, a sice podle **Své** známosti, nejen podle **naší**. „**A s tím chlebem obětovati budete sedm beráneků ročních bez vady, a volka (= býčka) mladého jednoho, a skopce dva; oběť zápalná budou Hospodinu, s oběťmi svými suchými i mokřými, oběť ohnivá vůně spokojující Hospodina.**“ (18. v.) Zde tedy máme v přímé souvislosti s kvašenými chleby obětování oběti bez vady, předobrazující tu velikou a veledůležitou pravdu, že to je Kristova dokonalost a ne naše hříšnost, jež je ustavičně před Boží tváří. Všimněme si zvláště slov: „**s tím chlebem obětovati budete sedm beráneků ročních bez vady**“. Jak vzácná to pravda, hluboce vzácná, třebaže oděná v předobrazné roucho! Kéž by čtenář byl schopen pochopit ji, přivlastnit si ji, kéž by jí podepřel své svědomí, sytil a osvěžoval své srdce a měl v ní plnou rozkoš pro svou duši. Ne já, ale Kristus!

Ale mohla by být vznesena námitka, že sama skutečnost, že Kristus byl Beránkem bez poskvrny, nestačí svalit tíži viny z poskvrněného svědomí, – že oběť s vůní spokojující sama o sobě nemohla být nic platná provinilému hříšníkovi. Tato námitka by se mohla zdát

přesvědčivá, ale náš předobraz se s ní plně vypořádává a zcela ji odstraňuje. Je ovšem úplná pravda, že zápalná oběť by byla nedostačující tam, kde šlo o „kvas“. Proto také čteme: „*Zabijete také kozla jednoho (v oběť) za hřích, a dva beránky roční k oběti pokojné*“. (19. v.) „Oběť za hřích“ byla odpovědí na „kvas“ v chlebech: byl zjednán „pokoj“, takže tu mohla být radost z obecenství, a vše v přímé souvislosti s „vůní spokojující“ zápalné oběti vstupovalo k Pánu.

Takto tedy byla skrze moc Ducha Svatého v den letnic ukázána Církev v plné ceně a výbornosti Krista. Třebaže má v sobě kvas staré přirozenosti, je tento kvas bez povšimnutí, protože ona božská Oběť za hřích na to dokonale odpověděla. Moc Ducha Svatého neodstranila kvas, ale krev Beránka učinila vzhledem k němu smíření. Tento rozdíl je velice zajímavý a důležitý. Dílo Ducha Svatého ve věřících neodstraňuje zlo v jeho těle. Činí ho schopným odhalovat to zlo, odsuzovat a držet je v podmanění, avšak žádné množství duchovní síly nemůže zrušit skutečnost, že zlo tu je, třebaže – a Bohu budiž za to chvála – svědomí věřícího je v naprostém klidu, poněvadž krev naší Oběti za hřích celou tu věc navěky vyřídila. Takže namísto aby naše zlo bylo před Božím zrakem, bylo z Jeho zřetele navěky odstraněno a my jsme přijati v plné vzácnosti Krista, který se obětoval Bohu jako oběť spokojující, jež Ho ve všem dokonale oslavila, a Jeho lidu je předmětem, jimž se může navěky sytit.

Potud slavnost letnic, po níž vždy uplynula dlouhá doba, než se zase mezi izraelským lidem něco dělo. Je tu sice zmínka o „chudém a příchozím“ v tom krásném ustanovení, na jehož mravní význam jsme již poukázali. Chtěli bychom se na ně ještě podívat z časového (dispensačního) hlediska Božích cest s člověkem. „*A když budete žiti obilí krajiny vaší, nesežneš všeho až do konce pole svého, a pozůstalých klasů po žni své nebudeš sbírat; chudému a příchozímu zanecháš jich: Já jsem Hospodin Bůh váš*.“ (22. v.) Bylo tu učiněno opatření pro cizince a příchozího, aby mohl sbírat na izraelských polích. Měl být uveden pohan, aby měl účast na přenesmírné Boží dobrotivosti. Když byly naplněny Izraelovy sklady a lisovny vína, byly tu ještě vzácné snopky a veliké hrozny, jež měl sbírat pohan.

Jsmo ovšem daleci předpokládat, že by duchovní požehnání, jimiž je Církev opatřena na nebeských místech v Kristu, byla zde ukázána v obrazu cizince paběrkujícího na Izraelových polích. Tato požehnání jsou něčím úplně novým jak semeni Abrahamovu, tak pohanovi. Není to sbírání na nivách kananejských, nýbrž jsou to rozmanité slávy nebe – slávy Krista. Církvi není požehnáno pouze **skrze** Krista, nýbrž také **spolu s** Kristem a **v** Kristu. Kristova nevěsta nebude vysílána sbírat jako nějaká cizinka snopky a hrozny na okrajích izraelských polí a vinic. Smí okoušet vyšší požehnání, hojnější radosti a vzácnější důstojnost, než jaké kdy poznal Izrael. Nemusí jako nějaká cizinka paběrkovat na zemi, nýbrž smí se radovat ze svého bohatého a šťastného domova v nebesích, kam patří. To je to „lepší“, co Bůh ve Svě přerozmanité moudrosti a milosti pro ni „zachoval“. Bezpochyby však bude i milostivou výsadou „cizince“, že bude moci sbírat po izraelské sklizni; ale to, co má Církev, je nesrovnatelně vyšší, – vždyť bude nevěstou Izraelova Krále, spoluúčastnicí Jeho trůnu, spolupodílnicí na Jeho radostech, důstojnosti a rozmanitých družích slávy, – ano, bude jako On a navěky s Ním. Podílem Církve jsou ony věčné příbytky v Otcovském domě v nebeských výšinách a ne nesežnuté okraje izraelských polí na této zemi. Kéž bychom to vždy měli na mysli a žili alespoň určitou měrou tak, jak se sluší na takové

svaté a vznešené určení.

„Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi, řka: Mluv synům izraelským takto: Měsíce sedmého, v první den téhož měsíce, budete mít odpočínutí, památku troubení, shromáždění svaté družice. Žádného díla robotného nebudete dělati, a budete obětovati oběť ohnivou Hospodinu.“ (23–25. v.) Zde je slovy: „mluvil Hospodin k Mojžíšovi“ uveden nový předmět. Budiž mi dovoleno krátce poznamenat, že nám skýtá zajímavou pomůcku ke správnému rozčlenění obsahu celé kapitoly. Nuže sobota, Fáze a přesnice jsou uvedeny v prvním sdělení, snopek a chleby sem i tam obracení a nesklizené okraje, polí jsou ve druhém sdělení, po němž následuje dlouhá přestávka bez zvláštního komentáře, načež prvního dne sedmého měsíce následuje vzrušující slavnost troubení. Toto ustanovení nás vede k době, která se dnes rychle blíží, kdy izraelský zbytek bude „troubiti“ na památku, připomínaje svou dávno zašlou slávu a rozněcuje se k hledání Pána.

Slavnost troubení byla úzce spjata s jinou velikou slavností, totiž s „dnem smíření“. *„Desátý pak den každého měsíce sedmého den očišťování (= den smíření) jest. Shromáždění svaté mítí budete a ponižovati budete životů svých, a obětovati oběť ohnivou Hospodinu. Žádného díla nebudete dělati v ten den; neboť den očišťování (= smíření) jest, k očišťování (nebo: k učinění smíření za) vás před Hospodinem Bohem vašim... Sobotu odpočínutí mítí budete, když ponižovati budete duši svých, devátého dne téhož měsíce u večer; od večera až do druhého večera držeti budete sobotu svou.“* (27–32. v.) Takže od troubení uplynula doba osmi dnů a byl den smíření, s nímž je spjata ponižování duší, smíření za hřích a odpočínutí od práce. Všechny ty věci brzy dojdou svého náležitého místa ve zkušenostech židovského zbytku. *„Pominula žeň, dokonalo se léto, a my nejsme vyproštěni.“* (Jer. 8,20) Tak bude znít tklivé nařikání zbytku, až se Duch Boží začne dotýkat jejich srdce a svědomí. *„I obrátí zřetel ke Mně, kteréhož jsou bodli, a kvíliti budou nad Ním jako kvílením nad jednorozeným; hořce, pravím, plakati budou nad Ním, jako hořce pláčí nad prvorozeným. V ten den bude veliké kvílení v Jeruzalémě, jako kvílení v Adadremmon na poli (lépe: „v údolí“) Mageddo. Neboť kvíliti bude země, každá čeleď obzvláště...“* (Zach. 12,10–14)

Jak veliké kvílení, jaká hluboká sklíčenost a opravdová lítost tu bude, až skrze mocné působení Ducha Svatého si zbytek bude připomínat hříchy minulosti – zanedbávání soboty, přestupování zákona, kamenování proroků, probodení Božího Syna, protivení se Duchu Svatému! Všechny ty věci se pojednou vynoří v paměti osvětleného a hluboce zkoušeného svědomí a vyvolají palčivou bolest duše.

Ale krev smíření se se vším vypořádá. *„V ten den bude studnice otevřená domu Davidovu a obyvatelům jeruzalémským k obmytí hřícha i nečistoty.“* (Zach. 13,1) Bude jim dáno pocítit vlastní vinu a rmoutit se pro to, ale rovněž budou přivedeni k poznání účinnosti krve a naleznou dokonalý pokoj, – sobotu odpočínutí pro své duše.

Nuže, jestliže Izrael zakusí v posledních dnech takovéto výsledky, co smíme očekávat my? Jistěže **SLÁVU**. Až bude odstraněna „slepota“ a odňato „zastření“, až se srdce zbytku obrátí k Hospodinu, budou paprsky „Slunce spravedlnosti“ šířit zdraví, nápravu a spásnou moc na opravdu se kající, soužený, chudý lid. Podrobné probrání tohoto předmětu by si vyžádalo celou zvláštní knihu. Hluboké zkoušky a zkušenosti, boje, třibení, těžkosti a nakonec požehnání židovského zbytku jsou dopodrobna probrány v Žalmech a Prorocích. Musíme však mít jasno o existenci toho zbytku, než můžeme oběma souborům knih

správně rozumět a s užitekem je číst. Ne že bychom se i tak nemohli mnohému naučit z takovýchto částí inspirovaného Písma, neboť „*všelike Písmo je... užitečné*“, ale nejjistější cestou k správnému využití kterékoli, částky Božího slova jest porozumět jejímu prvotnímu určení. Jestliže bychom vztahovali na Církev neboli nebeský útvar ta Písma, která se v přesném smyslu slova týkají židovského ostatku neboli pozemského útvaru, tu bychom se vzhledem k oběma dopustili vážných omylů. Ono se vskutku v mnohých případech stává, že existence takového útvaru, jakým je židovský ostatek, bývá naprosto neznámou věcí a že se úplně ztrácí ze zřetele pravé postavení Církve a její skutečná naděje. To jsou ovšem hrubé omyly a čtenář by se měl vytrvale snažit vystříhat se jich. Nechtě si nikdo nemyslí, že jsou to jen nějaké dohady, vhodné k upoutání pozornosti zvědavce, které však nemají žádný praktický význam. Není nic mylnějšího než takováto představa. Cožpak by pro nás mohlo být bezcenné vědět, zda patříme této zemi nebo nebi? Je snad pro nás naprosto nezávazné vědět, zda budeme odpočívát v nebeských příbytcích anebo procházet zde na zemi soudy, které popisuje kniha Zjevení? Kdo by mohl připustit něco tak „nerozumného? Pravdou je, že by bylo těžké najít některou částku pravdy, jež by měla větší praktický význam, než je ta, která objasňuje rozdílnost určení pro pozemský ostatek a pro nebeskou Církev. Nebudu se zde dále tímto předmětem zabývat, ale čtenář jistě shledá, že opravdu stojí za to, aby se jím v tichu a s modlitbami zabýval. Uzavřeme tento oddíl letným pohledem na slavnost stánků, jež byla poslední slavností židovského roku.

„Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: Mluv synům izraelským a rci: Každého patnáctého dne měsíce sedmého slavnost stánků za sedm dní bude Hospodinu... Avšak dne patnáctého toho měsíce sedmého, když byste shromáždili úrody země, světiti (lépe: slaviti) budete svátek Hospodinův za sedm dní. Dne prvního odpočinutí bude, tolikéž dne osmého bude odpočinutí. A naberouce sobě dne prvního ovoce ze stromů krásných, a ratolestí palmových, a větví ze stromů hustých, a vrbí od potoka, veseliti se budete před Hospodinem Bohem svým za sedm dní. A tak držeti budete ten svátek Hospodinův za sedm dní každého roku. Ustanovení to bude věčné v pronárodech (lépe: v pokoleních) vašich; každého měsíce sedmého slaviti jej budete. V staních (lépe: ve stáncích, tj. postavených z listnatých haluzí) zůstanete za sedm dní. Kdožkoli doma zrozený jest v Izraeli, v staních zůstávati budete. Aby věděli potomci vaši, že jsem choval ve staních syny izraelské, když jsem je vyvedl ze země egyptské: Já (jsem) Hospodin Bůh váš.“ (33–43 v.)

Tato slavnost nám ukazuje do budoucna na dobu Izraelovy slávy v posledních dnech a tvoří proto zvlášť působivý a případný závěr celého pořadí slavností. Sklizeň byla svezena, všechny práce skončily, stodoly byly zcela plné a Hospodin si přál, aby Jeho pozemský lid vyjádřil svou slavností radost. Ach žel, zdá se, jako by jim jen málo záleželo na tom, pochopit, co měl Bůh na mysli při tomto tak vzácném ustanovení. Ztratili ze zřetele skutečnost, že měli být cizinci a poutníky – proto tak dlouho zanedbávali tuto slavnost. Nebyla slavena ani jednou ode dnů Jozue až do doby Nehemiáše. Bylo vyhrazeno chatrnému ostatku, jenž se navrátil z babylonského zajetí, činit to, co nebylo konáno ani za slavných dnů Šalomounovy vlády. „*A tak nadělali stánků všecko shromáždění těch, jenž se vrátili ze zajetí, a bydlili v nich, (ačkoli nečinili tak synové izraelští ode dnů Jozue, syna Nun, až do dne tohoto.) I byla radost velmi veliká.*“ (Neh. 8,17) Jak osvěžující to muselo být pro ty, kdo zavěsili své harfy na vrbách babylonských, když je opět našli ve stínu vrb Kanaánu!

Bylo to sladké předokoušení té doby, na níž slavnost stánků předobrazně ukazovala, kdy napravená izraelská pokolení budou odpočívat v tisíciletých chýších, které jim věrná ruka Hospodina vzdělá v zemi, o níž On přísáhl, že ji dá navěky Abrahamovi a jeho potomstvu. Jak nesmírně blažený okamžik to bude, až se nebešťané a pozemšťané setkají, jak to bylo naznačeno v „prvním dnu“ a v „osmém dnu“ slavnosti stánků! „*Nebesa... vyslyší zemi, země pak vyslyší obilí, i mošt, i olej, a ty věci vyslyší Jezreele.*“ (Oz. 2,21–22)

V poslední kapitole prorocství Zachariáše je krásné místo, jež naprosto jasně svědčí o tom, že pravé slavení slavnosti stánků patří k slávě těch posledních dnů. – „*I stane se, že kdožkoli pozůstane ze všech národů, kteříž by přitáhli proti Jeruzalému, přicházeti budou rok co rok klaněti se Králi Hospodinu zástupů a slaviti slavnost stánků.*“ (Zach. 14,16) Jak úžasný to bude výjev! Kdo by ho chtěl oloupit o jeho zvláštní krásu výkladem, jenž je falešně nazýván „zduchovňující“? Ó ne, Jeruzalémem je míněn skutečný Jeruzalém, oněmi národy opravdové národy a slavností stánků je rozuměna jen slavnost stánků. Nebo snad v tom je něco neuvěřitelného? Jistěže nic, až na lidský rozum, jenž zavrhuje všechno, co se nalézá mimo jeho omezený rámec. Ano, slavnost stánků ještě bude slavena v zemi Kanaán a zachránění z národů se tam budou ubírat a podílet se na slavných a svatých slavnostech. Boje Jeruzaléma pak skončí; ustane hluk boje, meč i kopí budou skutečně přeměněny v nářadí mírumilovného rolnictví, – Izrael bude odpočívat pod osvěžujícím stínem svých vinných keřů a fíkovníků, a celá země se bude radovat pod vládou „Knížete pokoje“. Takováto vyhlídka je ukázána na neklamných stránkách inspirované Boží knihy. Předem to již vykreslují její předobrazy, prorokují o tom proroci, víra tomu věří a naděje se z toho již předem raduje.

Poznámka. – V závěru naší kapitoly čteme: „*I oznámil Mojžiš slavnosti Hospodinovy synům izraelským.*“ To byl jejich pravý charakter – původní titul. Ale v ev. dle Jana jsou nazvány „svátky židovskými“. Dávno přestaly být slavnostmi Hospodinovými. ON byl vyloučen. Židé Ho nechtěli. Proto v 7. kapitole Jana, když byl Ježíš vybídnut, aby šel k „**svátku židovskému stánků**“, odvětil: „*čas Můj ještě nepřišel*“; a když tam potom Pán přece šel, bylo to „ukrytě“, aby zaujal Své místo stranou celé té věci a volal všechny žíznivé duše, aby přišly k Němu a napily se. Je v tom vážné ponaučení. Jak rychle se zkazila Boží ustanovení v rukách člověka! Hluboce pozeňané je ovšem vědět, že stačí, aby ta žíznivá duše, jež cítí prázdnotu a suchopárnost spjatou s jevištěm pouhých náboženských forem, se utekla k Ježíši a volně se napila z Jeho nevyčerpatelných zdrojů, a stala se tak nástrojem požehnání pro jiné lidi.

24. kapitola

Lampy na svícnu a chleby předložení. Rouhač.

V tomto krátkém oddílu je mnoho zajímavého pro duchovní mysl. Ve 23. kapitole jsme viděli Boží cesty s Izraelem od obětování toho pravého velikonočního Beránka až do odpočinutí a slávy tisíciletého království.

V další kapitole, kterou máme před sebou, máme dvě velké myšlenky, totiž: 1) nikdy nechybějící svědectví a památku dvanácti pokolení, udržované před Bohem mocí Ducha Svatého a účinností Kristova kněžství, a 2) odpadnutí Izraele podle těla a nad ním vykonaný Boží soud. Jasné pochopení prvního bodu nám usnadní uvažování o druhém.

*„Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: Prikáž synům izraelským, ať přinesou tobě oleje olivového, čistého, vytlačeného k svícení, aby lampy **ustavičně** rozsvěcovány byly. Před oponou svědectví v stánku úmluvy spořádá je Aron, aby, hořely **od večera až do jitra** před Hospodinem **vždycky**. Toť bude ustanovení věčné v národech (= pokoleních) vašich. Na svícen **čistý** rozestavovati bude lampy před Hospodinem **vždycky**.“* (1–4. v.) „Čistý olej“ představuje milost Ducha Svatého založenou na díle Krista, jak bylo ukázáno ve svícnu zhotoveném ze „zlata dílem taženým“. „Oliva byla **lisována**, aby dala olej, a zlato bylo taženo nebo „**tepáno**“, aby vznikl svícen. Jinými slovy: milost a světlo Ducha Svatého jsou založeny na smrti Krista a udržovány v čistotě a moci Kristovým kněžstvím. Zlatá lampa šířila své světlo posvátnými prostory svatyně v temných nočních hodinách, když tma obklopovala národ a všichni byli v hlubokém spánku. V tom všem máme živě ukázanu Boží věrnost vůči Jeho lidu, ať byl stav tohoto navenek jakýkoli. Oni mohli být obestřeni temnotou a spánkem, avšak lampa musela hořet „**vždycky**“. Bylo povinností nejvyššího kněze pečovat o to, aby ustavičné světlo svědectví hořelo během únavně dlouhých nočních hodin. „*Před oponou svědectví v stánku úmluvy spořádá je Aron, aby hořely od večera do jitra před Hospodinem vždycky.*“ Udržování tohoto světla nebylo učiněno závislým na Izraeli. Bůh tu určil někoho, kdo se o světlo staral a ustavičně je udržoval v pořádku.

Ale v pokračování čteme: *„A vezma mouky bělné, upečeš z ní dvanácte koláčů; jeden každý koláč bude ze dvou desetin efi. A rozkladeš je dvěma řady, šest v řadu jednom, na stole **čistém** před Hospodinem. Dáš také na každý řad kadidla **čistého**, aby bylo za každý chléb ten kouření (= kadění) pamětné v oběť ohnivou Hospodinu. Každého dne sobotního klásti budete je řadem před Hospodinem **vždycky**, berouce je od synů izraelských smlouvou věčnou. I budou Aronovi a synům jeho, kteřížto jísti budou je na místě svatém; neboť nejsvětější věc jest jim z obětí ohnivých Hospodinových právem věčným.“* (5–9. v.) U těchto chlebů není žádné zmínky o kvasu. Jsem přesvědčen, že nám představují Krista v přímém spojení s „dvanácti pokoleními izraelskými“. Byly kladeny ve svatyni před Pána na čistý stůl na dobu sedmi dnů, po nichž se stávaly potravou Aronovi a jeho synům, podávající tím další výstižný obraz postavení Izraele v Hospodinových očích, ať už se navenek jevil jakkoli. Těch dvanáct pokolení je před Ním ustavičně. Jejich památka se nemůže nikdy ztratit. Jsou v Božím pořádku ve svatyni, pokryté libovonným kadidlem Krista, a na

čistém stole, na němž spočívají, odrážejí jasné paprsky zlaté lampy, jež září nezkaleným jasem i v těch nejtemnějších hodinách mravní noci národa.

Nuže, je dobře vědět, že se tím nevzdáváme zdravého úsudku nebo Boží pravdy na úkor nějaké vlastní fantazie, jestliže se pokoušíme takovým způsobem si vyložit ona tajuplná zařízení svatyně. V 9. kapitole ep. Židům jsme poučováni, že všechny tyto věci jsou „nebeských věcí příklady (lépe: obrazy, vzory – p. p.)“, a tamtéž v 1. verši 10. kapitoly, že to byl „stín budoucího dobrého“. Máme tedy právo věřit, že „příkladům (obrazům)“ odpovídají „nebeské věci“, a že „stínu“ odpovídá podstata nějaké skutečné věci. Slovem, jsme oprávněni věřit, že to je něco „v nebi“, co odpovídá oněm „sedmi lampám“, „čistému stolu“ a „dvanácti chlebům“. To není žádný výplod lidské představivosti, nýbrž Boží pravda, již se víra sytila ve všech dobách. Co znamenal Eliášův oltář na vrcholu hory Karmel, postavený ze „dvanácti kamenů“? Nebyl ničím jiným než vyjádřením jeho víry v onu pravdu, již těch „dvanácte chlebů“ bylo „obrazem (příkladem)“ nebo „stínem“. Eliáš věřil v nezlomnou jednotu národa udržovanou před Bohem na základě věčného trvání zaslíbení učiněného Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi bez ohledu na stav národa jevící se navenek. Člověk se mohl marně ohlížet a hledat zjevnou jednotu těch dvanácti pokolení, ale víra ji mohla vždycky spatřovat uvnitř posvěceného ohrazení svatyně a vidět tam dvanáct chlebů pokrytých čistým kadidlem, uspořádaných Božím pořádkem na čistém stole; a i když všechno kolem bylo obestřeno chmurnými půlnočními stíny, víra přesto mohla ve světle oněch **sedmi** zlatých lamp rozeznávat tutéž předem nastíněnou pravdu o nerozborné jednotě dvanácti izraelských pokolení.

Tak tomu bylo tehdy, a tak je tomu i nyní. Noc je temná a chmurná. V tomto nízkém světle není ani jednoho paprsku, jenž by vedl lidské oko k spatření jednoty izraelských pokolení. Jsou rozptýlena mezi národy a ztratila se lidskému zraku. Ale jejich památka před Pánem trvá. Víra toto drží, protože ví, že „všechna Boží zaslíbení jsou ano a amen v Kristu Ježíši“. (2. Kor. 1,20 – p. p.) Víra vidí skrze dokonalé světlo Ducha Svatého v té vrchní svatyni oněch dvanáct pokolení, která zůstávají ve věrné Boží paměti. Zaposlouchejme se jen do následujících vznešených slov víry: „*A nyní pro naději toho zaslíbení, kteréž se stalo otcům od Boha, stojím, soudu jsa poddán, ke kterémužto (= zaslíbení) **dvanáctero pokolení naše, sloužící Bohu ustavičně dnem i noci** (nikta kai emeran), **naději má, že přijde.***“ (Skut. 26,6–7) Nuže, jestliže by se byl Agrippa otázel Pavla, kde je těch dvanácte pokolení – mohl by mu je ukázat? Ne. Proč ale ne? Snad proto, že jich nebylo vidět? Ne, nýbrž proto, že Agrippa neměl zrak, aby je mohl vidět. Těch dvanácte pokolení bylo daleko za obzorem Agrippova vidění. Bylo třeba zraku víry a milostivého světla Ducha Božího, aby byl schopen rozeznat těch dvanáct chlebů uspořádaných v Boží svatyni na čistém stole. Byly tam, a Pavel je tam viděl, třebaže ona chvíle, kdy vyjádřil své vznešené přesvědčení, byla nevýslovně temná. Víra se neřídí a nedává věst věcmi, které jsou vidět. Má své stanoviště na vyvýšené skále věčného Božího slova, a v klidu a jistotě té svaté vysokosti se sytí nezměnitelným slovem Toho, jenž nemůže lhát. Nevěra se může tupě dívat kolem a ptát se: kde je těch dvanáct pokolení? anebo: jak je možné najít je a obnovit? Je nemožné odpovědět na to. Ne však proto, že by taková odpověď nemohla být dána, nýbrž protože nevěra je naprosto neschopná povznést se k tomu vznešenému stanovišti, odkud je možné vidět onu odpověď. Víra je stejně ujištěna, že památka těch dvanácti izraelských

pokolení je před zrakem izraelského Boha, jako je jistá, že oněch dvanáct chlebů bylo každou sobotu kladeno na zlatý stůl. Ale kdo o tom přesvědčí pochybovače anebo nevěřícího? Kdo je schopen přesvědčit o věrohodnosti takové pravdy ty, kdo se ve všem řídí rozumem a chytrostí a nevědí nic o tom, co je to věřit v naději proti naději? Víra nalézá Boží jistoty a věčné skutečnosti tam, kde lidský rozum a chytrost nic nemohou najít. Kéž bychom jen měli hlubší víru! Kéž bychom se s větší vážností chápali každého slova, jež vyšlo z úst Páně, a kéž bychom se jím sytili stejně jednoduše a nenucené jako malé děti!

Nyní se obrátíme k druhému bodu naší kapitoly, totiž k odpadnutí Izraele podle těla a k příslušnému Božímu soudu.

„Vyšel pak syn ženy izraelské, kteréhož měla s mužem egyptským, mezi syny izraelskými, a vadili se v staních syn ženy té izraelské s mužem izraelským. I zlořečil syn ženy té izraelské a rouhal se jménu Božímu. Tedy přivedli ho k Mojžíšovi... A dali jej do vězení, až by jim bylo oznámeno, co s ním Bůh káže učiniti. Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: Vyved' toho ruhače ven ze stanů, a nechať všickni ti, kteříž slyšeli, vloží ruce na hlavu jeho, a všecken lid ať ho ukamenuje... Tedy mluvil Mojžíš k synům izraelským ty věci. I vyvedli toho ruhače ven za stany, a kamením ho zametali. Učinili, pravím, synové izraelští podle toho, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.“ (10–23. v.)

Místo, které pisatel, vedený Duchem Božím, určuje tomuto příběhu, je zvláštní a zajímavé. Jsem plně přesvědčen, že nám má ukázat opačnou stránku obrazu vykresleného ve verších, jimiž kapitola začíná. Izrael podle těla hluboce selhal a zhřešil proti Hospodinu – jméno Páně bylo v porouhání mezi pohaný. Na izraelský národ připadl Boží hněv, dolehly naň Boží soudy. Ale blíží se den, kdy ten temný, hustý oblak soudu se odnese, a pak oněch dvanáct pokolení vystoupí před všechny národy, jako údivný pomník Hospodinovy věrnosti a milující laskavosti. „I díš v ten den: Oslavovati Tě budu, Hospodine, protože byv hněviv na mne, odvrátil jsi prchlivost Svou, a utěšil jsi mne. Aj Bůh silný spasení mé, doufati budu a nebudu se lekati, neboť síla má a píseň a spasení mé jest Bůh **HOSPODIN**. I budete vážiti vody s radostí ze studnic toho spasení, a řeknete v ten den: Oslavujte Hospodina, vzývejte jméno Jeho, známé čiňte mezi lidmi skutky Jeho, připomínejte, že vyvýšené jest jméno Jeho. Žalmy zpívejte Hospodinu, neboť veliké věci učinil; a to známé bud' po vší zemi. Prokřikni a zpívej, obyvatelkyně síónská, neboť veliký jest uprostřed tebe Svátý izraelský.“ (Iz. 12) „Neboť nechci, bratří, abyste nevěděli tohoto tajemství, (abyste nebyli sami u sebe moudří), že zatvrdilost zčásti přihodila se Izraelovi, dokudž by nevešla plnost pohanů. A takť všecken Izrael spasen bude, jakož psáno jest: Přejde ze Siona vysvoboditel, a odvrátí bezbožnosti od Jákoba. A tatoť bude smlouva Má s nimi, když shladím hříchy jejich. A tak se strany evangelia jsou nepřátelé pro vás, ale podle vyvolení jsou milí pro otce (tj. pro patriarchy izraelské, kvůli nim – p. p.). Darů zajisté Svých a povolání Bůh nelituje. Neboť jakož i vy někdy jste nebyli poslušni Boha, ale nyní milosrdenství jste došli pro jejich nevěru, tak i oni nyní neuposlechli, aby pro učiněné vám milosrdenství i oni milosrdenství dosáhli. Zavřel zajisté Bůh všecky v nevěře, aby se nade všemi smiloval. Ó hlubokosti bohatství i moudrosti i umění Božího! Jak jsou nezpytatelní soudové Jeho, a nevystižitelné cesty Jeho! Neboť kdo poznal mysl Páně? Aneb kdo Jemu radil? Nebo kdo dříve dal Jemu, a budeť mu odplaceno? Neboť z Něho, a skrze Něho, a v Něm jsou všecky věci, Jemuž sláva navěky. Amen.“ (Řím. 11,25–36 – část. přel.)

A mohla by být uvedena celá řada dalších míst na důkaz, že Izrael trpí Boží soud pro hřích, že však „darů Svých a povolání Bůh nelituje“ – že ačkoli ten rouhač byl ukamenován venku za stany, oněch dvanácte chlebů bylo stále na svém místě uvnitř svatyně. Hlasy prorocké to prohlašují a hlasy apoštolů jako ohlasem opakují tu slavnou pravdu, že „*všecken Izrael spasen bude*“; nikoli proto, že by byli nezhřešili, nýbrž proto, že „darů zajiště Svých a povolání Bůh nelituje“. Kéž by se proto křesťané měli opravdu na pozoru chtít něco měnit na „zaslíbeních, které se stala otcům“ (Sk. 13,32)! Neboť jestliže by ta zaslíbení byla falešným výkladem zrušena anebo nesprávně použita, muselo by to nutně oslabit naše vnitřní vědomí o neporušené celistvosti a přesnosti Písem jako celku. Jestliže by bylo možné chybným výkladem zrušit jedno místo, bylo by podobně možné zrušit také jiné místo; bylo-li by možné nejasně vyložit jeden oddíl, bylo by to možné učinit i s jiným oddílem. Takto by se však stalo, že bychom byli oloupeni o požehnanou jistotu, jež tvoří základ našeho pokoje, ve vztahu ke všemu, co Pán mluvil. Ale ještě se k tomu vrátíme, až se budeme zabývat zbývajícími kapitolami 3. Mojžíšovy knihy.

25. kapitola

Rok odpočinutí a milostivé léto

Hlouběji uvažující čtenář jistě rozezná silnou vnitřní spojitost této kapitoly s předešlou. Ve 24. kapitole jsme poučováni, že Izrael je chován pro kananejskou zemi a ve 25. kapitole, že kananejská země je chována pro izraelský dům. Díváme-li se na obě kapitoly jako na jeden celek, máme před sebou svědectví o pravdě, kterou nezruší žádná moc ani země ani pekla. – „*Všechen Izrael spasen bude*“ a „*země pak nebude prodávána napořád*“. (23. v. – p. p.) První výrok ohlašuje zásadu, jež stála jako skála v oceánu rozporných výkladů, a druhý zase oznamuje skutečnost, kterou mnohé národy z neobřezaných nadarmo nechtěly znát.

Čtenář si jistě povšimne zvláštního způsobu, jak tato kapitola začíná. – „*Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj*.“ Hlavní část sdělení obsažených ve 3. Mojžíšově knize se vyznačuje skutečností, že vyšla „ze stánku úmluvy“. Ta sdělení se týkají zvláště služby, obecnství a klanění kněží anebo mravního stavu lidu, a vzešla tudíž, jak lze očekávat, „ze stánku úmluvy“, toho velikého ústředí všeho, co po všech stránkách náleželo ke službě kněží. Zde bylo však sdělení učiněno z naprosto odlišného místa. „*Mluvil ještě Pán k Mojžíšovi na hoře Sinaj*.“ Víme, že každý výrok v Písmu má svůj zvláštní význam, a právem můžeme očekávat jaksi odlišnou řadu sdělení s „hory Sinaj“ než jaká se nám ukazují „ze stánku úmluvy“. A vskutku je tomu tak. Kapitola, kterou máme nyní před sebou, pojednává o nárocích Hospodina jako Pána na všecku zemi. Nejde tu o bohoslužbu anebo o obecnství kněžského domu ani o mravní směrnice pro národ, nýbrž o Boží nároky z hlediska Jeho vlády, o Jeho právo dát určitý díl země určitému lidu, který ji měl mít jako Jemu podřízený nájemník. Slovem, není to Hospodin ve „stánku“ – místě **bohoslužby**, nýbrž Hospodin na „hoře Sinaj“ – místě **vlády**.

„*Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj, řka: Mluv synům izraelským a rci jim: Když vejдете do země, kterouž Já dávám vám, odpočívati bude země, neboť sobota jest Hospodinova* (lépe: „..., sobotu bude slaviti země Hospodinu.“ – p. p.) *Šest let osívati budeš roli svou, a šest let obřezovati budeš vinici svou a sbíráti úrody její, sedmého pak léta sobotu odpočinutí bude míti země, sobotu Hospodinu; nebudeš na poli svém síti a vinice své řezati. Což se samo od sebe zrodí obilí tvého, nebudeš toho žíti, a hroznů vinice zanechané (= neřezána) od tebe nebudeš sbíráti. Rok odpočinutí bude míti země. Ale ovoce země toho odpočinutí* (lépe: „Ale sobotu země“ – p. p.) *budete míti ku pokrmu, ty i služebník tvůj, i děvka služebná tvé, i nádeník tvůj, i příchodí tvůj, kterýž bydlí u tebe, i dobytek tvůj, i všeliký živočich (= divoká zvěř), kterýž jest v zemi tvé, všechny úrody její budou míti ku pokrmu.*“ (1–7. v. – část. přel.)

Zde máme zvláštní stránku země Páně. On chtěl, aby se radovala ze sobotního roku, a v něm měl být podán důkaz o nesmírném nadbytku, jímž chtěl požehnat všem, kdo tu zemi měli jako Jemu podřízeni nájemníci. Jak šťastní a jak vysokými výsadami obdaření to byli nájemníci! Jakou ctí pro ně bylo, že v tom držení země záviseli přímo na Hospodinu! Neplatili žádné nájemné, žádné daně – nemuseli nést žádných břemen. Právem o nich

mohlo být řečeno: „*Blahoslavený lid, jemuž se tak děje, blahoslavený ten lid, jehož Hospodin Bohem jest.*“ (Ž. 144,15) Žel, víme, že Izrael selhal, a nikdy neměl v držení celou tu bohatou zemi, kterou mu Hospodin dal jako dar. Dal jim ji **celou**, a dal jim ji **navěky**. Oni však si z ní vzali jenom **část**, a to ještě jen **na určitou dobu**. Ale ona je zde, třebaže nájemníci jsou v současné době ze své země vyhnáni.²⁶ „*Země pak nebude prodávána na pořád; neboť Má jest země, a vy jste příchodí a podruzi u Mne.*“ (23. v. – přel.) Znamená to snad něco jiného, než že země Kanaán patří ve zvláštním smyslu Hospodinu a že On ji chce mít v držení prostřednictvím izraelských pokolení? Ovšemže „*Páně jest země*“, ale to je úplně jiná věc. V tomto případě je jasné, že Jemu se podle Jeho nevyzpytatelných plánů zalíbilo ujmout se zvláštním způsobem držení země Kanaán, určit pro ni zvláštní způsob, jak s ní mělo být zacházeno, vyznamenat ji přede všemi jinými zeměmi tím, že byla nazvána Jeho vlastní zemí, a odlišit ji od ostatních soudy, ustanoveními a pravidelně se opakujícími slavnostmi. Již pouhé uvážení toho všeho osvěcuje mysl a mocně působí na srdce. Kde slyšíme na široším světě o zemi, která by se mohla těšit z celoročního odpočinutí – z roku nesmírných přebytků? Chytrák se může tázat, jak to bylo možné? Skeptik zase může pochybovat o tom, že tomu tak opravdu bylo, ale víra nalézá dostatečnou odpověď z Hospodinových úst: „*Pakli díte: co budeme jísti léta sedmého, jestliže nebudeme síti, ani shromažďovati užitků Svých? Dám požehnání Svě vám léta šestého, takže přinese úrody na tři léta. I budete síti léta osmého, a jísti úrody staré až do léta devátého; dokudž by nevzrostly úrody jeho, jísti budete staré.*“ Přirozenost člověka se mohla tázat: „Kde vezmeme **osivo**?“ Bůh odpověděl: „*Dám požehnání Svě.*“ Boží požehnání je mnohem lepší než setba člověka. Pán je nenechal ve Svém sobotním roce hladovět. Měli se sytit plody Jeho požehnání, protože slavili Jeho rok odpočinutí – rok, který ukazoval do budoucna na onu věčnou sobotu, zůstávající dosud Božímu lidu.

„*Sečteš také sobě sedm týdnů let, totiž sedmkrát sedm let, tak aby čas sedmi týdnů let učinil tobě čtyřicet devět let. Tedy dáš troubiti trubou veselí všudy sedmého měsíce v desátý den; v den očišťování dáš troubiti trubou po vsi zemi vaší.*“ (8–9. v.) Je neobvykle zajímavé všimnout si různých způsobů, jimiž bylo tisícileté odpočinutí předobrazeno v období židovské dispensace. Každý sedmý den byl sobotní den, každý sedmý rok byl sobotní rok, a každý sedmkrát sedmý rok bylo milostivé léto (rok „jobel“, v některých překladech „výroční“, „jubilejní“ rok – p. p.). Každá z těch slavností zvlášť i všechny společně ukazovaly zraku víry požehnanou vyhlídku na dobu, kdy práce a námaha přestanou, kdy už nebude třeba „potu tváře“ k uspokojení požadavků hladu, nýbrž kdy země zbohatená přehojnými proudy Boží milosti a zúrodněná vzácnými paprsky Slunce spravedlnosti bude svou hojností zaplavovat sklady a vinařské lisy Božího lidu. Jak blahý to bude čas! Jak šťastný lid! A jak vzácné, že smíme mít jistotu, že tyto věci nejsou kresbou lidské obrazotvornosti anebo výplodem vzletu fantazie, nýbrž že to jsou skutečné, podstatné pravdy Božího zjevení, k radosti víře, která je „*nadějných věcí podstata a důvod* (lépe: „*přesvědčení o...*“ – p. p.) *věcí neviditelných*“ (Žid. 11,1)

Zdá se, že ze všech židovských slavností mělo na duši nejpůsobivější a nejpodmanivější vliv milostivé léto. Tato slavnost byla přímo spjata s velikým dnem smíření. Právě v okamžiku, kdy byla vylita krev oběti, rozlehl se po horách i údolích kananejské země osvo-

²⁶ Kniha byla napsána asi r. 1860 (pozn. překl.).

bozující zvuk trouby milostivého léta. Tento toužebně očekávaný tón měl probudit v hloubi mravního nitra národ, měl pohnout jeho duši v samém jejím jádře a rozlít po celé zemi zářný proud Boží nevýslovné radosti. „*V den očistování (= smíření) dáš troubiti trubou po vsí zemi vaší.*“ Žádný kout země neměl zůstat bez tohoto radostného tónu. Milostivé léto mělo právě tak široký dosah jako smíření, na němž bylo založeno.

„*I posvětíte léta padesátého a vyhlásíte svobodu v zemi té všechněm obyvatelům jejím. Léto milostivé toto míti budete, abyste se navrátili jeden každý ke statku svému, a jeden každý k čeledi své zase přijde. Ten rok milostivý padesátého léta míti budete; nebudete síti, ani žíti toho, což by samo od sebe vzrostlo, ani sbíratí vína opuštěných (= nežezaných) vinic léta toho. Neboť milostivé léto jest, protož za svatě je míti budete; ze všelikého pole jísti budete úrody jeho. Toho léta milostivého navrátí se jeden každý k statku svému.*“ (10–13. v.) Každá třída a každý stav v národě směly pocítit posvěcující a osvěžující vliv tohoto vznešeného ustanovení. Vyhnaný se mohl vrátit, zajatý byl zbaven pout, zadlužený zproštěn dluhu, každá čeleď se otevřela, aby do svého lůna znovu přijala své dlouho pohřešované údy, každé dědictví znovu přijalo svého vyhnaného vlastníka. Ano, zvuk trouby byl vítaným a srdce jímajícím znamením pro novou svobodu zajatcům, otrokům k odvržení pout jejich útlaku, vrahovi, aby se mohl vrátit do svého domu, zkrachovanému a zchudlému, aby znovu nabyl svého dědictví, o něž se připravil. Sotvaže ten trojnásob vítaný zvuk trouby dolehl k jejich uchu, rozlil se majestátný příliv požehnání a vyslal své občerstvující vlny až do nejvzdálenějších končin Hospodinovy země, obdařené tolikerými výhodami.

„*Když nějakou věc prodáš bližnímu svému, aneb koupíš něco od bližního svého, nikoli neutiskujte jeden druhého. Podle počtu let po léto milostivém koupíš od bližního svého, a podle počtu let, v kterýchž úrody bráti máš, prodá tobě. Čím více bude let, tím větší placení bude, a čím méně let, tím menší placení bude; neboť počet úrod prodá tobě. Protož nikoli neoklamávejte jeden druhého, ale boj se každý Boha svého; neboť Já jsem Hospodin Bůh váš.*“ (14–17. v.) Milostivé léto připomínalo jak kupci, tak prodávajícímu, že země patří Hospodinu a neměla být prodána. „Ovoce“, – výnos z ní, mohl být prodán, ale nic více: Hospodin nikdy nemohl tu zemi odstoupit někomu jinému. Je důležité, abychom toto dobře měli na paměti, neboť nám to pomůže otevřít cestu k velice důležité pravdě. Jestliže kananejská země nesměla být prodávána, jestliže Hospodin ji prohlašuje za své vlastnictví navěky, pro koho ji tedy chce? Kdo ji má pod Ním držet? Ti, jimž ji dal smlouvou věčnou, aby ji měli v držení, pokud bude měsíc trvat; ti ji mají vlastnit po všechna pokolení.

Na široším světě není místa, které by se podle Božího úsudku podobalo zemi Kanaán. Tam umístil Hospodin Svůj trůn a Svou svatyni; tam stáli Jeho kněží, aby Mu ustavičně sloužili; tam bylo slyšet hlasy proroků, svědčících o přítomném úpadku, avšak i o budoucím napravení a slávě; tam započal svou dráhu Jan Křtitel, pokračoval v ní a zakončil ji jako předchůdce Mesiáše; tam se narodil ten Požehnaný z ženy; tam byl pokřtěn, tam kázal a učil, tam usilovně pracoval a zemřel; tam odtud vítězoslavně vstoupil na nebe a je po pravici Boží; tam sestoupil Bůh Duch Svatý v moci letnic; odtamtud se rozlila vše zaplavující vlna svědectví evangelia až do nejzazších končin země; tam brzy sestoupí Pán slávy a stane „na hoře Olivetské“; tam bude znovu postaven Jeho trůn a obnovena boho-

služba. Slovem: Jeho oči a Jeho srdce jsou tam ustavičně; prach té země jest Jemu vzácný. Ta země je středem všech Jeho myšlenek a působení. Jeho předsevzetím jest učinit ji věčně slavnou a radostí mnoha pokolení.

Je proto nesmírně důležité dobře si osvojit tuto zajímavou pravdu o kananejské zemi. Hospodin o ní řekl: „**MÁ JEST**“. Kdo Mu ji vezme? Kde se najde král nebo císař, kde nějaká moc – lidská či dábelská, jež by tuto „zemi okras“ (kral.: „zem judská“ – Dan. 11,16) vyrvala z Hospodinovy všemocné ruky? Je pravda, že byla předmětem sporu, jablkem sváru národům, místem a střediskem krutých válek a krveprolití. Ale vysoko nad tím válečným hlukem a bojem národů zaznívají uchu víry s božskou jasností, plností a mocí ta slova: „**Má jest ta země!**“ Hospodin se té země nikdy nemůže vzdát, ani oněch „dvanácti pokolení“, skrze něž ji chce věčně vlastnit. Kéž se nad tím čtenář zamyslí a dobře to zváží; nechť se má na pozoru před jakoukoli uvolněností myšlenek nebo před nějakým mlhavým výkladem tohoto předmětu! Bůh nezavrhli Svůj lid ani tu zemi, o níž přísáhl, že jim ji dá do věčného držení. Důkazem pro tu první skutečnost je dvanáctero chlebů ve 24. kapitole 3. Mojžišovy knihy a důkazem pro druhou skutečnost je „milostivé léto“ 25. kapitoly. Památka „dvanácti pokolení izraelských“ je přede Pánem ustavičně a rychle se blíží okamžik, kdy trouba milostivého léta zazní s palestinských hor. Potom opravdu ti porobení svrhnu se sebe potupný řetěz, jímž byli celá staletí spoutáni. Vyhnaní se pak navrátí do té utěšené domoviny, z níž byli tak dlouhý čas vypovězeni. Každý dluh bude pak smazán, každé břímě snato, a setřena každé slza. „*Neboť takto praví Hospodin: ‚Aj, Já obrátím na něj (= Jeruzalém) jako řeku pokoj, a jako potok rozvodnilý slávu národů. I budete sáti, na rukou pěstování a na klíně rozkošně chování budete. Jako ten, kteréhož matka jeho těší, tak Já vás těšiti budu, a tak v Jeruzalémě potěšování budete. Uzříte zajisté a radovati se bude srdce vaše, a kosti vaše jako bylínka zkvětnou. I seznána bude ruka Hospodinova při služebnících Jeho, a prchlivost proti nepřátelům Jeho. Neboť aj, Hospodin v ohni přijde, a jako vichřice budou vozové Jeho, aby vypustil v prchlivosti hněv Svůj, a zehrání Svě v plameni ohně. Hospodin, pravím, ohněm mstíti bude, a mečem Svým nad všelikým tělem: takže mnoho bude zbitých od Hospodina... Neboť Já, když skutkové a myšlení jejich přijdou, shromáždím všechny národy a jazyky. I přijdou, a uzří slávu Mou. A položím na ně znamení, a pošlu z nich, kteříž zachováni budou, k národům do Tarsu, Pul a Lud, jenž natahují lučiště, do Tubal a Javan, na ostrovy daleké, kteříž neslychali pověsti o Mně, aniž vídali slávy Mé. I budou zvěstovati slávu Mou mezi národy. A přivedou všechny bratří vaše ze všech národů za dar Hospodinu, na koních a na vozích, a na nůších a na mezcích, a na dromedářích (= velbloudech), na horu svatosti Mé do Jeruzaléma, praví Hospodin, tak jako přinášejí synové izraelští dar v nádobě čisté do domu Hospodinova. A z těch také vezmu za kněží a za levity, praví Hospodin. Neboť jakož ta nebesa nová, a země ta nová, kterouž Já učiním, stane přede Mnou, praví Hospodin, tak stane símě vaše a jméno vaše. I stane se, že od novměsíce do novměsíce, od soboty do soboty přicházeti bude všeliké tělo, aby se klanělo přede Mnou, praví Hospodin.“*“ (Iz. 66,12–23)

A nyní se na chvíli podívejme na praktický účinek milostivého léta – na jeho účinek na vzájemná jednání mezi lidmi. – „*Když nějakou věc prodáš bližnímu svému, aneb koupíš něco od bližního svého, nikoli neutiskujtě jeden druhého. Podle počtu let po létu milostivém koupíš od bližního svého, a podle počtu let, v kterýchž úrody brátí máš, prodá tobě.*“

(14–15. v.) Stupnice cen se měla řídit milostivým létem. Jestliže ta slavná událost byla již nablízku, byla cena nízká, byla-li ještě vzdálená, byla cena vysoká. Všechny lidské smlouvy o půdě byly zrušeny v okamžiku, kdy zazněl zvuk trouby milostivého léta, neboť milostivé léto navracelo vše do původního stavu.

Je v tom vzácné naučení pro nás. Jestliže v našich srdcích je stále živá naděje v návrat našeho Pána, ztratí pro nás cenu všechny pozemské věci. Neboť v mravním smyslu není možné, abychom očekávali Syna Božího s nebe, a přitom nebyli odděleni od tohoto světa. *„Mírnost vaše známa buď všechněm lidem. Pán blízko.“* (Fil. 4,5) Někdo může držet tak zvané „učení o tisíciletém království“ anebo učení o „druhém příchodu“ a přitom být naprosto světským člověkem. Ale ten, kdo žije v navyklém očekávání Kristova příchodu, musí být oddělen od toho, co bude odsouzeno a zrušeno, až On přijde. Nejde tu o krátkodobost anebo nejistotu lidského života, třebaže je vskutku takový, ani tu nejde o pomíjejícnost a nedostatečný a neuspokojující charakter časných věcí, které také opravdu takové jsou. Je tu něco mnohem mocnějšího a vlivnějšího než každá z těch věcí anebo obě zároveň, a tím jest: „Pán blízko.“ Kéž by tato vzácná a posvěcující pravda působila na naše srdce a ve všem ovlivňovala naše chování!

26. kapitola

Následky poslušnosti a neposlušnosti

K této kapitole stačí toho poznamenat nebo vyložit jenom málo. Obsahuje velice vážné a působivé svědectví o požehnáních plynoucích z poslušnosti a o hrozných následcích neposlušnosti. Kdyby byl Izrael chodil v poslušnosti, byl by nepřemožitelný. „*Neboť dám pokoj v zemi, i budete spáti, a nebude, kdo by vás předěsil; vyplením i zvěř zlou ze země, a meč nebude procházeti země vaší. Nýbrž honiti budete nepřátely své, a padnou před vámi od meče. Pět vašich honiti jich bude sto, a sto vašich honiti bude deset tisíců, i padnou nepřátelé vaši před vámi od meče. Neboť obrátím tvář Svou k vám, a dám vám vzrůst, a rozmnožím vás a utvrdím smlouvu Svou s vámi. A jisti budete úrody několikaleté, a když nové přijdou, staré vyprázdníte. Vzdělám příbytek Svůj uprostřed vás, a duše Má nebude vás nenáviděti. A procházeti se budu mezi vámi, a budu Bohem vaším, a vy budete lidem Mým. Já jsem Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vyvedl vás ze země Egyptských, abyste jim nesloužili, a polámám jsem závory jha vašeho, abyste chodili prosti.*“ (6–13. v.)

Boží přítomnost by byla provždy jejich ochranou a štítem. Žádná zbraň vyrobená proti nim neměla mít úspěch. Ale z Boží přítomnosti se mohl radovat jenom poslušný lid. Hospodin nemohl Svou přítomností schvalovat nějakou neposlušnost nebo bezbožnost. Národy neobřezaných bydlící kolem Izraele mohly záviset na své statečnosti a vojenské síle, ale Izrael měl záviset jen na rameni Hospodina; a toto rámě se nikdy nemohlo vztáhnout, aby chránilo nějakou nesvatost nebo neposlušnost. Jejich silou bylo: chodit s Bohem v duchu závislosti a poslušnosti. Dokud takto chodili, byla vůkol nich zeď ohnivá, chránící je před každým nepřítelem a jakýmkoli zlem.

Ale Izrael, žel, úplně selhal. Přes vážný a hrozný obraz, jenž jim byl představen ve 14–33. verši této kapitoly, opustili Pána a sloužili cizím bohům a tak na sebe uvedli těžké soudy ukázané jim v tomto oddílu jako pohrůžka, a jejichž pouhé vypsání již stačí otrást myslí. Pod tíží těchto soudů trpí podnes. Rozptýlení a loupení, pustošení a jako vyvrženci, jsou tu jako pomníky Hospodinovy neoblomné pravdy a „spravedlnosti. Jsou všem národům světa zvučným a velice výmluvným kázáním o Boží mravní vládě – a je to jistě kázání, které by národům mohlo prospět, kdyby je hluboce uvážili, a jehož uvážení může podobně blahodárně prospět i našim srdcím.

Máme veliký sklon k zaměňování dvou věcí, které však Boží slovo naprosto jasně rozlišuje, a jimiž jsou: Boží **vláda** a Boží **milost**. Z takového matení pojmů vznikají rozmanitá zla. Vede to jistě k oslabování důstojnosti a vážnosti Boží vlády a také k snižování čistoty, plnosti a vyvýšenosti milosti. Je jistě pravda, že si Bůh v cestách Své vlády vyhrazuje svrchované právo jednat trpělivě, s dlouhým shovíváním a s milosrdenstvím. Ale působení těchto Jeho zvláštních vlastností ve spojení s Jeho trůnem vlády nesmí být nikdy zaměňováno s bezpodmínečnými činy svrchované milosti.

Kapitola, kterou máme právě před sebou, je svědectvím o Boží vládě, a přesto v ní nalézáme i takové věty jako: „*Ale jestliže budou vyznávatí nepravost svou, a nepravost otců svých vedle přestoupení svého, kterýmž přestoupili proti Mně, a maní se Mnou zacházeli, i*

Já také že jsem maní s nimi zacházel (lépe: „a proti Mně jednali, jako Já také jsem jednal proti nim“), a uvedl je do země nepřátel jejich; jestliže, pravím, tehdáž poníží se srdce jejich neobřezané a schválí trest nepravosti své: tedy rozpomenu se na smlouvu Svou s Jákobem, a na smlouvu Svou s Izákem i na smlouvu Svou s Abrahamem rozpomenu se; také i na tu zemi pamětliv budu. Mezi tím země jsouc jich zbavena, užije sobot svých, když zpuštěna bude pro ně. Tehdáž oni schválí trest nepravosti své, protože všelijak soudy Mými pohrdali a ustanovení Má zošklivila sobě duše jejich. Avšak i tak, kdyby v zemi nepřátel svých byli, nezavrhl bych jich a nezošklivil jich Sobě, abych je měl do konce zkaziti (= abych s nimi skoncoval – p. p.), a zrušiti smlouvu Svou s nimi; neboť Já jsem Hospodin, Bůh jejich. Ale rozpomenu se na ně pro smlouvu účinnou s předky jejich, kteréž jsem vyvedl ze země egyptské před očima pohanů, abych jim byl za Boha: Já Hospodin.“ (40–45. v.)

Zde nalézáme Boha v soudu, který však s dlouhoshovívavým milosrdenstvím vychází ihned vstříc prvnímu, byť ještě velice slabému projevu zlomeného a kajícího se srdce. Dějiny izraelských soudců skýtají celou řadu příkladů těchto požehnaných charakterů Boží vlády. Vždy znovu a znovu se zželelo Hospodinu trápení Izraele (Soud. 10,16) a posílal jim postupně rozmanité vysvoboditele, až už nakonec nebylo žádné naděje, a spravedlivé požadavky Jeho trůnu si vyžádaly jejich vyhnání z té země, kterou byli naprosto nezpůsobilí držet.

To vše náleží k **vládě**. Ale Izrael bude brzy uveden do vlastnictví země Kanán na základě naprosté a neproměnné **milosti**, milosti, která bude provedena v Boží spravedlnosti skrze krev kříže. Nestane se to skrze skutky zákona, ani skrze ustanovení z období Božích cest s člověkem, které mělo pominout (Žid. 8,13), nýbrž skrze tu milost, která „kraluje skrze spravedlnost k životu věčnému skrze Ježíše Krista, Pána našeho“. (Řím. 5,21) Proto už nikdy víc nebudou vypuzeni z jejího držení. Nikdy už je nebude obtěžovat žádný nepřítel. Budou se těšit nerušenému odpočinku za štítem Hospodinovy přízně. Budou tu zemi držet podle věčné stálosti Boží milosti a účinnosti krve věčné smlouvy. „Izrael spasen bude spasením věčným.“ (Iz. 45,17)

Kéž nás Duch Boží stále uvádí do hlubšího chápání Boží pravdy a obdaří nás větší schopností dělat rozdíl u věcí, které se vzájemně liší, a správně rozdělovat Slovo pravdy.

27. kapitola

O slibu a o tom, kdo jej učinil

Tento závěrečný oddíl 3. Mojžíšovy knihy pojednává o „slibu“ anebo dobrovolném činu, jímž by někdo sebe nebo svůj majetek oddal Pánu. *„Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: Mluv synům izraelským a rci jim: Kdyby někdo slibem oddal duše své Hospodinu, podle ceny tvé (lépe: „podle ocenění tvého“) dá výplatu. Tato pak bude cena tvá:... podle lotu svatyně.“* (1–3. v.)

Nuže, v případě osoby, která oddala sebe nebo nějaké své zvíře, svůj dům anebo své pole Pánu, šlo zřejmě o způsobilost nebo o cenu toho, co bylo takto zasvěceno; proto tu byla jistá stupnice hodnocení podle věku. Mojžíš jako zástupce Božích nároků byl zodpovědný provést v každém případě ocenění podle přesné míry svatyně. Jestliže někdo činí slib, musí být zkušěn podle měřítka spravedlnosti. Kromě toho máme ve všech případech dělat rozdíl mezi **schopností** a **oprávněním**. V 15. verši třicáté kapitoly 2. Mojž. knihy čteme v souvislosti s vyplacením za očištění (smíření): *„Bohatý nedá více, a chudý nedá méně, než půl lotu, když dávati budou oběť pozdvížení Hospodinu k očištění duší (svých).“* Při tom očištění (smíření) byli všichni na stejné úrovni. Vždy tomu tak musí být. Vysoce i nízko postavený, bohatý stejně jako chudý, učený i nevědomý, starý nebo mladý – všichni mají jeden společný titul: *„Není rozdílu.“* Všichni se nalézají na témž základu neskonale vzácnosti Kristovy krve. Mohl tu být obrovský rozdíl co do schopnosti, ale vzhledem k oprávnění tu nebyl vůbec žádný rozdíl. Mohl tu být obrovský rozdíl co do zkušenosti, ale v oprávnění tu nebylo rozdílu. Mohl tu být nesmírný rozdíl co do známosti, daru nebo nesení ovoce, ale vzhledem k oprávnění tu nebyl vůbec žádný rozdíl. Výhonek i strom, nemluvně (v Kristu) i otec, včera obrácený člověk i zralý věřící – všichni se nalézali na stejné půdě. *„Bohatý nedá více, a chudý nedá méně.“* Nemohlo být dáno nic víc a nesmělo být vzato o nic méně. Máme *„plnou svobodu k vjití do svatyně skrze krev Ježíšovu.“* (Žid. 10,19) To je naším oprávněním ke vstupu. Naše schopnost klanět se, když jsme vstoupili, bude ovšem záviset na naší duchovní síle. Kristus je naším oprávněním, Duch Svatý naší schopností a silou. Naše vlastní „já“ nemá nic společného ani s tím prvním, ani s druhým. Jaká to milost! Vcházíme dovnitř skrze Ježíšovu krev a radujeme se skrze Duha Svatého ze všeho, co tam nalézáme. Ježíšova krev otevírá dveře, Duch Svatý nás provádí domem; Ježíšova krev otevírá klenotnici, Duch Svatý zjevuje její předražený obsah. Ježíšova krev nám tu klenotnici přivlastňuje, Duch Svatý nás činí schopnými oceňovat ty vzácné a drahé klenoty.

Ale ve 27. kapitole 3. Mojžíšovy knihy jde pouze o způsobilost, schopnost anebo cenu. Mojžíš měl určité měřítko, od něhož se nesměl odchýlit; měl jisté pravidlo, od něhož nesměl uhnout. Jestliže tomu měřítku někdo vyhověl, bylo dobře, – ne-li, musel podle toho zaujmout příslušné místo.

Ale co mělo být učiněno, jestliže byl někdo neschopen povznést se na úroveň požadavků předložených zástupcem Boží spravedlnosti? Slyšme potěšující odpověď: *„Pakli bude **tak chudý**, že by nemohl uložené výplaty dát, tedy postaven bude před **knězem**, aby mu kněz*

uložil výplatu. **Podle toho, seč bude moci býti ten, kdož slib učinil, uloží mu výplatu.**“ (8. v.) Jinými slovy: jestliže se někdo pokusil naplnit požadavky **spravedlnosti**, musel je splnit; jestliže se však někdo cítil naprosto neschopen splnit ty požadavky, byl odkázán pouze na **milost**, která se ho ujala právě takového, jaký byl. Mojžíš je zástupcem požadavků spravedlnosti, zatímco kněz je představitelem předem učiněných opatření Boží milosti. Chudý člověk, jenž byl neschopen stát před Mojžíšem, se mohl uchýlit do náruče kněze. Tak tomu je vždycky. Nemůžeme-li „**kopat**“, můžeme aspoň „**žebnat**“ (Luk. 16,3); a jakmile zaujmeme místo žebráka, nejde už vůbec o to, co jsme schopni si **vydělat** či **zasloužit**, nýbrž jde jen o to, co nám Bůh chce milostivě **dát**.

„O Tvoji **milosti** chci pěti,
jež blahem mne naplňuje,
Tvé lásce chvály přináseti,
neb tak, jak Ty, kdo miluje?“

Za jak šťastné se smíme pokládat, že jsme dlužníci milosti! Za jak šťastné, že smíme brát, vědouce, že Bůh je oslaven, když dává! Bereme-li v úvahu pouze člověka, je jistě mnohem lépe kopat než žebnat; vezmeme-li však v úvahu Boha, je tomu právě naopak.

Rád bych jen ještě dodal, že podle mého úsudku celá tato kapitola se zvláštním způsobem vztahuje na izraelský národ. Je úzce spjata s předcházejícími dvěma kapitolami. Izrael učinil „slib“ na úpatí hory Oreb, ale byl naprosto neschopen splnit požadavky zákona – byl mnohem chudší, takže „nemohl (Mojžíšem) uložené výplaty dáti“. Ale Bohu dík, že budou moci vejít do přehojných opatření Boží milosti. Až poznají, že jsou naprosto neschopni „kopat“, nebudou se „stydet žebnat“; a tudíž zakusí, jak hluboce je požehnané, že budou uvrženi na svrchovanou milost Hospodina, která se jako zlatý řetěz táhne „od věků až navěky“. Jak dobré je být chudým, jestliže poznání naší chudoby poslouží k tomu, že se nám mohou otevřít nevyčerpatelné bohatství Boží milosti. Ta milost nikdy nestrpí, aby někdo měl odejít prázdný. Nikdy nemůže nikomu říci, že je příliš chudý. Je schopna plně učinit zadost i té nejhlubší potřebě člověka, a nejen to, nýbrž ona, činíc to, je tím oslavena. To platí v každém případě. Platí to pro každého jednotlivého hříšníka, a platí to též o Izraeli, který podle ocenění zákonodárce se ukázal být mnohem chudším, takže „nemohl uložené výplaty dáti“. Velikým a jediným zdrojem pro všechny je milost. Je základem našeho spasení, základem života praktické zbožnosti a základem všech nehynoucích nadějí, jež nás oživují uprostřed zkoušek a bojů tohoto světa ležícího v hříchu. Kéž bychom v sobě chovali hlubší známost milosti a vroucnější touhu po slávě!

Končíme úvahy o této obsažné a vzácné knize. Použije-li Bůh předcházejících řádků k probuzení zájmu o tento oddíl inspirovaného Písma, který byl Církví za všech dob tolik zanedbáván, nebyly psány nadarmo.

C. H. M.

